

RAE GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

Kehtestatud Rae Gümnaasiumi direktori 06.12.2024 käskkirjaga nr 1-2/24/22.

SISUKORD

Õppekava koostamise alused ja ülesehitus	4
Rae Gümnaasiumi õppekava fookus	4
Arengu kunst	4
Gümnaasiumi teekond	5
Kooli õppekava välise tegevuse arvestamine õppekoormuse hulka	5
Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus	6
Erinevate õppekeelte kasutamine	6
Kitsa ja laia matemaatika valiku võimaldamine	6
Õppimise aastaring	7
Kursuste jaotusplaan 2024/2025. õppeaastal G1 tasemel alustavatele õppijatele	7
Kursuste jaotusplaan 2024/2025. õppeaastal G2 tasemel alustavatele õppijatele	8
Kursuste jaotusplaan 2024/2025. õppeaastal G3 tasemel alustavatele õppijatele	10
Tuleviku töömaailma kimpude valikkursused ja vabad valikkursused	11
Tuleviku töömaailma kimpude valikkursuste ja vabade valikkursuste valimise korraldus	13
Andekate ja hariduslike erivajadustega õppijate õppe korraldus	13
Üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, õppeainete- ja ainevaldkondade vahelise lõimingu põhimõtted ning õppekeskkonna mitmekesisistamiseks kavandatud tegevused	14
Õppija õppimist ja arengut toetava hindamise põhimõtted	15
Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord	15
Kokkuvõttev hindamine	16
Õppevõlgnevused	16
Hinde vaidlustamine	17
Gümnaasiumi lõpetamise korraldus	17
Õppijate teavitamise ja nõustamise ning karjääriõppe, sh karjääriinfo ja -nõustamise korraldamine	17
Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	18
Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	18
LISAD: AINEKAVAD	19
Lisa 1. Ainevaldkond "KEEL JA KIRJANDUS"	20
Lisa 2. Ainevaldkond "KEHALINE KASVATUS"	34
Lisa 3. Ainevaldkond "KUNSTIAINED"	40
Lisa 4. Ainevaldkond "LOODUSAINED"	52
Lisa 5. Ainevaldkond "MATEMAATIKA"	84
Lisa 6. Ainevaldkond "SOTSIAALAINED"	104
Lisa 7. Ainevaldkond "VÕÕRKEELED"	128
Lisa 8. Jüri Gümnaasiumi suunakursused	165
Lisa 9. Kooli kohustuslikud ained	192

Lisa 10. Riigikaitse (G1, G2)	194
Lisa 11. Tuleviku töömaailma kimpude valikkursuste kavad	196
Lisa 12. Vaba valikkursuste kavad	230

Õppekava koostamise alused ja ülesehitus

Rae Gümnaasiumi õppekava on õppetöö alusdokument. Õppekava koostamise alused on põhikooli- ja gümnaasiumi seaduse §17, gümnaasiumi riiklik õppekava §19 ja riigigümnaasiumide kvaliteedikokkulepe.

Õppekava kirjeldab mis eesmärkidel ja mil viisil õppimine toimub, millistes suhetes on õppeprotsessis osalejad ning kuidas neid arusaamu rakendatakse praktikas.

Õppekava koosneb üldosast ja lisadest, kus on kirjeldatud kohustuslike kursuste ja valikkursuste kavad. Kohustuslike kursuste kavad on esitatud ainevaldkonniti.

Õppekava on ajas muutuv dokument, mida muudetakse kooli, kogukonna ja ühiskonna arengu vajadustest lähtuvalt ja mille arenduses räägivad kaasa kooli meeskond, õppijad ja hoolekogu.

Rae Gümnaasiumi õppekava koostamisel on eeskujuks olnud teiste riigigümnaasiumite õppekavad.

Rae Gümnaasiumi õppekava fookus

- Me loome õppijale eeldused õppida tundma iseennast, positsioneerida ennast teiste ja ühiskonna suhtes ning sellele tuginedes leida oma rada.
- Me usume, et inimene on osa süsteemsest tervikust, kus toimimiseks vajab ta usaldust ja armastust, põhimõtteid ning me käsitleme aega kui inimese eluiga ehk taastumatut ressursi.
- Me toimime partneritena koostöiselt, jagades visiooni ja teadvustades oma isiklikku rolli ja vastutust selleks.

Arengu kunst

Rae Gümnaasium on kujundanud eripära oma tunnuslausest **Arene. Üllata. Korda. Naudi.**

Rae Gümnaasium seisab pideva arengu eest. Õppe- ja kasvatustöö keskne tegevus on õppija õppimise ja arengu toetamine. Koolis rakendatakse individuaalset mentorlust, et teadlikult ja paindlikult juhtida nii iseennast kui ka suhteid ümbritsejatega. Lähtutakse *coachiva* mentorluse põhimõtetest, kus rõhk on teadlikkusel ja oma arengu eest vastutuse võtmisel.

Rae Gümnaasium ärgitab ennast üllatama. Õppija koostab oma õppekava lähtudes kooli pakutavatest valikkursustest. Igal õppeaastal läbib õppija ühe tuleviku töömaailma kimbu, mis tutvustab õppijale tehnoloogia/inseneeria valdkonda ning annab võimaluse avastada endas uusi võimeid ja huviseid. Tuleviku töömaailma kimbud on inspireeritud [inseneeriapuust](#).

Rae Gümnaasium väärtustab arengu põnevust. Õppimise juhtimine põhineb teadmiste edasiarendamisel, tuginedes varasematele teadmistele ja oskustele. Õppimist juhivad õpetajad koostöös õppijatega: õppijad uurivad, avastavad ja loovad ise seoseid, õpetaja ülesanne on varustada õppijaid materjalide ja keskkondadega ning hoida fookust õppimise ja kursuse eesmärkidel.

Rae Gümnaasium usub rahulolusse saavutuste üle. Õppekeskkond arendab iseseisvust, julgust ja oskust pidevalt õppida, suuta valikuid teha ning mõelda ja tegutseda loovalt. Õppija autonoomia, kompetentsuse ja seotuse vajadust rahuldavas õppekeskkonnas rakendatakse 80/20 põhimõtet, mis eeldab õppijalt ja õpetajalt efektiivset ajaplaneerimist: 80% kursusest toimub juhendatud kontaktõppena ning 20% kursusest juhendatud iseseisva õppena.

Gümnaasiumi teekond

Rae Gümnaasium on põhikoolile järgnev üldhariduskool, kus nominaalne õppeaeg on kolm aastat. Eristamaks erinevate gümnaasiumiaastate õppijaid, toimub õpe G1, G2 ja G3 õppegruppides.

G1 - gümnaasiumi 1. aasta õppijad.

G2 - gümnaasiumi 2. aasta õppijad.

G3 - gümnaasiumi 3. aasta õppijad.

Õppekoormuse arvestuslikuks aluseks on kursus. Gümnaasiumi lõpetamiseks peab iga õppija läbima 96 kursust. Arvestades õppija soove ja arenguvajadusi, võib õppija läbida ka enam kursuseid. Õppekoormus moodustub riiklikult ja kooli poolt ettenähtud kohustuslikest kursustest ning valikkursustest.

Riiklikult kohustuslikud kursused tulenevad gümnaasiumi riikliku õppekava §11 (lisa 1-7, 10). Kooli kohustuslikud kursused G1 tasemel alustajatele on mentorluse kursus ja loengukursus (lisa 9).

Lisaks kohustuslikele kursustele läbib õppija gümnaasiumi jooksul 9 kursust tuleviku töömaailma kimpudest (lisa 11) ja 13 ainevaldkondlikku või ainevaldkondade ülest valikkursust (lisa 12). Lisaks arvestatakse valikkursustena kooli õppekava välist tegevust. Valikkursuste jagunemine kursuste jaotusplaanis G1, G2 ja G3 tasemete vahel on soovituslik.

2024/2025. õppeaastal Jüri Gümnaasiumist ületulnud G2 ja G3 tasemel alustavad õppijad jätkavad õpinguid Jüri Gümnaasiumis alustatud õppekavaga ja valitud õppesuunal, läbides riiklikud ja kooli kohustuslikud kursused ning õppesuuna kursused õppekavas ettenähtud mahus (lisa 8).

Kooli õppekava välise tegevuse arvestamine õppekoormuse hulka

Õppekoormuse hulka arvestatakse õpet teaduskoolis, huvikoolis, treeningrühmas või kursust mõne muu kooli juures, mille kohta on välja antud tunnistus, tõend või tulemusi kinnitav dokument. Samuti arvestatakse õppekoormuse hulka osalemist vabatahtlikus tegevuses: panus t koolielu korraldamisel ja arendamisel kooli õpikeskuse kaudu või tegevust noortekeskuses, noortevolikogus, kultuurikeskuses, sündmustel, üritustel, konverentsidel, festivalidel, koostööprojektides.

Kursus loetakse arvestatuks, kui selle maht on vähemalt 1575 minutit. Ülikoolides läbitud kursuse minimaalseks mahuks on 1 EAP (26-35 akadeemilist tundi).

Mahukamate kursuste arvestamisel peab õpe toimuma Eesti Hariduse Infosüsteemis registreeritud õppekava alusel.

Õppekavavälise tegevuse arvestamiseks esitab õppija avalduse õppeinfosüsteemis Stuudium. Kursus kantakse õppeinfosüsteemi, kui õppeperioodi lõpuks on õppija esitanud tulemusi kinnitava dokumendi õppetegevuses osalemise, õppetegevuse mahu ja õpitulemuste kohta.

Õppekavavälise tegevuse arvestamist õppekoormuse hulka koordineerib õppejuht.

Õpilasuurimuse või praktilise töö korraldus

Õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldust juhivad õppejuht ning koordineerib õpikeskuse koordinaator koostöös juhendajatega. Õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldus on kirjeldatud „Rae Gümnaasiumi õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise ning vormistamise juhendis“, mis on avaldatud kooli kodulehel ja õppeinfosüsteemis Stuudium. Juhend vaadatakse üle ja vajadusel korrigeeritakse iga õppeaasta õppeperioodi lõpus. Juhendi kehtestab direktor käskkirjaga.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamise ning vormistamise juhend sisaldab juhtnööre töö teostamiseks, vormistamiseks, esitamiseks ja kaitsmiseks.

Õpilasuurimuse ja praktilise töö koostamist toetab kursus „Uurimistöö alused“ ja e-kursus „Kirjaliku töö vormistamine“. Õpilasuurimus või praktiline töö kaitsakse hiljemalt G3 aasta õppeperioodi lõpuks.

Erinevate õppekeelte kasutamine

Koolis toimub õppetöö eesti keeles, välja arvatud võõrkeeletundides, kus suurem osa õppetööst toimub õpetatavas keeles.

B2-keeleoskustasemel õpetatakse inglise keelt. B1-keeleoskustasemel õpetatakse hispaania keelt, saksa keelt või vene keelt.

Kool võimaldab G1 tasemele õppima asudes alustada B1-keele tasemel uue võõrkeele õppimist. Rühma täituvuse (üldjuhul 12 õppijat) korral saab alustada hispaania keele või saksa keele õppimist. Uue võõrkeele õppima asumisel läbitakse B1-keele tasemeni jõudmiseks 9 kursust, millest 5 arvestatakse kohustuslike kursuste hulka ning 4 valikkursuste hulka.

Koolis rakendatakse lõimitud aine- ja keeleõpet valikkursuste õpetamise kaudu.

Kitsa ja laia matemaatika valiku võimaldamine

Rae Gümnaasiumi õpivad kõik õppijad matemaatikat laia matemaatika ainekava järgi, aga õppijal on võimalus lõpetamiseks valida kitsa matemaatika riigieksam. Vajadusel on õppijal võimalus õppida kitsast matemaatikat individuaalse õppekava alusel kooskõlas riikliku õppekavaga.

Õppimise aastaring

Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini. Õppeperiood kestab 1. septembrist suvevaheaja alguseni. Õppeperioodis on kokku vähemalt 175 õppepäeva ja 4 koolivaheaga (sügis-, jõulu-, talve- ja kevadvaheag). Koolivaheajad ühtivad haridus- ja teadusministri kehtestatud koolivaheagadega ja neid muudetakse hoolekogu nõusolekul. Õppeperioodi lõpetab riigigümnaasiumide vaheline valikkursuste nädal.

Õppeperioodi sisse mahub üks nädal, kus õppetöö toimub tunniplaanist erineva korraldusega. Nädala sisu ja toimumine planeeritakse üldtööplaanis enne õppeperioodi algust.

1 kursus tähendab 1575 minutit õppetööd. Kursuse õpitulemused saavutatakse juhendatud kontaktõppe ja juhendatud iseseisva õppe kaudu. Kool lähtub põhimõttest 80/20, millest 80% ehk 1260 minutit on juhendatud kontaktõpe ja 20% ehk 315 minutit on juhendatud iseseisev õpe.

Juhendatud kontaktõpe

Õppimine toimub ühises õpiruumis, milles osalevad korraga õppija ja õpetaja (nt loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe, õppekäik). Õppija on õpetajaga vahetus kontaktis.

Juhendatud iseseisev õpe

Õppija omandab õpitulemuste saavutamiseks vajalikud teadmised ja oskused iseseisvalt, järgides õpetaja antud juhiseid (nt õppekirjanduse lugemine, kirjalike tööde koostamine, ettekannete koostamine, kontsertide/näituste/keskuste külastamine, osalemine mitteformaalses õppes).

Kursuste jaotamine õppeperioodis õppenädalate lõikes jaotatakse arvestusega, et õppijate ja õpetajate õppe- ja töökoormus nädalas ei oleks ebamõistlikult suur, toetaks õppeainete vahelist lõimingut ning ainealasteks õpilasvõistlusteks valmistumist.

Õppepäev algab kell 8.30. Õppepäevas on kuni 5 70-minutilist õppetundi. Õppetundide vahel on 10-minutiline liikumispaus. Õppepäevas on ette nähtud 80 minutit (30 minutit enne tundide algust ja 50 minutit õppepäeva sees) mentorluseks, iseseisvaks õppimiseks, konsultatsiooniks, koostööks ja lõunapausiks. Õppepäev lõpeb hiljemalt kell 16.10.

Kursuste jaotusplaan 2024/2025. õppeaastal G1 tasemel alustavatele õppijatele

Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3	KOKKU
Keel ja kirjandus	Eesti keel	2	2	2	6
	Kirjandus	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	Liikumine	2	2	1	5
Kunstiained	Kunst	1	1		2

	Muusika	1	1	1	3
Loodusained	Bioloogia	1	2	1	4
	Füüsika	2	2	1	5
	Geograafia	1	1	1	3
	Keemia	1	1	1	3
Matemaatika	Matemaatika	5	5	4	14
Sotsiaalsained	Ajalugu	2	2	2	6
	Inimeseõpetus			1	1
	Ühiskonnaõpetus			2	2
Võõrkeeled	Inglise keel (B2-tasemel)	2	2	1	5
	Võõrkeel (hispaania keel/saksa keel/vene keel B1-tasemel)	2/3*	2/3*	1/3*	5/9*
Riigikaitseõpetus	Riigikaitse	1			1
Õpilasuuring või praktiline töö	Õpilasuuring või praktiline töö			2	2
Kooli valik	Loengukursus			1	1
	Mentorluse kursus			1	1
Valikkursused	Tuleviku töömaailma kursused	3	3	3	9
	Valikkursused	4/3*	4/3*	5/3*	13/9*
KOKKU		32	32	32	96

* Kui õppija alustab B1-keele tasemel uue võõrkeele õppimist.

Kursuste jaotusplaan 2024/2025. õppeaastal G2 tasemel alustavatele õppijatele

Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3	KOKKU
Keel ja kirjandus	Eesti keel	2	2	2	6
	Kirjandus	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	Liikumine	2	2	1	5
Kunstiained	Kunst	1	1		2
	Muusika	1	1	1	3
Loodusained	Bioloogia	2	1	1	4
	Füüsika	2	2	1	5
	Geograafia	2		1	3
	Keemia	2	1		3
Matemaatika	Matemaatika	6	5	5	16
Sotsiaalsained	Ajalugu	3	1	2	6
	Inimeseõpetus			1	1
	Ühiskonnaõpetus			2	2
Võõrkeeled	Inglise keel (B2-tasemel)	3	3	3	9
	Võõrkeel (saksa keel/vene keel B1-tasemel)	3	2	1	6

	Võõrkeel (hispaania keel/saksa keel/soome keel A2-tasemel)	2	2	2	6
Riigikaitseõpetus	Riigikaitse		2		2
Õpilasuuring ja praktiline töö	Uurimistöö alused		1		1
	Õpilasuuring või praktiline töö		1		1
Kooli valik	Õppides loon ennast	1			1
	Õppesuuna kohustuslikud kursused*		4	3	7
Valikkursused	Valikkursused	3			3
KOKKU		37	33	27	97
Õppesuuna kohustuslikud kursused	Ettevõtluse ja rahvusvaheliste suhete suund*				
	Inglise/vene/saksa ärikeel			1	
	Rahvusvahelised suhted		2		
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		
	Turundus ja disain			1	
	Projektijuhtimine			1	
	Realsuund*				
	Matemaatilise analüüsi alused		1		
	Rakenduste loomise ja programmeerimise alused / Joonestamine			1	
	Programmeerimine			1	
	Elu keemia		1		
	Keemiliste protsesside seaduspärasused			1	
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		
	Rekreatsiooni ja kultuurikorralduse suund*				
	Kultuurilugu		1		
	Kultuuridevaheline kommunikatsioon			1	
	Rekreatsiooni ja sündmuskorraldus			1	
	Looduses liikumine		1		
	Projektijuhtimine			1	
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		

Kursuste jaotusplaani 2024/2025. õppeaastal G3 tasemel alustavatele õppijatele

Ainevaldkond	Õppeaine	G1	G2	G3	KOKKU
Keel ja kirjandus	Eesti keel	2	2	2	6
	Kirjandus	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	Liikumine	2	2	1	5
Kunstiained	Kunst	1	1		2
	Muusika	1	1	1	3
Loodusained	Bioloogia	2	2		4
	Füüsika	2	2	1	5
	Geograafia	2		1	3
	Keemia	2	1		3
Matemaatika	Matemaatika	6	5	5	16
Sotsiaalsained	Ajalugu	3	2	1	6
	Inimeseõpetus			1	1
	Ühiskonnaõpetus			2	2
Võõrkeeled	Inglise keel (B2-tasemel)	3	3	3	9
	Võõrkeel (saksa keel/vene keel B1-tasemel)	3	3		6
	Võõrkeel (hispaania keel/saksa keel/soome keel A2-tasemel)	2	2	2	6
Riigikaitseõpetus	Riigikaitse		2		2
Õpilasuurimus ja praktiline töö	Uurimistöö alused		1		1
	Õpilasuurimus või praktiline töö		1		1
Kooli valik	Õppides loon ennast	1			1
	Õppesuuna kohustuslikud kursused*		4	3	7
Valikkursused	Valikkursused	3	3		6
KOKKU		37	39	24	100
Õppesuuna kohustuslikud kursused	Ettevõtluse ja rahvusvaheliste suhete suund*				
	Inglise/vene/saksa ärikeel			1	
	Rahvusvahelised suhted		2		
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		
	Turundus ja disain			1	
	Projektijuhtimine			1	
	Reaalsuund*				
	Matemaatilise analüüsi alused		1		
	Rakenduste loomise ja programmeerimise alused / Joonestamine				1
	Programmeerimine				1
	Elu keemia		1		

	Keemiliste protsesside seaduspärasused			1	
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		
	Rekreatsiooni ja kultuurikorralduse suund*				
	Kultuurilugu		1		
	Kultuuridevaheline kommunikatsioon			1	
	Rekreatsiooni ja sündmuskorraldus			1	
	Looduses liikumine		1		
	Projektijuhtimine			1	
	Majandus- ja ettevõtlusõpe		2		

Tuleviku töömaailma kimpude valikkursused ja vabad valikkursused

Ainevaldkond	Kursus	Tuleviku töömaailma kimp	Kursuste arv	G1	G2	G3
Keel ja kirjandus	Draamaõpetus		6	2	2	2
	Eesti keele riigieksamiks ettevalmistus		1			1
	Eesti viipekeel		1	1		
	Koolimeedia		1	1	1	1
	Kuidas olla meediateadlik?		1	1		
	Macbethi maailmas		1	1		
	Väitlus I		1	1		
	Väitlus II		1	1		
Kehaline kasvatus	Jõusaali ABC		1	1		
	Kalistenika		1	1		
	Rahvatants		5	2	2	1
	Tervishoiukorraldus	Tervise-tehnoloogia	1	1		
	Toitumistarkus		1	1		
Kunstiained	Sissejuhatus filmikunsti		1	1		
Loodusained	Globaalprobleemid ja nende mõju ökosüsteemidele		1	1		
	Geoinformaatika	Arhitektuur, geomaatika, ehitus	1	1		
	Inimese anatoomia ja füsioloogia	Tervise-tehnoloogia	1	1		
	Keskkonnatehnoloogia	Tootmine ja töötlemine	1	1		
	Materjalitehnoloogia	Transport ja logistika	1	1		
	Sissejuhatus ringmajandusse	Tootmine ja töötlemine	1	1		
	Tervisetehnoloogia	Tervise-tehnoloogia	1	1		
Matemaatika	Google Sheets		1	1		
	Joonestamine	Arhitektuur, geomaatika, ehitus	1	1		
	Matemaatika riigieksamiks ettevalmistus		1			1

	Kõige praktilisem viis alustada robotikamaailma avastamist	Infotehnoloogia	1	1		
	Programmeerimise alused (Phyton)	Infotehnoloogia	1	1		
	Programmeerimise alused (JavaScript)	Kommunikatsioon	1	1		
	Tehniline graafika	Arhitektuur, geomaatika, ehitus	1	1		
Sotsiaaalained	Giiditöö alused		1	1		
	Inimeste analüüsimine		1	1		
	Majandusõpe	Transport ja logistika	1	1		
	Noorte grupicoaching		1	1		
	Projektijuhtimine	Infotehnoloogia	1	1		
	Psühholoogia		1	1		
	Rahvusvahelised suhted		1	1		
	Rahvusvahelised suhted ümber maailma		1	1		
	Suhted ja suhtlemine		1	1		
	Õpime õppima		1	1		
	Õppides loon ennast		1	1		
Riigikaitse	Praktiline õpe välilaagris		1	1		
Võõrkeeled	Hiina keel ja kultuur		1	1		
	Saksa keel ja kultuur		1	1		
	Soome kultuurilugu		1	1		
	Venekeelne ajakirjandus		1	1		
	Worldbuilding		1	1		
	20. sajandi I poole vene kirjandus		1	1		
Ainevaldkondade ülesed kursused	Andmekaitse ja netipriivaatsus	Kommunikatsioon	1	1		
	Arhitektuur elukeskkond		1	1		
	Asjade internet	Kommunikatsioon	1	1		
	E-poe loomine – ideest teostuseni		1	1		
	Etikett		1	1		
	Inseneeria ja tootmine		1	1		
	Kirjaliku töö vormistamine		1	1		
	Kooli heli- ja valgustehnika		1	1		
	Loominguline fotograafia		1	1		
	Mehitamata lennundus	Transport ja logistika	1	1		
	minuKURSUS		3	1	1	1
	Noored ettevõtlusesse		1	1		
	Rahatarkus		1	1		
	Tark sotsiaalmeedia sisuloome		1	1		
Teletootmine		1	1			

	Tootearendus		1	1		
	Tootmisprotsessid	Tootmine ja töötlemine	1	1		

Tuleviku töömaailma kimpude valikkursuste ja vabade valikkursuste valimise korraldus

Tuleviku töömaailma kimbud koosnevad kolmest kursusest. Ühes õppeaastas läbib õppija ühe kimbu, gümnaasiumi jooksul läbib õppija 9 kursust. Gümnaasiumi jooksul võib õppija läbida sama valdkonna või erinevate valdkondade kimbu.

Kimbu valiku teeb G1 tasemel õppija hiljemalt septembri esimesel nädalal. 25/26. õppeaastal G2 tasemel alustavad õppijad teevad valiku 24/25. õa õppeperioodi lõpus.

Esmakordsel kimbu valimisel või kimbu ümbervahetamisel G2 ja G3 aastaks märgib õppija 1. valiku ja 2. valiku, mis võetakse arvesse tuleviku töömaailma gruppide moodustamisel. Ühes kimbus saab korraga olla kuni 36 õppijat. Kui ühte kimpu on soovijaid enam kui 36, võetakse grupi moodustamisel arvesse registreerimise kellaeg.

Õppijale garanteeritakse koht kimbus, kui ta otsustab jätkata sama valdkonna kimbuga G2 ja/või G3 aastal.

Vaba valikkursuseid läbitakse õppeperioodi vältel ja riigigümnaasiumide valikkursuste nädalal. Gümnaasiumi jooksul läbib õppija 11 valikkursust õppeperioodide vältel ja 2 valikkursust riigigümnaasiumide valikkursuste nädalal (G1 ja G2 tasemel). Valikkursuste valikud teevad õppijad septembri esimesel nädalal.

24/25. õppeaastal on G2 ja G3 tasemel ületulevatele õppijatele valikkursuste läbimine lisavõimalus.

Andekate ja hariduslike erivajadustega õppijate õppe korraldus

Andekate ja hariduslike erivajadustega õppijate õpe korraldatakse vastavalt gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele.

Õpetajad ja teised kooli töötajad jälgivad õppija arengut gümnaasiumi vältel ning vajadusel valivad sobivad õppemeetodid ja korraldavad õppija arengut toetavat õpet.

Kool võib õppija individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õppija ja/või piiratud teovõimega õppija puhul vanemaga tema varasemat õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, koostatakse individuaalne õppekava, mille täitmise eest vastutab aineõpetaja. Individuaalse õppekava täitmise jälgimist ja muudatuste/kohanduste korrigeerimist korraldab õppenõustaja.

Koolipoolset individuaalset õpet pakutakse õppijale juhul, kui:

- tema võimed ja ainealased teadmised on silmapaistvad;
- õppija õpib paralleelselt kahes koolis;
- õppeprogrammi suhtes on põhjendatud erisooovid (nt õppeperioodi keskel teistest koolidest või välismaalt õppima tulnud või sinna õppima suunduvad õpilased);
- tervislikel või muudel olulistel põhjustel ei ole võimalik läbida ettenähtud kursuseid õige aegselt;
- on tekkinud vajadus õppeaja pikendamiseks tervisliku seisundi või muude oluliste põhjuste tõttu.

Üldpädevuste kujundamise ja õppekava läbivate teemade käsitlemise põhimõtted, õppeainete- ja ainevaldkondade vahelise lõimingu põhimõtted ning õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

Kool lähtub kõikide tegevuste planeerimisel ja nende läbi viimisel õppekava fookuspunktidest.

- Me loome õppijale eeldused õppida tundma iseennast, positsioneerida ennast teiste ja ühiskonna suhtes ning sellele tuginedes leida oma rada.
- Me usume, et inimene on osa süsteemsest tervikust, kus toimimiseks vajab ta usaldust ja armastust, põhimõtteid ning me käsitleme aega kui inimese eluiga ehk taastumatut ressursi.
- Me toimime partneritena koostöiselt, jagades visiooni ja teadvustades oma isiklikku rolli ja vastutust selleks.

Peamised tegevused fookuspunktide elluviimiseks on:

- õppetunnid;
- valikkursuste planeerimine;
- koostöötegevused teiste üldhariduskoolidega, ülikoolidega, ettevõtetega, kogukonnaga;
- külalisõpetajate kaasamine õppetundidesse;
- külalisloengute planeerimine;
- õppekäikude planeerimine;
- õpilasuurimuste ja praktiliste tööde läbiviimine;
- sündmuste ja ühistegevuste planeerimine;
- osalemine riiklikes ja rahvusvahelistes projektides;
- osalemine õpilasvõistlustel;
- mentorsüsteemi rakendamine;
- õppenõustamine.

Üldpädevuste kujundamise, läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu rakendamine ainevaldkonniti on kirjeldatud ainevaldkondade kavades (lisad 1-7).

Õppija õppimist ja arengut toetava hindamise põhimõtted

Õppija hindamise aluseks on „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus” ja „Gümnaasiumi riiklik õppekava”. Kooli õppekavas tuuakse ära riiklike nõudeid täpsustavad või täiendavad kokkulepped.

Hindamise olulisim eesmärk on suunata õppija õppimise ja arengu protsessi.

Hindamises rakendatakse eristavat (hinded) ja mitteeristavat (arvestatud/mittearvestatud) hindamist.

Eristava hindamise korral väljendatakse õpiprotsessis õpitulemuse saavutamist protsentides. Positiivne tulemus on 50–100%. Mitterahuldav tulemus on 0–49%. Õpiprotsessis võib rakendada mitteeristavat hindamist.

Õpetaja koostab oma aines kursusehinde mudeli. Õpetaja selgitab õppijale iga kursuse alguses, kuidas kujuneb kursusehinne. Kursusehinde kujunemise põhimõtted koos õpitulemustega lisab õpetaja Stuudiumisse kursuse päevikusse õppeaine info alla. Hindamise erisused ainevaldkonna siseselt on vajadusel kirjeldatud ainevaldkondade kavades (lisad 1-7).

Hindamiskriteeriumite valikul on õpetaja vaba.

Hindamine on läbinähtav ja arusaadav õppijale, õpetajale, lapsevanemale, juhtkonnale.

Õppija on kaasatud hindamisse nii kursuse algul kursusehinde kujunemise läbiarutamisel koos õpetajaga kui ka kokkuvõtval hindamisel.

Õpetaja kasutab mitmekesiseid hindamisvorme (-meetodeid).

Hindamist peab olema nii palju kui vaja ja nii vähe kui võimalik.

Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Õppijal on võimalus järelevastata või sooritada järeltöö õpetaja poolt oluliseks peetud õpiülesandes (kirjalik või praktiline töö, suuline vastus, praktiline tegevus ja selle tulemus), kui see on sooritatud tulemusele 0-49% või mittearvestatud või jäänud tegemata.

Kokkuleppel õpetajatega on õppijal võimalus järelevastata ka üle 50% tulemusele sooritatud õpiülesanne.

Järelevastamine või järeltöö sooritamise aeg individuaalselt või tunniplaanis kokkulepitud ajal lepitakse aineõpetajaga kokku esimesel võimalusel. Õpetaja otsustab õppija konsultatsiooni vajaduse enne järeltööd.

Tegemata õpiülesanne märgitakse e-päevikus “T” märgiga. Negatiivne tulemus märgitakse “0-49” ja “!” (0-49 protsenti ja hüüumärk) või MA (mittearvestatud).

Hindelise õpiülesande ajal puudunud õppijale võib õpetaja koostada järgmise õpiülesande koos eelmise ülesande sisuga, st mahukama töö.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk”.

Kokkuvõttev hindamine

Riiklikult kohustuslike kursuste kokkuvõtva hinde väljapanekul kasutatakse eristavat hindamist viie palli süsteemis. Kooli kohustuslike kursuste ja valikkursuste puhul kasutatakse mitteeristavat hindamist.

Kursusehinne kujunemisel arvestatakse õpitulemuste saavutatust, õppeülesannete täitmist ja osalemist tunnis. Kursusehinne pannakse välja kursuse viimases tunnis või hiljemalt kolme õppepäeva jooksul pärast viimase tunni toimumist. Erandiks on valikkursustenädal, kus kursusehinne tuleb välja panna viimases tunnis.

Kui kursusehinnet ei saa kokkulepitud järelevastamise või järeltöö sooritamise viibimise tõttu panna välja hiljemalt kolmandal õppepäeval pärast viimase tunni toimumist, märgitakse kursusehinne e-päevikus hindega “1” või “MA” koos selgitava kommentaariga.

Kooliastmehinne pannakse õppijale välja kõigi kursusehinnete alusel pärast vastava aine viimase kursuse läbimist koos viimase kursuse hindega, kusjuures ükski kursus ei tohi olla sooritatud kursusehindele „1” ehk „nõrk”, „2” ehk „puudulik” või MA (mittearvestatud).

Kooliastmehinde väljapanekul võib õpetaja lisaks kursusehinnetele arvestada õppija arengut kogu õppeaja vältel ja kooli lõpuks saavutatud õpitulemusi.

Medali saamiseks on G3 õppijal õigus ümber vastata kokku kaks kursust (mitte samas õppeaines). Selleks esitab õppija õppejuhile vastavasisulise taotluse hiljemalt märtsikuu lõpuks. Otsuse ümbervastamise lubamise kohta teeb õppenõukogu.

Õppevõlgnevused

Õppevõlgnevuseks loetakse „puudulik”, „nõrk” või „mittearvestatud” kursusehinne ning sooritamata õpilasuurimus või praktiline töö.

Õppevõlgnevus(ed) tuleb likvideerida hiljemalt järgmise kursuse jooksul samal õppeaastal. Kui jooksval õppeaastal on õppeaines ainult üks kursus, tuleb võlgnevus likvideerida õppeperioodi lõpuks.

Õppevõlgnevuse likvideerimisel märgib õpetaja e-päevikus uue kursusehinde likvideeritud kursusehinde kõrvale. Välja arvatud juhul, kui kursusehinne on märgitud hindega “1” või “MA” kokkulepitud järelevastamise või järeltöö sooritamise viibimise tõttu.

Kui õppija ei ole hiljemalt õppeaasta viimase (augustikuu) õppenõukogu koosoleku ajaks õppevõlgnevusi likvideerinud, siis õppijat järgmisesse õppeaastasse üle ei viida ja õppija arvatakse edasijõudmatuse tõttu õppetöös koolist välja (alus Kooli kodukord ptk 6).

Hinde vaidlustamine

Õppijal ja tema seaduslikul esindajal on õigus üksikuid tulemusi, aga ka kursuse- või kooliastmehinnet vaidlustada viie õppepäeva jooksul alates hinde e-päevikusse kandmise päevast.

Hinde vaidlustamiseks tuleb esitada õppejuhile vastavasisuline kirjalik taotlus. Vaide lahendamine toimub õppija (vajadusel õppija seadusliku esindaja), õppejuhi ning aineõpetaja koostöös.

Gümnaasiumi lõpetamise korraldus

Gümnaasiumi lõpetamise aluseks on gümnaasiumi riikliku õppekava §18.

Gümnaasiumi lõputunnistuse saab õppija,

- kes on läbinud 96 kursust;
- kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul arvestatud;
- kes on sooritanud riigieksami eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles;
- kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele gümnaasiumi koolieksami;
- kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul vähemalt rahuldavale tulemusele õpilasuurimuse või praktilise töö.

Õppijate teavitamise ja nõustamise ning karjääriõppe, sh karjääriinfo ja -nõustamise korraldamine

Õppijat toetab tema õpingutes isiklik mentor, kes aitab teha individuaalseid valikuid ning seada eesmärgid. Lisaks mentorile toetab õppijat tema õpingutes õpikeskus.

Rae Gümnaasiumi õpikeskuse eesmärgiks on õppija enastjuhtivuse toetamine õppetöös kui koolikeskkonnas üldiselt. Läbi nõustamise, projektide koordineerimise ja toetamise (sh UPT) ning koolikeskkonda panustamise, läbi tegevuste, loengute, õpilasesinduse töö, toetab õpikeskus Rae Gümnaasiumi õpikeskkonda ning võimaldab õppijal avastada uusi võimalusi, kujundada oma õpiteed ning siduda oma tegevust koolikeskkonda panustamise, kooliväliste huvide ning tulevikuplaanidega.

Karjääriplaneerimise alase info koondamist ja vahendamist erinevatele sidusgruppidele korraldab õppenõustaja.

Õppenõustaja eesmärgiks on toetada õppijat tema õpingutes ja õpingute planeerimises. Nõustaja juurde saab pöörduda õpingute planeerimise, õpimotivatsiooni, süsteemi, õpioskuste, kohanemisega seotud ning karjääri ja õpingute valikute küsimustes. Õppenõustaja juurde võivad pöörduda parima toe saamiseks õppijad, mentorid, aineõpetajad ning lapsevanemad.

Kui õppija vajab õppimiseks olulisi erisusi võrreldes kooli õppekavaga, koostatakse talle individuaalne õppekava (edaspidi IÕK) vastavalt gümnaasiumi riikliku õppekava nõuetele, kus kirjeldatakse

muudatusi ja kohandusi õppe sisu, õppe kestvuses, õppekoormuses või õppekeskkonnas. IÕK koostamise taotluse võib esitada lapsevanem, õppija, aineõpetaja, mentor, õppenõustaja või õppejuht ning selle rakendamise otsuse teeb õppejuht. IÕK täitmist koordineerib õppenõustaja koostöös aineõpetajatega.

Individaalsel õppekaval õppiva õppe korraldamise aluseks on kooli õppekava ning kursuste kavad. Tuge vajavate õppijate õpet jälgivad mentor, õppenõustaja ja õppejuht. IÕK tulemuslikkus kantakse õppenõustaja poolt õppija isiklikule arengu jälgimise kaardile (edaspidi IAJK) õppeinfosüsteemis Studium.

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetaja tööd ja õpetajate koostööd planeeritakse lähtudes kooli arengu- ja õppekava eesmärkidest, üldtööplaanist, õppeaasta kursuste plaanist ja teistest dokumentidest.

Õpetajad teevad koostööd ainevaldkondliku töö planeerimisel: ainevaldkondlike pädevuste saavutamisel, meetodika arendamisel, õppematerjalide loomisel ja muretsemisel, õppekorralduse täpsustamisel, sündmuste korraldamisel jne. Töö koordineerimise otsustavad vastavas ainevaldkonnas töötavad õpetajad.

Õpetajad teevad koostööd aineteülese töö planeerimisel ja läbiviimisel: lõimitud õppe, lõimingupäevade korraldamisel, üldpädevuste saavutamisel ja läbivate teemade taotluste elluviimisel. Tööd koordineerib õppejuht.

Igal kooli töötajal on võimalik osaleda kooli arengut puudutavate teemade püstitamises, aruteludes ning otsuste langetamises.

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava uuendamine ja täiendamine on pidev protsess.

Kooli õppekava uuendamiseks ja täiendamiseks võivad ettepaneku teha kõik kooli töötajad, samuti õppijad õpilasesinduse kaudu ning lapsevanemad kooli hoolekogu kaudu.

Muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

LISAD: AINEKAVAD

Lisa 1. Ainevaldkond „KEEL JA KIRJANDUS“

Lisa 2. Ainevaldkond “KEHALINE KASVATUS”

Lisa 3. Ainevaldkond “KUNSTIAINED”

Lisa 4. Ainevaldkond „LOODUSAINED“

Lisa 5. Ainevaldkond „MATEMAATIKA“

Lisa 6. Ainevaldkond „SOTSIAALAINED“

Lisa 7. Ainevaldkond „VÕÕRKEELED“

Lisa 8. Jüri Gümnaasiumi suunakursused

Lisa 9. Kooli kohustuslikud ained

Lisa 10. Riigikaitse (G1, G2)

Lisa 11. Tuleviku töömaailma kimpude valikkursuste kavad

Lisa 12. Vaba valikkursuste kavad

*inevaldkonna kavad koostasid õpetajad
Evelin Sulaoja ja Anneli Aasmäe-Pender*

Lisa 1. Ainevaldkond “KEEL JA KIRJANDUS”

Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk gümnaasiumis on kujundada õppijates keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust mõista keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust ning väärtustada keelt ja kirjandust rahvusliku ning maailmakultuuri osana. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suulises kui ka kirjalikus väljenduses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt. Keele- ja kirjanduspädevus tähendab oskust eri liiki tekste mõista, luua, analüüsida ja kriitiliselt hinnata.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks omandab õppija järgmised valdkonnapädevused:

- 1) väärtustab keelt ja kirjandust kui (rahvus)kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendajat ning mõtlemis- ja tunnetusvahendit, teadvustab keelt identiteedi osana, väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) toimib keeleteadlikult, väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normidele vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses, märkab ja arvestab keeles toimuvaid muutusi;
- 3) mõistab, analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki tekste ning eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- 4) arendab oma loovvõimeid, kirjutab ja esitab eri tüüpi ning eri žanris tekste, kasutab tekstiloomes sobivaid ja asjakohaseid alustekste;
- 5) mõistab keele ja kirjanduse ühiskondlikku, ajaloolist ja kultuuriväärtust ning tähtsust iseenda arengus;
- 6) väärtustab lugemist, suunab oma lugemust, oskab ise valida kirjandusteoseid jm lugemisvara, arendab lugedes oma tunde-, kogemus- ja mõttemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

Valdkonnasise ja -ülese lõimingu rakendamine

Eesti keele ja kirjanduse tundides käsitletavaid teemasid lõimitakse ajaloo-, kunstiõpetuse, muusikaõpetuse, inimeseõpetuse, ühiskonnaõpetuse ja matemaatikatundide teemadega.

Üldpädevuste arengu toetamine

Kultuuri- ja väärtuspädevust aitavad arendada arutelud ja tekstiloomes ajaloo-, suhetest, väärtushinnangutest, ühiskonnast ja kultuurist; teatrikülastus(ed); uurimuste koostamine jne. Sotsiaalset ja kodanikupädevust aitavad arendada erinevad rühmatööd ja arutelud päevakajalistel ning ühiskondlikult olulistel teemadel. Enesemääratluspädevust aitavad arendada enda ja oma eesmärkide analüüsimine ning nende võrdlemine. Õpipädevust aitavad arendada kokkuvõtete, konspektide ja refleksioonide koostamine, samuti rühmatööd ja arutelud. Suhtluspädevust aitavad arendada erinevad

arutelud ning oma seisukohtade argumenteerimine. Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevust aitavad arendada statistilised ja matemaatilised lähenemismoodid tekstiloomele ja uurimuste jaoks materjali kogumine. Ettevõtlikkuspädevust aitavad arendada raha- ja majandusteemalised arutelud ning tekstid. Digipädevust aitavad arendada ümbritseva meediakeskkonna analüüsid, arutelud manipulatsioonivõtetest ja reklaamidest.

Läbivate teemade käsitlemine

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine väljendub tööeluks vajalike tarbetekstide koostamises, tööintervjuude läbimängus ja oma tugevuste/nõrkuste kaardistamises. Keskkond ja jätkusuutlik areng väljendub kõnealustel teemadel arutledes ja tekste luues. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus ning kultuuriline identiteet väljenduvad tunnis käsitletu rakendamises kooli üritustel, ettevõtmistes. Teabekeskond ja meediakasutus väljenduvad igapäevase meediaga kursis olemises, ise erinevate meediatekstide ja reklaamide koostamises. Tehnoloogia ja innovatsioon väljenduvad infotehnoloogiliste vahenditega õppetööde sooritamises (lühifilmid, taskuhäälringid, uurimistöde vormistamine jne). Tervis ja ohutus väljenduvad erinevates aruteludes, tekstide analüüsimises ja loomises. Väärtuste ja kõlbluse teemat käsitletakse teoseid analüüsides ja erinevaid seisukohti välja tuues.

Hindamine ja selle erisused

Tundides hinnatakse erinevate tekstide loomist ja analüüsimist, raamatute ja lühivormide lugemist ning tõlgendamist, õigekeelsust, õpimappe, loovülesandeid jne. Hindamine toimub nii individuaalselt, paaris- kui ka rühmatööna. Täpsemaid hindamisjuhiseid tutvustab õpetaja iga kursuse alguses.

Õppekeskkond ja selle erisused

Õppekeskkonnana tulevad kõne alla õpiruumid, teised kooliruumid, ümbritsev asula, erinevad kultuuriasutused jne.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on eesti keel (6 kursust) ja kirjandus (5 kursust).

Eesti keele kursuste kavad

[Teksti keel ja stiil](#)

[Meedia ja mõjutamine](#)

[Praktiline eesti keel I](#)

[Keel ja ühiskond](#)

[Praktiline eesti keel II](#)

[Praktiline eesti keel III](#)

Kirjanduse kursuste kavad

[Pärimus ja kirjandus](#)

[Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses I](#)

[Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses II](#)

[Identiteet ja eesti kirjandus](#)

[Kirjandus ja ühiskond](#)

EESTI KEEL 1: Teksti keel ja stiil

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kern, I. Võik. "Korras keel, sobiv still, selge sõnum". Maurus 2014. https://eki.ee/teatmik/

Kursuse kirjeldus

Kursusel „Teksti keel ja stiil“ arendatakse põhjalikult žanriteadlikkust, käsitletakse erinevate tekstiliikide keele- ja stiilierinevusi, selgitatakse kirjutamise võtteid ja tavasid eri tekstiliikide näitel. Antakse ülevaade eri suhtlusolukordadest ning õpitakse kirjutama erinevatel eesmärkidel ja analüüsima oma tekstides tehtud keelevelikuid ning võrdlema erinevaid tekste.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- teeb vahet erinevatel keelestiilidel ja väljendusvahenditel, oskab neid õigesti valida, kasutada ja analüüsida;
- koostab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, sh arutleva kirjandi, kõne, kokkuvõtte ja lühiuurimuse, ning oskab oma teksti toimetada ja parandada;
- oskab korrektselt viidata, refereerida ja tsiteerida ning väldib plagiaati;
- väljendub selgelt ja korrektselt;
- analüüsib tekstide sisu, ülesehitust, konteksti, grammatikat, sõnavara ja stiili;
- loeb ja analüüsib teadustekste ning põhjendab nende keelelisi valikuid.

Õppesisu

- Keele erinevad kasutusvaldkonnad: argi-, ilukirjandus-, teadus- ja tarbekeel, kantseliit jne.
- Eesti sõnavara, sõnade tähendus ja stiiljooned. Sõnavara rikastamine, loov keelekasutus. Stiil ja stilistika.
- Keel suhtlus- ja tunnetusvahendina. Tekst ja kontekst. Suulise ja kirjaliku suhtluse / teksti erinevused.
- Tekstide võrdlev ja kriitiline analüüs.
- Teadlik kirjutamine. Kirjutamise eesmärk, adressaat, pealkiri, probleem, põhiidee. Teema, selle varasemad käsitlused ja eri tahud. Teksti ülesehitus ja sidusus, lõik. Oma teksti toimetamine.
- Teadustekst. Uurimiseesmärgi sõnastamine. Materjali kirjeldamine ja usaldusväärsus. Uurimuse struktuur. Allikate refereerimine ja tsiteerimine, viited. Uurimisandmete võrdlemine, analüüsimine, üldistamine, järeldamine.
- Vormistamine. Arvustamine. Loomevargus ehk plagiaat.

EESTI KEEL 2: Meedia ja mõjutamine

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kask. "Meedia mõju". Avita 2013.

Kursuse kirjeldus

Kursusel "Meedia ja mõjutamine" keskendutakse infoühiskonnast arusaamisele, arendatakse eri liiki tekstide mõistmise ning fakti ja arvamuse eristamise oskust. Õpitakse eri allikatest pärit teavet analüüsima ning meedia mõjutamisvõtteid ära tundma, arendatakse oskust kujundada ning väljendada oma arvamusi ja hoiakuid.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- tunneb tänapäevast teabekeskkonda ja selle kujunemist ning eri meediažanre;
- leiab eri meediakanalitest ja –liikidest argumente ja mõjutamisvõtteid, analüüsib nende põhjuseid;
- eristab fakti arvamusest ja usaldusväärset infot kaheldavast;
- analüüsib kriitiliselt reklaame, manipulatsiooni ja libaudiseid;
- hindab erinevaid meediatekste meediaetika vaatenurgast.

Õppesisu

- Meedia olemus, ülesanded.
- Meedia ajalugu, muutumine tehnoloogia mõjul.
- Olulisemad meediažanrid.
- Erinevad meediakanalid, nende eesmärgid ja ülesanded, usaldusväärsus. Manipulatsioon, demagoogia, varjatud sõnumid.
- Reklaam ja mõjutamine.
- Info edastamine ja vastuvõtt, era- ja avalik suhtlus.
- Meediaetika ja kommunikatsioonivabadus.

EESTI KEEL 3: Praktiline eesti keel I

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kern, I. Võik. "Korras keel, sobiv still, selge sõnum". Maurus 2014. https://eki.ee/teatmik/

Kursuse kirjeldus

Kursusel "Praktiline eesti keel I" arendatakse erinevaid stiilivõtteid kasutades oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust, õpitakse kasutama eri teabeallikaid ja hindama nende usaldusväärsust. Samuti kinnistatakse ja kasutatakse õpitud keelereegleid.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kaitstes argumenteeritult oma seisukohti;
- mõistab tekstide stiilierinevusi ja keelendite tähendusvarjundeid;
- oskab kasutada erinevaid keeleallikaid ja infokeskkondasid;
- konspekteerib suulist ja kirjalikku teksti;
- järgib õpitud keelereegleid;
- koostab edukalt eri liiki tekste;
- arendab oma sõnavara, lause- ja tekstimoodustusoskust.

Õppesisu

- Keeleline väljendusrikkus, sõnavara ja selle arendus.
- Tekstide stiililised eripärad ja stiilivahendite kasutamine erineva mõju saavutamiseks.
- Erinevate tekstiliikide lugemine ja mõistmine.
- Konspekteerimine, kokkuvõtete koostamine.
- Teabeotsingu tõhustamine, keeleallikate teadlik kasutamine.
- Õigekirja- ja õigekeelsusküsimuste kordamine.
- Arutlevad tekstid, nende ülesehituse põhimõtted.

EESTI KEEL 4: Keel ja ühiskond

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	M. Ehala, K. Habicht, P. Kehayov, A. Zabrodskaja. "Keel ja ühiskond". Künnimees 2012. https://eki.ee/teatmik/

Kursuse kirjeldus

Kursusel "Keel ja ühiskond" vaadeldakse eesti keele ajalugu, eripära ja hetkeolukorda, sugulust teiste keeltega, erinevaid allkeeli ja nende kasutusvaldkondi, sotsiaalmurdeid ja keeleetiketti.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- tunneb eesti keele ajalugu;
- analüüsib keele rolli, ülesandeid ja tähendust ning keelemuutuste põhjuseid;
- teab eesti keele eripära, keelenormi, -etiketti ja arengusuundi;
- tunneb keeleallikaid ja oskab neid sihipäraselt kasutada.

Õppesisu

- Keele olemus ja ülesanded.
- Keele seosed inimese, rahva, riigi identiteedi, kultuuri ja ajaloo.
- Eesti keel ja teised keeled. Andmebaasid keelte võrdlemiseks, põliskeeled, keelekontaktid teiste keeltega.
- Grammatika ja tähenduste muutumise seaduspärad.
- Eesti keeleallikad, nende funktsioon ja kasutusvaldkonnad. Korpuste kasutamise algteadmised. Keeleandmete analüüs ja esitamine. Keelenorm. Eesti keele kasutusvaldkonnad ja arendus.
- Tänapäeva eesti kirjakeele kujunemine, keele variandid ja varieerumise tegurid.
- Eesti kui mitmekultuuriline ja -keelne ühiskond, eesti keele staatus ja tulevik.

EESTI KEEL 5: Praktiline eesti keel II

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kern, I. Võik. "Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum". Maurus 2014. I. Hein, K. Mägi, P. Leiger, T. Puik. "Keelemeel". Maurus 2019. https://eki.ee/teatmik/

Kursuse kirjeldus

Kursusel "Praktiline eesti keel II" korratakse ja omandatakse erinevaid keelereegleid ning lihvitakse esinemis- ja kirjutamisoskust. Kirjutatakse ja hinnatakse erinevaid tekste, järgides nende loogilise ülesehituse, argumentide sõnastamise, põhjenduste ja seoste loomise ning näidete esitamise põhimõtteid.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- oskab selgelt ja veenvalt argumenteerida, teiste esitusi kuulata ning asjakohaseid küsimusi esitada;
- kasutab erinevaid teabeotsingu strateegiaid;
- loeb, analüüsib ja koostab erinevaid meedia- ja tarbetekste;
- kirjutab mitme allika põhjal referaadi, kasutades viitamissüsteeme ja vältides plagiaati;
- kinnistab ja parandab oma õigekirja- ja kirjakeeleoskust;
- leiab loetud tekstidest huvitavaid sõnu ja väljendeid ning põhjendab teksti autori keelevalikuid.

Õppesisu

- Sõnumi edastamine erinevate keelevahenditega, argumenteerimine, veenmine ja mõjutamine.
- Süstemaatiline sõnavaraarendus.
- Erinevad teabeotsingustrateegiad, keeleallikate teadlik kasutamine.
- Tarbekirjade, veebitekstide, kokkuvõtte ja referatiivse teksti koostamine.
- Ajakirjandustekstide koostamine ja analüüs.
- Õigekirja- ja õigekeelsusküsimuste kordamine.

EESTI KEEL 6: Praktiline eesti keel III

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	M. Valk. "Valmistu eesti keele riigieksamiks". Maurus 2024. K. Kern, I. Võik. "Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum". Maurus 2014. https://eki.ee/teatmik/

Kursuse kirjeldus

Kursusel "Praktiline eesti keel III" keskendutakse suhtlemisoskuse arendamisele, eri liiki tekstide vastuvõtule ja loomisele ning õigekeelsusküsimuste kordamisele.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- kasutab keelt vastavalt suhtluseesmärgile ja -kontekstile, argumenteerib suuliselt ja kirjaliku arutleva teksti vormis;
- koostab erinevaid meediatekste, kokkuvõtte ja erinevate alustekstide põhjal kindlasse suhtlusolukorda sobiva arutleva teksti;
- kasutab eri allikatest leitud infot oma tekstides;
- parandab ja kinnistab oma õigekirja- ja kirjakeeleoskust;
- loeb ja saab aru keeruka struktuuriga tekstidest ja rikastab sõnavara.

Õppesisu

- Suuline esinemine ja suhtlus eri olukordades. Argumenteerimine, veenmine, väitlemine, emotsionaalsus, toon.
- Tarbetekstide kirjutamine ja vormistamine, kokkuvõtte ja arutleva teksti koostamine mitme eri tüüpi alusteksti põhjal.
- Tekstide süvendatud analüüs.
- Erinevate tekstide eesmärgi mõistmine.
- Liitotsingud, keeleallikate teadlik kasutamine.
- Õigekirja- ja õigekeelsusküsimuste kordamine.
- Keeruka struktuuriga tekstid ja süstemaatiline sõnavaraarendus.

KIRJANDUS 1: Pärimus ja kirjandus

Koostaja	Evelin Sulaoja
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	M. Undo "Müüdi anatoomia" Koolibri 2013. P. Espak, L. Ots "Müüt ja kirjandus" Maurus 2015

Kursuse kirjeldus

Kursus aitab õpilasel mõista kirjanduse mütoloogilisi ja pärimuslikke juuri, kultuuri järjepidevust iidsetest aegadest tänaseni ning iseenda seotust selle lõputult jätkuva ahelaga. Kursuse käigus teadvustab õpilane tänapäeva kirjanduse seoseid näiteks antiikmütide ja eestlaste mütoloogilise maailmapildiga.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb / töötab):

- analüüsib ja tõlgendab loetud tekste nii suuliselt kui ka kirjalikult ühisarutelus ja individuaalselt, jagab oma lugemiskogemusi;
- analüüsib kirjandusteose teemat, süžeed, tegelasi ja ideestikku nii müüdimotiividest kui ka eetilistest ning esteetilistest väärtustest lähtuvalt;
- kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.

Õppesisu

- Pärimus ja folkloor.
- Müüdi olemus ja liigid.
- Piibel kui Euroopa kultuuri tüvitekst. Piiblilood ja nende tõlgendused.
- Arhetüüp kirjanduses. Arhetüüpsed teemad, süžeed ja rändmotiivid.
- Eepos. Keskaegsed kangelaseeposed.
- „Kalevipoja“ tegelaskujud ja motiivid kirjanduses.
- Eestlaste mütoloogiline maailmapilt. Müütilisi tegelasi (nt vanapagan, libahunt, kratt, hiidnaine).
- Maagiline realism.

KIRJANDUS 2: Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses I

Koostaja	Evelin Sulaoja
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kalamees „Maailmakirjandus. Antiik. Keskaeg. Renessanss” Avita 2010. „Maailmakirjanduse lugemik” Koolibri 1993. M. Väljataga “Kirjandus ja selle liigid” Maurus 2024. R. Raud “Maailmakirjandus” Maurus 2024 A. Nahkur “Kirjandus barokist romantismini” Koolibri 2006

Kursuse kirjeldus

Kursus hõlmab ajavahemikku antiigist romantismini ja toetab õpilase kultuuriteadvuse ja süsteemsemate kirjandusteadmiste kujunemist. Kursus arendab oskust mõista kirjandusteost mingi ajastu, voolu või žanri kontekstis.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- analüüsib ja tõlgendab loetud teoseid, selgitab kirjandusperioodide ajalist järgnevust antiikkirjandusest romantismini ning nende seost ajaloo- ja kultuurikontekstiga;
- leiab kirjandusteosest ajastule või voolule iseloomuliku mõtteviisi ja väärtushinnangute kajastusi;
- kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.

Õppesisu

- Kirjandusloo peajooni ja põhinähtusi. Kirjandusperioodide ja -voolude kujunemine ning muutumine antiigist kuni romantismini.
- Žanri olemus, žanrite kujunemine ja muutumine. Kirjandusžanrite vormi- ja sisutunnused.
- Eepika, lüürika ja draamatika arenguid kirjandusloos. Näiteid erinevatest ajastutest ja vooludest, eesti ja maailmakirjandusest.
- Draamatika. Tragöödia ja komöödia teke ja areng.
- Lüürika ja lüroepika. Luulevormide ja -žanrite teke ja areng. Eepika. Eepos antiigis, keskajal ja romantismis.
- Novelli ja romaani teke ja areng.

KIRJANDUS 3: Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses II

Koostaja	Evelin Sulaoja
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	M. Väljataga "Kirjandus ja selle liigid" Maurus 2024. R. Raud "Maailmakirjandus" Maurus 2024. „Maailmakirjanduse lugemik” Koolibri 1993. A. Nahkur "Realismist postmodernismini" Koolibri 2007

Kursuse kirjeldus

Kursus hõlmab ajavahemikku realismist postmodernismini ja toetab õpilase kultuuriteadvuse ja süsteemsemate kirjandusteadmiste kujunemist. Kursus arendab oskust mõista kirjandusteost mingi ajastu, voolu või žanri kontekstis.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- analüüsib ja tõlgendab kursusel loetud teoseid, selgitab kirjandusperioodide ajalist järgnevust realismist kuni 21. sajandi kirjanduseni ning nende seost ajaloo- ja kultuurikontekstiga;
- leiab kirjandusteosest ajastule või voolule iseloomuliku mõtteviisi ja väärtushinnangute kajastusi;
- kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.

Õppesisu

- Kirjandusperioodide ja -voolude kujunemine ning muutumine realismist kuni postmodernismini, 19. sajandi II poolest kuni 21. sajandi alguseni.
- Realismi kujunemine ja tunnused maailmakirjanduses. Realismi edasiarendused. Realistlik romaan. Naturalism. Estetism.
- Modernistlikud suundumused luules. Sümbolism. Uusromantiline sümbolism. Avangardistlik luule. Maailmaluule pärast II maailmasõda. Biitnikud.
- Eesti luule alates 20. sajandist. Kirjanduslikud liikumised ja rühmitused.
- Modernistliku draama kujunemine ja tunnused. Psühholoogiline draama.
- Postmodernistlik draama. Dramaturgia nüüdisteatris.
- Modernistlikud suundumused proosas. Eesti proosakirjandus.
- Novelližanri areng. Nüüdisproosa arenguid. Omaeluloolisus.

KIRJANDUS 4: Identiteet ja eesti kirjandus

Koostaja	Evelin Sulaoja
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	J. Kaus "20.sajandi kirjandus" Maurus 2015. E, Martin "Identiteedimärgid. Ühtekuuluvuse anatoomia." Künnimees 2018. Õpetaja loodud materjalid.

Kursuse kirjeldus

Kursus keskendub identiteediloomele, eeskätt sotsiaalse, rahvusliku ja kultuurilise identiteedi kujutamisele eesti kirjanduse näitel. Kursuse fookuses on rahvusliku identiteediga – eeskätt eestlusega – seotud teemad ja probleemid nii ajaloo kui ka tänapäeva vaatenurgast.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- analüüsib ja tõlgendab erinevate identiteedivormide kujutamist eri ajajärkude kirjandusteostes;
- analüüsib ja tõlgendab loetud proosa-, draama- ja luuleteoste sisu ja vormivõtete ühtsust;
- kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.

Õppesisu

- Kirjandus eestlaste rahvusliku identiteedi kujundaja ja peegeldajana.
- Rahvuslikud narratiivid, sümbol- ja väärtussüsteemid kirjanduses.
- Rahvuslik ärkamisaeg. Ärkamisaja sündmuste ja isikute kujutamine kirjanduses.
- Eestlase ja eestluse kujutamine kirjanduses. Põlvkondlikud püüdlused ja ideaalid, väärtused ja traditsioonid.
- Mälu- ja traumakirjandus. Teine maailmasõda ja selle järelmõjud.
- Kollektiivsete identiteetide kajastusi kirjanduses. Kirjaniku identiteet ja positsioon Eesti ühiskonnas.
- Põlvkondlik identiteet ja kirjandusrühmitused. Sooline identiteet.
- Loodus ja keskkond identiteedi kujundajana.
- Kodupaigakirjandus. Eestlane võõrsil, reisikiri.

KIRJANDUS 5: Kirjandus ja ühiskond

Koostaja	Evelin Sulaoja
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	J. Kaus "Kirjandus ja ühiskond" Maurus 2017. J. Kaus "Uuem kirjandus" Maurus 2015.

Kursuse kirjeldus

Kursus võimaldab õpilasel kirjanduse kaudu paremini mõista ümbritsevat maailma ja suhteid. Kursus, mis hõlmab olulisi kirjandus- ja mõttevoole ning ühiskonna ja kultuuriga seotud praktikaid, põhineb peamiselt 20. ja 21. sajandi kirjandusel.

Õpitulemused

Õppija (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- arutleb kirjanduse ja ühiskonna omavaheliste suhete üle, nimetab kirjandusteose loomet ja vastuvõttu mõjutavaid tegureid ja toob nende kohta näiteid, arutleb teoses käsitletud ühiskondlike probleemide ja väärtuste üle;
- eristab tekstinäidete põhjal eri žanre ja kujutamisi viise, võrdleb vähemalt kahe teose sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust;
- kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid ja laiendab kirjandustekstidele tuginedes oma sõnavara.

Õppesisu

- Kirjanduse positsioon ja funktsioon ühiskonnas. Kirjaniku staatus.
- Kirjandus mõttevoolude mõjuväljas
- Poliitilise tegelikkuse mõju kirjandusele. Kirjandus ja ideoloogia. Keelatud ja tõrjutud autorid. Tsensuuri haare, keelatud raamatud ja käsikirjad.
- Kirjandusteoste varjatud sõnumid, alltekst. Mälestuslik pagulasproosa ja -luule. Keelatud teemad.
- Kirjandus ühiskondlike protsesside peegeldajana. Satiiriline ja allegooriline kirjandus. (Auto)biograafia ja omaelulooline kirjandus .
- Tänapäeva ühiskonna probleemid kirjanduses. Kirjandus tehnoloogiliste arengute keerises. Ühiskonnakriitiline luule.
- Kirjandus ja tulevikuühiskonnad. Utopia ja düstopia.

*Ainevaldkonna kursuste kavad koostasid õpetajad
Anastasia Gorohova, Eliise Pajumets ja Egert Šarikov*

Lisa 2. Ainevaldkond “KEHALINE KASVATUS”

Valdkonnapädevus

Kehalise kasvatuse kaudu rakendatakse gümnaasiumis liikumisõpetuse põhimõtteid, et kujundada õppijates liikumispädevust, mis hõlmab liikumisharrastuseks vajalikku motivatsiooni, teadmisi, oskusi, kogemusi ja hoiakuid ning tähendab ennastjuhtiva inimese kujunemist, kes suhtub liikumisesse positiivselt, oskab iseseisvalt liikumisharrastusega tegeleda ja mõistab vastutust enda tervise hoidmise eest.

Liikumispädevust arendava õppe tulemusena gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) kasutab mitmekülgseid liikumisoskusi ja –kogemusi eri liikumisviisides ning teab, mis on temale meelepärane liikumisharrastus;
- 2) mõistab vastutust hoida enda tervist ja vormisolekut kehaliste võimete arendamise, liikumise ning toitumise kaudu;
- 3) on igapäevaselt kehaliselt aktiivne ja järgib tervsliku liikumise põhimõtteid;
- 4) väärtustab liikumist, sporti ja tantsu kultuuri osana ning ennast selle mõjutajana ja uue loojana;
- 5) hoiab vaimset ja kehalist tasakaalu, tuleb toime stressiolukorras ning kasutab emotsioonidega toimetulemise viise;
- 6) tunneb rõõmu liikumisest ja on saanud sellest positiivse kogemuse.

Valdkonnasise ja -ülese lõimingu rakendamine

Matemaatika – tulemuste mõõtmine, arvutamine, loendamine, loogiline mõtlemine jms.

Eesti keel – erialane sõnavara, mõisted, lugemisoskus, teksti mõistmine.

Bioloogia – anatoomia, füsioloogia, loodus.

Muusika - rütmi tajumine, muusika kui häälestaja, emotsiooni looja.

Ajalugu – spordialade ajalugu, kultuuri- ja spordiüritused.

Ühiskond - avalikus ruumis käitumine, reeglid, looduse hoidmine.

Tehnoloogia - digipädevus.

Üldpädevuste arengu toetamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus - loodusliikumine; tunniväline tegevus; rollimängud; liikumise ja kultuuri traditsioonid; liikumine kui väärtus tervislikuks eluks.

Sotsiaalne- ja kodanikupädevus - paaris- ja rühmaülesanded; ühtsete eesmärkide saavutamine; erinevad rollid rühmas; enesekontroll; algatusvõime; toetav hoiak; vastutusvõime.

Enesemääratluspädevus - minapildi ja identiteedi väljakujunemine; eelhindamine ja eneseanalüüs; grupitööd (meeskonnatöö); eneserefleksioon ja refleksioon teistega;

Õpipädevus - eesmärgistamine; erinevate õpistrateegiatega kasutamine; tegevuse mõtestamine; õppimine erinevate meetodite kaudu - üksi, kaaslasega, grupis.

Suhtluspädevus - koostööle suunatud ülesanded; suhtleb kaaslastega; eesmärkide püstitamine; tagasiside; analüüs.

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kehaliste võimete mõõtmine ja nende analüüs; kehalise aktiivsuse hindamine ja selle analüüs; tehnoloogiliste vahendite kasutamine liikumistegevuste ja kehalise aktiivsuse analüüsiks.

Ettevõtlikkuspädevus - uute ideede loomine ja ellu viimine.

Digipädevus - kehalise aktiivsuse mõõtmine; erineva harjutusvara rakendused; teabe otsimine.

Läbivate teemade käsitlemine

Tervis ja ohutus – ohutust ja turvalisust käsitletakse vastavalt tegeldavale spordialale.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine – erinevate elukutsete tutvustus. Ametid, mis nõuavad head füüsilist ettevalmistust ning põhjalikke teadmisi inimese arengust, erinevatest spordialadest ja tervise arendamise põhimõtetest.

Keskkond ja jätkusuutlik areng – vaba aja ja loodusliikumisega seotud teemad. Tunnid looduses erinevates keskkondades. Ka väljaspool kooli territooriumi toimuvate tundide puhul ümbritseva keskkonna hoidmise olulisus.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - meeskonnatöös osalemine. Võimalus kogeda nii liidri kui meeskonnaliikme rolli. Erinevate spordialade teadmised võimaldavad anda õpilastele suurema vastutuse tunniväliste spordivõistluste organiseerimisel, toetades seeläbi õpilaste ettevõtlikkuse arengut.

Kultuuriline identiteet – erinevate spordialade käsitlemine. Õppijate teadmiste ja oskuste tõstmine massispordiüritustel osalemiseks nii osalejana, vabatahtlikuna kui ka pealtvaatajana.

Teabekeskond – õpilaste suunamine info otsimisele tervise tugevdamise, isikliku liikumisharrastuse kujundamise, teadliku treenimise jms kohta.

Hindamine ja selle erisused

Kursuse jooksul toimub hindamine protsentuaalselt ja mitteeristavalt (arvestatud / mittearvestatud).

Õppekeskkond ja selle erisused

Liikumisoskusi omandatakse väga erinevate liikumistegevuste kaudu. Nii õpetaja kui ka õppija viibivad tunnis pidevalt muutavas keskkonnas. Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume ja territooriumi.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeaine on kehaline kasvatus (5 kursust).

LIIKUMISÕPETUSE 1.-5. kursus

Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuste kirjeldus

Üks kursus koosneb kuueteistkümnest kontakttunnist ja viiest iseseisvast tunnist. Kursuse jooksul tutvutakse erinevate spordialade ja sportmängudega, kus omandatakse antud tegevuste baasoskused –ja teadmised. Õpitulemuste omandamine ja selle kaudu tundides aktiivne osalemine on oluline kõikidele õpilastele. Kõik õpilased, kelle tervislik seisund on lubanud kooli tulla, osalevad ka liikumisõpetuse tunnis nii, et õpetaja rakendab neid tegevustesse, arvestades nende seisundit, vajadusel tegevusi ja koormust kohandades. Õpilasel tuleb planeerida oma aktiivseid tegevusi ning analüüsida enda aktiivsust ja liikumisharjumusi liikumispäevikus.

1. kursus

Õpitulemused

- Tunneb rõõmu liikumisest ja on saanud sellest positiivse kogemuse.
- Oskab etteantud orienteerumisviisi kasutades läbida rada.
- Õpilane saab ülevaate enda kehalisest töövõimest NATO testi põhjal.
- Käsitseb vahendeid erinevates liikumistegevustes ja spordialades.
- Arendab oma liikumisoskusi ning on valmis õppima uusi spordialasid ja liikumisviise.
- Omandab teadmised ja praktilised oskused jõutreeningu põhialustes.
- Tunneb rõõmu veekeskonna mitmekesisest võimalustest, tajub ja väärtustab oma seotust avalikus ruumis teiste inimestega.
- Mõistab vastutust hoida iseenda tervist ja vormisolekut kehaliste võimete arendamise ja liikumise kaudu.
- Iseenda aktiivsete tegevuste eesmärgistamine ja liikumisaktiivsuse analüüsimine.

Õppesisu

- Kehalise töövõime ülevaade NATO testi põhjal.
- Orienteerumine: nutiorienteerumine, suundorienteerumine, vabaorienteerumine.
- Erinevad sport- ja liikumismängud: korvpall, võrkpall, jalgpall, pesapall, frisbee, *flag football*, ragbi, lipumäng, saalihoki, käsipall.
- Erinevad jõutreeningud
- Veekeskonna mitmekesiste võimaluste kasutamine.
- Iseseisvalt enda kehaliste võimete arendamine.
- Iseenda liikumisaktiivsuse planeerimine ja analüüsimine.

2. kursus

Õpitulemused

- Mängib sportmänge reeglite järgi, oskab teha kaaslastega koostööd ning järgib ausa mängu põhimõtteid.
- On leidnud endale meeldiva talispordiala ja omab antud spordialal baasoskusi.
- Baasoskused ja –teadmised golfis.
- Oskab planeerida ja analüüsida iseenda liikumisharjumusi, anda hinnang oma tervisele ja liikumisaktiivsusele.
- Ülevaade oma kehalise töövõime arengust, analüüsib tervisega seotud ja kaitseväärtuste testide tulemustest lähtudes enda kehalisi võimeid, nende muutust seoses treeningutega ja sellele hinnangu andmine.
- Tegutsemine vabatahtlikuna spordiüritusel või -võistlusel, mõistab antud ürituste ja võistluste traditsioonide rolli kultuuris.

Õppesisu

- Erinevad sport- ja liikumismängud.
- Mäesuusk, lumelaud või murdmaasuusk.
- Ülevaade golfist.
- Kehalise töövõime areng NATO testi põhjal.
- Erinevate jõutreeningute kasutamine eesmärkide saavutamiseks
- Iseenda aktiivsuse planeerimine ja liikumisaktiivsuse analüüsimine.
- Tegutsemine vabatahtlikuna spordiüritusel.

3. kursus

Õpitulemused

- Tunneb rõõmu liikumisest ja on saanud sellest positiivse kogemuse.
- Oskab etteantud orienteerumisviisi kasutades etteantud rada läbida.
- Õpilane saab ülevaate enda kehalisest töövõimest NATO testi põhjal.
- Käsitseb vahendeid erinevates liikumistegevustes ja spordialades.
- Arendab oma liikumisoskusi ning on valmis õppima uusi spordialasid ja liikumisviise.
- Omandab teadmised ja praktilised oskused jõutreeningu põhialustes.
- Mõistab vastutust hoida iseenda tervist ja vormisolekut kehaliste võimete arendamise ja liikumise kaudu.
- Iseenda aktiivsete tegevuste eesmärgistamine ja liikumisaktiivsuse analüüsimine.

Õppesisu

- Orienteerumine
- Kehalise töövõime ülevaade NATO testi põhjal.
- Erinevad sport- ja liikumismängud.
- Jõutreening

- Iseseisvalt enda kehaliste võimete arendamine.
- Iseenda liikumisaktiivsuse planeerimine ja analüüsimine.

4. kursus

Õpitulemused

- Mängib sportmänge reeglite järgi, oskab teha kaaslastega koostööd ning järgib ausa mängu põhimõtteid.
- Omab uisutamises algteadmisi ja –oskusi uiskudel edasiliikumiseks/on leidnud endale meeldiva talispordiala ja omab antud spordialal baasoskusi.
- Omad baasoskusi ja –teadmisi rannajalgpallis.
- Oskab mängida sulgpalli paaris- ja üksikmängu reeglite järgi.
- Tunneb rõõmu veekeskonna mitmekesistest võimalustest, tajub ja väärtustab oma seotust avalikus ruumis teiste inimestega.
- Oskab planeerida ja analüüsida iseenda liikumisharjumusi, anda hinnang oma tervisele ja liikumisaktiivsusele.
- Ülevaade oma kehalise töövõime arengust, analüüsib tervisega seotud ja kaitseväärtuste testide tulemustest lähtudes enda kehalisi võimeid, nende muutust seoses treeningutega ja sellele hinnangu andmine.
- Tegutsemine vabatahtlikuna spordiüritusel või -võistlusel, mõistab antud ürituste ja võistluste traditsioonide rolli kultuuris.

Õppesisu

- Erinevad sport- ja liikumismängud.
- Uisutamine/mäesuusk, lumelaud, murdmaasuusk.
- Kehaliste võimete arendamine.
- Veekeskonna mitmekesiste võimaluste kasutamine.
- Kehalise töövõime areng NATO testi põhjal.
- Iseenda aktiivsuse planeerimine ja liikumisaktiivsuse analüüsimine.
- Tegutsemine vabatahtlikuna spordiüritusel.

5. kursus

Õpitulemused

- Mängib sportmänge reeglite järgi, oskab kaaslastega koostööd teha ning järgib ausa mängu põhimõtteid.
- Hindab ja arendab enda kehalisi võimeid, lähtudes testide tulemustest ja treenimisvõimalustest.
- Tunneb rõõmu veekeskonna mitmekesistest võimalustest, tajub ja väärtustab oma seotust avalikus ruumis teiste inimestega.
- On leidnud endale meeldiva talispordiala ja antud spordialal baasoskusi.
- Mõistab vastutust hoida enda tervist ja vormisolekut kehaliste võimete arendamise ja liikumise kaudu.

- Tunneb erinevaid treenimisvõimalusi ja –meetodeid, planeerib ning analüüsib enda liikumisaktiivsust ja –harjumusi.
- Kogemus osaleda rahvaspordiüritusel ning mõistab antud ürituste traditsioonide rolli kultuuris.

Õppesisu

- Erinevad sport- ja liikumismängud.
- Kehalise võimekuse testid.
- Veekeskkonna mitmekesiste võimaluste kasutamine.
- Mäesuusk, lumelaud või murdmaasuusk
- Iseseisvalt enda kehaliste võimete arendamine
- Erinevate jõutreeningute kasutamine eesmärkide saavutamiseks
- Iseenda aktiivsuse planeerimine ja liikumisaktiivsuse analüüsimine.
- Osalemine rahvaspordiüritusel.

*Ainevaldkonna kavad koostasid õpetajad
Ilja Magdik ja Eva-Maria Tommula*

Lisa 3. Ainevaldkond “KUNSTIAINED”

Valdkonnapädevus

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja hoida seda järjekindlalt.

Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ja väljendub selles, et gümnaasiumi lõpuks õppija eakohaselt:

- 1) teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
- 2) loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ja meetodeid;
- 3) mõtestab ning reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
- 4) mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
- 5) osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
- 6) on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

Valdkonnasise ja -ülese lõimingu rakendamine

- Kunstid vajavad tõlgendamist. Arendab tõlgendamisoskust. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda eri vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks.
- Kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mis tahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.
- Kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine gümnaasiumis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset)
- Kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös.
- Kunstide õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ja eneseväärikust.

Üldpädevuste arengu toetamine

Muusika ja kunsti õppeaines on rõhuasetus õppija identiteedi kujundamisel, mis toetub ühisele kultuuripärandile. Kunstiainete tegevustes väärtustatakse isikupäraseid loovaid lahendusi ning kultuurilist ja sotsiaalset mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsivaste teoste ja sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunstide eneseväljenduse vahendina ning austama autorlust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse. Õppekäigud kultuuriloolistesse paikadesse, kontsertidele, näitustele aitavad samuti kaasa kultuuri- ja väärtuspädevuse kujunemisele ning aitavad kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Praktilise loovtegevuse kaudu katsetatakse erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust plaanima, vastutama tööde lõpuni tegemise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsetega. Tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada adekvaatset minapilti. Kunsti ning muusika ainetes saab õppija tagasisidet nii õpetajalt kui ka klassikaaslastelt enda erinevatele loomingulistele tegevustele, mille kaudu on õppijal võimalik muuta enda sooritust või käitumist. Saadud tagasiside toetab õppija võimete/oskuste arengut. Erinevate õppes esindatud stiilide ning ajastute tundma õppimine võib toetada õppija enesemääratlust ja kuuluvustunnet mingisse sotsiaalsesse rühma. Kultuuri- ja sotsiaalteemade käsitlemine (kontserdid ja näitused jne) aitab Enesemääratluspädevuse eesmärgiks on toetada nende identiteedi väljendamist loomingus.

Loominguga tegelemiseks osatakse vajadusel valida ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid.

Läbivate teemade käsitlemine

- 19.-21.sajand kunstis ja muusikas
- Muusika ja kunsti roll vanadel kultuurrahvastel
- Keskaeg
- Renesansss
- Barokk
- Romantism
- Klassitsism
- Impressionism
- Ekspressionism
- Nüüdisaeg

Hindamine ja selle erisused

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärkidest ja hinnatakse seda, mida on õpetatud

ning mida on läbi praktiliste tööde realiseeritud. Kunsti ja muusika ainete hindamisel rakendatakse mitmeeristavat hindamist (praktilised tegevused, loovülesanded). Koondhinne (eristatav hinne) kujuneb mitmetest mitmeeristavatest hinnetest.

Õppekeskkond ja selle erisused

MUUSIKAS kasutatakse

- mitmesuguseid vahendid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel; musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentaarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
- tehnovahendid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (arvuti + kõlarid); muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

KUNSTIS kasutatakse

- iseseisvaks ja rühmatöökõs vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
- akendest tulevat looduslikku valgust ning ka tehnilist valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamise võimalust;
- reguleeritava kõrgusega molberteid või laudu koos joonistusalustega ning tööde kuivatamise, hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
- arvutite, tahvlite ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on kunst (2 kursust) ja muusika (3 kursust).

Kunsti kursuste kavad

[Kunst ja kunstiajalugu](#)

[Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil](#)

Muusika kursuste kavad

[Uusaegse helikeele kujunemine](#)

[Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas](#)

[Eesti muusikalugu](#)

KUNST 1: Kunst ja kunstiajalugu

Koostaja	Eva-Maria Tommula
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	„Kunstiajalugu esiajast realismini“ Heie Marie Treier, Sigrid Abiline; erinevate kunstnike videomaterjal; õpetaja enda koostatud materjal

Kursuse kirjeldus

Kunsti kursuse eesmärk on aidata õppijal erinevaid loomingulisi ning kunstilisi väljundeid kasutades väljendada enda olemust, näha enda rolli kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning ka kultuuri edasikandjana. Kursuse jooksul omandatud teadmised kunstikultuuri arenguloo erinevate etappide kohta ning mitmed erisugused praktilised ülesanded panevad õpilase mõistma ning väärtustama meid ümbritsevat visuaalkultuuri pärandit ning arendavad õpilase visuaalset kirjaoskust. Kursus kujundab õpilase loovat eluhoiakut, suunab õpilast sügavamalt tõlgendama enda ümber toimuvat ning nähtavat ja arendab nende kinesteetilisi oskusi kui ka kognitiivseid võimeid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- orienteerub kunstiajaloo ürgajast 19. sajandini;
- oskab praktilisteks töödeks leida inspiratsiooni möödunud aegade kunstiteostest;
- võrdleb ja analüüsib erinevatest käsitletud ajastutest pärinevaid kunstiteoseid ning nende valmimiseks kasutatud tehnikaid;
- leiab ülesannetele loomingulisi lahendusi ning kavandab ise teoseid;
- oskab kasutada kursuse jooksul õpitud kunstiterminoloogiat;
- hindab kunstis esinevat kultuuripärandit ning on salliv kultuuriliste erinevuste suhtes

Õppesisu

Kursusel õpitavale teooriale lisanduvad praktilised tööd nii klassiruumis kui ka iseseisvalt ning vähemalt üks ühine õppekäik.

- **Vanimad kõrgkultuurid.** Esiaja kujutised. Egiptus.
- **Antiikaja kunst.** Vana-Kreeka. Vana-Rooma.
(Praktiliste tööde valmimine kasutades savi ning tehes savile maalinguid)
- **Keskaja kunst.** Varakristlus ja Bütsants. Romaani kunst. Gootika. Kunst ja religioon.
(Praktiliste töödena valmivad akrüülmaalid, klaasimaalingud)
- **Renessanss.** Inimesekeskse maailmapildi kujunemine. Kunst ja teadus. Trükikunsti leiutamine.
(Alternatiivse trükikunstiga katsetamine)
- **Barokk.** Baroki suunad ja rokokoo. Õukonnakunstist argielu kujutamiseni.
- **18. ja 19. sajandi kunst.** Klassitsism. Antiikpärandi mõju. Romantism. Realism.
(Valmivad akrüülmaalid/akvarellmaalid/õlipastellidega joonistatud teosed).

KUNST 2: Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil

Koostaja	Eva-Maria Tommula
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	„Kunst ja visuaalkultuur 20. ja 21. sajandil“ Sigrid Abiline, Lumi Kristin Vihterpal; erinevate kunstnike videomaterjal; õpetaja enda koostatud materjal

Kursuse kirjeldus

Kunsti kursuse eesmärk on aidata õppijal erinevaid loomingulisi ning kunstilisi väljundeid kasutades väljendada enda olemust, näha enda rolli kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning ka kultuuri edasikandjana. Kursuse jooksul omandatud teadmised kunstikultuuri arenguloo erinevate etappide kohta ning mitmed erisugused praktilised ülesanded panevad õpilase mõistma ning väärtustama meid ümbritsevat visuaalkultuuri pärandit ning arendavad õpilase visuaalset kirjaoskust. Kursus kujundab õpilase loovat eluhoiakut, suunab õpilast sügavamalt tõlgendama enda ümber toimuvat ning nähtavat ja arendab nende kinesteetilisi oskusi kui ka kognitiivseid võimeid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- orienteerub kunstiajaloo 19.saj lõpust 21.saj. alguseni;
- oskab praktilisteks töödeks leida inspiratsiooni möödunud aegade kunstiteostest;
- võrdleb ja analüüsib erinevatest käsitletud ajastutest pärinevaid kunstiteoseid ning nende valmimiseks kasutatud tehnikaid;
- leiab ülesannetele loomingulisi lahendusi ning kavandab ise teoseid;
- oskab kasutada kursuse jooksul õpitud kunstiterminoloogiat;
- hindab kunstis esinevat kultuuripärandit ning on salliv kultuuriliste erinevuste suhtes;
- on teadlik erinevatest karjäärivalikutest kunstimaastikul.

Õppesisu

Kursusel õpitavale teooriale lisanduvad praktilised tööd nii klassiruumis kui ka iseseisvalt ning vähemalt üks ühine õppekäik.

- **Kunst moderniseeruva ajastul.** Impressionism, postimpressionism, juugend ja sümbolism. Fovism, dadaism, kubism, ekspressionism, futurism, abstraktsionism, sürrealism. Modernistlik arhitektuur ja disain. Funktsionalism.
(Valmivad praktilised tööd õlipastellidega, akrüülvärvidega; mixed media kunst).
- **II maailmasõja järgne kunst.** Opkunst. Popkunst. Happening ja performance.
(Praktiliste tööde valmimine kasutades kombineerituna markereid, akrüülvärve, savi või muid materjale).
- **Postmodernism ja nüüdiskunst.** Postmodernistlik kunst. Sotsiaalkriitiline ja poliitiline kunst. Kunst avalikus ruumis. Kunstimeediumite paljusus.

- **Keskkond. Visuaalne meedia.** Disaini valdkonnad. Disainiprotsess. Meediakeskkond ja visuaalne kommunikatsioon. Kunsti, arhitektuuri ja disainiga seotud elukutsed. (Vabalt valitud kunstimeediumiga katsetused praktilise tööna).
- Kursus lõpeb õpilaste enda poolt ettevalmistatud ning üles pandud praktiliste tööde näitusega koolimajas.

MUUSIKA 1: Uusaegse helikeele kujunemine

Koostaja	Ilja Magdik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Muusikaõpik I osa Toomas Siitan/Anu Sepp; heliloojate ja muusikute muusika- ja videomaterjal; õpetaja koostatud materjal

Kursuse kirjeldus

Muusika on universaalne suhtlusvahend, mille läbi luuakse muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem (laulmine, pillimäng, omalooming, muusika kuulamine, muusikaajalugu). Muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
- musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
- võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki) üldkultuurilist tausta, mõistab muusika tähendust ja tähtsust ning rolli inimkonna ajaloos ja eri ajastuil;
- eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute (keskaja, renessansi- ja barokiajastu) muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale.

Õppesisu

- **Musitseerimine – osaoskused laulmine, pillimäng, omalooming.** Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo
- Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu.

- **Muusika teke ja olemus.** Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid.
- **Keskaeg.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Gregooriuse laul, missa ülesehitus, mitmehäälsuse ja noodikirja kujunemine, rüütlikultuur ja pillid.
- **Renessanss.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul ja seltskonnamuusika, instrumentaalmuusika, reformatsioon ja muutused

kirikumuusikas. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

- **Barokk.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Kontsertstiil, õukonnamuusika, ooperi kujunemine, kirikumuusika uued žanrid: kantaat, oratorium, passioon. Instrumentaalmuusika areng - uued vormid ja žanrid ning pillid. Žanre tutvustatakse heliloojate (nt Claudio Monteverdi, Georg Friedrich Händel, Johann Sebastian Bach, Antonio Vivaldi jt) loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.
- **Vanamuusika Eestis.** Ansamblid, varasemast muusikast inspireeritud heliloojad.

MUUSIKA 2: Klassitsism ja romantism: rahvuslikkuse kujunemine muusikas

Koostaja	Ilja Magdik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Muusikaõpik I ja II osa Toomas Siitan/Anu Sepp/Igor Garšnek/Taive Särg; heliloojate ja muusikute muusika- ja videomaterjal; õpetaja koostatud materjal

Kursuse kirjeldus

Muusika on universaalne suhtlusvahend, mille läbi luuakse muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem (laulmine, pillimäng, omalooming, muusika kuulamine, muusikaajalugu). Muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
- musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
- võrdleb käsitletud ajastute (klassitsismi- ja romantismiajastu) üldkultuurilist tausta, eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat, loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- oskab leida paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid;
- väljendab oma arvamust ja analüüsib muusikaüritusi, kus ta on käinud (võimaluse korral sidudes muusikaloo teemadega), rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara.

Õppesisu

- **Musitseerimine – osaoskused laulmine, pillimäng, omalooming.** Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu.

- **Romantism.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Kammerlaul, instrumentaalsed väikevormid, orkestrimuusika areng, programmiline muusika (sümfooniline poem ja süit), lavamuusika areng (ooper, operett, ballett). Rahvuslikud koolkonnad. Žanre

tutvustatakse heliloojate (nt Franz Schubert, Robert Schumann, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt, Hector Berlioz, Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Pjotr Tšaikovski, Edvard Grieg, Jean Sibelius jt) loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

- Klassitsismi- ja romantismiajastu muusika Eesti teatrites ja kontserdisaalides nüüdisajal, klassikalised esituskoosseisud: sümfooniaorkestrid, kammeransamblid, koorid; interpreedid.
- **Klassitsism.** Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Instrumentaalmuusika vormid ja žanrid, klassikalise sümfooniaorkestri kujunemine, ooperi areng. Viini klassikud Franz Joseph Haydn, Wolfgang Amadeus Mozart, Ludwig van Beethoven. Žanre tutvustatakse heliloojate loomingust valikuliselt muusika kuulamise kaudu.

MUUSIKA 3: Eesti muusikalugu

Koostaja	Ilja Magdik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	„Muusikaajalugu“ Maris Kaldaru; Muusikaõpik II osa Igor Garšnek/Taive Särg/Anu Sepp; heliloojate ja muusikute muusika- ja videomaterjal; õpetaja koostatud materjal

Kursuse kirjeldus

Muusika on universaalne suhtlusvahend, mille läbi luuakse muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem (laulmine, pillimäng, omalooming, muusika kuulamine, muusikaajalugu). Muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- kasutab musitseerides põhikoolis ja gümnaasiumi jooksul omandatud muusikateadmisi ja -oskusi, sh muusikalist kirjaoskust;
- musitseerib erinevates pillikoosseisudes, kasutades põhikoolis omandatud muusikateadmisi ja pillimänguoskusi;
- leiab seoseid paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri vahel;
- teab Eesti heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ja muusika suursündmusi; tunneb eesti pärimusmuusikat, rahvusliku muusikakultuuri sünni- ja arengulugu ning loob seoseid Eesti muusikakultuuri mineviku ja nüüdisaja vahel;
- võrdleb käsitletud ajastute (keskaja, renessansi, baroki, klassitsismi, romantismi, 20. sajandi) üldkultuurilist tausta; loob seoseid varasemate aegade ja nüüdisaja muusikakultuuri vahel ning mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- eristab ja võrdleb muusikanäidete varal eri ajastute muusikat; põhjendab oma arvamust, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale.

Õppesisu

- **Musitseerimine – osaoskused laulmine, pillimäng, omalooming.** Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ning kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.

Muusika kuulamine ja muusikalugu.

- **Pärimusmuusika.** Folkloor, regilaulu liigid, rahvapillid, rahvatantsud, uuem rahvalaul, uuemad laulumängud. Pärimusmuusika seosed nüüdisajaga. Muusikanäited eesti pärimusmuusikast.
- **Rahvuslikkuse kujunemine Eesti muusikas.** Koorikultuuri ja laulupidude traditsiooni kujunemine ning seosed nüüdisajaga. Esimesed rahvuslikud heliloojad. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Aleksander Kunileid, Friedrich Saebelmann, Karl August Hermann.
- **20. sajandi I poole muusikastiilid ja suunad** (hilisromantism, impressionism, ekspressionism, neoklassitsism). Ajastu kultuurilooline taust ja muusika väljendusvahendid. Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: Gustav Mahler, Richard Strauss, Claude Debussy, Maurice Ravel, Igor Stravinski, Arnold Schönberg jt. **Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine.** 20. sajandi I poole muusikastiilide ja suundade mõjud Eesti heliloojate loomingus. Eesti esimesed professionaalsed heliloojad ja muusikud, esimesed sümfoonilised ja vokaalsümfoonilised suurteosed eesti muusikas. Rahvusliku helikeele kujunemine koorimuusikas, vokaal- ja instrumentaalmuusikas ning lavamuusikas. Muusikanäidete valik järgmiste heliloojate loomingust: Miina Härma, Mihkel Lüdig, Rudolf Tobias, Artur Kapp, Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Evald Aav, Eduard Tubin jt.
- Ülevaade 20. sajandi II poole muusikastiilidest ja -suundadest (avangardism, postmodernism). Muusikastiile tutvustatakse muusika kuulamise kaudu valikuliselt järgmiste heliloojate loomingust: John Cage, Pierre Boulez, Karlheinz Stockhausen, Steve Reich, Philip Glass jt.
- **Eesti muusika ja muusikaelu 20. sajandi II poolel.** 20. sajandi II poole muusikasuundade peegeldused eesti koori- ja instrumentaalmuusikas. Uued suunad 21. Sajandil. Rahvuskultuuri kaotused 1940-1955, süvamuusika arengusuunad nõukogude okupatsiooni tingimustes, laulev revolutsioon, muusika taasiseseisvunud Eestis.

*Ainevaldkonna kursuste kavad koostasid õpetajad
Kärt Kruuk, Geidi Mitt, Andreas Sepp ja Liina Viirsalu*

Lisa 4. Ainevaldkond "LOODUSAINED"

Valdkonnapädevus

Loodusainete õpetamise eesmärk gümnaasiumis on kujundada õppijate loodusteaduslikku pädevust, et kujuneks vastutustundlik ja ennastjuhtiv õppija, kes:

- 1) huvitub keskkonnast ja selle uurimisest, mõistab loodusteaduste omavahelisi seoseid;
- 2) kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide, nähtuste ja nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks ning analüüsimiseks mikro-, makro- ja megatasandil, kasutades loodus- ja täppisteadustele omast keelt ning mudeleid;
- 3) sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteadusuuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi;
- 4) lahendab probleeme ja langetab igapäevaeluga seotud põhjendatud otsuseid, rakendades süsteemseid loodusteaduslikke teadmisi ning kasutades loovat ja kriitilist mõtlemist;
- 5) leiab erinevates allikatest infot loodusteaduste ja tehnoloogia kohta, hindab seda kriitiliselt;
- 6) kasutab õppimiseks, andmekogumiseks ning koostöökis erinevaid meedia- ja tehnoloogiavahendeid;
- 7) mõistab teaduse olemust, olulisust ja piiranguid, loodusteaduste ja tehnoloogia seoseid ning riske;
- 8) väärtustab elurikkust ja jätkusuutlikku arengut, käitub turvaliselt, järgib tervislikke eluviise ning on ühiskondlikult aktiivse hoiakuga;
- 9) teab loodusteaduste ning tehnoloogiaga seotud karjäärivõimalusi, on motiveeritud elukestvaks õppeks.

Valdkonnasisene ja -ülene lõimingu rakendamine

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming on kirjeldatud kursuste kavades.

Üldpädevuste arengu toetamine ja läbivate teemade käsitlemine

Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teiste valdkondade õppeainetega ning läbivate teemade tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õppijal suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi eri olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust.

Õppekeskkond ja selle erisused

Õppekeskkonnana kasutatakse erinevaid õpiruume, teisi kooli ruume, samuti kooli ja kogukonna väliskeskkonda. Koolis on olemas ainespetsiifilise sisustusega keemia ja füüsika õpiruum ning 36-kohaline labor.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on bioloogia (4 kursust), füüsika (5 kursust), geograafia (3 kursust), ja keemia (3 kursust).

Bioloogia kursuste kavad

[Rakud ja organismid](#)

[Molekulaarsed protsessid](#)

[Pärilikkus ja evolutsioon](#)

[Inimene ja keskkond](#)

Füüsika kursuste kavad

[Füüsika meetod. Kinemaatika](#)

[Dünaamika](#)

[Elektromagnetism](#)

[Energia](#)

[Mikro- ja megamaailma füüsika](#)

Geograafia kursuste kavad

[Rahvastik ja majandus](#)

[Maa kui süsteem](#)

[Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid](#)

Keemia kursuste kavad

[Keemia alused](#)

[Anorgaanilised ained](#)

[Orgaanilised ained](#)

BIOLOOGIA 1. Rakud ja organismid

Koostaja	Kärt Kruuk
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul läbivad teemad on seotud bioloogia uurimisvaldkondade, organismide koostise, eukarüootsete rakkude olemuse ning organismide arenguga.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- seostab eluslooduse organiseerituse tasemeid elu tunnustega ning kirjeldab vastavaid bioloogia haruteadusi ja elukutseid;
- kavandab ja viib läbi eksperimente loodusteadusliku meetodi järgi ning analüüsib ja hindab vastavaid tekste;
- seostab vee omadusi organismide talitlusega ning selgitab peamiste katioonide ja anioonide tähtsust organismide ehituses ja talitluses;
- seostab süsivesikute, lipiidide ja valkude ehitust nende ülesannetega, võrdleb DNA ja RNA ehitust ning ülesandeid, ning analüüsib rakkude ja kudede ehituse seost nende talitlusega;
- eristab ja selgitab erinevate raku osade ülesandeid ja võrdleb erinevate rakutüüpide ehitust;
- näiteid mittesugulisest paljunemisest, selgitab mitoosi ja meioosi protsesse, võrdleb spermatogeneesi ja ovogeneesi ning analüüsib arengu etappe ja mehhanisme;
- õpilane selgitab inimese embrüogeneesi olulisemaid etappe ja analüüsib vananemisega kaasnevat muutusi ning pärilikkuse ja keskkonnategurite mõju elueale.

Õppesisu

- Eluslooduse molekulaarset, rakulist, organismilist, populatsioonilist ja ökosüsteemilist organiseerituse taset iseloomustavad elu tunnused.
- Loodusteadusliku uuringu kavandamine ja läbiviimine ning tulemuste analüüsimine ja esitamine.
- Organismides esinevate põhiliste biomolekulide – süsivesikute, lipiidide, valkude ja nukleiinhapete – ehituse ning talitluse seosed.
- Päristuumsete rakkude ehitus ja talitus ning erinevate rakkude võrdlus.
- Organismide erinevad paljunemisviisid.
- Munaraku viljastumisele eelnevad ja järgnevad protsessid kuni sünnituseni, sugurakkude areng ja arengut mõjutavad tegurid.
- Organismi eluiga mõjutavad tegurid, vananemisega kaasnevad muutused organismis.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Geograafia ja keemia: loodusteadustega seotud elukutsed ja haruteadused.
- Kunst: plakatite joonistamine.
- Matemaatika: graafikute lugemine ja koostamine.
- Eesti keel: korrektne keelekasutus ja silmaringi avardamine.

BIOLOOGIA 2. Molekulaarsed protsessid

Koostaja	Kärt Kruuk
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursusel läbitavad teemad on seotud organismide energiavajaduse ja selle saamisviisidega; molekulaargeneetiliste põhiprotsessidega ning viiruste ja bakteritega.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- analüüsib autotroofide ja heterotroofide energiavajadust ning energia saamist, selgitab ja väärtustab fotosünteesi olulisust taimedele ja biosfäärile;
- selgitab keskkonnategurite mõju hingamisetappide toimumisele ja energia salvestamisele ning toob näiteid käärimise rakendusbioloogiast;
- hindab pärilikkuse ja keskkonnategurite osa organismi tunnuste kujunemisel, analüüsib DNA, RNA ja valkude rolli päriliku info avaldumises ning selgitab geneetilise koodi omadusi ja valgusünteesi;
- hindab geeniregulatsiooni osa inimese ontogeneesis, väärtustab elukeskkonna mõju geeniregulatsioonile ning toob näiteid haigustest, mis on seotud geeniregulatsiooni häiretega;
- iseloomustab viiruste levikut ja paljunemist, võrdleb bakteriraku ehitust ja talitlust päristuumsete rakkudega ning seostab levinumaid viirus- ja bakterhaigusi nende ennetusmeetmetega;
- väärtustab tervislikke eluviise ja vaksineerimise tähtsust haiguste ennetamisel;
- lahendab geenitehnoloogiliste rakenduste dilemmaprobleeme, tuues näiteid bakterite ja viiruste geenitehnoloogilisest kasutamisest ning arvestades teaduslikke, majanduslikke, eetilisi ja seadusandlikke seisukohti.

Õppesisu

- Organismide erinevad energiasaamise viisid ja selle salvestamine.
- Fotosünteesi ja raku hingamise protsessid.
- Päriliku info kopeerimise, salvestamise ja edasiandmise protsesside üldine kulg.
- Geneetilise koodi lahtimõtestamine ja kasutamine.
- Geeniregulatsioonide häired.
- Viiruste ja bakterite elukaar ja levik ning nende kasutusvõimalused inimeste elu lihtsustamiseks.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Bioloogia. 8. klass: taimede tunnused ja eluprotsessid. 9. klass: mikroorganismide ehitus ja eluprotsessid. I kursus: rakuõpetus.

- Keemia: mõisted oksüdeerumine ja redutseerumine, molekulide struktuur, keemilised reaktsioonid (fotosüntees, hingamine, käärimine, tsitraaditsükkel, glükolüüs) ja orgaanilised ühendid.
- Füüsika: energia liigid ja energia jäävuse seadus, UV-kiirgus.

BIOLOOGIA 3. Pärilikkus ja evolutsioon

Koostaja	Kärt Kruuk
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul omandatakse põhiteadmised pärilikkuse ja muutlikkuse seaduspärasustest ning nende seosest inimese terviseseisundiga. Saadakse ülevaade evolutsioonimehhanismidest ning inimese evolutsioonist. Analüüsitakse evolutsioonitõendeid ning evolutsiooni pseudoteaduslikke käsitlusi.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- toob näiteid pärilikkuse ja muutlikkuse avaldumise kohta erinevates organismirühmades, võrreldes mutatsioonilise ja kombinatiivse muutlikkuse põhjuseid ja tulemusi, ning analüüsib modifikatsioonilise muutlikkuse graafikuid;
- seostab Mendeli katsetes ilmnunud fenotüübilisi suhteid genotüüpide rekombineerumisega ning lahendab geneetikaülesandeid Mendeli seadustest, vererühmade pärandumisest ja suguliitelisest pärandumisest;
- suhtub vastutustundlikult keskkonnategurite rolli inimese puuete ja haiguste tekkes ning selgitab Darwini evolutsioonikäsitlust;
- toob näiteid loodusteaduslike uuringute kohta, mis tõestavad bioevolutsiooni, ning analüüsib ja hindab erinevaid seisukohti elu päritolu kohta Maal;
- võrdleb loodusliku valiku vorme, nende toimumise tingimusi ja tulemusi, ning analüüsib eri tegurite osa uute liikide tekkes, tuues selle kohta näiteid;
- selgitab evolutsioonilise mitmekesistumise, täiustumise ja väljasuremise tekkemehhanisme ning toob nende kohta näiteid;
- võrdleb inimese eripära inimahvidega, hindab bioloogiliste ja sotsiaalsete tegurite osa nüüdisinimese evolutsioonis ning suhtub kriitiliselt bioevolutsiooni pseudoteaduslikesse käsitlustesse.

Õppesisu

- Pärilik ja mittepärilik muutlikkus – nende tekkepõhjused ja olulisus inimeste näitel.
- Mendeli seadused ja nende rakendamine ülesannete lahendamisel.
- Soo määramine ja suguliitelised tunnused.
- Evolutsioonitõendid ja evolutsiooniteooria põhiseisukohad.
- Olelusvõitlus ja selle erinevad vormid.
- Evolutsiooni uurimisega seotud teadusharud ja elukutsed.
- Inimlaste lahknemine inimahvidest ning uute tunnuste kujunemine, sh inimese perekond ja selle eripära võrreldes inimahvidega.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Matemaatika: Mendeli seaduste ülesannete lahendamine.
- Ajalugu: tähtsamad avastused läbi ajaloo.
- Eesti keel: töö tekstidega.

BIOLOOGIA 4. Inimene ja keskkond

Koostaja	Kärt Kruuk
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul saadakse ülevaade inimese organismi regulatsioonist ja selle tähtsusest. Omandatakse süvendatud teadmised inimese närvisüsteemi ehitusest ja talitlusest. Lisaks saadakse ülevaade hormoonide olulisest rollist inimese talitluse regulatsioonis. Ökoloogiat õppides saadakse ülevaade ökosüsteemide toimimisest ja ökotasakaalu mõjutavatest teguritest. Keskkonnakaitse teema õppimisel saadakse ülevaade loodus- ja keskkonnakaitse nüüdisaegsest käsitlesest.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- seostab inimese närvisüsteemi osade talitlusi, analüüsib eri tegurite mõju närviimpulsi tekkes ja levikus ning seostab närvisüsteemiga seotud levinumaid puudeid ja haigusi nende põhjuste ja väliste ilmingutega;
- selgitab sisesekretsiooninäarmete ja nende eritatavate hormoonide rolli inimese talitluste regulatsioonis ning analüüsib nende seost neuraalse regulatsiooniga;
- selgitab inimorganismi kaitsesüsteemide toimimist, vere püsiva koostise tagamise mehhanisme ning vaktsineerimise tähtsust. Samuti analüüsib ta inimese energiavajadust ja termoregulatsiooni mehhanisme;
- koostab ja analüüsib ökosüsteemide toitumissuhteid, iseregulatsiooni mehhanisme ning toob näiteid organismide kooseluvormide kohta;
- analüüsib inimtegevuse osa liikide hävimises, selgitab elurikkuse kaitse olulisust ja väärtustab vastutustundlikku käitumist looduskeskkonnas;
- teadvustab looduse, tehnoloogia ja ühiskonna vastastikuseid seoseid ning põhjendab kestliku arengu ja rohepöörde tähtsust erinevatel tasanditel;
- selgitab Eesti looduskaitseeaduses esitatud kaitstavate loodusobjektide jaotust, toob nende kohta näiteid ning lahendab keskkonna dilemmaprobleeme, arvestades teaduslikke, majanduslikke, eetilisi ja seadusandlikke seisukohti.

Õppesisu

- Inimese närvisüsteemi ehitus ja talitlus, sealjuures levinumad haigused ja närvisüsteemi kahjustavad tegurid.
- Inimorganismi toimemehhanismid.
- Erinevate abiootiliste keskkonnategurite mõju organismide elutegevusele.
- Toitumissuhted toiduahelas ja ökoloogiline püramiid.
- Ökosüsteemi iseregulatsioon.
- Bioloogilise mitmekesisuse olulisus ja kaitse, sh meetmed.
- Säästva arengu strateegia rakendamine isiklikul, kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Keemia: ensüümide ja hormoonide keemiline ehitus.
- Kehaline kasvatus: füüsilise aktiivsuse mõju energiavajadusele.

FÜÜSIKA 1. Füüsika meetod. Kinemaatika

Koostaja	Andreas Sepp
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpikud, opik.fyysika.ee

Kursuse kirjeldus

Kursusel käsitletakse füüsika teadusmeetodit ja mõõtmise põhimõtteid, rõhutades teaduslike eksperimentide ja vaatluste tähtsust. Tutvustatakse mõõtmistehnikat, mõõtühikute süsteemi (SI) ning mõõtmistulemuste täpsuse ja ebakindluse kontseptsioone. Kursuse eesmärk on arendada õpilaste kriitilist mõtlemist ja probleemide lahendamise oskust, andes samal ajal tugeva aluse füüsika ja teiste loodusteaduste edasiseks õppimiseks.

Õpitulemused

Kursuse käigus õppija:

- 1) selgitab loodusteadusliku meetodi olemust, teab, et katsetulemusi üldistades jõutakse mudelini, ning mõistab mõõdetava suuruse ja mõõtmistulemuse suuruse väärtuse erinevust. Ta teab ja rakendab rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhisuurusi ja nende mõõtühikuid ning selgitab, miks on oluline kasutada samu mõõtmismeetodeid usaldusväärsete ja võrreldavate tulemuste saavutamiseks võttes arvesse, et korrektne mõõtetulemus sisaldab ka määramatust, ning oskab hinnata mõõtmisega kaasnevat mõõtemääramatust standardhälbe abil;
- 2) teab, et keha liikumist iseloomustab kiirus, ning toob näiteid liikumise suhtelisuse kohta selgitades füüsikaliste suuruste (kiirus, kiirendus, teepikkus ja nihe) tähendusi ja nende suuruste mõõtmise viise;
- 3) analüüsib teepikkuse, kiiruse ja kiirenduse graafikuid ning eristab skalaarseid ja vektoriaalseid füüsikalisi suurusi, tuues nende kohta näiteid;
- 4) uurib ühtlast ja ühtlaselt muutuvat sirgjoonelist liikumist, analüüsib saadud tulemusi ja selgitab nende liikumiste omadusi;
- 5) uurib ringliikumist, mõõtes ja arvutades füüsikalisi suurusi nagu pöördenurk, periood, sagedus, nurkkiirus, joonkiirus ja kesktõmbekiirendus;
- 6) analüüsib teepikkuse, kiiruse ja kiirenduse graafikuid erinevate liikumisviiside puhul ning seob saadud tulemused vastavate füüsikaliste seadustega;
- 7) rakendab probleemülesandeid lahendades järgmisi seoseid:

$$\omega = \frac{\varphi}{t}; v = \omega r; \omega = \frac{2\pi}{T} = 2\pi f; a = \omega^2 r = \frac{v^2}{r}$$

$$v = \frac{\Delta x}{\Delta t}; s = x - x_0; a = \frac{v - v_0}{t}; x = x_0 + vt; s = v_0 t + \frac{at^2}{2};$$
$$s = \frac{v^2 - v_0^2}{2a}$$

Õppesisu

- Füüsika kui loodusteadus.
- Füüsika suurused ja mõõtmine.
- Mõõtmise täpsus ja mõõteseadus.
- Mehaanika ja liikumine.
- Ühtlane sirgjooneline liikumine.
- Muutuv liikumine ja selle kiirus.
- Ühtlaselt muutuva liikumise nihe ja graafik.

FÜÜSIKA 2. Dünaamika

Koostaja	Andreas Sepp
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpikud, opik.fysika.ee

Kursuse kirjeldus

Kursusel käsitletakse klassikalise mehaanika aluseid, sealhulgas Newtoni seadusi, vastastikmõju ja jõudude kirjeldust, energia ja impulsi jäävusseadusi ning võnkumiste ja lainete omadusi. Õpilased õpivad mõistma, kuidas jõud mõjutavad kehade liikumist, kuidas jäävusseadused võimaldavad ennustada liikumist ja protsesside kulgu, ning kuidas võnkumised ja lained mängivad olulist rolli paljudes füüsikalistes ja tehnoloogilistes nähtustes. Kursus arendab probleemide lahendamise oskusi ja loogilist mõtlemist, pakkudes tugeva aluse füüsika edasisteks õpinguteks ja praktilisteks rakendusteks.

Õpitulemused

Kursuse käigus õppija:

- 1) kasutab jõudu kui vektorsuurust kehadevahelist vastastikmõju analüüsides, oskab graafiliselt ja analüütiliselt leida kehale mõjuvat resultantjõudu, rakendab Newtoni seaduseid probleemülesandeid lahendades ja igapäevaelu situatsioone analüüsides;
- 2) analüüsib orbitaallikumist, kasutades inertsit ja kesktõmbejõu mõistet, kasutab gravitatsiooniseadust ning raskusjõu, keha kaalu ja toereaktsiooni mõistet probleemülesandeid lahendades;
- 3) rakendab impulsi jäävuse seadust probleemülesandeid lahendades ja igapäevaelu situatsioone analüüsides, seostab reaktiivliikumist impulsi jäävuse seadusega, toob näiteid reaktiivliikumise kohta looduses ja rakenduste kohta tehnikas;
- 4) rakendab looduses ja tehnikas toimivate nähtuste selgitamiseks mehaanilise energia jäävuse seadust ning mehaanilise töö, võimsuse ja kasuteguri mõistet, uurib hälbe, kiiruse, kiirenduse, kineetilise ja potentsiaalse energia muutumist pendli võnkumisel nii graafiliselt kui ka analüütiliselt;
- 5) uurib võnkumisi ja kasutab nende analüüsimiseks füüsikalisi suurusid nagu hälve, amplituud, periood, sagedus ja faas, selgitab resonantsi nähtust ning toob näiteid selle esinemise kohta looduses ja tehnikas;
- 6) kasutab lainenähtuste selgitamisel füüsikalisi suurusid nagu lainepikkus, laine levimiskiirus, periood ja sagedus, rakendab imitatsioone lainete peegeldumise, interferentsi ja difraktsiooni uurimiseks ning toob nende kohta näiteid loodusest ja tehnikast;
- 7) rakendab probleemülesandeid lahendades järgmisi seoseid:

$$F = G \frac{m_1 m_2}{r^2}; F = m a; P = m(g \pm a); F = \mu N; F = k \Delta l$$

$$E_k = \frac{mv^2}{2}; E_p = mgh; E_{meh} = E_k + E_p;$$

$$\Delta(m_1 \vec{v}_1 + m_2 \vec{v}_2) = 0 \quad v = \frac{\lambda}{T} = \lambda f$$

Õppesisu

- Vastastikmõju ja selle kirjeldamine.
- Newtoni kolm seadust.
- Gravitatsioonijõud ja gravitatsiooniseadus.
- Mehaaniline energia, selle muundumine ja ülekandumine.
- Jäävusseadus ning selle osa looduses ja tehnikas.
- Ühtlane ringjooneline liikumine.
- Võnkumised ja lained.

FÜÜSIKA 3. Elektromagnetism

Koostaja	Andreas Sepp
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpikud, opik.fyysika.ee

Kursuse kirjeldus

Kursusel käsitletakse elektromagnetismi põhialuseid, keskendudes elektriväljale, magnetväljale ja elektromagnetlainetele. Õpilased õpivad tundma elektrivälja mõju laetud osakestele ning magnetvälja rolli tehnoloogias. Lisaks uuritakse valguse levimist, peegeldumist, murdumist ning keerukamaid nähtusi nagu interferents, difraktsioon ja polarisatsioon. Kursus loob tugeva aluse kaasaegse füüsika mõistmiseks, valmistades õpilasi ette edasisteks õpinguteks ja praktilisteks rakendusteks tehnoloogiavaldkonnades.

Õpitulemused

Kursuse käigus õppija:

- 1) seostab laetud kehade vastastikmõju elektrostaatilise välja olemasoluga, kasutab väljatugevuse mõistet elektrostaatilise välja kirjeldamiseks, visualiseerib elektrivälja jõujoonte toel staatilisi elektrivälju ja määrab elektriväljas laenguga kehale mõjuva jõu suuna, selgitab pinge mõistet ning rakendab pinge ja väljatugevuse seost probleemülesandeid lahendades;
- 2) rakendab laengu jäävuse seadust, superpositsiooni printsiipi ja Coulombi seadust probleemülesandeid lahendades;
- 3) kasutab magnetinduktsiooni mõistet magnetvälja kirjeldamiseks, visualiseerib magnetvälja jõujoonte toel magnetvälja ja määrab magnetväljas liikuvale laengule mõjuva Lorentzi jõu suuna, rakendab Ampere'i seadust probleemülesandeid lahendades;
- 4) seletab pööriselektrivälja tekkimist magnetvoo muutumisel, rakendades induktsiooni elektromotoorjõu mõistet, selgitab elektri- ja magnetvälja energia salvestamise võimalusi;
- 5) selgitab elektromagnetlainete levimist, kasutades elektrivälja ja magnetvälja mõistet, oskab liigitada elektromagnetlaineteid ja paigutada neid elektromagnetlainete skaalale, seostab polariseeritud valguse omadusi rakendustega looduses ja tehnikas;
- 6) analüüsib, kuidas määrata murdumisnäitaja, kirjeldab valguse spektri lahutamise võimalusi, selgitab joonspektri tekkimist ja valguse dualismiprintsiipi ning toob näiteid spektraalanalüüsi rakendamise kohta, kirjeldab interferentsi- ja difraktsiooninähtusi optikas ning toob nende rakendamise näiteid;
- 7) rakendab probleemülesandeid lahendades järgmisi seoseid:

$$I = \frac{q}{t}; \quad F = k \frac{q_1 q_2}{r^2}; \quad F = K \frac{I_1 I_2}{d} l; \quad E = \frac{F}{q}; \quad U = \frac{A}{q};$$

$$\varphi = \frac{E_p}{q}; \quad E = \frac{U}{d}.$$

$$\frac{\sin \alpha}{\sin \gamma} = n; \quad n = \frac{c}{v}; \quad E = hf.$$

$$F_L = qvB \sin \alpha ; F = BIl \sin \alpha ; \Phi = BS \cos \alpha ; \mathcal{E}_i = \frac{\Delta \Phi}{\Delta t}$$

Õppesisu

- Elektrilaeng.
- Coulomb'i seadus.
- Elektrivool ja voolutugevus.
- Elektrivälja tugevus, pinge ja potentsiaal.
- Magnetid ja nende magnetväljad.
- Magnetvälja jõud ning magnetinduktsioon.
- Elektromagnetväli ja elektromagnetlained.

FÜÜSIKA 4. Energia

Koostaja	Andreas Sepp
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpikud, opik.fyysika.ee

Kursuse kirjeldus

See kursus hõlmab mitmeid olulisi füüsikateemasid, alates elektrivoolu ja selle toimete mõistmisest kuni termodünaamika seadusteni. Elektrivoolu käsitlemisel keskendutakse nii teoreetilistele alustele kui ka praktilistele rakendustele. Õpilased õpivad tundma elektrienergia olemust, elektrivõrkude toimimist ja elektriseadmete tööpõhimõtteid, mis on igapäevaelus ja tehnoloogias üliolulised. Vooluringide kokkupanemine ja elektriliste suuruste mõõtmine aitavad paremini mõista elektri rolli meie ühiskonnas.

Õpitulemused

Kursuse käigus õppija:

- 1) selgitab elektrivoolu tekkemehhanismi metallides, vedelikes ja gaasides mikrotasemel, kavandab ja teeb katse vooluallika elektromotoorjõu ja sisetakistuse määramiseks ning analüüsib tulemusi, uurib leedlambi takistuse sõltuvust rakendatavast pingest ja polaarsusest ning analüüsib katse tulemusi;
- 2) analüüsib graafiliselt metallide eritakistuse sõltuvust temperatuurist ning selgitab pooljuhtseadmete tööpõhimõtet ja rakendusi;
- 3) võrdleb vahelduv- ja alalisvoolu ning analüüsib vahelduvvoolu pinget ja voolutugevuse ajast sõltuvuse graafikuid, selgitab trafo ja generaatori toimimispõhimõtet ja rakendusi vahelduvvooluvõrgus ning elektrienergia ülekandes;
- 4) nimetab ideaalgaasi mudeli tunnuseid ning seostab mikro- ja makroparameetreid, rakendab ideaalgaasi olekuvõrrandit probleemülesandeid lahendades;
- 5) kasutab isoprotsesside graafikuid termodünaamiliste protsesside analüüsimiseks, võrdleb avatud süsteemi ja suletud süsteemi mõistet, rakendab termodünaamika I ja II seadust probleemülesandeid lahendades ning seletab kvalitatiivselt entroopia mõistet;
- 6) seostab termodünaamika seadusi soojusmasinate tööpõhimõttega, analüüsib taastuvenergiaallikate kasutuselevõttuga seotud probleeme.
- 7) rakendab probleemülesandeid lahendades järgmisi seoseid:

$$I = qnvS; \quad R = \rho \frac{l}{S}; \quad I = \frac{U}{R}; \quad I = \frac{\mathcal{E}}{R+r}; \quad Q = \Delta U + A; \quad \eta = \frac{T_1 - T_2}{T_1}$$

$$A = IU \Delta t; \quad N = IU = \frac{I_m U_m}{2} = \frac{I_m}{\sqrt{2}} \frac{U_m}{\sqrt{2}}; \quad E_k = \frac{3}{2} kT; \quad p = nkT; \quad pV = \frac{m}{M} RT$$

Õppesisu

- Alalisvool.
- Elektrivool keskkondades.
- Pooljuhtide elektrijuhtivus.
- Vahelduvvool.
- Molekulide soojusliikumine.
- Termodünaamika.
- Soojusmasin ja sise põlemismootor.

FÜÜSIKA 5. Mikro- ja megamaailma füüsika

Koostaja	Andreas Sepp
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpikud, opik.fyysika.ee

Kursuse kirjeldus

Kursus ühendab füüsika klassikalised teemad nagu mehaanika, elektromagnetism ja termodünaamika igapäevaelu ja looduse nähtustega, pakkudes praktilisi näiteid, mis aitavad õpilastel sügavamalt mõista füüsikaliste nähtuste aluspõhimõtteid. Teema laiendab arusaamist füüsikalise keemia, nanotehnoloogia ja atmosfäärifüüsika kaudu, valmistades õpilasi ette aatomi- ja tuumafüüsika sügavamaks uurimiseks, kus käsitletakse materia struktuuri, energia kontseptsiooni ja kaasaegse füüsika võtmeküsimusi.

Õpitulemused

Kursuse käigus õppija:

- 1) võrdleb reaalgaasi ja ideaalgaasi mudeleid, selgitab küllastunud auru, absoluutse niiskuse, suhtelise niiskuse ja kastepunkti mõisteid ning seostab neid ilmastikunähtustega, kirjeldab aine olekuid, kasutades faasi ja faasisiirde mõistet, ning analüüsib faasidiagrammi toel faasisiirdeid erinevatel rõhkudel ja temperatuuridel;
- 2) selgitab pindpinevust, märgamist ja kapillaarsust ning toob näiteid nende nähtuste esinemise kohta looduses ja tehnikas, võrdleb aatomeid ja molekule nanoosakestega ning teab nanotehnoloogia rakendusi;
- 3) rakendab Einsteini võrrandit välisfotoefekti kohta ning võrdleb välis- ja sisefotoefekti, selgitab elektronide difraktsiooni, kasutades leiulaine mõistet, analüüsib eriseoseenergia ja massiarvu sõltuvuse graafikut ning selgitab tuumaenergia vabanemist tuumade lõhustumis- ja sünteesireaktsioonide käigus;
- 4) seletab radioaktiivse dateerimise meetodi olemust ning toob näiteid selle meetodi rakendamise kohta, seletab tuumareaktorite üldist tööpõhimõtet ning analüüsib tuumaenergeetika eeliseid ja sellega seonduvaid ohte;
- 5) võrdleb ioniseeriva kiirguse liike, analüüsib ioniseeriva kiirguse mõju elusorganismidele ning võimalusi kiirguskaitseks;
- 6) võrdleb Päikesesüsteemi põhiliste koostisosade mõõtmeid ja liikumist, selgitab tähtede evolutsiooni ja planeedisüsteemide tekkimist, selgitab galaktikate ehitust ja evolutsiooni ning universumi tekkimist ja arengut Suure Paugu teooria põhjal;
- 7) rakendab probleemülesandeid lahendades järgmisi seoseid:

$$hf = A + \frac{m_e v^2}{2}, \quad E_s = \Delta m c^2, \quad \varphi = \frac{a}{A_r} 100\%, \quad \sigma = \frac{F_p}{l} = \frac{E_p}{S}$$

Õppesisu

- Molekulid. Tahkis.
- Gaas ja vedelik.
- Õhusniiskus.
- Pindpinevus.
- Kvantmehaanika.
- Tuumarektsioon.
- Astronoomia.

GEOGRAAFIA 1. Rahvastik ja majandus

Koostaja	Liina Viirsalu
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	E-koolikoti ülesanded Maa-ameti geoportaal Erinevad veebi kaardirakendused Maailmakooli dokumentaalfilmikogu Rahvastikuandmebaasid Erinevad teadusartiklid

Kursuse kirjeldus

Kursus annab põgusa ettekujutuse geograafiateaduse arengust ning geograafia peamistest uurimissuundadest tänasel päeval. Selgitatakse, miks on rahvastikualased uuringud olulised ja kuidas erineb rahvastikusituatsioon maailma riikide lõikes. Antakse ettekujutus ühiskonna arengust ja seda mõjutanud teguritest, seostest tehnoloogia arengu, tootmiskorralduse ja muude ühiskonnaelu valdkondade vahel.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab üldjoontes geograafiateaduse arengut, seoseid teiste teadusharudega ning nüüdisaegseid uurimismeetodeid geograafias;
- kavandab ja korraldab geograafiauuringuid, teeb vaatlusi ja mõõdistamisi ning korraldab küsitlusi andmete kogumiseks;
- kasutab eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid ja andmeportaale, et leida infot, analüüsida seoseid ja protsesse ning teha üldistusi ja järeldusi;
- koostab teabeallikatest leitud info põhjal ülevaate mõnest objektist, nähtusest või piirkonnast;
- tõlgendab eri projektsioonide ja kujutusviisidega kaarte ning määrab kaardi põhjal koha koordinaadid;
- teab rahvusvaheliste rännete peamisi suundi ning analüüsib mõne piirkonna rännet, seostades selle tõmbe- ja tõuketeguritega ning tagajärgedega lähte- ja sihtriigile;
- teab rahvastikupoliitika meetmeid ja nende mõju ühiskonnale;
- seostab tehnoloogia, majanduse ja ühiskonna arengu ning ruumilise korralduse agraar-, industriaal- ja infoajastul.

Õppesisu

- Geograafiateaduse areng, peamised uurimisvaldkonnad ja nüüdisaegsed uurimismeetodid geograafias.
- Asukoha määramise meetodid ja nende rakendused, andmebaasid, geoinfosüsteemid ja kohateabe analüüs.

- Maailma rahvaarv ja selle muutumine, sündimust ja suremust mõjutavad tegurid.
- Demograafiline üleminek, rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule.
- Rände põhjused ning liigitamine. Peamised rändevood maailmas. Rändega seotud probleemid.
- Rahvastikupoliitika. Rahvastiku paiknemine ja tihedus maailmas.
- Linnastumine ning sellega kaasnevad probleemid arenenud ja arengumaades. Linnade sisestruktuur, selle muutumine ja linnakeskkonna planeerimine.
- Majanduse ja ühiskonna areng ning ruumiline korraldus agraar-, tööstus- ja infoühiskonnas. Riikide arengutaseme mõõtmine ja nende liigitamine arengutaseme järgi.
- Rahvusvahelised ettevõtted, nende roll maailmamajanduses.
- Üleilmastumine ehk globaliseerumine, selle eri aspektid ja mõju riikide majandusele.
- Turismimajanduse areng, selle seos teiste majandusharudega ning mõju keskkonnale ja kultuuriruumile.
- Transpordi areng, selle seos teiste majandusharudega ja mõju keskkonnale.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Ühiskonnaõpetus - rahvastikupoliitika, tööturg, ränne, rahvusvahelised ettevõtted.
- Kunstiõpetus - erinevate eesmärkidega koostatud kaardid, kuidas on tasakaalus eesmärgipärane infokajastus ja visuaalselt esteetiline info haaratavus.
- Eesti keel – teksti loome, arutluse kirjutamine, õigekeel, lõpueksamile silmaringi ja kirjandi sisu andmine.
- Matemaatika – rahvastikutiheduse, iibe, tööhõive arvutamine.

GEOGRAAFIA 2. Maa kui süsteem

Koostaja	Liina Viirsalu
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	E-koolikoti ülesanded Erinevad andmekogud ja veebis leitavad õppematerjalid

Kursuse kirjeldus

Kursus käsitleb Maad kui terviksüsteemi. Käsitletakse eraldi loodusgeograafilisi protsesse ja nähtuseid ning selgitatakse, kuidas need protsessid omavahel seotud on.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- selgitab erinevaid geoloogilisi protsesse;
- teab maavärrinate ja vulkanismiga kaasnevaid nähtusi ning nende mõju keskkonnale ja inimtegevusele;
- selgitab kivimite murenemist eri tegurite mõjul erinevates keskkonnatingimustes, teab murenemise tähtsust looduses;
- analüüsib teabeallikate põhjal mõne piirkonna kliimat ning seostab selle kliimat kujundavate tegurite mõjuga;
- teab kliimamuutusi põhjustavaid tegureid;
- arutleb kliimamuutuste võimalike tagajärgede ning kliimamuutustega kohanemise võimaluste üle;
- analüüsib veeringe lülisid maailma eri piirkondades, seostab neid kliimaga ja vee kasutamise võimalustega;
- analüüsib maailmameres toimunud muutusi, seostades neid kliimamuutuste ja inimtegevusega;
- analüüsib Maa sfäärade vahelisi seoseid mõne bioomi näitel;
- seostab mullatekke tingimusi mulla koostise, ehituse ja omadustega ning toob näiteid mullatüüpide ja mullaprotsesside kohta eri bioomides;
- toob näiteid sündmuste kohta Maa ajaloo ja nende mõju kohta Maa sfääridele.

Õppesisu

- Maa teke ja areng. Geoloogiline ajaarvamine.
- Maa siseehitus. Laamtektoonika, laamade liikumisega seotud protsessid. Vulkanism ja maavärinad.
- Kivimite liigitus tekke alusel ja kivimiringe. Kivimite murenemine ja selle tähtsus looduses.
- Atmosfääri tähtsus, koostis ja ehitus.
- Päikesekiirguse jaotumine Maal, kiirgusbilanss. Kasvuhooneefekt ja selle tähtsus.
- Kliimat kujundavad tegurid. Temperatuuri ja sademete territoriaalsed erinevused. Üldine õhuringlus. Õhumassid, tsüklonid ning antitsüklonid.

- Kliimamuutused, selle tagajärjed ning kliimamuutustega kohanemise võimalused.
- Vee jaotumine Maal ja veeringe. Liustikud, nende teke, levik ja tähtsus.
- Maailmamere tähtsus ning roll kliima kujunemises. Hoovused ja looded maailmameres.
- Rannaprotsessid ning erinevate rannikute kujunemine.
- Kliimamuutuste ja inimtegevuse mõju maailma veestikule.
- Maa sfääride vahelised seosed. Aine-ja energiaringed.
- Mullatekke tingimuste ja mullaprotsesside mõju mulla ehitusele ning omadustele eri bioomide näidetel.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Keemia – kivimite, muldade keemiline koostis, kasvuhoonegaasid.
- Füüsika – atmosfääris toimuvad protsessid, optilised nähtused.
- Bioloogia – bioomide jaotus, organismide kohanemine.
- Kunstiõpetus – plakatite ja esitluste loomine.
- Eesti keel - õigekiri plakatitel ja esitlustel, selge eneseväljenduse arendamine ettekannete ajal.

GEOGRAAFIA 3. Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid

Koostaja	Liina Viirsalu
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursuses käsitletakse lähemalt põllumajanduse, metsamajanduse ja energiamajanduse teemasid. Selgitatakse millised keskkonnaprobleemid nendega kaasnevad ja kuidas tarbimiskäitumine ja kestliku majandamise hoiakud seda mõjutavad.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- teab kestliku arengu olemust ja selle olulisust;
- selgitab tootmisahelate ja ringmajanduse olemust ning seoseid eri majandusharude ja eluvaldkondadega.
- arutleb maailma toiduprobleemide ning nüüdisaegse põllumajanduse, sh tehnoloogia võimaluste üle nende lahendamisel;
- selgitab põhjavee kasutamise kaasnevaid keskkonnaprobleeme eri piirkondade näidetel;
- iseloomustab vesiviljelust ja selle mõju veekeskkonnale mõne piirkonna näitel.
- teab metsatüüpe ja maailma metsarikkamaid piirkondi ning seostab neid metsa kasutamise võimalustega;
- arutleb ökosüsteemi teenuste üle metsa näitel ja selgitab puidu rolli süsinikuringes;
- arutleb maailma energiamajanduse muutuste üle ning seostab energiamajanduse arengu kliimapolitikaga;
- analüüsib teabeallikate põhjal riikide energiamajandust ning sellega seotud majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaprobleeme;
- arutleb energiamajanduse jätkusuutlikkuse teemadel.

Õppesisu

- Kestlik areng. Jätkusuutlik majandamine, selle olulisus. Loodusvarade jätkusuutlik kasutamine.
- Maailma toiduprobleemid ja nende lahendamise võimalused. Põllumajanduse roll toidu- tootmisahelas ning seosed teiste majandusharudega.
- Põllumajandust mõjutavad looduslikud ja majanduslikud tegurid. Eri tüüpi põllumajandusettevõtted maailmas, nende seos kohalike oludega (loodusolud, majanduslik arengutase jms).
- Põllumajanduse mõju keskkonnale, sh veevarudele.
- Nüüdisaegne jätkusuutlik põllumajandus.
- Maailma kalandus ja vesiviljelus ning selle mõju veekeskkonnale.
- Metsavarude hindamise võimalused. Eri tüüpi metsade levik, nende majandamine ja kaitse.
- Metsade hävimine ja selle põhjused.

- Erinevate loodus- ja majandusoludega riikide metsamajandus- ja metsatööstus. Metsamajanduse- ja -tööstusega seotud keskkonnaprobleemid.
- Metsa ökosüsteemi teenused, roll aineringetes. Kestlik metsamajandus.
- Maailma energiaprobleemid. Muutused energiamajanduses seoses kliimapoliitikaga, energiamajanduse jätkusuutlikkus.
- Uued tehnoloogiad energiamajanduses.
- Energiaressursside paiknemine maailmas ja eri riikide kasutusvõimalused.
- Energiamajandusega kaasnevad majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaprobleemid eri riikides.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Keemia – energeetika, maavarad ja energia tootmine
- Bioloogia – millised põllukultuurid, millistes bioomides kasvavad. Kalandus ja vesiviljelus, intensiivse vesiviljeluse käigus tekkivad organismide mutatsioonid, sordi – ja tõuaretus.
- Kunstiõpetus – plakatite ja esitluste loomine.
- Eesti keel - õigekiri plakatitel ja esitlustel, selge eneseväljenduse arendamine ettekannete ajal.

KEEMIA 1. Keemia alused

Koostaja	Geidi Mitt
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	1) L. Tamm. Keemia alused, õpik gümnaasiumile, Maurus. 2) https://sisu.ut.ee/huvitavkeemia/

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul saab õpilane ülevaate keemiliste protsesside põhilistest seaduspärasustest, seostest erinevate nähtuste ja seaduspärasuste vahel, keemia tulevikusuundadest ning nendega seotud rakendustest ja elukutsetest.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- on omandanud ettekujutuse keemia ajaloolisest arengust;
- eristab kvalitatiivset ja kvantitatiivset analüüsi ning füüsikalisi ja keemilisi uurimismeetodeid;
- kirjeldab elektronide paiknemist A-rühmade elementide aatomi välises elektronihis (üksikud elektronid, elektronpaarid);
- põhjendab A-rühmade elementide metallilisuse ja mittemetallilisuse muutumist perioodilisustabelis seoses aatomi ehituse muutumisega;
- määrab A-rühmade elementide maksimaalseid ja minimaalseid oksüdatsiooniastmeid ning koostab elementide tüüpühendite valemeid;
- selgitab tüüpiliste näidete varal kovalentse, ioonilise, metallilise ja vesiniksideme olemust, hindab kovalentse sideme polaarsust;
- seostab ainete füüsikalisi omadusi keemiliste sidemete ja molekulide vastastiktoime mõjuga;
- mõistab, et keemilise reaktsiooni kulgemiseks on tarvis aktiivset pörget, seostab aktiveerimisenergiat keemilise reaktsiooni kiirusega;
- uurib keemiliste reaktsioonide soojusefekte ning selgitab neid, lähtudes keemiliste sidemete tekkimisel ja lagunemisel esinevatest energia muutustest;
- uurib keemilise reaktsiooni kiirust mõjutavate tegurite toimet ning põhjendab nende mõju, selgitab keemiliste protsesside kiiruse muutmist argielus;
- mõistab, et pöörduvate reaktsioonide puhul tekib vastassuunas kulgevate protsesside vahel tasakaal, uurib keemilise tasakaalu asendi nihutamise võimalusi ning toob sellekohaseid näiteid argielust ja tehnoloogiast;
- kirjeldab lahuste teket ioonilise ja kovalentse sidemega ainetest, eristab tugevaid ja nõrku elektrolüüte ning mitteelektrolüüte, uurib ja võrdleb nende lahuste omadusi;
- selgitab happe ja aluse mõistet protolüütilise teooria põhjal;
- arvutab aine molaarset kontsentratsiooni lahuses;
- uurib ionidevahelisi reaktsioone lahustes, koostab nende reaktsioonide võrrandeid molekulaarsel ja ioonsel kujul.

Õppesisu

- Keemia kui teaduse kujunemine. Füüsikalised ja keemilised uurimismeetodid keemias. Keemiaga seotud karjäärivalikud.
- Tänapäevane ettekujutus aatomi ehitusest. Informatsioon perioodilisustabelis ja selle tõlgendamine. Keemilise sideme liigid. Vesinikside. Molekulidevahelised jõud. Ainete füüsikaliste omaduste sõltuvus aine ehitusest.
- Keemilise reaktsiooni aktiveerimisenergia, aktiivsed põrked. Ekso- ja endotermilised reaktsioonid. Keemilise reaktsiooni kiirus, seda mõjutavad tegurid. Keemiline tasakaal ja selle nihkumine.
- Ainete lahustumisprotsess. Elektrolüüdid ja mitteelektrolüüdid; tugevad ja nõrgad elektrolüüdid. Hapete ja aluste protolüütiline teooria. Molaarne kontsentratsioon. Ioonidevahelised reaktsioonid lahustes, nende kulgemise tingimused.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Ajalugu – keemia kui teaduse kujunemine;
- Füüsika – aatomi ehitus, molekulidevahelised jõud, keemilised sidemed, keemilise reaktsiooni aktiveerimisenergia, keemilise reaktsiooni kiirus, lahustuvus, soojusefekt;
- Liikumisõpetus – organismide elektrolüütide vajadus.

KEEMIA 2. Anorgaanilised ained

Koostaja	Geidi Mitt
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	1) L. Tamm. Anorgaanilised ained, õpik gümnaasiumile, Maurus. 2) https://sisu.ut.ee/huvitavkeemia/

Kursuse kirjeldus

Kursuse raames omandatakse teadmisi ja oskusi toetudes I kursusel õpitule. Kursuse jooksul pööratakse tähelepanu metalliliste ja mittemetalliliste omaduste muutumisele perioodilisussüsteemi tabeli ulatuses, iseloomustatakse elemente ja nende ühendeid lähtudes asukohast perioodilisustabelis, seostatakse metalliliste elementide keemilised omadused nende praktiliste protsesside ja igapäevaeluga, mittemetalliliste elementide käsitlemisel saadakse peamiselt teadmisi nende tähtsusest organismides.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- hindab metallide keemilist aktiivsust ja prognoosib keemilisi omadusi, lähtudes vastava elemendi perioodilisustabelis ja pingereas, koostab selle põhjal reaktsioonivõrrandeid vastava metalli reageerimisest mittemetalliga, veega, lahjendatud hapete ja soolade lahustega;
- uurib ja võrdleb praktiliselt metallide keemilist aktiivsust, kasutades selleks metallide reageerimist veega ning hapete ja soolade lahustega;
- kirjeldab õpitud metallide ja nende sulamite rakendamise võimalusi praktikas, seostades neid materjalide omadustega;
- teab levinumaid metallide looduslikke ühendeid ja nende rakendusi;
- selgitab metallide saamise põhimõtet metalliühendite redutseerimisel ning korrosiooni metallide oksüdeerumisel;
- selgitab korrosiooni ja metallide tootmisreaktsioonide energeetilist efekti, põhjendab nende vastassuunalisust;
- uurib korrosiooni, valib ja põhjendab esemete korrosioonikaitseks sobivaid võimalusi;
- analüüsib metallidega seotud redoksprotsesside toimumise üldisi põhimõtteid elektrolüüsi, korrosiooni ja keemilise vooluallika korral;
- lahendab arvutusülesandeid reaktsioonivõrrandite järgi, arvestades saagise- ja kaoprotsenti ning lisandeid;
- seostab tuntumate mittemetallide ning nende tüüpühendite keemilisi omadusi vastava elemendi asukohaga perioodilisustabelis;
- uurib õpitud mittemetallide ja nende ühendite iseloomulikke omadusi ning koostab vastavate keemiliste reaktsioonide võrrandeid;
- kirjeldab õpitud mittemetallide ja nende ühendite tähtsust looduses ja/või rakendamise võimalusi praktikas, seostades seda vastava keemilise elemendi ja ainete omadustega.

Õppesisu

- Ülevaade metallide iseloomulikest füüsikalistest ja keemilistest omadustest. Metallide keemilise aktiivsuse võrdlus; metallide pingerida. Metallid ja nende ühendid igapäevaelus ning looduses. Metallidega seotud redoksprotsessid: metallide saamine maagist, elektrolüüs, korrosioon, keemilised vooluallikad. Saagise- ja kaoprotsendi ja lisandite arvestamine moolarvutustes reaktsioonivõrrandi järgi.
- Ülevaade mittemetallide füüsikalistest ja keemilistest omadustest olenevalt elemendi asukohast perioodilisustabelis. Mittemetallide keemilise aktiivsuse võrdlus. Mõne mittemetalli ja tema ühendite käsitus (looduses ja/või tööstuses kulgevate protsesside näitel).

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Füüsika – elektrivoolu toimed;
- Bioloogia – metallide ja mittemetallide ning nende ühendite tähtsus organismides;
- Geograafia – loodusvarade majandamine.

KEEMIA 3. Orgaanilised ained

Koostaja	Geidi Mitt
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	1) M. Saar. Orgaanilised ained, õpik gümnaasiumile, Maurus. 2) https://orgaanilinekeemia.ee/ 3) https://sisu.ut.ee/huvitavkeemia/

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul pööratakse tähelepanu orgaaniliste ühendite rohkuse ja mitmekesisuse põhjustele, õpitakse kirjutama ja mõistma orgaanilises keemias kasutusel olevaid erinevaid molekulide esitamise võimalusi, vaadeldakse orgaaniliste ainete vahel kulgevate reaktsioonide erinevaid liike, peatatakse elutähtsate orgaaniliste ühendite klassidel (valgud, rasvad süsivesikud), polümeeride teema juures pööratakse suurt rõhku keskkonnakaitselistele probleemidele. Kursusel rõhutatakse õppeaine seoseid teiste loodusteadustega ja looduses (sh inimeses endas) toimuvate protsessidega ning inimese suhteid ümbritsevate loodus- ja tehismaterjalidega.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- kasutab erinevaid molekuli koostise ja ehituse kujutamise viise: lihtsustatud struktuurivalem, tasapinnaline ehk klassikaline struktuurivalem, molekuli graafiline kujutis; analüüsib ühendi struktuurivalemis sisalduvat teavet;
- rakendab süstemaatilise nomenklatuuri põhimõtteid alkaanide näitel;
- seostab alkoholide, halogeeniühendite ja primaarsete amiinide süstemaatiliste nimetuste ees- või lõppliiteid vastavate aineklassidega, määrab molekuli struktuuri või nimetuse põhjal ühendi aineklassi;
- hindab aine struktuuri põhjal aine lahustuvust eri lahustites ja keemistemperatuuri;
- võrdleb küllastunud, küllastumata ja aromaatsete süsivesinike keemilisi omadusi, koostab lihtsamaid reaktsioonivõrrandeid alkaanide, alkeenide ja areenide halogeenimise ning alkeenide hüdrokeenimise ja katalüütilise hüdraatimise reaktsioonide kohta;
- kirjeldab tähtsamate süsivesinike ja nende derivaatide rakendusi argielus ning kasutamisega kaasnevaid ohtusid, seostab neid ainete omadustega;
- määrab aine struktuuri põhjal aldehüüdi, karboksüülhappe, karboksüülhappe soola, asendatud karboksüülhappe, estri ja amiidi kuuluvuse vastavasse aineklassi;
- kirjeldab olulisemate karboksüülhapete omadusi ja tähtsust argielus ning looduses;
- uurib ja selgitab seost alkoholide, aldehüüdide ja karboksüülhapete vahel;
- uurib karboksüülhapete keemilisi omadusi, võrdleb karboksüülhapete ja anorgaaniliste hapete keemilisi omadusi ning koostab vastavate keemiliste reaktsioonide võrrandeid;
- selgitab alkoholihoobega seotud keemilisi protsesse organismis, analüüsib alkoholi liigtarbimisest põhjustatud sotsiaalseid probleeme;

- võrdleb estrite tekke- ja hüdrolyüsireaktsioone ning koostab vastavate keemiliste reaktsioonide võrrandeid, valmistab lihtsama estri;
- kujutab alkeenist tekkivat polümeeri lõiku ja lähteühendite struktuurivalemite põhjal tekkiva kondensatsioonipolümeeri lõiku;
- selgitab rasvhapete, rasvade, sahhariidide, aminohapete ja valkude ehitust ning uurib nende omadusi.

Õppesisu

- Süsinikuühendite struktuur ja selle kujutamise viisid. Alkaanid, nomenklatuuri põhimõtted, isomeeria.
- Asendatud alkaanide (halogeeniühendite, alkoholide, primaarsete amiinide) füüsikaliste omaduste sõltuvus struktuurist.
- Küllastumata ja aromaatsete süsivesinike ning alkaanide keemiliste omaduste võrdlus. Liitumispolümerisatsioon. Süsivesinikud ja nende derivaadid looduses ning tööstuses.
- Aldehüüdid kui alkoholide oksüdeerumise saadused. Asendatud karboksüülhapped (aminohapped, hüdroksühapped) ja karboksüülhapete funktsionaalderivaadid (estrid, amiidid).
- Polükondensatsioon. Orgaanilised ühendid organismides: rasvad, sahhariidid, valgud.

Ainevaldkonnasisene ja -ülene lõiming

- Bioloogia – organismide energiavajadus, orgaanilised ühendid organismides;
- Füüsika – aine olekud;
- Geograafia – energiamajandus ja keskkonnaprobleemid;
- Inimeseõpetus – tervislikud eluviisid, alkoholi liigtarbimise kahjulikud tagajärjed.

*Ainevaldkonna kursuste kavad koostasid õpetajad
Kersti Kaldmäe, Anneli Kontson ja Margus Roo*

Lisa 5. Ainevaldkond “MATEMAATIKA”

Valdkonnapädevus

Matemaatikaõpetuse eesmärk gümnaasiumis on kujundada õppijates eakohane matemaatikapädevus, mis annab vahendid ja mõõdikud meid ümbritseva maailma uurimiseks ja kirjeldamiseks. Matemaatikapädevus hõlmab matemaatika sisemise loogika kui ka sotsiaalse, kultuurilise ja isikliku rolli mõistmist ja väärtustamist. Kõik see on seotud igapäevaeluliste ja teaduslike probleemide lahendamisega ning eeldab probleemilahendamise põhioskuste saavutamist.

Matemaatikaõpetusega taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks kujuneks välja vastutustundlik ja ennastjuhtiv õppija, kes:

- 1) arutleb ja argumenteerib loogiliselt;
- 2) leiab probleemile matemaatilise lahendustee ja matemaatika vahendid selle lahendamiseks;
- 3) modelleerib probleemi matemaatiliselt, st tõlgib probleemi matemaatika keelde;
- 4) kasutab probleemide lahendamisel ja saadud tulemuste esitlemisel erinevaid matemaatilisi esitusviise ja abivahendeid;
- 5) kasutab oskuslikult matemaatika sümboolikat ja keelt;
- 6) suhtleb matemaatilistel teemadel, selgitab esitatud lahendusi;
- 7) tõlgendab saadud tulemusi, andes neile oma hinnangu.

Valdkonnasise ja -ülese lõimingu rakendamine

- **Loodusteadused:** matemaatikat saab lõimida füüsika, keemia ja bioloogia tundides, kus õppijad kasutavad matemaatilisi meetodeid, nagu mõõtmised, arvutused ja andmete analüüs, et mõista loodusnähtusi ja katsetulemusi.
- **Geograafia:** matemaatika aitab mõista geograafilisi mõisteid, nagu kaartide lugemine, vahemaade ja pindalade arvutamine ning statistiliste andmete analüüs, mis on seotud kliima, rahvastiku ja loodusvaradega.
- **Majandus ja ettevõtlus:** matemaatika on võtmetähtsusega majandus- ja ettevõtlusõppes, kus õppijad kasutavad matemaatilisi mudeleid, statistikat ja protsentarvutusi finantsanalüüsis, eelarve koostamisel ja turuanalüüsis.
- **Kunst ja disain:** geomeetria ja proportsioonid mängivad olulist rolli kunsti ja disaini projektides, kus õppijad rakendavad matemaatilisi kontseptsioone näiteks perspektiivi, mustrite ja sümmeetria loomisel.
- **Ajalugu:** ajaloolised sündmused ja ajaperioodid saab esitada ja analüüsida matemaatiliste vahenditega, näiteks ajajoone koostamine, demograafiliste muutuste uurimine või sõdade ja rahulepingute statistiline analüüs.

- **Kehakultuur:** kehakultuuri ja spordi tundides saab kasutada matemaatikat, et arvutada treeningu tulemusi, jälgida edusamme, analüüsida spordimängude statistikat või optimeerida treeningkava.
- **Keel ja kirjandus:** keeleõppes saab matemaatikat rakendada tekstide analüüsimisel, kus õppijad uurivad näiteks sõnade sagedust, tekstide struktuuri või kirjandusteoste ajalist järjestust.
- **Muusika:** matemaatika ja muusika on tihedalt seotud, eriti rütmide, taktimõõdu ja helide sageduste mõistmisel ja loomisel. Matemaatilisi kontseptsioone saab kasutada heliloomingus ja muusikateoorias.

Üldpädevuste arengu toetamine

- **Probleemilahendusoskus:** matemaatika arendab oskust tuvastada probleeme, analüüsida neid ja leida lahendusi, mis on vajalikud nii õppetöös kui ka igapäevaelus.
- **Loogiline ja kriitiline mõtlemine:** matemaatika õpetab õpilasi mõtlema struktureeritult ja loogiliselt, hinnates argumentide kehtivust ning tehes järeldusi faktidele tuginedes.
- **Täpne ja süsteemne töö:** matemaatikas on oluline täpsus ja süstemaatilisus, mis aitab õppijatel arendada vastutustundlikku suhtumist oma töösse.
- **Iseseisev õppimine:** matemaatika õppimine nõuab püsivust ja iseseisvat töötamist, mis arendab õppijas enesedistsipliini ja võimet iseseisvalt uusi teadmisi omandada.
- **Koostööoskused:** rühmatööde ja ühisprojektide kaudu arendab matemaatika koostööoskust, kus õppijad õpivad üksteisega ideid vahetama ja koos lahendusi leidma.
- **Digipädevused:** kaasaegse matemaatika õpetuses kasutatakse erinevaid digivahendeid ja -platvorme, mis toetavad õppija tehnoloogiliste oskuste arengut.

Hindamine ja selle erisused

- Positiivse kursusehinde saamiseks peavad kõik kontrolltööd olema sooritatud vähemalt 50%-le.
- Töölehtede, tunnikontrollide, kodutööde ja rühmatööde koondhinnet arvestatakse kontrolltöö hindena. Kodutööd on kas Foxcademy, Opiqu või Matemaatika digivaramu keskkondades ja tulemused esituvad protsentides.
- Tegemata tööd tuleb järele vastata kahe nädala jooksul.
- Kordustööle tuleb registreeruda hiljemalt kaks päeva enne töö toimumist.
- Puuduliku hindegaga kontrolltöö tuleb järele vastata üldjuhul kahe nädala jooksul pärast õpetaja poolt hinnete teatavaks tegemist.
- Kursuste hindeid saab parandada kursusetöoga kahe nädala jooksul pärast kursuse lõppu.

Õppekeskkond ja selle erisused

Õppekeskkonnana kasutatakse erinevaid õpiruume. Samuti digiõppekeskkondi (nt Foxcademy, Opiqu või Matemaatika digivaramu).

Ainevaldkonna õppeaine arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeaine on matemaatika. Rae Gümnaasiumis õpetatakse matemaatikat laia matemaatika ainekava järgi. Kohustuslikke kursuseid on kokku 14.

Laia matemaatika kursuste kavad

[Avaldised ja arvuhulgad](#)

[Võrrandid ja võrrandsüsteemid](#)

[Võrratused. Trigonomeetria I](#)

[Trigonomeetria II](#)

[Vektor tasandil. Joone võrrand](#)

[Tõenäosus. Statistika](#)

[Funktsioonid. Arvjadad](#)

[Eksponent- ja logaritmifunktsioon](#)

[Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis](#)

[Tuletise rakendused](#)

[Integraal. Planimeetria](#)

[Sirge ja tasand ruumis](#)

[Stereomeetria](#)

[Matemaatika rakendused, reaalse protsesside uurimine](#)

MATEMAATIKA 1: Avaldised ja arvuhulgad

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kaldmäe, A. Kontson, K. Matiisen, E. Pais „Gümnaasiumi laia matemaatika õpik, I osa“ kirjastus Avita, 2017

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul tutvutakse arvuhulkadega ja erinevate arvusüsteemidega, üldistatakse astme mõistet ja õpitakse tehteid juurtega. Lihtsustatakse ratsionaal- ja irratsionaalavaldisi.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab naturaalarvude hulga N , täisarvude hulga Z , ratsionaalarvude hulga Q , irratsionaalarvude hulga I ja reaalarvude hulga R omadusi ja nende hulkade kuuluvusseoseid, märgib arvteljel reaalarvude piirkondi;
- leiab hulkade ühendi, ühisosa ja antud hulga osahulga;
- esitab arvu juure ratsionaalarvulise astendajaga astmena ja vastupidi;
- sooritab tehteid astmete ning võrdsete juurijatega juurtega;
- teisendab lihtsamaid ratsionaal- ja irratsionaalavaldisi (kaks tehet ja sulud);
- näeb ja lahendab arvutuste ja teisenduste abil lahenduvaid reaalelulisi ja teaduslikke probleeme (sh protsentülesanded). Tõlgendab ja esitleb saadud tulemusi.

Õppesisu

- naturaalarvude hulk N , täisarvude hulk Z , ratsionaalarvude hulk Q , irratsionaalarvude hulk I ja reaalarvude hulk R , nende omadused;
- reaalarvude piirkonnad arvteljel;
- arvu absoluutväärus;
- arvusüsteemid (kahendsüsteemi näitel);
- ratsionaal- ja irratsionaalavaldised;
- arvu n -es juur;
- astme mõiste üldistamine: täisarvulise ja ratsionaalarvulise astendajaga aste;
- tehted astmete ja juurtega.

MATEMAATIKA 2: Võrrandid ja võrrandsüsteemid

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	K. Kaldmäe, A. Kontson, K. Matiisen, E. Pais „Gümnaasiumi laia matemaatika õpik, I osa“ kirjastus Avita, 2017

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul õpitakse lahendama erinevaid võrrandeid ja võrrandsüsteeme ning tutvutakse determinantide abil võrrandite lahendamise . Saadud teadmiste abil lahendatakse reaalelulisi tekstülesandeid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija;

- selgitab võrduse, samasuse ja võrrandi, võrrandi lahendi, võrrandi- ja võrratusesüsteemi lahendi ning lahendihulga mõistet;
- selgitab võrrandite ning nende süsteemide lahendamisel rakendatavaid samasusteisendusi;
- lahendab ühe tundmatuga lineaar-, ruut-, murd- ja lihtsamaid juurvõrrandeid ning nendeks taanduvaid võrrandeid;
- lahendab lihtsamaid üht absoluutväärtust sisaldavaid võrrandeid;
- lahendab võrrandsüsteeme;
- lahendab tekstülesandeid võrrandite (võrrandsüsteemide) abil;
- kasutab arvutialgebra programmi determinante arvutades ning võrrandeid ja võrrandsüsteeme lahendades.

Õppesisu

- Võrdus, võrrand, samasus.
- Võrrandite samaväärsus, samaväärsusteisendused.
- Lineaar-, ruut-, murd- ja juurvõrrandid ning nendeks taanduvad võrrandid.
- Üht absoluutväärtust sisaldav võrrand.
- Võrrandsüsteemid, kus vähemalt üks võrranditest on lineaarvõrrand.
- Kahe- ja kolmerealine determinant.
- Tekstülesanded.

MATEMAATIKA 3: Võrratused. Trigonomeetria I

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul õpitakse lahendama lineaar-, ruut- ja murdvõrratusi ning võrratussüsteeme. Tutvutakse võrratuste lahendamisel intervallide meetodiga. Kursusel täiendatakse täisnurkse kolmnurga trigonomeetriat.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab võrratuse omadusi ning võrratuse ja võrratusesüsteemi lahendihulga mõistet;
- selgitab võrratuste ning nende süsteemide lahendamisel rakendatavaid samasusteisendusi;
- lahendab lineaar-, ruut- ja murdvõrratusi ning lihtsamaid võrratusesüsteeme;
- leiab taskuarvutil teravnurga trigonomeetriliste funktsioonide väärtused ning nende väärtuste järgi nurga suuruse;
- lahendab täisnurkse kolmnurga;
- kasutab täiendusnurga trigonomeetrilisi funktsioone;
- kasutab lihtsustamisülesannetes trigonomeetria põhiseoseid.

Õppesisu

- Võrratuse mõiste ja omadused.
- Lineaarvõrratused.
- Ruutvõrratused.
- Intervallmeetod.
- Lihtsamad murdvõrratused.
- Võrratusesüsteemid.
- Teravnurga siinus, koosinus ja tangens.
- Täiendusnurga trigonomeetrilised funktsioonid.
- Trigonomeetrilised põhiseosed täisnurkses kolmnurgas.

MATEMAATIKA 4: Trigonomeetria II

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuse kirjeldus

Kursusel üldistatakse nurga mõistet, radiaanmõõdustikku ja erinevaid valemeid trigonomeetriliste avaldiste lihtsustamiseks ja rakendamiseks. Õpitakse lahendama erinevaid kolmnurki, lahendatakse rakenduslikke ülesandeid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teisendab kraadimõõdu radiaanmõõduks ja vastupidi;
- arvutab ringjoone kaare kui ringjoone osa pikkuse ning ringi sektori kui ringi osa pindala;
- defineerib mis tahes nurga siinuse, koosinuse ja tangensi; tuletab siinuse, koosinuse ja tangensi vahelisi seoseid;
- tuletab ja teab mõningate nurkade 0° , 30° , 45° , 60° , 90° , 180° , 270° , 360° siinuse, koosinuse ja tangensi täpseid väärtusi; rakendab taandamisvalemeid, negatiivse ja täispöördest suurema nurga valemeid;
- teab kahe nurga summa ja vahe valemeid; tuletab ja teab kahekordse nurga siinuse, koosinuse ja tangensi valemeid ning teisendab lihtsamaid trigonomeetrilisi avaldisi;
- tõestab siinus- ja koosinusteoreemi;
- lahendab kolmnurga ning arvutab kolmnurga pindala ja rakendab trigonomeetria, lahendades erinevaid elulisi ülesandeid.

Õppesisu

- Nurga mõiste üldistamine.
- Nurga kraadi- ja radiaanmõõt.
- Mis tahes nurga trigonomeetrilised funktsioonid.
- Nurkade 0° , 30° , 45° , 60° , 90° , 180° , 270° , 360° siinuse, koosinuse ja tangensi täpsed väärtused.
- Seosed ühe ja sama nurga trigonomeetriliste funktsioonide vahel.
- Taandamisvalemid.
- Negatiivse ja täispöördest suurema nurga trigonomeetrilised funktsioonid.
- Kahe nurga summa ja vahe trigonomeetrilised funktsioonid.
- Kahekordse nurga trigonomeetrilised funktsioonid.
- Trigonomeetrilised avaldised.
- Ringjoone kaare pikkus, ringi sektori pindala.
- Kolmnurga pindala valemid.
- Siinus- ja koosinusteoreem.
- Kolmnurga lahendamine.

Rakendusülesanded.

MATEMAATIKA 5: Vektor tasandil. Joone võrrand

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul õpitakse vektori mõistet ja tehteid vektoritega ning lahendatakse kolmnurki vektorite abil. Õpitakse sirge, parabooli ja ringjoone võrrandit koostama ja nende joonte lõikepunkte arvutama.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab mõisteid vektor, ühik-, null- ja vastandvektor, vektori koordinaadid, kahe vektori vaheline nurk;
- liidab, lahutab ja korrutab vektoreid arvuga nii geomeetriliselt kui ka koordinaatkujul;
- arvutab kahe vektori skalaarkorrutise ning rakendab vektoreid füüsikalise sisuga ülesannetes;
- kasutab vektorite ristseisu ja kollineaarsuse tunnuseid;
- lahendab kolmnurka vektorite abil;
- tuletab ja koostab sirge võrrandi (kui sirge on määratud punkti ja sihivektoriga, punkti ja tõusuga, tõusu ja algordinaadiga, kahe punktiga ning teisendab selle üldvõrrandiks; määrab kahe sirge vastastikuse asendi tasandil, lõikuvate sirgete korral leiab sirgete lõikepunkti ja nurga sirgete vahel;
- koostab hüperbooli, parabooli ja ringjoone võrrandi; joonestab ainekavas esitatud jooni nende võrrandite järgi; leiab kahe joone lõikepunktid.

Õppesisu

- Kahe punkti vaheline kaugus.
- Vektori mõiste ja tähistamine.
- Nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, seotud vektor, vabavektor.
- Vektorite võrdsus. Vektori koordinaadid. Vektori pikkus, vektorite liitmine ja lahutamine, vektori korrutamine arvuga.
- Lõigu keskpunkti koordinaadid.
- Kahe vektori vaheline nurk ja vektorite kollineaarsus.
- Kahe vektori skalaarkorrutis, selle rakendusi, vektorite ristseis.
- Kolmnurkade lahendamine vektorite abil.
- Sirge võrrand.
- Kahe sirge vastastikused asendid tasandil.
- Nurk kahe sirge vahel.
- Ringjoone võrrand , parabooli ja hüperbooli võrrand.
- Joone võrrandi mõiste ja kahe joone lõikepunktid.

MATEMAATIKA 6: Tõenäosus. Statistika

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul õpitakse arvutama sündmuse tõenäosust ja tegema tehteid tõenäosustega. Tutvutakse matemaatilise staaistika põhialustega ning õpitakse nende abil uurima reaalelulisi protsesse.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- eristab juhuslikku, kindlat ja võimatut sündmust ning selgitab sündmuse tõenäosuse mõistet, liike ja omadusi;
- selgitab permutatsioonide, kombinatsioonide ja variatsioonide tähendust ning leiab nende arvu;
- selgitab sõltuvate ja sõltumatute sündmuste korrutise ning välistavate ja mittevälistavate sündmuste summa tähendust ning arvutab reaalse eluga seotud sündmuste tõenäosusi;
- selgitab juhusliku suuruse jaotuse olemust ning juhusliku suuruse arvkarakteristikute (keskväärtus, mood, mediaan, standardhälve) tähendust, kirjeldab binoom- ja normaaljaotust; kasutab Bernoulli valemit tõenäosust arvutades;
- selgitab valimi ja üldkogumi mõistet, andmete süstematiseerimise ja statistilise otsustuse usaldatavuse tähendust;
- arvutab juhusliku suuruse jaotuse arvkarakteristikuid ning teeb nende alusel järeldusi jaotuse või uuritava probleemi kohta;
- leiab valimi järgi üldkogumi keskmise usalduspiirkonna; 9. kogub andmestiku ja analüüsib seda arvutil statistiliste vahenditega.

Õppesisu

- Permutatsioonid, kombinatsioonid ja variatsioonid.
- Sündmus, sündmuste liigid ja klassikaline tõenäosus.
- Suhteline sagedus, statistiline tõenäosus.
- Geomeetiline tõenäosus.
- Sündmuste liigid: sõltuvad ja sõltumatud, välistavad ja mittevälistavad, tõenäosuste liitmine ja korrutamine.
- Bernoulli valem.
- Diskreetne ja pidev juhuslik suurus, binoomjaotus, jaotuspolügoon ning arvkarakteristikud (keskväärtus, mood, mediaan, dispersioon, standardhälve).
- Üldkogum ja valim.
- Andmete kogumine ja süstematiseerimine.
- Statistilise andmestiku analüüsimine ühe tunnuse järgi.
- Korrelatsiooniväli ja lineaarne korrelatsioonikordaja.
- Normaaljaotus (näidete varal).

- Statistilise otsustuse usaldatavus keskväärtuse usaldusvahemiku näitel.
- Andmetötluse projekt, mis realiseeritakse arvutiga (soovitatavalt koostöös mõne teise õppeainega).

MATEMAATIKA 7: Funktsioonid. Arvjadad

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
---------------	--

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul laiendatakse funktsiooni mõistet, õpitakse graafikute teisendusi ja uuritakse funktsioonide omadusi. Õpitakse aritmeetilist ja geomeetrilist jaga ning lahendatakse sellesisulisi rakendusülesandeid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab funktsiooni mõistet ja üldtähist ning funktsiooni uurimisega seonduvaid mõisteid, kirjeldab graafiliselt esitatud funktsiooni omadusi; skitseerib graafikuid ning joonestab neid arvutiprogrammidega;
- selgitab pöördfunktsiooni mõistet, leiab lihtsama funktsiooni pöördfunktsiooni ning skitseerib või joonestab vastavad graafikud ja esitab liitfunktsiooni lihtsamate funktsioonide kaudu;
- leiab valemiga esitatud funktsiooni määramispiirkonna, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna algebraliselt; kontrollib, kas funktsioon on paaris või paaritu;
- uurib arvutiga ning kirjeldab funktsiooni $y = f(x)$ graafiku seost funktsioonide $y = f(x) + a$, $y = f(x + a)$, $y = f(ax)$, $y = a f(x)$ graafikutega;
- selgitab arvjada, aritmeetilise ja geomeetrilise jada ning hääbuva geomeetrilise jada mõistet;
- tuletab aritmeetilise ja geomeetrilise jada esimese n liikme summa ja hääbuva geomeetrilise jada summa valemid ning rakendab neid ning aritmeetilise ja geomeetrilise jada üldliikme valemid ülesandeid lahendades;
- selgitab jada piirväärtuse olemust ning arvutab piirväärtuse; teab arvude π ja e tähendust;
- lahendab elulisi ülesandeid aritmeetilise, geomeetrilise ning hääbuva geomeetrilise jada põhja.

Õppesisu

- Funktsiooni mõiste ja üldtähist ning funktsiooni esitusviisid.
- Funktsiooni määramis- ja muutumispiirkond.
- Paaris- ja paaritu funktsioon.
- Funktsiooni nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkond, funktsiooni kasvamine ja kahanemine ja funktsiooni ekstreemum.
- Astmefunktsioonid ja nende omadused.
- Liitfunktsioon ja pöördfunktsioon.
- Funktsioonide $y = f(x)$, $y = f(x) + a$, $y = f(x + a)$, $y = f(ax)$, $y = a f(x)$ graafikud arvutil.
- Arvjada mõiste, jada üldliige, jadade liigid.
- Aritmeetiline jada, selle omadused, aritmeetilise jada üldliikme valem ning esimese n liikme summa valem.

- Geomeetriline jada, selle omadused, geomeetrilise jada üldliikme valem ning esimese n liikme summa valem.
- Arvjada piirväärtus ja piirväärtuse arvutamine.
- Hääbuv geomeetriline jada, selle summa.
- Arv e ja arv π piirväärtusena.
- Ringjoone pikkus ja ringi pindala piirväärtusena.
- Rakendusülesanded.

MATEMAATIKA 8: Eksponent- ja logaritmifunktsioon

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika. Funktsioonid. Arvjadad. Eksponent- ja logaritmifunktsioon. AVITA kirjastus.

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpetatakse eksponentfunktsiooni ja selle graafikut. Arvu logaritmi ning logaritmime reegleid. Logaritmifunktsiooni ja selle graafikut. Eksponent- ja logaritmivõrrandite ja võrratuste lahendamist.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise olemust;
- lahendab liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise probleeme, hindab kriitiliselt saadud tulemusi;
- kirjeldab eksponentfunktsiooni, sh funktsiooni $y = ex$ omadusi;
- selgitab arvu logaritmi mõistet ja selle omadusi; logaritmi ning potentsierib lihtsamaid avaldisi; vahetab logaritmi alust;
- kirjeldab logaritmifunktsiooni ja selle omadusi;
- Joonestab paberil ja tarkvaraliste lahenduste abil eksponent- ja logaritmifunktsiooni graafikuid ning loeb graafikult funktsioonide omadusi;
- lahendab lihtsamaid eksponent- ja logaritmivõrrandeid ning -võrratusi; ($\log_a f(x)$ suurem/väiksem kui $\log_a g(x)$);
- tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on kirjeldatavad ja lahendatavad eksponentsiaalsete ja/või logaritmiliste mudelite abil. Tõlgib need matemaatika keelde, lahendab matemaatiliselt ning tõlgendab, hindab ja esitleb saadud tulemusi.

Õppesisu

- Liitprotsendiline kasvamine ja kahanemine.
- Eksponentfunktsioon, selle graafik ja omadused.
- Arvu logaritm.
- Korrutise, jagatise ja astme logaritm.
- Logaritmine ja potentsierimine ning üleminek logaritmi ühelt aluselt teisele.
- Logaritmifunktsioon, selle graafik ja omadused.
- Eksponent- ja logaritmivõrrand, nende lahendamine.
- Rakendusülesandeid eksponent- ja logaritmivõrrandite kohta.
- Eksponent- ja logaritmivõrratus.

MATEMAATIKA 9: Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika. Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis. Tuletise rakendused. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpetatakse trigonomeetrilisi funktsioone, nende graafikuid. Trigonomeetriliste võrrandite lahendamist. Funktsiooni piirväärtust ja tuletist.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab funktsiooni perioodilisuse mõistet ning siinus-, koosinus- ja tangensfunktsiooni mõistet;
- joonestab nii paberil kui ka tarkvaraliste lahenduste abil siinus-, koosinus- ja tangensfunktsiooni graafikuid ning loeb graafikult nende funktsioonide omadusi;
- leiab algebraliselt lihtsamate trigonomeetriliste võrrandite üldlahendid ja erilahendid etteantud piirkonnas, kasutades üldlahendi valemit või funktsiooni graafikut;
- selgitab funktsiooni piirväärtuse ja tuletise mõistet ning tuletise füüsikalist ja geomeetrilist tähendust;
- tuletab funktsioonide summa, vahe, korrutise ja jagatise tuletise leidmise eeskirjad ning rakendab neid;
- leiab funktsiooni esimese ja teise tuletise ning liitfunktsiooni tuletise, kasutades etteantud tuletiste tabelit.

Õppesisu

- Funktsiooni perioodilisus.
- Siinus-, koosinus- ja tangensfunktsiooni graafik ning omadused.
- Mõisted $\arcsin m$, $\arccos m$, $\arctan m$ ning lihtsamad trigonomeetrilised võrrandid.
- Funktsiooni piirväärtus ja pidevus.
- Argumendi muut ja funktsiooni muut ja hetkkiirus.
- Funktsiooni graafiku puutuja tõus.
- Funktsiooni tuletise mõiste, funktsiooni tuletise geomeetriline tähendus.
- Funktsioonide summa ja vahe tuletis.
- Kahe funktsiooni korrutise ja jagatise tuletis.
- Astmefunktsiooni ja liitfunktsiooni tuletis.
- Funktsiooni teine tuletis.
- Trigonomeetriliste funktsioonide tuletised.
- Eksponent- ja logaritmifunktsiooni tuletis.
- Tuletiste tabel.

MATEMAATIKA 10: Tuletise rakendused

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika. Trigonomeetrilised funktsioonid. Funktsiooni piirväärtus ja tuletis. Tuletise rakendused. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpetatakse rakendama tuletist erinevate eluliste probleemide lahendamisel. Põhilised teemad: joone puutuja võrrand, funktsiooni uurimine ja ekstreemumülesanded.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- koostab funktsiooni graafiku puutuja võrrandi etteantud kohal, kontrollib saadud tarkvaraliste lahenduste abil;
- selgitab funktsiooni kasvamise ja kahanemise seost funktsiooni tuletise märgiga, funktsiooni ekstreemumi mõistet ning ekstreemumi leidmise eeskirja;
- leiab funktsiooni kasvamis- ja kahanemisvahemikud, ekstreemumid; funktsiooni graafiku kumerus- ja nõgususvahemikud ning käänupunkti, kontrollib saadud tarkvaraliste lahenduste abi;
- uurib funktsiooni täielikult ja skitseerib funktsiooni omaduste põhjal graafiku selle graafiku, kontrollib saadud tarkvaraliste lahenduste abil;
- leiab funktsiooni suurima ja vähima väärtuse etteantud lõigul;
- tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on kirjeldatavad ja lahendatavad õpitud funktsioonide kui mudelite uurimise abil. Tõlgib need matemaatika keelde, lahendab matemaatiliselt ning tõlgendab, hindab ja esitleb saadud tulemuse.

Õppesisu

- Puutuja tõus ja joone puutuja võrrand.
- Funktsiooni kasvamis- ja kahanemisvahemik; funktsiooni ekstreemum; ekstreemumi olemasolu tarvilik ja piisav tingimus.
- Funktsiooni suurim ja vähim väärtus lõigul.
- Funktsiooni graafiku kumerus- ja nõgususvahemik, käänupunkt.
- Funktsiooni uurimine tuletise abil.
- Funktsiooni graafiku skitseerimine funktsiooni omaduste põhjal.
- Funktsiooni tuletise kasutamise rakendusülesandeid.
- Ekstreemumülesanded.

MATEMAATIKA 11: Integraal. Planimeetria

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika V Integraal. Planimeetria kordamine. Sirge ja tasand ruumis. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpitakse integreerimist, integraali abil kujundite pindalade ja ruumalade leidmist. Korratakse varem õpitud planimeetria teemasid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab algfunktsiooni mõistet ning leiab lihtsamate funktsioonide määramata integraale põhiintegraalide tabeli, integraali omaduste ja muutuja vahetuse järgi;
- selgitab kõvertrapetsi mõistet ning rakendab Newtoni-Leibnizi valemit määratud integraali leides;
- arvutab määratud integraali abil kõvertrapetsi pindala, mitmest osast koosneva pinnatüki ja kahe kõveraga piiratud pinnatüki pindala ning lihtsama pöördkeha ruumala;
- selgitab geomeetriliste kujundite ja nende elementide omadusi, kujutab vastavaid kujundeid joonisel; uurib arvutiga geomeetriliste kujundite omadusi ning kujutab vastavaid kujundeid joonisel;
- lahendab planimeetria arvutusülesandeid ja lihtsamaid tõestusülesandeid;
- tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on lahendatavad tasandigeomeetrias õpitud kujundite omadustega. Tõlgib need matemaatika keelde, lahendab matemaatiliselt ning tõlgendab ja esitleb saadud tulemusi.

Õppesisu

- Algfunktsiooni ja määramata integraali mõiste. Integraali omadused.
- Kõvertrapets, selle pindala piirväärtusena.
- Määratud integraal, Newtoni-Leibnizi valem.
- Integraali kasutamine tasandilise kujundi pindala, hulktahuka pöördkeha ruumala ning töö arvutamisel.
- Kolmnurk, selle sise- ja välisnurk, kolmnurga sisenurga poolitaja, selle omadus, kolmnurga sise- ja ümberringjoon, kolmnurga mediaan, mediaanide omadus, kolmnurga kesklõik, selle omadus.
- Meetrilised seosed täisnurkses kolmnurgas; kolmnurga pindala.
- Hulknurk, selle liigid, kumera hulknurga sisenurkade summa, hulknurkade sarnasus; sarnaste hulknurkade übermõõtude suhe ja pindalade suhe; hulknurga sise- ja ümberringjoon.
- Rööpkülik, selle eriliigid ja omadused.
- Trapets, selle liigid, trapetsi kesklõik, selle omadused.
- Kesknurk ja piirdenurk; Thalese teoreem.

- Ringjoone lõikaja ning puutuja; kõõl- ja puutujahulknurk.
- Rakenduslikud geomeetriaülesanded.

MATEMAATIKA 12: Sirge ja tasand ruumis

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika V Integraal. Planimeetria kordamine. Sirge ja tasand ruumis. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpitakse ruumigeomeetriaga seotud teemasid. Vektorid, sirged ja tasandid ruumis.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- kirjeldab ja määrab punkti koordinaate ruumis;
- selgitab ja rakendab ruumivektori mõistet, lineaartehteid vektoritega, vektorite kollineaarsuse ja komplanaarsuse tunnuseid ning vektorite skalaarkorrutist;
- tuletab sirge ja tasandi võrrandid ning kirjeldab sirge ja tasandi vastastikuseid asendeid;
- arvutab kahe punkti vahelise kauguse, vektori pikkuse ja kahe vektori vahelise nurga;
- koostab sirge ja tasandi võrrandeid;
- määrab võrranditega antud kahe sirge, sirge ja tasandi, kahe tasandi vastastikuse asendi ning arvutab nurga nende vahel;
- tunneb ära ainealased ja -välised probleemid, mis on lahendatavad ruumigeomeetrias õpitud seoste abil; tõlgib need matemaatika keelde, lahendab matemaatiliselt ning tõlgendab ja esitleb saadud tulemusi.

Õppesisu

- Stereomeetria asendilauseid: nurk kahe sirge, sirge ja tasandi ning kahe tasandi vahel, sirgete ja tasandite ristseis ning paralleelsus, kolme ristsirge teoreem, hulknurga projektsiooni pindala.
- Ristkoordinaadid ruumis.
- Punkti koordinaadid ruumis, punkti kohavektor.
- Vektori koordinaadid ruumis, vektori pikkus.
- Lineaartehted vektoritega.
- Vektorite kollineaarsus ja komplanaarsus, vektori avaldamine kolme mis tahes mittekomplanaarse vektori kaudu.
- Kahe vektori skalaarkorrutis.
- Kahe vektori vaheline nurk.
- Sirge võrrandid ruumis, tasandi võrrand.
- Võrranditega antud sirgete ja tasandite vastastikuse asendi uurimine, sirge ja tasandi löikepunkt, võrranditega antud sirgete vahelise nurga leidmine.
- Rakendusülesanded.

MATEMAATIKA 13: Stereomeetria

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika VI Stereomeetria. Matemaatika rakendused ja reaalse protsesside uurimine. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpitakse ruumiliste kujundite pindalade ja ruumalade leidmist ning lihtsamate lõigete pindalade arvutamist.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- omab süsteemse ettekujutuse hulktahukate ja pöördkehade liikidest, tuletab nende pindala ja ruumala arvutamise valemeid;
- kujutab joonisel prisma, püramiidi, silindrit, koonust ja kera ning nende lihtsamaid lõikeid tasandiga;
- arvutab kehade pindala ja ruumala ning nende kehade ja tasandi lõike pindala;
- tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on mudeldatavad ruumigeomeetrias õpitud kujunditega ja nende omadustega; tõlgib need matemaatika keelde, lahendab matemaatiliselt ning tõlgendab ja esitleb saadud tulemusi.

Õppesisu

- Prisma ja püramiid, nende pindala ja ruumala, korrapärased hulktahukad.
- Pöördkehad; silinder, koonus ja kera, nende pindala ja ruumala, kera.
- Ülesanded hulktahukate ja pöördkehade kohta.
- Hulktahukate ja pöördkehade lõiked tasandiga.
- Rakendusülesanded.

MATEMAATIKA 14: Matemaatika rakendused, reaalse protsesside uurimine

Õppekorraldus	3-4 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Gümnaasiumi lai matemaatika VI Stereomeetria. Matemaatika rakendused ja reaalse protsesside uurimine. AVITA kirjastus

Kursuse kirjeldus

Kursusel korraldatakse kõiki matemaatilisi teemasid ja õpetatakse neid siduma üheks tervikuks ning looma seoseid reaalse eluga.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- selgitab matemaatilise modelleerimise ning selle protseduuride üldist olemust;
- tunneb lihtsamate mudelite koostamiseks vajalikke meetodeid ja funktsioone;
- kasutab mõningaid loodus- ja majandusteaduse olulisemaid mudeleid ning meetodeid; lahendab tekstülesandeid sobivalt valitud strateegia abil;
- märkab reaalse maailma valdkondade mõningaid matemaatikamudelitega kirjeldatavaid seaduspärasusi ja seoseid;
- koostab kergesti modelleeritavate reaalsuse nähtuste matemaatilisi mudeleid ning kasutab neid tegelikkuse uurimiseks;
- kasutab IKT vahendeid ainealaseid ja -väliseid probleeme lahendades.

Õppesisu

- Matemaatilise mudeli tähendus, nähtuse modelleerimise etapid, mudeli headuse ja rakendatavuse hindamine.
- Tekstülesannete (sh protsentülesannete) lahendamine võrrandite kui ülesannete matemaatiliste mudelite koostamise ja lahendamise abil.
- Lineaar-, ruut- ja eksponentfunktsioonide rakendavad mudelid loodus- ning majandusteaduses, tehnoloogias ja mujal (nt füüsikaliste suuruste seosed, orgaanilise kasvamise mudelid bioloogias, nõudlus- ja pakkumiskõrgused ning marginaalfunktsioonid majandusteaduses, materjalikulu arvutused tehnoloogias jne).
- Kursuse käsitlus tugineb arvutusvahendite kasutamisele (tasku- ja personaalarvutid).

*Ainevaldkonna kursuste kavade koostasid õpetajad
Kärt Kruuk, Merilin Pärn ja Liina Viirsalu*

Lisa 6. Ainevaldkond “SOTSIAALAINED”

Valdkonnapädevus

Sotsiaalainete pädevusega taotletakse õppija toimetulekut iseendaga, suutlikkust toimida lähikonnas, valmisolekut ja oskust olla aktiivne ja vastutustundlik kodanik, oskust mõtestada ühiskondlikke suhteid minevikuühiskondades lähtuvalt ajaloolisest kontekstist ja üldinimlikest väärtustest

Sotsiaalainete õpetamise kaudu taotletakse, et gümnaasiumi lõpuks õppija:

- 1) tunneb huvi kogukonna, rahva ja maailma arengu vastu, mõistab ühiskonnas toimunud ja toimuvate muutuste põhjusi, tagajärgi ja seoseid;
- 2) tunneb huvi enda arengu vastu, hindab ennast adekvaatselt, analüüsib oma võimalusi, usub endasse ja kavandab oma tulevikku võtab vastutuse oma tuleviku kujundamise eest, väärtustab loovust ja ettevõtlikkust ning arendab endas neid omadusi ja pädevusi;
- 3) austab demokraatiat ja inimõigusi, teab oma õigusi ja kohustusi, järgib seadusi ja üldinimlike väärtusi ja üldtunnustatud käitumisnorme, kujundab oma arvamuse ning on vastutustundlik ja aktiivne ühiskonnaliige, on lojaalne Eesti riigile;
- 4) valdab infootsimise meetodeid, hindab kriitiliselt ja maailmavaateliselt mitmekesisust, suhtub neisse sallivalt, kui need pole inimväärikust alandavad või inimsusevastased;
- 5) tunnetab oma rolli Eesti kultuuripärandi hoidja ja kandjana, väärtustab inimkonna kultuuripärandit ja aktsepteerib kultuurierinevusi;
- 6) hoolib endast ja teistest, järgib tervislikke eluviise, käitub turvalisele enda ja teiste inimeste suhtes, hoiab keskkonda, on teadlik tarbija;
- 7) võtab vastutuse inimesena, kodanikuna, perekonna- ja ühiskonnaliikmena.

Valdkonnasisene ja -ülese lõimingu rakendamine

Valdkonnasisene ja -ülene lõimingu on kirjeldatud kursuste kavades.

Õppekeskkond ja selle erisused

Õppekeskkonnana kasutatakse erinevaid õpiruume koolimajas, ümbritsevat asulat ning erinevad avalikke institutsioone.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on ajalugu (6 kursust), inimeseõpetus (1 kursust), ühiskonnaõpetus (2 kursust).

Ajaloo kursuste kavad

[Üldajalugu](#)

[Eesti ajalugu I \(16. ja 17. sajandi vahetuseni\)](#)

[Eesti ajalugu II \(kuni 19. sajandi lõpuni\)](#)

[Lähiajalugu I](#)

[Lähiajalugu II - Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel](#)

[Lähiajalugu III - 20. sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm](#)

Inimeseõpetuse kursuse kava

[Perekonnaõpetus](#)

Ühiskonnaõpetuse kursuste kavad

[Ühiskonna areng ja demokraatia](#)

[Majandus ja maailmapoliitika](#)

AJALUGU 1. Üldajalugu

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Üldajalugu Gümnaasiumile, Maurus

Kursuse kirjeldus

Üldajaloo kursus annab hea ülevaate ühiskonnas toimunud protsessidest vana, - kesk- ja uusajal, aidates kaasa maailma ja Eesti ajaloo teemade tundmaõppimisele. Õpitakse mõistma inimese, ühiskonna ja kultuuri olemuslikke seoseid erinevatel ajalooperioodidel ning analüüsitakse väärtushinnangute ja väärtusruumi muutumist ajas. Olulisel kohal on Euroopa ja maailma ajaloo pöördelised sündmused, protsessid ning nende tähtsus ja mõju ühiskonna arengus, mis aitavad hiljem õpilastel mõista Eesti ajaloos aset leidnud muutusi.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

VANAAEG

- mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost antiikaja näidete põhjal;
- õpilane tunneb ja võrdleb demokraatliku ja aristokraatliku linnriigi toimimise põhimõtteid. Näitab kaardil Kreeka linnriike;
- õpilane teab Euroopa ja maailma ajaloo pöördelisi sündmusi ja protsesse, mõistab nende tähtsust ja mõju ühiskonna arengus. Õpilane rekonstrueerib minevikus elanud inimese elu, arvestades ajastu eripära ning inimese sotsiaalset ja kultuuritausta, rakendades empaatiat. Tunneb ning võrdleb Rooma vabariigi ja keisririigi toimimise põhimõtteid. Näitab kaardil Rooma riigi laienemist;
- tunneb ning võrdleb Rooma vabariigi ja keisririigi toimimise põhimõtteid. Näitab kaardil Rooma riigi laienemist. Iseloomustab näidete abil antiikkultuuri saavutusi;
- iseloomustab religiooni ja mütoloogia osa antiikaja inimese maailmapildis ning kristluse tekkelugu ja kujunemist riigiusuks. Selgitab antiiktsivilisatsioonide tähtsust maailma ajaloos antiikaja näidete põhjal ning mõistab antiigipärandi olulisust tänapäeval. Toob esile seosed antiikkultuuri ja Euroopa kultuuri kujunemise vahel.
- teab ja kasutab kontekstis mõisteid polis, aristokraatia, türannia, demokraatia, hellen, barbar, kodanik, senat, konsul, vabariik, keisririik, patriits, plebei, Piibel, Vana Testament Uus Testament, Rooma õigus.
- teab, kes olid Homeros, Herodotos, Sokrates, Platon, Aristoteles, Perikles, Aleksander Suur, Romulus, Caesar, Augustus, Constantinus Suur, Jeesus ja Paulus, ning iseloomustab nende tegevust.

KESKAEG

- mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemuslikku seost keskaja kontekstis;
- iseloomustab keskaja ühiskonda ja eluolu ning analüüsib kriitiliselt keskaja erinevaid teabeallikaid;
- iseloomustab keskaja ühiskonda ja eluolu ning analüüsib kriitiliselt keskaja erinevaid teabeallikaid. Teab linnade tekkimise põhjusi ja iseloomustab, kuidas funktsioneeris linnaühiskond;
- iseloomustab kiriku osa keskaja ühiskonnas ja kultuuris ning inimeste mõttemaailma kujundajana;
- teab ristisõdade põhjusi ja tulemusi ning mõju kultuurile ja väärtushinnangutele;
- iseloomustab keskaegsete ülikoolide tegevust;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid kirik, klooster, vaimulikud ordud, ketserlus, inkvisitsioon, ristisõjad, läänikord, naturaalmajandus, raad, tsunft, gild, Hansa Liit, skolastika, koraan;
- teab, kes olid Muhamed, Karl Suur, Innocentius III ja Aquino Thomas, ning iseloomustab nende tegevust.

UUSAEG

- iseloomustab uut maailmapilti ning selgitab renessansi, maadeavastuste ja reformatsiooni osa selle kujunemisel; analüüsib kriitiliselt erinevaid teabeallikaid;
- näitab ja analüüsib uusajal toimunud muutusi Euroopa poliitilisel kaardil. Mõistab riigi, kultuuri ja ühiskonna olemusliku seose ning väärtushinnangute muutumist uusajal;
- näitab ja analüüsib uusajal toimunud muutusi Euroopa poliitilisel kaardil. Teab, mis mõju avaldasid Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni reformid Euroopale;
- iseloomustab industriaalühiskonda ning analüüsib selle mõju inimeste igapäevaelule;
- tunneb teaduse ja tehnika arengu põhijooni ning tähtsamaid saavutusi uusajal;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid renessanss, humanism, reformatsioon, absolutism, parlamentarism, valgustus, revolutsioon, reform, kapitalism, kolonialism, monopol, urbaniseerumine, sotsialism;
- teab, kes olid Leonardo da Vinci, Christoph Kolumbus, Fernó de Magalhães, Martin Luther, Louis XIV, Voltaire, George Washington, Napoleon, Karl Marx ja Otto von Bismarck, ning iseloomustab nende tegevust.

Õppesisu

VANAAEG

- Kreeka linnriigid: valitsemine, kodanikkond, eluolu. Sparta ja Ateena. Hellenid ja barbarid: hellenite kasvatus, haridus ja igapäevaelu, Kreeka kultuur: mütoloogia ja religioon.
- Makedoonia tõus ja hellenism: Aleksander Suur;
- Rooma riigi teke. Rooma vabariik ja selle korraldus. Rooma tõus suurriigiks: Caesar. Keisrivõimu kehtestamine: Augustus. Lääne-Rooma ja Ida-Rooma. Rooma ühiskond ja eluolu: perekond, kasvatus ja haridus. Rooma õigus. Rooma kui antiikaja suurlinn. Ehituskunst;

- religioon: ristiusu teke ja levik ning tõus riigiusuks. Antiiktsivilisatsioonide saavutused ja tähtsus maailma ajaloos.

KESKAEG

- rahvasterändamine ja Lääne-Rooma riigi langus, Frangi riik: Karl Suur. Lääne-Euroopa riikide teke;
- ühiskond ja eluolu: läänikord. Feodaalide ja talurahva eluolu. Rütlikultuur. Linnaühiskond: kaubandus, käsitöö, valitsemine;
- Islami teke ja levik: Muhamed. Koraan;
- ilmalik võim ja vaimulik autoriteet: keisrivõim ja paavstlus. Religiooni dominantsus. Vaimulikud ordud. Ketserlus. Ristisõjad;
- ülikoolid ja skolastika.

UUSAEG

- uue maailmapildi kujunemine: renessanss ja humanism, maadeavastuste mõjud ning tagajärjed, reformatsioon ja vastureformatsioon;
- absolutism ja parlamentarism: poliitiline kaart uusaja alguses. Absolutism Prantsusmaal, parlamentarismi kujunemine ja kindlustumine Inglismaal. Ameerika Ühendriikide iseseisvumine.
- Prantsuse revolutsioon ja Napoleoni sõjad, nende mõju Euroopale: valgustus. Viini kongress. Rahvusluse tõus ja rahvusriikide teke;
- industriaalühiskond: tööstuslik pööre, industriaalühiskonna tunnused. Maailmamajandus, teaduse ja tehnoloogia areng uusajal.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Kirjandus ja ajaloo ühistöö teemal "Antiik-Kreeka";
- Geograafia ja ajaloo maakaartide kasutamine, näitab ja analüüsib uusajal toimunud muutusi Euroopa poliitilisel kaardil.
- Keemia ja ajaloo teemal "Teaduse kujunemine";
- Matemaatika ja ajaloo teema "Rooma numbrite kujunemise ajalugu".

AJALUGU 2. Eesti ajalugu I (16. ja 17. sajandi vahetuseni)

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Eesti ajalugu I, Avita

Kursuse kirjeldus

"Eesti ajalugu I" kursus annab ülevaate Eesti ajaloost mandrijää taandumisest kuni 16. ja 17. sajandi vahetuseni. Tegemist on Eesti esi-, kesk- ja varauusaja kursusega, kus pööratakse tähelepanu Eesti alade asutamisest kuni reformatsioonini. Analüüsitakse muinaskultuuri kujunemist ning selle muutumist läbi aja, erinevate kultuurikontaktide vahendusel. Läbi ajaloo kursuse analüüsib õpilane Eesti ajalugu Euroopa ja maailma ajaloo kontekstis ning mõistab nende vastastikuseid seoseid.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

ESIAEG

- teab tähtsamaid Eesti esiaja perioode; mõistab muististe kui ajalooallikate eripära;
- kirjeldab inimeste eluolu ja toob näiteid inimeste tegevusaladest ja nende muutustest esiajal;
- iseloomustab esiaja eestlaste suhteid naaberriikidega ning vastastikuseid mõjutusi. Kirjeldab Eesti halduskorraldust ja majanduse arengut esiaja lõpul. Seletab ja kasutab kontekstis mõisted arheoloogiline kultuur, muistis, muinaslinnus, kalme, maakond, kihelkond, malev, animism;

KESKAEG

- analüüsib Balti ristiõja põhjusi, kulgu ja tulemusi erinevate osaliste vaatenurgast;
- tunneb muutusi Vana-Liivimaa riiklikus korralduses ja poliitilisel kaardil; iseloomustab suhteid naaberriikidega;
- iseloomustab Eesti keskaja ühiskonda: läänikord, talurahva õiguslik seisund ning majanduslik olukord, käsitöö ja kaubandus, eluolu linnades; loob seoseid Eesti ja Euroopa ajaloo vahel keskajal;
- kirjeldab Eesti keskaja kultuuri põhijooni ning mõistab ristiusu mõju Eesti kultuurile, vaimuelule ja väärtushinnangute muutumisele; saab aru kultuurilisest järjepidevusest;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Vana-Liivimaa, Liivi Ordu, vasallkond, mõis, teoorjus, sunnismaisus, adramaa;
- teab, kes olid Lembitu, Kaupo, piiskop Albert ja kroonik Henrik, ning iseloomustab nende tegevust.

ÜLEMINEK KESKAJAST UUSAEGA

- selgitab allikate alusel Liivi sõja eellugu, kulgu ja tulemusi;
- teab muutusi riiklikus korralduses ja poliitilisel kaardil sõdade ajal;

- iseloomustab reformatsiooni mõju ja tähtsust eesti kultuuriloos; analüüsib muutusi mentaliteedis ning vaimuelus;
- teab, kes olid Balthasar Russow, Ivan IV ja Wolter von Plettenberg, ning iseloomustab nende tegevust.

Õppesisu

ESIAEG

- jääaeg ja selle taandumine. Inimasustuse algus Euraasia põhjaosas, muinasaja allikad ja nende uurimine;
- kiviaja arheoloogilised kultuurid Eestis: Kunda kultuur, kammkeraamika kultuur, nõorkeraamika ehk venekirveste kultuur – elanike peamised tegevusalad ning kultuuri iseloomustavad muistised;
- pronksiaeg. Asva kultuur. Rauaaeg. Põlispõllundus, kalmed, linnused;
- Eesti esiaja lõpul. Suhted naabritega: idaslaavlased, balti hõimud, viikingid. Rahvusvaheliste kaubateede kujunemine ja Eesti;
- Eesti ühiskond esiaja lõpul: sotsiaalne kihistumine. Maakonnad ja kihelkonnad. Linnused. Külad ja elamud;
- muinasusund ning ristiusu levik Eestis. Muinasusundi seos loodusega. Vanimad teated ristiusu levikust Eestis.

KESKAEG

- Muistne vabadusvõitlus: Balti ristisõdade põhjused. Muistse vabadusvõitluse kulg. Eestlaste lüüasaamise põhjused ja tagajärjed. Henriku Liivimaa kroonika ajalooallikana;
- Vana-Liivimaa riigid: riiklik korraldus ja poliitiline kaart. Seisused. Maapäev. Vana-Liivimaa riikide omavahelised suhted ja suhted naabritega. Jüriöö ülestõus, selle põhjused ja tagajärjed;
- keskaja ühiskond Eestis: läänikorraldus. Mõisate rajamine. Sunnismaisuse ja teoorjuse kujunemine. Keskaegsed linnad Eestis: linnade valitsemine. Käsitöö, kaubandus, Hansa Liit. Gildid ja tsunftid. Eluolu linnas;
- kirik ja kultuur: vaimulikud ordud ja kloostrid.

ÜLEMINEK KESKAJAST UUSAEGA

- tugeva keskvoimuga riikide kujunemine Läänemere regioonis;
- reformatsioon Eestis: haridusolud. Eestikeelse trükisõna algus;
- Liivi sõda: Vana-Liivimaa asend Läänemere regioonis. Liivi sõja eellugu, kulg ja tulemused;
- Eesti kolme kuningriigi valduses: riiklik korraldus ja poliitiline kaart. Vastureformatsioon. Kultuuri areng: Balthasar Russowi kroonika ajalooallikana. Reformatsiooni ja vastureformatsiooni mõju vaimuelule.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Ühiskonnaõpetus - ajalooliste ühiskondade toimimine.
- Geograafia - asustuse geograafiline paiknemine.
- Kirjandus - ühe kloostri või ordu kohta essee kirjutamine.

AJALUGU 3. Eesti ajalugu II (kuni 19. sajandi lõpuni)

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Eesti ajalugu II, Avita

Kursuse kirjeldus

"Eesti ajalugu II" kursus annab ülevaate Eesti ajaloost sh Rootsi ajast, Eesti 18. sajandil kuni 19. sajandi alguseni. Õpilane teab, kuidas Eesti haldusjaotus on ajas muutunud ning selgitab muutuste põhjusi. Õpilane oskab kursuse lõpuks luua ja võrrelda seoseid Rootsi aja hariduse ja tänapäeva hariduse vahel. Õpilane teab religioonide ja ideoloogiliste õpetuste tekkelugu, leviku põhjusi ning mõju ühiskonna arengule, oskab neid siduda tänapäeva religioonidega. Kursuse lõpuks oskab seostada Eesti ajalugu Euroopa ja maailma ajalooga, tuues esile erinevate ajalooperioodide eripära.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

ROOTSI AEG

- teab, kuidas toimus Rootsi võimu järkjärguline kehtestamine kogu Eesti alal;
- kirjeldab talurahva õigusliku ja majandusliku olukorra muutumist Rootsi ajal;
- mõistab luterluse mõju ning Rootsi aja tähtsust eesti kultuuri ja hariduse arengus, ajaloos ning tänapäeval;
- teab, kes olid Bengt Gottfried Forselius, Gustav II Adolf, Johan Skytte ja Karl XI, ning iseloomustab nende tegevust.

EESTI 18. SAJANDIL

- selgitab Põhjasõja põhjusi, tulemusi ja mõju
- iseloomustab Balti erikorda ning selle mõju Eesti arengule
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid rüütelkond, reduktsioon, vakuraamat, piiblikonverentsid, Vastne Testament, Academia Gustaviana;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid balti erikord, restitutsioon, asehalduskord, vennastekogud; teab, kes olid Karl XII, Peeter I, Katariina II, Anton Thor Helle ja August Wilhelm Hupel, ning iseloomustab nende tegevust.

EESTI 19. SAJANDIL JA 20. SAJANDI ALGUL

- analüüsib Euroopa valgustusideede mõju Eesti vaimuelule;
- teab, kuidas muutus talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord, ning selgitab majandusprotsesside ja talurahvaseaduste seoseid;
- mõistab ärkamisaja tähendust ja tähtsust ning selle mõju kodanikuühiskonna kujunemisele Eesti ajaloos;

- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid estofiil, ärkamisaeg, rahvuslik liikumine, venestamine, Aleksandrikool;
- teab, kes olid Karl Ernst von Baer, Friedrich Reinhold Kreutzwald, Johann Voldemar Jannsen, Jakob Hurt, Carl Robert Jakobson, Lydia Koidula ja Jaan Tõnisson, ning iseloomustab nende tegevust;
- iseloomustab rahvusliku liikumise eeldusi ja seoseid Euroopaga; teab, millised olid tähtsamad rahvusliku liikumise ettevõtmised ning kes olid rahvusliku liikumise eestvedajad; analüüsib allikate alusel rahvusliku liikumise ettevõtmisi ja ideid;
- iseloomustab muutusi Eesti ühiskonnas ja ühiskondlik-poliitilise mõtte arengut 19. sajandi lõpul ning loob seoseid omariikluse kujunemisega.

Õppesisu

ROOTSI AEG

- Rootsi suurriigi ajastu;
- Rootsi keskvoim ja baltisaksa aadel;
- majanduslik areng: talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord. Reduktsioon ja selle tulemused. Manufaktuuride teke. Kaubandus;
- vaimuelu ja kultuur: luterlus riigiusuna. Esimesed gümnaasiumid. Ülikooli asutamine Tartus. Rahvaharidus. Eestikeelse kirjasõna levik.

EESTI 18. SAJANDIL

- Põhjasõda: Põhjasõja põhjused, kulg ja tulemused;
- rahvastikuprotsessid Eestis 16.–18. sajandil. Sõdade, haiguste, olmetingimuste ja näljahädade mõju rahvastikule;
- Balti erikord: Vene keskvoim ja baltisaksa seisuslik omavalitsus. Talurahva õiguslik seisund ja majanduslik olukord. Asehalduskord;
- vaimuelu 18. sajandil: baltisaksa kultuur ja talurahvakultuur. Rahvaharidus. Pietism ja valgustus.

EESTI 19. SAJANDIL JA 20. SAJANDI ALGUL

- moderniseeruv Euroopa: industriaalühiskonna kujunemine, rahvuslik liikumine. Venemaa 19. sajandil ja 20. sajandi algul;
- talurahva vabanemine: pärisorjuse kaotamine Eestis. Talurahva omavalitsuse kujunemine. Talude päriseksostmine. Usuvahetusliikumine. Tööstuse areng. Erinevused Põhja- ja Lõuna-Eesti arengus;
- ärkamisaeg: eelärkamisaeg. Estofiilid. Tartu ülikool 19. sajandil. Eesti haritlaskonna kujunemise algus. Seltsiliikumine. Tähtsamad rahvusliku liikumise ettevõtmised ja nende eestvedajad, erimeelsused eesmärkide saavutamisel;
- moderniseeruv Eesti: majanduse areng. Raudteede ehitamine, selle mõju majanduslikule ja sotsiaalsele arengule. Suurtööstuse kujunemine. Põllumajanduse areng. Talurahva kihistumine. Ülevenemaaliste seaduste laienemine Eestile. Venestusaja mõju haridusele,

kultuurile ja rahvuslikule liikumisele. Rahvusliku professionaalse kultuuri kujunemine. Uus rahvuslik tõus. Poliitilised rühmitused Eestis. 1905. aasta sündmused ja nende mõju ühiskonnale.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Kirjandus ja inglise keel - teemal "Rahvahariduse kujunemine" essee.
- Kunst - Tartu Kunstikooli ajalugu ja olulisemad kunstnikud ja nende tööd.

AJALUGU 4. Lähiajalugu I

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Lähiajalugu I, Avita

Kursuse kirjeldus

Ainekursuse eesmärk on kujundada õpilasi, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajaloõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks vajalikke teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest. Aine vahendusel hakkab õpilane teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ja tõlgendama minevikusündmusi ning -protsesse, nende omavahelisi seoseid ja seoseid tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

MAAILM ESIMESE MAAILMASÕJA EEL

- iseloomustab suurriikide arengujooni ja rolli muutumist rahvusvahelistes suhetes;
- teab suurriikide sõjalis-poliitilisi blokke ning analüüsib Antanti ja Kolmikliidu taotlusi;
- tunneb maailma poliitilist kaarti enne Esimest maailmasõda: näitab kaardil suurriikide sõjalistesse blokkidesse kuuluvaid riike, koloniaalimpeeriume;
- iseloomustab maailma majanduse arengujooni; analüüsib teaduse ja tehnika mõju;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid imperialism, monopol, Antant, Kolmikliit.

ESIMENE MAAILMASÕDA, EESTI VABADUSSÕDA

- analüüsib Esimese maailmasõja põhjusi ning sõdivate poolte taotlusi;
- analüüsib Esimese maailmasõja tagajärgi ja mõju maailma arengule;
- analüüsib Eesti omariikluse saavutamise eeldusi ja protsessi;
- teab Eesti Vabadussõja sündmusi ning kirjeldab sõja käiku kaardi alusel;
- mõistab Vabadussõja ja Tartu rahu tähendust Eesti Vabariigi kindlustumisel;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Veebruarirevolutsioon, autonoomia, Asutav Kogu, Landeswehr, Tartu rahu;
- teab, kes olid Nikolai II, Vladimir Lenin, Jaan Poska, Johan Laidoner ja Konstantin Päts, ning iseloomustab nende tegevust.

MAAILMASÕDADE VAHELINE AEG: DEMOKRAATIAD JA DIKTATUURID

- analüüsib ja võrdleb rahvusvahelisi suhteid 1920. ja 1930. aastail ning teab muutuste põhjusi;
- teab ja iseloomustab rahvusvahelisi kriise: Kaug-Ida, Etioopia, Hispaania kodusõda;
- iseloomustab majanduse arengut maailmasõdadevahelisel perioodil ning selgitab majanduskriisi põhjusi ja mõju;

- analüüsib ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda;
- analüüsib Eesti ühiskonna poliitilist arengut 1920. ja 1930. aastail, selgitab autoritarismi kujunemise põhjusi ja mõju ühiskonnale ning iseloomustab vaikivat ajastut;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid demokraatia, diktatuur, autoritarism, totalitarism, kommunism, NSVL, fašism, natsionaalsotsialism, Rahvasteliit, Versailles' süsteem, vaikiv ajastu, parlamentarism, vabadussõjalased;
- teab, kes olid Jossif Stalin, Adolf Hitler, Benito Mussolini, Franklin D. Roosevelt, Konstantin Päts ja Jaan Tõnisson, ning iseloomustab nende tegevust.

TEINE MAAILMASÕDA

- analüüsib rahvusvahelisi suhteid Teise maailmasõja eel;
- iseloomustab Teise maailmasõja põhjusi ja tagajärgi;
- iseloomustab sõjategevust kaardi järgi;
- teab Hitleri-vastase koalitsiooni kujunemislugu;
- analüüsib Teise maailmasõja mõju Eesti ajaloole;
- teab, kes olid Winston Churchill, Charles de Gaulle, Dwight Eisenhower, Georgi Žukov, Johannes Vares ja Otto Tief, ning iseloomustab nende tegevust;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Anšluss, Müncheni konverents, MRP, baaside leping, okupatsioon, suvesõda, Atlandi harta, ÜRO.

Õppesisu

MAAILM ESIMISE MAAILMASÕJA EEL

- maailma poliitiline kaart enne Esimest maailmasõda (piirid Euroopas, koloniaalimpeeriumid);
- sõjalised liidud enne Esimest maailmasõda;
- teaduse ja tehnika areng enne esimest maailmasõda ning selle mõju inimeste igapäevaelule.

ESIMENE MAAILMASÕDA, EESTI VABADUSSÕDA

- Esimese maailmasõja põhjused;
- Sõdivad pooled ja tähtsamad sõjatandrid;
- Esimese maailmasõja mõju Euroopa ühiskonnaelule, sh kultuuri- ja vaimuelule; impeeriumide lagunemine, uute rahvusriikide sünd Euroopas, uus maailmakord ja Rahvasteliit;
- Eesti iseseisvumine: eeldused, iseseisvumine;
- Vabadussõda, Tartu rahu.

MAAILMASÕDADE VAHELINE AEG: DEMOKRAATIAD JA DIKTATUURID

- Euroopa-kesksus ning rahvusvahelised suhted. Demokraatia levik;
- demokraatia põhijooned Suurbritannia, Prantsusmaa ja USA näitel: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu;
- majanduskriis: põhjused, levik ja mõju, Roosevelti uus kurss;

- autoritarism, totalitarism: fašism, natsionaalsotsialism, kommunism. Diktatuuride iseloomulikud jooned, eripärad ja levik: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu;
- uute konfliktide kujunemine, kriisikolled;
- Eesti tee demokraatialt autoritarismile: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu.

TEINE MAAILMASÕDA

- Teine maailmasõda kui Esimese maailmasõja jätk;
- Teise maailmasõja põhjused: Saksamaa, Nõukogude Liidu ja Jaapani agressiivne välispoliitika ning demokraatlike Lääneriikide lepituspoliitika nurjumine;
- sõdivad pooled: Saksamaa ja tema liitlased;
- Hitleri-vastane koalitsioon ja selle kujunemine: Atlandi harta, Teherani, Jalta ja Potsdami konverentside tähtsus.
- tähtsamad sõjatandrid ja lahingud: rinded, tähtsamaid lahingud (Pearl Harbor, Moskva, Midway, Stalingrad, Kursk, El-Alamein, Normandia dessant);
- Teise maailmasõja tulemuste vastuolulisus ja selle tagajärjed maailma poliitilisele, majanduslikule ja ideoloogilisele arengule;
- Eesti Teises maailmasõjas: iseseisvuse kaotamine, okupatsioonid, sõjakaotused ja -kahjud, sõja mõju inimeste elukäikudele;
- Pagulaskond.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Kunst - II MS karikatuur ja selle kirjalik analüüs.
- Geograafia - töö geograafiliste ja ajalooliste kaartidega - territoriaalsete muutuste jälgimine ja analüüs.
- Kirjandus - Vabadussõda käsitlevad kirjandusteosed võrrelduna dokumentaalsete allikatega.

AJALUGU 5. Lähiajalugu II – Eesti ja maailm 20. sajandi teisel poolel

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Lähiajalugu III, Avita

Kursuse kirjeldus

Ainekursuse eesmärk on kujundada õpilasi, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks vajalikke teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

KÜLM SÕDA

- analüüsib külma sõja põhjusi ja kujunemist ning teab avaldumisvorme;
- analüüsib külma sõja kriiside tekkimise põhjusi ning osaliste taotlusi ja tulemusi;
- analüüsib rahvusvahelist olukorda külma sõja ajal;
- iseloomustab kahe Saksa riigi arengut külma sõja ajal;
- teab, kes olid Harry Truman, John F. Kennedy, Nikita Hruštšov, Fidel Castro, Konrad Adenauer ja Willy Brandt, ning iseloomustab nende tegevust;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid külma sõda, kriisikolle, NATO, VLO, võidurelvastumine, raudne eesriie.

DEMOKRAATLIK MAAILM PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA

- analüüsib demokraatlike riikide arengu põhijooni;
- teab Euroopa integratsiooni kujunemist ja põhietappe;
- teab, kes olid Ronald Reagan ja Robert Schumann, ning iseloomustab nende tegevust;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid Euroopa Liit, Euroopa Nõukogu, OSCE.

NSV LIIT JA KOMMUNISTLIK SÜSTEEM

- analüüsib kommunistliku süsteemi kujunemislugu ja põhijooni;
- iseloomustab NSVLi ühiskonnaelu arengut;
- analüüsib kommunistliku süsteemi kriiside põhjusi ja tagajärgi;
- analüüsib Eesti ühiskonna arengut Nõukogude okupatsiooni ajal;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid kollektiviseerimine, industrialiseerimine, stalinism, sula, stagnatsioon, dissidentlus, Brežnevi doktriin, plaanimajandus, sotsialismileer, liiduvabariik, kultuurirevolutsioon;
- teab, kes olid Jossif Stalin, Nikita Hruštšov, Leonid Brežnev, Mao Zedong, Johannes Käbin, Aleksander Dubček ja Lech Walesa, ning iseloomustab nende tegevust.

MAAILM SAJANDIVAHETUSEL

- analüüsib kommunistliku süsteemi lagunemise põhjusi;
- teab ja näitab muutusi maailma poliitilisel kaardil pärast külma sõja lõppu;
- analüüsib jõudude vahekorra muutusi rahvusvahelistes suhetes ning uute pingekollete kujunemist;
- analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ning teab riikluse ülesehitamise käiku;
- selgitab Eesti integreerumist Euroopasse ja maailma;
- teab, kes olid Ronald Reagan, Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin, George Bush, Helmut Kohl, Vaclav Havel, Arnold Rüütel, Lennart Meri, Edgar Savisaar ja Mart Laar, ning iseloomustab nende tegevust;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid perestroika, glasnost, laulev revolutsioon, Rahvarinne, Balti kett, interrinne, ERSP, Eesti Kongress, Põhiseaduse Assamblee.

Õppesisu

KÜLM SÕDA

- Külma sõja kujunemine ja selle avaldumise vormid: võidurelvastumine, liidud;
- kriisid: Korea sõda, Suessi kriis, Kuuba kriis, Vietnami sõda, Berliini kriisid;
- kahepooluseline maailm: USA ja NSVLi vastasseis; lõhestatud Saksamaa: lõhestamine, kahe Saksa riigi vahelised suhted.

DEMOKRAATLIK MAAILM PÄRAST TEIST MAAILMASÕDA

- USA: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu.
- Ühise Euroopa integratsiooni otsingud. Euroopa integratsioon.

NSV LIIT JA KOMMUNISTLIK SÜSTEEM

- Kommunistliku süsteemi kujunemine;
- Ida-blokk: poliitiline süsteem, majandus, ühiskonnaelu, Moskva poliitika ja kriisid: Ungari ülestõus, Praha kevad, Poola kriisid, solidaarsus;
- NSVL: stalinism, sula, stagnatsioon;
- Eesti NSV: ühiskond, majanduse areng, rahvastik, vastupanu vormid, suhted väliseestiga.

MAAILM SAJANDIVAHETUSEL

- NSVLi ja kommunistliku süsteemi lagunemine: Berliini müüri langemine, majanduslikud ja poliitilised reformid NSVLis;
- Kommunistliku bloki lagunemise ja kommunistlike ideede krahhi mõju väärtushinnangutele;
- Külma sõja lõpp ja geopoliitilised muudatused: poliitilise kaardi muutumine, USA rolli muutus: uus jõudude vahekord maailmas;
- Eesti iseseisvuse taastamine, integratsioon Euroopasse ja maailma: laulev revolutsioon, riikluse taastamine, uued pingekolled: Balkani kriis.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Geograafia: Euroopa poliitiline kaart - territoriaalsed muutused, külma sõja mõju nüüdisaegsele rahvastiku- ja majanduselu statistikale (andmete võrdlus); Euroopa riikide teke.
- Ühiskonnaõpetus: demokraatia väärtustamine rahvusvahelistes suhetes; külm sõda maailmamajanduse mõjutajana. Nõukogude Liidu kui inimsusevastase režiimi olemus, dissidentlus kui kodanikualgatus totalitaarrežiimi oludes.

AJALUGU 6. Lähiajalugu III – 20. sajandi arengu põhijooned: Eesti ja maailm

Koostaja	Merilin Pärn
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Lähiajalugu III, Avita

Kursuse kirjeldus

Ainekursuse eesmärk on kujundada õpilasi, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks vajalikke teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

ELUOLU JA KULTUUR

- arutleb inimeste igapäevaelu valikute üle demokraatlikes ja totalitaarsetes ühiskondades;
- toob näiteid solidaarsusliikumistest ning kirjeldab nende mõju ühiskonnale;
- teab teaduse ja tehnika arengu saavutusi ning iseloomustab nende rakendumist igapäevaelus;
- toob näiteid kultuurielust ning seostab neid ühiskonnas toimunud muutustega.

SÕJA JA RAHU KÜSIMUS

- analüüsib, mis asjaoludel kujunesid ja muutusid inimeste hoiakud ning väärtushinnangud sõja ja rahu küsimuses 20. sajandi jooksul;
- analüüsib allikate põhjal rahvusvaheliste organisatsioonide rolli riikidevahelistes suhetes;
- selgitab Lähis-Ida kriisikolde kujunemise põhjusi, selgitab kriisi olemust ja püüdeid seda lahendada;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid desarmeerimine, võidurelvastumine, patsifism.

INIMSUSEVASTASED KURITEOD

- selgitab, millised arengusuunad ühiskonnas tegid võimalikuks inimsusevastaste kuritegude toimepaneku;
- mõistab inimsusevastaste kuritegude olemust ning nende taunimise ja vältimise vajalikkust;
- toob näiteid inimsusevastaste kuritegude toimepanemistest ja nende tagajärgedest;
- seletab ja kasutab kontekstis mõisteid genotsiid, holokaust, küüditamine, GULAG.

MUU MAAILM

- iseloomustab koloniaalsüsteemi toimimist, selle lagunemise põhjusi ja tagajärgi; -analüüsib uute vastasseisude kujunemist maailmas pärast külma sõja lõppu;
- analüüsib allikate põhjal väikerahvaste õigusi suurriikide koosseisus.

Õppesisu

ELUOLU JA KULTUUR

- ühiskondlikud liikumised ja ideoloogiad: sotsialism, liberalism, noorsooliikumine, kodanikuõiguste liikumised, keskkonnakaitse. Ühiskondlike liikumiste ja ideoloogiate avaldumine kultuuris;
- muutused eluolus: naiste emantsipatsioon, sport, mood, massikultuur, kodumasinad;
- teaduse ja tehnika areng: autoajastu, raadio, televisioon, arvuti, internet, kosmoseajastu;
- kultuurivaldkondade arengu iseloomulikud jooned: kunst, kirjandus, arhitektuur, muusika;
- mitmekultuurilisuse kontseptsioon;
- poliitiliste olude mõju Eesti kultuurile ja eluolule.

SÕJA JA RAHU KÜSIMUS

- suhtumine sõdadesse: patsifism, võidurelvastumine, desarmeerimine, tuumasõja oht;
- rahvusvahelised organisatsioonid: Rahvasteliit, ÜRO, NATO, uue maailmakorra loomise katsed;
- konfliktid ja nende lahendamise püüded Lähis-Ida näitel;
- Eesti osalemine rahvusvaheliste organisatsioonide töös.

INIMSUSEVASTASED KURITEOD

- massikuritegude ideoloogilised alused ja psühholoogilised juured;
- koonduslaagrid, GULAG, küüditamised, natsismikuriteod: holokaust, kommunismikuriteod, genotsiid, etnilised puhastused, inimsusevastased kuriteod Eestis.

MUU MAAILM

- koloniaalsüsteemi lagunemine ja selle tagajärjed;
- uute vastasseisude kujunemine, terrorism;
- lääne ühiskonna väljakutsed nüüdisaegses maailmas.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Ühiskonnaõpetus - üksikisiku radikaliseerumine ideoloogiate mõjul.
- Kirjandus - ajalooliste sündmuste või romaanide analüüs.

INIMESEÕPETUSE 1. Perekonnaõpetus

Koostaja	Kärt Kruuk
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Gümnaasiumi inimeseõpetuse kursus keskendub paarisuhtele, perekonnaga seotud teemadele ning vanemlusele. Õpitakse, kuidas luua ja hoida toetavaid inimsuhteid. Oluline rõhk on perekonna väärtustamisel, enda rolli teadvustamisel suhetes ja tulevase lapsevanemana. Kujundatakse valmisolekut võtta vastutus oma suhete eest. Kursuse jooksul analüüsitakse ühiskonna mõju perekonnaelule.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- mõistab, kuidas ühiskond mõjutab pereväärtusi, traditsioone, hoiakuid ning kuidas on kooseluvormid ja perekonna roll aja jooksul muutunud;
- mõistab inimese arengu võimalusi perekonnas ja paarisuhtes, võtab vastutuse oma rolli eest ning arvestab teiste pereliikmetega;
- teab, kuidas pereelu ja abielu on õigusaktidega reguleeritud, oskab seda igapäevaelus arvestada ning leida vajadusel õigusabi;
- mõistab paarisuhete dünaamikat, sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi, ning võtab vastutuse oma suhete eest;
- kasutab teaduspõhiseid allikaid perekonna, suhete ja tervisega seotud info leidmiseks ning mõistab tervisliku eluviisi ja turvalise käitumise tähtsust;
- mõistab perekonna rolli traditsioonide hoidjana ja väärtustab sotsiaalsete suhete, tavade ja kommete mõju peresuhtele;
- mõistab vanemlikku vastutust erinevas vanuses laste arengu toetamisel ning oskab koostada perekonna eelarvet, arvestades pere võimalusi ja vajadusi.

Õppesisu

- Perekond ja selle väärtused ühiskonnas tänapäeval ja minevikus.
- Kooselu ja kooselu vormid. Kooselu vormid läbi ajaloo täitmaks perekonna ülesandeid.
- Ühiskonnas kehtivate hoiakute (sh soostereotüübid) piirav mõju inimesele ja inimsuhtele.
- Inimese ja pereliikmete tervist mõjutavad riski- ja kaitsetegurid (individuaalsed omadused ja käitumismustrid, sotsiaal-majanduslikud olud ja keskkonnategurid).
- Suhtevägivald (sh lähisuhte-, kohtingu ja seksuaalvägivald) ja selle ennetamise võimalused. Suhtevägivalda põhjused ja tagajärjed indiviidi, pere ja kogukonna tasandil ning abi saamise võimalused.

- Perekonna roll tavade, kommete ja traditsioonide hoidja ja kandjana ning põlvkondi ühendavate sidemete tugevdajana. Sealhulgas pereliikmete rollid, ülesanded ja vajadused ning suhted (sh vägivaldsed suhted) ja toetus perekonna ülesannete täitmisel.
- Suhe, paarisuhe, lähisuhte ja selle olemus peres (sh abielus). Pere kui sotsiaalne süsteem laiemas sotsiaalses võrgustikus.
- Terved ja turvalised seksuaalsuhted.
- Pere eelarve koostamine arvestades pereliikmete vajadusi ja pere võimalusi.
- Koduse kasvatus (sh erinevate kasvatusstiilide) mõju lapse arengule. Lapse ja vanema vaheline kiindumussuhte tähtsus lapse turvalisuse allikana peres.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Eesti keel - tekstide loomine, korrektne keel ja õigekiri, intervjuu läbiviimine.
- Ühiskonnaõpetus – perekonnaga seotud seadusandlus, perepoliitika ja inimõigused.
- Bioloogia – inimese anatoomia ja füsioloogia.
- Matemaatika – pere-eelarve koostamine.
- Ajalugu – perekonna traditsioonid, perekonna kujunemise ja arengu ajalooline taust.

ÜHISKONNAÕPETUS 1. Ühiskonna areng ja demokraatia

Koostaja	Liina Viirsalu
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursus keskendub ühiskonna toimimisele tervikuna, millised on erinevad riigivormid ja mis on riigi ülesanded. Vaadeldakse nüüdisühiskonna ülesehitust ning ühiskonnaelu valdkondi: majandus, õigus, sotsiaalelu, kultuur, haridus, kommunikatsioon.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- oskab hankida ja filtreerida infot erinevatest kanalitest ning mõista ka endast erinevate vaadete ja taustaga inimesi;
- mõistab kuidas ja miks on meie tänane ühiskond arenenud selliseks nagu ta on;
- omab ülevaadet tänapäeva ühiskondade väljakutsetest: mõistab, miks on tänapäeva ühiskonnad keerukad;
- saab aru, milleks on riiki kui institutsiooni vaja ja mõistab põhivalikuid, mis riigi toimimise ees seisavad;
- mõistab, millised institutsioonid aitavad erinevaid riigi funktsioone täita.

Õppesisu

- Kriitilise analüüsioskusega ja otsustusvõimelise kodaniku kujundamine, info hankimine ja filtreerimine erinevatest kanalitest ning erinevate vaadete ja taustaga inimesed.
- Erinevat tüüpi meediasisu, demagoogiavõtted, infosõda.
- Mis on ühiskond. Ühiskonnarühmad - kellest ühiskond koosneb. Miks moodustavad erinevad ühiskonnarühmad terviku.
- Kuidas on ühiskond kui nähtus ajalooliselt arenenud. Mis on selliste ühiskonnatüüpide välja arenemist tagant tõuganud.
- Miks ja kuidas on riik kui institutsioon välja kujunenud. Milliseid ülesandeid riik tänapäeval täidab.
- Riigi funktsioonide seos ideoloogiatega: põhiideoloogiad (Liberalism, sotsialism, konservatism, rahvuslus, roheline maailmavaade) ja riigi roll nende ideoloogiate nägemuses.
- Riigi funktsioonide seos režiimidega. Mille poolest erinevad demokraatliku riigi funktsioonid autoritaarsetest ja hübriidrežiimidest. Kuidas erineb demokraatlike ja autoritaarsete riikide arusaam ühiskonnast.
- Inimõigused ja kodanikuõigused.
- Põhiseaduslikud institutsioonid ja nende baasfunktsioonid.
- Poliitikakujundamine ja poliitika elluviimine ning kontroll.
- Kodaniku osalemine poliitika kujundamises.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Eesti keel – tekstide loomine, korrektne keel ja õigekiri.
- Inimeseõpetus – perekonnaga seotud seadusandlus, perepoliitika ja inimõigused.
- Ajalugu – kuidas riigid ja režiimid on välja kujunenud.
- Geograafia – kuidas on riigi asend ja loodusolud kujundanud ühiskondlike ja rahvusvaheliste suhete arengut.

ÜHISKONNAÕPETUS 2. Majandus ja maailmapoliitika

Koostaja	Liina Viirsalu
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.

Kursuse kirjeldus

Kursus annab ülevaate missugustest osadest koosneb riigi majandus. Kuidas kodanike tarbimiskultuur mõjutab riigi majandust ja vastupidi. Uuritakse, kuidas kujuneb maailmapoliitika, missugused küsimused on rahvusvahelise tähelepanu all ja millised kriisid omavad mõju globaalselt tasemele.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- mõistab, kust tuleb raha riigi rahakotti ning mida teha, et seda seal piisavalt oleks;
- mõistab ettevõtluse kui ühiskonna toimimise põhilise alustala rolli ühiskonnas;
- mõistab majandusliku mõtlemise põhialuseid ning ettevõtja ja tarbija huve ja õigusi ühiskonnas;
- tunneb riigi eelarve- ja maksupoliitika põhimõtteid, nende mõju üksikisikule ja ühiskonnale;
- on teadlik ja enastjuhtiv osaline tööturul;
- on teadlik valitud üleilmsetest probleemidest, teab, mil moel neid lahendada/leevendada püütakse ning oskab selgitada nende lahenduste edu pärssivaid tegureid.

Õppesisu

- Riik ja majanduskeskkond.
- Eesti maksusüsteem, mida ja miks maksustatakse.
- Tarbimine. Isiklik eelarve, sissetulekute ja väljaminekute analüüsimine ja planeerimine. Säästmine ja turvaline tarbimiskäitumine.
- Laenamine, investeerimine ja ettevõtlus.
- Tööturu areng, tööpuudus, tööjõupuudus ja kuidas kavandada oma karjääri.
- Töötus ja tööturumeetmed: miks riik tööhõivet maksimeerida püüab, aktiivsed ja passiivsed tööturumeetmed.
- Tööränne: miks ja kuidas riigid seda soosivad või piiravad.
- Globaalprobleemid/probleemid maailmapoliitika areenil. Rahvusvahelist tähelepanu pälvinud kriisiolukorrad.
- Riikidevaheline suhtlus.
- Rahvusvahelised organisatsioonid, nende tegevusvaldkonnad, liikmed ja tööpõhimõtted (ÜRO, NATO, olulisemad valdkondlikud organisatsioonid). Vastastikkuse abistamise põhimõte.

Valdkonnasisene ja -ülene lõiming

- Eesti keel – tekstide loomine, korrektne keel ja õigekiri.
- Matemaatika – eelarve planeerimine.
- Geograafia – tööhõive ja ränne, rahvusvahelised organisatsioonid. Globaliseeruv maailm.

*Ainevaldkonna kursuste kavad koostasid õpetajad
Inna Erik, Maria Marta Rey Gonzalez, Liia Hokkanen,
Diana Kaldoja, Anna Kiltmaa, Kristi Külljastinen,
Mariana Astengo Macías, Julia Strukova, Joosep Roald Võrno*

Lisa 7. Ainevaldkond “VÕÕRKEELED”

Valdkonnapädevus

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õppijatel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õppija:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeelet esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelet oskust ja on motiveeritud keelt õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

Valdkonnasise ja -ülese lõimingu rakendamine

Kursustel läbitavate teemade ning materjalide käsitlemisel julgustatakse õpilasi rakendama omandatud teadmisi ning oskuseid valdkonnaüleselt. Selle juures toetatakse õpilase valmidust kasutama võõrkeelseid materjale erinevates eluvaldkondades.

Üldpädevuste arengu toetamine

Võõrkeeleeõppe jooksul eri keeleteoimingute rakendamine harjutuste, tegevuste ja ülesannete läbi toetab õppija suhtlus-, loovus-, koostööpädevust, tehnoloogia kasutamise, eneseorganisatsiooni ja kultuuridevahelise mõistmise pädevust.

Läbivate teemade käsitlemine

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine, keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlus, teabekeskond ja meediakasutus, tehnoloogia ja innovatsioon, tervis ja ohutus, väärtused ja kõlblus.

Hindamine ja selle erisused

Võõrkeeles hinnatakse kõiki keeleteoiminguid: loome- ja suhtlustoimingud, kirjalikud ja suulised toimingud ja loetava ja kuulatava teksti mõistmine. Hindamise erisused lähtuvad õpilase individuaalsetest vajadustest, mis kooskõlastatakse õppetöö alguses õpilastega.

Õppekeskkond ja selle erisused

Õpitavat keelt kasutatakse nii tunnis kui ka väljaspool tundi. Õpilasi suunatakse iseseisvalt käsitlema meediat ning ilukirjandustekste õpitavas võõrkeeles.

Ainevaldkonna õppeainete arvestuslik maht

Ainevaldkonna õppeained on:

- **inglise keel** (5 kursust G1 tasemel alustajale, 4.-9. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi)
- **hispaania keel** (5 kursust B1-keeletasemel keelejätkajal, 9 kursust B1-keeletasemel keelevahetajal, 3.-6. kursus A2-keeletasemel Jüri Gümnaasiumist ületulnud õppijatele)
- **saksa keel** (5 kursust B1-keeletasemel keelejätkajal; 9 kursust B1-keeletasemel keelevahetajal; 4.-6. kursus B1-keeletasemel ja 3.-6. kursus A2-keeletasemel Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi)
- **soome keel** (3.-6. kursus A2-keeletasemel Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi)
- **vene keel** (5 kursust B1-keeletasemel keelejätkajal)

Inglise keele kursuste kavad

[1.-4. kursus \(B2-keeletase\)](#)

[5. kursus \(B2-keeletase\)](#)

[4.-9. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(B2-keeletase\)](#)

Hispaania keele kursuste kavad

[1. kursus \(B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[2. kursus \(B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[3. kursus \(A2-keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[4. kursus \(A2-keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[5. kursus \(A2, keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja, B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[6. kursus \(A2, keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja, B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[7. kursus \(A2, keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja, B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[8. kursus \(A2, keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja, B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[9. kursus \(A2, keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja, B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

Saksa keele kursuste kavad

[1.-2. kursus \(B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[4.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(B1-keeletase\)](#)

[1.-3. kursus \(B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[4.-6. kursus \(B1-keeletaseme keelevahetaja\)](#)

[3.-4. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(A2-keeletase\)](#)

[5.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(A2-keeletase\)](#)

Soome keele kursuste kavad

[3.-4. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(A2-keeletase\)](#)

[5.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi \(A2-keeletase\)](#)

Vene keele kursuste kavad

[1.-2. kursus \(B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

[3.-5. kursus \(B1-keeletaseme keelejätkaja\)](#)

INGLISE KEEL 1.-4. kursus (B2-keeletase)

Koostaja(d)	Kristi Külljastinen, Anna Kiltmaa, Diana Kaldoja, Joosep Roald Võrno
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	New Close-up B2 Student's Book by National Geographic Learning

Kursuse kirjeldus

Kursuse sisuks on kujundada inglise keele valdamine vähemalt B2-keeletasemel. Eesmärgi saavutamiseks kasutatakse õppetöös kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on tõhusal õppimisel ja õpitava keele iseseisval kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde ning neid valmistatakse ette elukestvaks õppeks ja rahvusvahelisteks seiklusteks.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija ...

- saab igapäevases suhtluses hakkama õpitavat keelt kõnelevate inimestega;
- juhindub suhtlusel kontekstist ning kultuuridevahelise mõistmise põhimõtetest;
- väljendab ja põhjendab oma seisukohti õpitud teemade ja keeletaseme piires;
- võrdleb erinevaid teoseid, nende teemasid, tegelasi ja stseene, tuues välja sarnasusi ja erinevusi ning selgitades nendevaheliste seoste tähtsust;
- koostab etteantud formaadis kirjalikke tekste;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- on teadlik eri õpistrateegiatest ning võimeline neid endale efektiivsel viisil rakendada;
- loob seoseid õpitud teadmiste ja oskuste vahel, ning rakendab neid õppeaineüleselt.

Õppesisu

1. kursus

- Inglise keelt kõnelevate riikide olulisemad kultuurilised, geograafilised ja keelelised eripärad
- Omal vabal valikul teose läbi töötamine ja selle põhjal kokkuvõtte tegemine
- Emotsioonid, iseloom ja mitteformaalne suhtlus
- Globaalne kultuur ja teineteise mõistmine; oma seisukoha väljendamine
- Eesmärkide seadmine, säilenõtkus, ajaplaneerimine
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

2. kursus

- Linn kui keskkond ja selle jätkusuutlik areng
- Tehnoloogia ja innovatsioon
- Sport ja saavutused
- Omal vabal valikul teose läbi töötamine ja selle põhjal kokkuvõtte tegemine
- Vabal teemal esitluse koostamine ja selle ettekanne
- Aruande koostamine (objektiivselt teabe kirjeldamine)
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

3. kursus

- Omal vabal valikul teose läbi töötamine ja selle põhjal kokkuvõtte tegemine
- Väärtused ja kõlblus (rollimäng)
- Keskkond ja kliimamuutused
- Karjäär, elukestev õpe, ettevõtlikkus
- Kirjalik väljendusoskus ametlikus tekstis
- Vaimne tervis
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

4. kursus

- Omal vabal valikul teose läbi töötamine ja selle kohta kokkuvõtte tegemine
- Arvustuse kirjutamine
- Tõhus õppimine; konfliktide lahendamine
- Reisimine ja vaba aeg
- Tervislik eluviis
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

INGLISE KEEL 5. kursus (B2-keeletase)

Koostaja(d)	Kristi Külljastinen, Anna Kiltmaa, Diana Kaldoja, Joosep Roald Vörno
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Riigieksami lisamaterjal C1 Advanced eksami lisamaterjal

Kursuse kirjeldus

Kursuse sisuks on kujundada inglise keele valdamine B2-C1 keeletasemel, mis võimaldab sooritada edukalt riigieksami või soovi korral C1 Advanced eksami. Eesmärgi saavutamiseks kasutatakse õppetöös kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on tõhusal õppimisel ja õpitava keele iseseisval kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoskuse väljakujunemist. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde ning neid valmistatakse ette elukestvaks õppeks ja rahvusvahelisteks seiklusteks.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- on tuttav eksamis nõutavate kirjalike, kuulamis-, lugemis-, suuliste ülesannete formaatide ning nende erisustega;
- on teadlik eri õpistrateegiatest ning võimeline neid endale efektiivsel viisil rakendada;
- loob seoseid õpitud teadmiste ja oskuste vahel, ning rakendab neid õppeaineüleselt;
- koostab etteantud formaadis kirjalikke tekste;
- on kogunud keeleeksami olukorda;

Õppesisu

Inglise keele eksamiks ettevalmistus (riigieksam või rahvusvaheline eksam ehk C1 Advanced)

- Kirjalik osa: (Riigieksam): Letter of complaint, letter of enquiry, letter of application, essay, report. (C1 Advanced): Essay, informal letter/email, proposal, report, review.
- Rääkimise osa: eriliiki rääkimisülesannete lahendamine.
- Kuulamise osa: eriliiki kuulamisülesannete lahendamine.
- Lugemise osa: eriliiki lugemisülesannete lahendamine.
- Üldine keelekasutus: lünkade täitmine, sõnavormide moodustamine, valikvastustega ülesanded.
- Eksami ettevalmistus: strateegiad, nõuanded, toimetulek ja valmidus;
- Proovieksam.

INGLISE KEEL 4.-9. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (B2-keeletase)

Koostaja(d)	Kristi Külljastinen, Anna Kiltmaa
Õppekorraldus	2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi. Kursused läbitakse 24/25. ja 25/26. õa-l G2 ja G3 lennus.
Õppevara	G2 - Solutions 2nd edition Advanced õppekomplekt G3 - Riigieksam lisamaterjal, C1 Advanced lisamaterjal

Kursuse kirjeldus

Õpetuses kasutatakse kommunikatiivse keeleõppe põhimõtteid ning aktiivõppemeetodeid. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Rakendatakse paaris- ja rühmatööd, toetatakse võõrkeelse suhtlus- ja esinemisoscuse väljakujunemist, nt väitlused, referaadid, uurimistööd, esitlused, sh multimeedia, suhtlusportaalid, blogid jne. Keeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas võõrkeeles. Õpilasi ergutatakse kasutama keelt ka väljaspool keeletunde. Kursuse käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist. Õpilane tutvub argi-, teabe- ja ametikeelega (ametliku ja mitteametliku keelekasutamine, viisakusreeglid kõnes ja kirjas). Tutvutakse eri tekstitüüpidega. Kursuse jooksul õpitakse otsima erinevatest allikatest asjakohast teavet ning seda kasutama.

Õpitulemused

Kursused läbinud gümnaasiumi lõpetaja:

- mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma;
- vestleb spontaanselt ja ladusalt sama keele emakeelse kõnelejaga;
- selgitab oma vaatenurka ning kaalub kõnealuste seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi;
- loob erinevatel teemadel sidusa ja loogilise teksti;
- arvestab suheldes õpitava keele maa kultuurinorme;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõnelevate maade kultuurielu vastu, loeb võõrkeelset kirjandust, vaatab filme ja telesaateid ning kuulab raadiosaateid;
- kasutab võõrkeelseid teatmeallikaid (nt seletavat sõnaraamatut, internetti) vajaliku info otsimiseks ka teistes valdkondades;
- seab eesmärged ja hindab nende saavutatuse taset ning valib ja vajaduse korral muudab oma õpistrateegiaid;
- seostab omandatud teadmisi nii võõrkeelte valdkonna kui ka teiste valdkondade teadmistega.

Õppesisu

G2 kursused 4.-6. (Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi)

- Mälestused: tunnete ja emotsionaalse seisundi kirjeldamine; pärilikkus.
- Inimeste vahelised suhted: sõprus; armastus ja abielu erinevates kultuurides.

- Muutused: inimese elumuutuste ja keskkonna muutuste kirjeldamine; erinevate protsesside mõistmine; tagajärgede ennustamine.
- Sõda ja rahu: võrdõiguslikkus; äärmusrühmitused; peresisesed pinged.
- Uni ja unistused: une vajalikkus ja unepuudus; unistustest rääkimine, Euroopa Liidu unistus.
- Reisimine: ökoturism, ajas rändamine, kirjalike kaebuste esitamine.
- Maitsed: mood ja noorte kultuur; toit ja tervis; tuleviku toit.
- Saladused: kõmuajakirjandus, konspiratsiooniteooriad.
- Omal vabal valikul 3 teose läbi töötamine ja selle kohta kokkuvõtte tegemine.
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad.

G3 kursused 7.-9. (Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi)

- Kursuste käigus praktiseerib õpilane kõiki nelja osaoskust - kõnelemist, kuulamist, lugemist ja kirjutamist.
- Inglise keele eksamiks ettevalmistus (riigieksam või rahvusvaheline eksam ehk C1 Advanced).
- Kirjalik osa: (Riigieksam): Letter of complaint, letter of enquiry, letter of application, essay, report. (C1 Advanced): Essay, informal letter/email, proposal, report, review.
- Rääkimise osa: eriliiki rääkimisülesannete lahendamine.
- Kuulamise osa: eriliiki kuulamisülesannete lahendamine.
- Lugemise osa: eriliiki lugemisülesannete lahendamine.
- Üldine keelekasutus: lünkade täitmine, sõnavormide moodustamine, valikvastustega ülesanded.
- Eksami ettevalmistus: strateegiad, nõuanded, toimetulek ja valmidus.
- Proovieksam.

HISPAANIA KEEL 1. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

In this theme, we will talk about identities, we will learn how to introduce ourselves, our family, our social relations, our school community. Family members, like parents, siblings, grandparents, friends, and our pets are very important in our lives. Good relations with family and friends can help us be healthier and happier. Having good health is important for our well-being and mental health. When we feel good, we can enjoy life more and have a better lifestyle. This lesson is about how family, health, and a good lifestyle can make our lives better.

Õpitulemused ja õppesisu

- Talking and asking about personal information (profession, phone number, age, etc.)
- Personal pronouns, gender for masculine, feminine and number singular and plural for nouns and adjectives.
- Weekdays, month, seasons, numbers, and colors.
- Nationalities, countries, and professions.
- Regular Verbs (-ar, -er and -ir).
- Definite and indefinite articles.
- Talking about family relationships and physically describing people with verb to be (“ser / estar”, “tener”, and “haber”).
- Irregular verbs and irregular verbs with vocalic change.
- Expressing tastes and preferences; likes and dislikes (verbs “gustar”, “encantar”, “odiar”).
- Family, members of the family.
- Personal attributes describe people and pets in your community and around the community.
- The school community, school-related vocabulary, subjects, classroom introduction, classroom commands (“escucha”, “lee”, “escribe”, “habla”...), articles (definite and indefinite articles), gender of nouns, present continuous (“estar” + “-ing” verbs).

HISPAANIA KEEL 2. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

We will also connect this theme of Identities with our experiences. We will learn about traditions and festivals in Spanish-speaking countries. Festivals, like “Día de Muertos” and “La Feria de Abril”, bring people together from different communities. These celebrations help us connect with others and share joy and fun and we will compare with the festivals and traditions in Estonia. By the end of the unit, students will be able to write, read, and speak about the festivals, traditions, food, and ingredients found in Spanish-speaking countries. They will also be equipped to compare these aspects with those of their own community, enhancing their cultural understanding and appreciation.

Õpitulemused

- Vocabulary Related to Food
- Cultural Festivals
- Describing Food
- Food and Family
- Meals of the Day
- Social Aspects of Food
- Simple Recipes Expressing Preferences
- Role-Playing
- Reflection

Õppesisu

- Nouns and Articles
- Adjectives
- Present Tense Verbs
- Subject Pronouns
- Expressions of Quantity
- Prepositions
- Imperatives
- Past Tense (Preterite)

HISPAANIA KEEL

3. kursus (A2, keeletase, B1-keelelaseme keelevahetaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

In this unit we will explore the hobbies and activities that students enjoy during their free time at home and at school, as well as their daily routines. We will learn how to use reflexive verbs to talk about these activities in Spanish. For example, students will learn to say, “I wake up” (me levanto), “I get dressed” (me visto), and “I relax” (me relajo). We will discuss popular pastimes like reading, drawing, and playing sports, and how students can describe their routines, such as having breakfast, going to school, and spending time with friends. By the end of the unit, students will be able to express what they like to do in their free time and how they organize their day using simple and more complex Spanish sentences, they will be able to speak, to write, to listen and reading about routines, hobbies in the Spanish speaking countries and make comparisons with their own routines and hobbies in their own country and community.

Õpitulemused

- Encourage the use of reflexive verbs in context and routine vocabulary.
- Enhance vocabulary related to hobbies and practice sentence formation.
- Build speaking skills and increase comfort with conversational Spanish.
- Practice listening, asking questions, and summarizing information using Spanish.
- Reinforce understanding of daily routines and practice verb conjugation.

Õppesisu

- Reflexive Verbs
- Simple Present Tense
- Vocabulary Development
- Question Formation
- Time Expressions

HISPAANIA KEEL

4. kursus (A2-keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

In this unit, students will explore vocabulary and concepts related to the house, focusing on the various types of rooms, common household items, and spatial relations using prepositions. Through interactive activities, students will examine how diverse cultures design and utilize space within homes, enhancing their understanding of how the environment reflects lifestyle. At the end of the unit on students will have gained a comprehensive understanding of essential vocabulary related to various rooms, household items, and the layout of a home in Spanish. They will be equipped to form descriptive sentences using appropriate grammar structures, particularly prepositions of place. Additionally, students will enhance their conversational skills, enabling them to ask and answer questions about their homes confidently. Through engaging activities and cultural comparisons, they will also develop a deeper appreciation of the diversity in living environments across Spanish-speaking countries. Ultimately, students will leave the unit not only with improved language proficiency but also with the ability to express their personal spaces creatively and meaningfully in Spanish.

Õpitulemused

- Vocabulary Acquisition
- Understanding and Using Prepositions
- Constructing Descriptive Sentences
- Asking and Answering Questions
- Comparative Analysis
- Practical Application

Õppesisu

- Sentence Structure
- Descriptive Adjectives:
- Use of Prepositions
- Interrogative Forms
- Immediate Future Tense

HISPAANIA KEEL

5. kursus (A2-keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja)

1. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

In this unit students will explore essential vocabulary and phrases related to their local environment, including places, services, and community roles. They will learn to describe various neighborhoods, identify key community establishments such as schools, parks, and shops, and discuss their functions within society. Through interactive conversations and cultural comparisons, students will also examine societal norms and values, fostering a greater understanding of how neighborhoods shape identity and community dynamics. Additionally, grammar points such as present tense verbs, adjectives, and prepositions will be integrated, enabling students to express their thoughts and experiences about their neighborhoods effectively. By the end of the unit, students will have enhanced their language skills and gained a deeper appreciation of their local communities.

At the end of the unit students will have developed a comprehensive understanding of the vocabulary and concepts related to their local environment. They will be able to confidently describe their neighborhoods and write a letter to someone to talk about a Spanish speaking country that they have recently visited, and they will also discuss the importance of societal norms and values. Additionally, students will have practiced using relevant grammar points, such as present tense verbs, adjectives, and prepositions, in their conversations and writing. This unit will empower students to express their familiarity with their surroundings, fostering both language proficiency and a sense of community awareness. Through this exploration, they will gain insights into how neighborhoods contribute to individual and collective identity, setting a foundation for deeper discussions about culture and society in future lessons.

Õpitulemused

- Vocabulary Acquisition
- Descriptive Skills
- Communicative Competence
- Cultural Awareness
- Grammar Proficiency
- Critical Thinking

Õppesisu

- Present Tense Verbs
- Adjectives
- Prepositions of Place
- Simple Present Questions and Negatives
- Subject-Verb Agreement
- Conjunctions
- Quantifiers
- Imperatives
- Future Simple

HISPAANIA KEEL

6. kursus (A2-keeletase, B1-keeletaseme keelevahetaja)

2. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

This unit explores the rich cultural, historical, and geographical diversity of Spanish-speaking countries, emphasizing travel and tourism. Students will investigate various destinations, learn about local customs and traditions, and discover key attractions that enhance the travel experience. The unit will encourage an appreciation for diverse cultures while improving practical language skills relevant to travel. At the end of the unit on "Travel and Tourism in the Spanish-Speaking World," students will have acquired essential travel vocabulary and conversational skills in Spanish, enabling them to discuss their travel experiences and preferences fluently. They will gain an understanding of significant cultural practices, festivals, and key tourist destinations across various Spanish-speaking countries. Additionally, students will learn to create travel itineraries and a blog that integrate logistical aspects of travel, while also examining the importance of sustainable tourism and its impact on local cultures and environments. Overall, they will develop a deeper appreciation for the diversity of the Spanish-speaking world and enhance their confidence in using the language in real-world travel contexts.

Õpitulemused

- Describe popular travel destinations using appropriate vocabulary and structures.
- Engage in conversations about travel preferences and experiences in Spanish.
- Create a sample travel itinerary that showcases their understanding of destinations and cultural aspects.
- Reflect on the importance of responsible tourism and cultural appreciation.

Õppesisu

- Destinations
- Travel Vocabulary
- Cultural Experiences
- Travel Planning
- Environmental and Social Responsibility
- Historical Context

HISPAANIA KEEL

7. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

3. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

This health unit focuses on the integral components of maintaining a healthy lifestyle, highlighting the benefits of good health, proper nutrition, meditation, adequate sleep, and regular exercise. Good health enhances quality of life by increasing energy levels, boosting mental well-being, and fostering emotional resilience, while a balanced diet rich in nutrients supports bodily functions and mitigates the risk of chronic diseases. Incorporating meditation leads to stress reduction and improved mental clarity, while sufficient sleep aids in recovery and mood regulation. Regular physical activity strengthens the body, promotes weight management, and releases endorphins that elevate mood. Together, these practices create a holistic foundation for overall well-being and longevity. By the end of the unit on health, students will have a comprehensive understanding of the fundamental components of a healthy lifestyle, including the benefits of good nutrition, regular exercise, adequate sleep, and mindfulness practices such as meditation. They will learn how these elements contribute to improved overall well-being, increased energy, enhanced mental health, and reduced risk of chronic diseases. Students will be equipped with practical strategies to incorporate healthy eating, physical activity, and stress management techniques into their daily routines, ultimately fostering a holistic approach to maintaining optimal health and enhancing their quality of life.

Õpitulemused ja õppesisu

Understanding Key Concepts

- Outcome: Students will define and explain the components of a healthy lifestyle.
- Keywords: Define, Explain

Nutritional Knowledge

- Outcome: Students will identify nutrient-dense foods and describe their impact on overall health.
- Keywords: Identify, Describe

Exercise Benefits

- Outcome: Students will articulate the benefits of regular exercise and develop a personal fitness plan.

Sleep Hygiene

- Outcome: Students will recognize the importance of quality sleep and suggest strategies for healthy sleep practices.
- Keywords: Recognize, Suggest

Mindfulness and Meditation

- Outcome: Students will practice mindfulness techniques and demonstrate their effectiveness in reducing stress.
- Keywords: Practice, Demonstrate

Behavioral Change

- Outcome: Students will set achievable health goals and outline a personal action plan for healthy habits.
- Keywords: Set, Outline

Critical Thinking

- Outcome: Students will evaluate health information from various sources and distinguish between credible and non-credible advice.
- Keywords: Evaluate, Distinguish

Holistic Health

- Outcome: Students will appreciate the interconnectedness of physical, mental, and emotional health.
- Keywords: Appreciate

Collaboration and Discussion

- Outcome: Students will engage in group discussions and share insights about maintaining a healthy lifestyle.
- Keywords: Engage, Share

Assessment and Reflection

- Outcome: Students will reflect on their personal health behaviors and assess their progress towards goals.
- Keywords: Reflect, Assess

HISPAANIA KEEL

8. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

4. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

This unit explores the multifaceted role of technology in our lives, particularly focusing on its positive and negative impacts on health and well-being. Students will examine how technological advancements have revolutionized healthcare through telemedicine, wearable health devices, and access to health information, leading to improved patient outcomes, proactive health management, and greater health literacy. However, the unit will also address the potential downsides, including the risks of misinformation, overreliance on technology, and issues related to screen time, sedentary behavior, and mental health challenges. Through discussions, research, and critical analysis, students will be encouraged to navigate the complexities of technology's influence, promoting a balanced perspective that acknowledges both the benefits and the drawbacks, ultimately fostering informed and responsible technology use in their daily lives. By the end of the unit on technology, students will have a comprehensive understanding of both the positive and negative impacts of technology on their lives and health. They will know how to identify and evaluate various technological tools and resources used in healthcare, such as telemedicine platforms, health apps, and wearable devices, and understand their benefits in promoting proactive health management and improving access to medical care. Students will also learn about the implications of excessive screen time, the potential for misinformation, and the psychological effects of technology on mental health. Moreover, they will develop critical thinking skills to assess the reliability of health information found online and gain practical strategies for using technology in a balanced and responsible way. Ultimately, students will be equipped to make informed decisions about technology use in their personal and health-related contexts, promoting a healthier lifestyle.

Õpitulemused

- Understanding Technological Impact
- Critical Evaluation Skills
- Practical Application
- Informed Decision-Making
- Awareness of Health Risks
- Balanced Technology Use
- Engagement in Discussions
- Knowledge of Health Resources

Õppesisu

- Vocabulary Development (nouns, verbs)
- Tenses (Present Simple, Present Continuous, Past Simple)
- Modals of Necessity and Advice (must, should, have to)
- Conditional Sentences
- Passive Voice
- Comparative and Superlative Form
- Questions
- Complex Sentences
- Prepositions
- Direct and Indirect Speech

HISPAANIA KEEL

9. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

5. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Maria Marta Rey Gonzalez, Mariana Astengo Macías
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	

Kursuse kirjeldus

The "Sharing the Planet" unit focuses on the interconnectedness of humans and the natural environment, highlighting the responsibilities we have as global citizens. Throughout this unit, students explore concepts such as sustainability, biodiversity, and the ethical implications of human actions on the planet. The curriculum encourages critical thinking about how local decisions can impact global ecosystems and emphasizes the importance of collaboration and stewardship in addressing environmental challenges. By the end of the "Sharing the Planet" unit, students will have developed a comprehensive understanding of the intricate relationship between humans and the environment. They will be able to articulate key concepts related to biodiversity, sustainability, and global citizenship. Students will critically analyze the impact of human activities on ecosystems and identify practical solutions to environmental challenges. Additionally, they will enhance their collaboration and communication skills through group projects and discussions, fostering a sense of responsibility and empowerment as informed global citizens committed to protecting the planet. Ultimately, students will emerge from this unit with a greater awareness of their role in creating a sustainable future and the importance of cooperative efforts in addressing environmental issues.

Õpitulemused

- Biodiversity
- Sustainability
- Cultural Perspectives
- Global Citizenship
- The Impact of Human Activity

Õppesisu

- Tenses (Present Simple, Present Continuous, Future Simple, Past Simple)
- Passive Voice
- Conditionals (First Conditional, Second Conditional)
- Modals of Obligation and Permission (must, should, must, and can)
- Comparatives and Superlatives
- Relative Clauses
- Quantifiers

- Adverbial Clauses
- Direct and Indirect Speech
- Sentence Structure

SAKSA KEEL 1.-2. kursus (B1-keeletasemel keelejätkaja) (2024/25 õppeaasta)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	1. kursusel õpetaja poolt kokku pandud materjalid; 2. kursusel õppekomplekt "Klasse B1.1"

Kursuse kirjeldus

Esimesel kahel saksa keele kursusel on fookus põhikoolis õpitud teemade, sõnavara ja keelestruktuuride kordamisel ja laiendamisel. Luuakse eeldused, et liikuda A2 keeletasemelt B1 keeletaseme omandamise suunas. Kolmandal, neljandal ja viiendal kursusel liigutakse B-1 keeletaseme suunas.

Õppesisus põimuvad isiklikud teemad laiemate teemavaldkondadega, mille kaudu õpib õpilane tundma teisi maid ja kultuure. Paralleelselt arendatakse kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Eesmärgiks on tekitada ja säilitada üldist huvi saksa keele ja kultuuri vastu. Tunnitöös pööratakse suurt tähelepanu suulise väljendusoskuse arendamisele ning õppetöö käigus suheldakse valdavalt saksa keeles.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija:

- mõistab selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelset kõne autentses ja vahetus suhtlus situatsioonis või salvestatud teksti tuttavil igapäevasel teemal ja taipab peamist sõnumit;
- loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks;
- osaleb vestluses tuttavil teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).
- kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi;
- koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

Õppesisu

1. kursus

- Ich (enese tutvustamine: pere, hovid, tulevikuplaanid, ...)
- Ferien und Urlaub (tegevused kodus ja väljaspool kodu, reisimine Eestis ja välismaal, taskuraha teenimine)
- Mein Vorbild, mein idol (eeskujud, iidolid minevikus ja tänapäeval)

- Lasst mich doch erwachsen sein (täiskasvanuks saamine, iseseisvumine, suhted)
- Wiederholen von Basisgrammatik (nimisõnade käänamine, modaalverbid, tegusõnade põhivormid, lauseehitus)

2. kursus

- Schön und fit (isikute kirjeldamine, hügieen, keha, enese esitlemine, tervis)
- Immer online (meedia, meediakasutus, tehisintellekt)
- Schmeckt das? (toitumine, tarbimine, keskkond)
- Einen Vortrag halten (ettekanne vabalt valitud teemal)
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

SAKSA KEEL 4.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (B1-keeletase)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	4-6 kursus on Jüri Gümnaasiumi vana õppekava järgi jätkajad õppekomplektiga Prima Plus B1 kirjastuselt "Cornelsen"

Kursuse kirjeldus

Kolmandal, neljandal ja viiendal kursusel liigutakse B-1 keeletaseme suunas.

Õppesisus põimuvad isiklikud teemad laiemate teemavaldkondadega, mille kaudu õpib õpilane tundma teisi maid ja kultuure. Paralleelselt arendatakse kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Eesmärgiks on tekitada ja säilitada ülddist huvi saksa keele ja kultuuri vastu. Tunnitöös pööratakse suurt tähelepanu suulise väljendusoskuse arendamisele ning õppetöö käigus suheldakse valdavalt saksa keeles.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija:

- mõistab selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelset kõne autentses ja vahetus suhtlus situatsioonis või salvestatud teksti tuttavil igapäevasel teemal ja taipab peamist sõnumit;
- loeb ja mõistab selge arutuskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks;
- osaleb vestluses tuttavil teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbros, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).
- kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi.
- koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

Õppesisu

4. kursus (Jüri Gümnaasiumi õppekava)

- Ferien und Urlaub (tegevused kodus ja väljaspool kodu, reisimine Eestis ja välismaal)
- Zukunft (tehnika areng, elu linnas täna ja tulevikus, tulevikuennustused, oletused)
- Wohnen (elamine, elukoht, lemmikkoht kodus, tuleviku elukoht, kord ja puhtus)
- Peatükkidest tulenevad grammatikateemad

5. kursus (Jüri Gümnaasiumi õppekava)

- Essen und Trinken (söögid ja joogid, rahvuskook, regionaalsed toidud, söömise ajalugu, taimetoitlus ja veganlus)
- Gesund und fit (tervis ja terviseprobleemid, arsti juures, tervislik eluviis)
- Terviseteemaline ettekanne kaasõpilastele

6. kursus (Jüri Gümnaasiumi õppekava) (õppeaastal 2025/26)

- Die deutschsprachigen Länder (saksa keelt kõnelevate maade üldandmed, geograafia, kultuur, vaatamisväärsused, poliitika jms.
- Estland (eesti tutvustamine välismaalastele: üldandmed, geograafia, kultuur, vaatamisväärsused, poliitika jms.

SAKSA KEEL 1.-3. kursus (B1- keeletaseme keelevahetaja)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õppekomplekt "Starten wir" A1 kirjastuselt "Hueber"

Kursuse kirjeldus

Esimese kolme kursuse eesmärgiks on omandada esmane sõnavara ja väljendeid, mis on seotud olmetingimuste ning iseenda, pere, sõprade ja lähedastega suhtlustasandil. Oluline on oskus küsimusi moodustada ning neile vastata ja oma soovide ja eelistuste väljendamine. Õppija omandab tundides keelt läbi erinevate aktiivsete kommunikatiivsusele suunatud tegevuste.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija (omandab A1-keele taseme):

- saab kuulamisel aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad ennast, oma perekonda ja vahetut ümbrust, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt;
- saab lugemisel aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides;
- oskab lihtsal viisil suhelda õpitud teemadel tingimusel, et vestluspartner räägib aeglaselt, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning vestlemisel aitab;
- oskab õpitud temaatika piires esitada lihtsaid küsimusi ja neile vastata;
- oskab õpitud temaatika piires kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elab, ja inimesi, keda tunneb;
- oskab kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (nt postkaarti puhkusetervitusega) ning täita formulare (nt hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).

Õppesisu

1. kursus

- Tervitused ja hüvastijätt (Super!)- isikuandmed, tervitused, tähestik, maad, keeled
- Iseenda, pere ja sõprade tutvustamine (Menschen) - linnad, perekond, suhted, arvud kuni 100-ni
- Söömine-joomine (Essen und Trinken)- toiduained, joogid, hind, värvid, raha, sagedussõnad
- Enda elust rääkimine (Mein Leben) - elukutsed, ametlik ja mitteametlik kellaaeg, esemed tööks/büroos, IT- seadmed, päevakulg, arvud alates 100-st

2. kursus

- Vaba aja veetmine (Freizeit) - hobid ja vabaaja tegevused; aeg- nädalapäevad, päevaajad, kuud
- Kodukoht ja elutingimused (Meine Stadt, meine Wohnung) - hooned ja asutused linnas, linn ja maa; toad ja ruumid, sisustus
- Ilmastikutingimused ning ajamäärused (Wie, wo und wann?) - ilma kirjeldamine, järgarvud, aastaarvud, haridusasutused, elulugu
- Liiklusvahendid ja teelolek (Unterwegs) - reisimine liiklusvahenditega, linnainformatsioon, ilmakaared, orienteerumine linnas

3. kursus

- Tegevused sõpruskonnaga (Unter Freunden) - turul, restoranis, suhtlemine sotsiaalmeedias
- Reisimine ja puhkuse veetmise võimalused (Ich war noch nie...) - aastaajad, tegevused puhkuse ajal, reisisihid, ööbimisvõimalused
- Sportimine ja tervislikud eluviisid (Bist du fit?) - kehaosad, spordialad, liikumine, haigused; kestus ja sagedus
- Elukutsed ja ametid (Beruf und Leben)- unistuste töö, elukutsed ja töökohad, päevakulg, ülesanded ametipostil

SAKSA KEEL 4.-6. kursus (B1-keeletaseme keelevahetaja)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õppekomplekt "Starten A2" kirjastuselt Hueber

Kursuse kirjeldus

4.-6. kursusel liigutakse keeletasemelt A1 keeleaseme A2 suunas. Läbi kommunikatiivsete õpitegevuste arendatakse keeles nii vastuvõtutoiminguid nagu kuulamine ja lugemine; loome ja suhtlustoiminguid, suhtlustoiminguid ja kirjalikke toiminguid. Käsitletavad teemad on igapäevased ja seotud igapäevaste suhtlussituatsioonidega.

Tundides on põhirõhk suhtluskeele arendamisel, teeme palju paaris- ja grupitöid ning mängu, kus saab keelt praktiseerida. Tutvutakse ka saksa keelt kõnelevate maade kultuuri, traditsioonide ja tavadega.

Õpitulemused

A2-keeleoskustaset iseloomustavad: lühikesed lihtsad üksikud laused, sõnad ja väljendid; laiemad isiklikud ja igapäevased õpitud teemad; räägitakse aeglaselt ja selgelt, lihtne sotsiaalne suhtlus.

Kursused läbinud õppija (omandab A2-keeletaseme):

- mõistab kuulamisel aeglaselt ja selgelt, taustamürata esitatud tekst, lihtsaid vestlusi, lühikesi sõnumeid ja jutustusi tuttavatel teemal; võib vajada kordamist või kuuldu täpsustamist;
- loeb lihtsaid ja lühikesi üldkasutatava sõnavaraga tekste tuttavatel teemal (sh häälega), leiab vajaliku info ja saab aru teksti mõttest ja suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel;
- tuleb toime suhtlusega, mis on seotud lihtsate igapäevaste ülesannetega, kui see seisneb lihtsas ja otseses infovahetuses tuttavatel ja igapäevasel teemal (nt töö ja vaba aeg), kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida;
- osaleb vestluses tuttavatel teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne), kuid võib vajada abi;
- kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi)
- kirjutab lühikesi kirjeldavat laadi jutukesi oma kogemustest ja ümbritsevast, lihtsaid teateid, lühisõnumeid, isiklike kirju igapäevaeluga seotud tegevustest. Kasutab lihtsaid sidesõnu (nt *ja, ning, aga, sest, et*) ning rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).

SAKSA KEEL 3.-4. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (A2-keeletase)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õppekomplekt "Starten wir A1" kirjastuselt "Hueber"

Kursuse kirjeldus

Kolmanda ja neljanda kursuse eesmärgiks on omandada ja laiendada sõnavara ja väljendeid, mis on seotud olmetingimuste ning iseenda, pere, sõprade ja lähedastega suhtlustasandil. Oluline on oskus küsimusi moodustada ning neile vastata ning oma soovide ja eelistuste väljendamine. Õppija omandab tundides keelt läbi erinevate aktiivsete kommunikatiivsusele suunatud tegevuste.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija (omandab A1-keeletaseme):

- saab kuulamisel aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad teda ennast, oma perekonda, sõpru ja vahetut ümbrust, kui räägitakse aeglaselt ja selgelt;
- saab lugemisel aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides;
- oskab lihtsal viisil suhelda tingimusel, et vestluspartner räägib aeglaselt, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning vestlemisel aitab;
- oskab õpitud teemade piires esitada lihtsaid küsimusi ja neile vastata;
- oskab kirjutada lühikest ja lihtsat teksti (nt. postkaarti puhkuse tervitusega, teadet, kirjeldust).

Õppesisu

3. kursus

- Vaba aja veetmine (Freizeit) - hobid ja vabaaja tegevused; aeg- nädalapäevad, päevaajad, kuud
- Kodukoht ja elutingimused (Meine Stadt, meine Wohnung) - hooned ja asutused linnas, linn ja maa; toad ja ruumid, sisustus
- Ilmastikutingimused ning ajamäärused (Wie, wo und wann?) - ilma kirjeldamine, järgarvud, aastaarvud, haridusasutused, elulugu
- Liiklusvahendid ja teelolek (Unterwegs) - reisimine liiklusvahenditega, linnainformatsioon, ilmakaared, orienteerumine linnas

4. kursus

- Tegevused sõpruskonnaga (Unter Freunden) - turul, restoranis, suhtlemine sotsiaalmeedias
- Reisimine ja puhkuse veetmise võimalused (Ich war noch nie...) - aastaajad, tegevused puhkuse ajal, reisisihid, ööbimisvõimalused
- Sportimine ja tervislikud eluviisid (Bist du fit?) - kehaosad, spordialad, liikumine, haigused; kestus ja sagedus

Elukutsed ja ametid (Beruf und Leben)- unistuste töö, elukutsed ja töökohad, päevakulg, ülesanded ametipostil.

SAKSA KEEL 5.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (A2-keeletase)

Koostaja	Inna Erik
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õppekomplekt "Menschen A1" kirjastuselt Hueber

Kursuse kirjeldus

Viienda ja kuuenda kursuse eesmärgiks on omandada sõnavara ja väljendid, mis on seotud kooli, töö, elukeskkonna, reisimise ja tervisega. Õpilane õpib ka tutvustama oma maad ja kultuuri ja oskab esitada küsimusi saksa keelt kõnelevate maade kohta. Eesmärgiks on oma soovide ja eelistuste väljendamine ning oskus õpitava temaatika piires kaasa rääkida.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija (omandab A2-keeletaseme):

- mõistab kõike olulist endale tuttavalt või huvipakkuvalt teemal;
- saab aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahäälstatud ütluste põhisisust;
- saab lugemisel aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest;
- oskab leida eeldatavat spetsiifilist infot lihtsatest igapäevatekstidest (nt reklaamid, tööpakkumised, prospektid, kodulehed), samuti saab aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjadest;
- saab hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel;
- oskab õpitud temaatika piires kaasa rääkida, ehkki ei oska veel ise vestlust juhtida;
- oskab õpitud temaatika piires kasutada lihtsamaid fraase ja lauseid;
- arvestab suheldes õpitava keele maade kultuurinorme.

Õppesisu

- Wir suchen das Hotel Maritim. (kohad ja asutused linnas, tee küsimine ja juhatamine)
- Wie findest du Ottos Haus? (eluruumid, elukeskkond, kodu)
- In Giesing wohnt das Leben! (elukeskkond linnas ja maal, kodukoht)
- Wir haben ein Problem (hotelli broneerimine, probleemid hotellis, kohtumiste kokku leppimine)
- Wer will Popstar werden? (tuleviku unistused, tulevikutöö ja karjäär)
- Estland (üldandmed, vaatamisväärsused, traditsioonid)
- Saksa keelt kõnelevad maad (üldandmed, vaatamisväärsused, traditsioonid)

SOOME KEEL 3.-4. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (A2-keeletase)

Koostaja	Liia Hokkanen
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpetaja koostatud materjalid, toetab õpik „Suomi selväksi“ ja veebis olev audiofailidega õpik „Hyva parempi paras“

Kursuse kirjeldus

Kolmanda ja neljanda kursuse eesmärgiks on omandada ja laiendada valitud teemadega seotud sõnavara ja väljendeid: mina ise, perekond, kodu, aja planeerimine, teejuhatus, Soome – maa ja tähtpäevad, kombed, toidukultuur. Õppija omandab tundides keelt läbi erinevate aktiivsete kommunikatiivsusele suunatud tegevuste.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija (omandab A1-keeletaseme):

- saab kuulamisel aru tuttavatest sõnadest ja igapäevastest väljenditest;
- reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja juhistele;
- oskab õpitud teemade piires esitada lihtsaid küsimusi;
- räägib õpitud teemadel omandatud sõnavara ulatuses, lihtlauseid moodustades;
- mõistab lugedes lihtsaid tekste ja väljendid (silte, juhendeid);
- oskab lihtsal viisil vestelda õpitud teemadel;
- oskab kirjutada lühikest ja lihtsat teksti (e-kiri);
- teab olulisemat Soome kohta: linnad, kombed, tähtpäevad.

Õppesisu

- Aja planeerimine, päevaplaan (ajaväljendid, asesõnad)
- Kodukoht, eluruumid, sisustus, külaskäik (sise-väliskoha käänded)
- Liiklusvahendid, teejuhatus Millä? (verbireksioonid)
- Reisimine, majutus, broneerimised, telefonivestlused, e-kirjad
- Soome linnad, vaatamisväärsused, suusakeskused
- Sportimine ja vaba aeg (tingiv kõneviis)
- Soome tähtpäevad ja kombestik, toidukultuur (astmevaheldus, ainesnat)
- Elukutsed ja ametid (adjektiivit)

SOOME KEEL 5.-6. kursus Jüri Gümnaasiumi õppekava järgi (A2-keeletase)

Koostaja	Liia Hokkanen
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	Õpetaja koostatud materjalid, toetab õpik „Suomi selväksi“ ja veebis olev audiofailidega õpik „Hyva parempi paras“

Kursuse kirjeldus

Viienda ja kuuenda kursuse eesmärgiks on omandada ja laiendada kursusele valitud teemadega seotud sõnavara ja väljendeid: minevikuga seotud sündmused, enda elulugu, tervis ja elukeskkond, Soome kultuuriga seotud isikud, traditsioonid. Õpilane oskab tutvustada maad ja kultuuri. Eesmärgiks on omandada oskus õpitava temaatika piires vestluses kaasa rääkida.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija (omandab A2-keeletaseme):

- saab aru tuttavatest fraasidest, igapäevaelu dialoogidest õpitud teemadel;
- loeb, tõlgib ja teeb kokkuvõtte tuttava sisuga tekstidest;
- mõistab lihtsamat teksti, koostab jutustamist toetava mõistekaardi;
- saab hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, otsib ja leiab vajaliku info;
- esitab küsimusi, oskab vastata küsimustele, väljendab suhtumist;
- oskab õpitud temaatika piires kaasa rääkida;
- oskab kirjutada lihtsamaid igapäevaelu tarbetekste (e-mail, CV);
- tunneb õpitud sõnavara õigekirja.

Õppesisu

- Meenutused: Mida tegid? suvepuhkus, lapsepõlv (mineviku vormid)
- Elulugu. CV
- Soome kultuuriloolised persoonid „*Suomen merkkihenkilöt*“
- Soome ja sugulasrahvad, sarnasused ja erinevused (Eesti) (keskvõrre, ülivõrre)
- Tervis (passiivi)
- Ilmastik Soome erinevates regioonides, *Lapin maakunta, võrdlus Eestiga*
- Soome tuntumad ettevõtted, toote brändid sh „*Kesämökki ja suomalainen sauna*“

VENE KEEL 1.-2. kursus (B1-keele taseme keelejätkaja)

Koostaja	Julia Strukova
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	1 – 2 kursus Õpik Т. Троянова “Русский язык. День за днём 10 класс”, töövihik Т. Троянова “Русский язык. День за днём 10 класс”

Kursuse kirjeldus

Esimesel kahel vene keele kursusel on fookus põhikoolis õpitud teemade, sõnavara ja keelestruktuuride kordamisel ja laiendamisel. Luuakse eeldused, et liikuda A2 keele tasemelt B1 keele taseme omandamise suunas. Kolmandal, neljandal ja viiendal kursusel liigutakse B1 keele taseme suunas.

Õppesisus põimuvad isiklikud teemad laiemate teemavaldkondadega, mille kaudu õpib õpilane tundma teisi maid ja kultuure. Paralleelselt arendatakse kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Eesmärgiks on tekitada ja säilitada ülddist huvi vene keele ja kultuuri vastu. Tunnitöös pööratakse suurt tähelepanu suulise väljendusoskuse arendamisele ning õppetöö käigus suheldakse valdavalt vene keeles.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija:

- mõistab selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelset kõne autentset ja vahetus suhtlus situatsioonis või salvestatud teksti tuttavalt igapäevasel teemal ja taipab peamist sõnumit;
- loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks;
- osaleb vestluses tuttavalt teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisõnavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi);
- kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi;
- koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

Õppesisu

1. kursus

- Vene keele õppimine (kool, ained, õppeedukus ja võimed);
- Minu perekond ja sugulased (oma perekonna ja sugulaste kirjeldus, enda iseloomustus);
- Peod Eestis (jõulud, uus aasta, heategevus);
- Nimisõna mitmuse vormid käänetes;

- Родительный käände kasutamine у, от ja без eessõnadega, tunnuse tähistamine (nt упок музыки, платье из шёлка), vahemaa ja ajavahemiku tähistamine (от ... до; с ... до);
- Дательный: tegusõnadega желать, верить, помогать; kuid желать чего? Р.п.; верить во что? В.п.
- Verbi aspekt lihtsamate näidetena: imperfektiivse/perfektiivse aspekti ajavormid: aspektipaari mõiste: kõnehetkel toimuv või kestav tegevus / ühekordne või tulevikus toimuv tegevus (nt делать/сделать, читать/прочитать*);
- imperfektiivsust (nt каждый год, всегда, долго, часто) või perfektiivsust (nt завтра, послезавтра, скоро, в будущем) rõhutavad kontekstisõnad;
- Tingiv ja käskiv kõneviis ja nende vormide moodustamine;
- Modaalverbide мочь ja хотеть pööramine ning kasutamine tegusõnalises liitõeldises (nt могу говорить, хочу играть);
- Enesekohased tegusõnad ja nende pöördevormid: просыпаться, причёсываться, заниматься, находиться, мыться, умываться, одеваться, начинаться, кончаться, интересоваться, находиться pööramine;
- Omadussõna ainsuse ja mitmuse vormide lõpud; omadussõna käänamine; võrdlusastmete moodustamine: түвemuutused (nt глубокий > глубже), supletiiivsed vormid (nt хорошо > лучше);
- Asesõnad

Isikulised asesõnad nimetavas käändes.	Isikuliste asesõnade käänamine. Näitavad asesõnad.	Omastavate asesõnade käänamine.
--	--	---------------------------------

2. kursus

- Linn ja maa (eluviisi võrdlemine, Eestimaa kirjeldamine);
- Minu hobid ja harrastused (teater, kino, muusika, enesetunne ja tervislik eluviis);
- Venemaale ekskursioonid (tutvumine Venemaa linnadega);
- Määrsõnad (määrsõnade здесь, тут, там kasutamine);
- Nimisõna
 - Nimisõnade mitmuse nimetava käände moodustamine (ы- ja и- lõpulised meessoost ja naissoost sõnad; а- ja я- lõpulised kesksoost ja meessoost sõnad).
 - Ainsuse ja mitmuse nimisõnad.
- Tegusõna
 - Tegusõna ja käänamine. Verbirektsioon (nt быть где?, ехать куда? на чём? когда?).
 - Sihilised ja sihitud tegusõnad. Erisugused liikumisviisid, verbi eesliidete kasutamine (в- /во-, вы-, с-/со-, при-, у-, под-/подо-, от-/ото-, до-, раз-/разо-, пере-, про-, об-/обо-, за-, по-). Tegusõnade prefiksaalne sõnamoodustus (nt молчать > замолчать, говорить > поговорить, писать > переписать).

- Aspektipaaride moodustamine sufiksile -a/--я-, -ыва/--ива-, -ва- ja prefiksile вз-, вы-, из-, от-, на-, о(б)-, от(о)-, со-, при-, про-, с(о)-, у-, по- abil ning eestikeelsed tõlkevasted.
- Omadussõnad (omadussõnade käänamine mitmuses).

VENE KEEL 3.-5. kursus (B1-keeletaseme keelejätkaja)

Koostaja	Julia Strukova
Õppekorraldus	1-2 õppetundi nädalas. Kokku 21 tundi.
Õppevara	3.-4. kursus: õpik Т. Троянова “Русский язык. День за днём. 11 класс”. Тöövihik Т. Троянова “Русский язык. День за днём. 11 класс”. 5. kursus: õpik Т. Троянова “Русский язык. День за днём. 12 класс”. Тöövihik Т. Троянова “Русский язык. День за днём. 12 класс”.

Kursuse kirjeldus

Kolmandal, neljandal ja viiendal kursusel liigutakse B1-keeletaseme suunas.

Õppesisus põimuvad isiklikud teemad laiemate teemavaldkondadega, mille kaudu õpib õpilane tundma teisi maid ja kultuure. Paralleelselt arendatakse kõiki keeleoskuse aspekte: rääkimis-, kuulamis-, lugemis- ja kirjutamisoskust. Eesmärgiks on tekitada ja säilitada üleüldist huvi vene keele ja kultuuri vastu. Tunnitöös pööratakse suurt tähelepanu suulise väljendusoskuse arendamisele ning õppetöö käigus suheldakse valdavalt vene keeles.

Õpitulemused

Kursused läbinud õppija:

- mõistab selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelset kõne autentses ja vahetus suhtlus situatsioonis või salvestatud teksti tuttavil igapäevasel teemal ja taipab peamist sõnumit;
- loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist), detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks;
- osaleb vestluses tuttavil teemal, kirjeldab lühidalt (lähiümbros, huvid, inimesed, enesetuvustus jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisojavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigu ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi);
- kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi;
- koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

Õppesisu

3. kursus

- Uus õppeaasta (teadmised ja oskused, digipädevus)
- Sügis (sügiseaeg, looduse kirjeldamine)
- Minu riik ja teised riigid (riigipeod, vaatamisväärsused, minu kodu)
- Raha (rahatarkus)

- Asesõnad (possessiivsuse väljendamine omastavate asesõnade abil)
- Nimisõna (omadussõna moodustamine nimisõnast. Nimisõna käänamine)
- Omadussõnad (omadussõnade käänamine mitmuses).

4. kursus

- Tervis ja vabaaeg (tervis ja sport, kunst, tervislik toit)
- Emotsioonid (eneseväljendamine, minu tunded)
- Eestima (Eesti Euroopa Liidus)
- Õppeaasta lõpp (eksamid, plaanid suveks)
- Keskõnade erinevate moodustamine, umbisikuline tegumoodi kasutamine, arvsõnade käänamine.

5. kursus

- Tuleviku plaanid (õppimine ja karjäär)
- Vabaaeg (harrastused, teater, kino, muusika ja reisimine)
- Reisimine (kuidas korraldada reisimist, linnad, kus räägitakse vene keeles, vene kultuur)
- Käänamine tegusõnadega (должен быть, относиться, общаться), modaalverbid, liikumissõnad, arvsõnad, eessõnad

Lisa 8. Jüri Gümnaasiumi suunakursused

24/25. õppeaastal Jüri Gümnaasiumist ületunud G2 ja G3 tasemel alustavad õppijad jätkavad õpinguid Jüri Gümnaasiumis alustatud õppekavaga ja valitud õppesuunal, läbides riiklikud ja kooli kohustuslikud kursused ning õppesuuna kursused ettenähtud mahus. *Alus: Rae Gümnaasiumi õppekava - Gümnaasiumi teekond*

G2 – reaalsuund

[Matemaatilise analüüsi tulemused](#)

[Elu keemia](#)

[Majandus- ja ettevõtlusõpe \(2 kursust\)](#)

G2 - ettevõtluse ja rahvusvaheliste suhete suund

[Rahvusvahelised suhted](#)

[Rahvusvahelised suhted ümber maailma](#)

[Majandus- ja ettevõtlusõpe \(2 kursust\)](#)

G2 – rekreatsiooni ja kultuurikorralduse suund

[Kultuurilugu](#)

[Looduses liikumine](#)

[Majandus- ja ettevõtlusõpe \(2 kursust\)](#)

G3 – reaalsuund

[Arhitektuurne modelleerimine](#)

[Joonestamine](#)

[Keemiliste protsesside seaduspärasused](#)

G3 - ettevõtluse ja rahvusvaheliste suhete suund

[Saksa ärikeeel / Vene ärikeeel](#)

[Turundus ja disain](#)

[Projektijuhtimine](#)

G3 – rekreatsiooni ja kultuurikorralduse suund

[Kultuuridevaheline kommunikatsioon](#)

[Rekreatsioon ja sündmuskorraldus](#)

[Projektijuhtimine](#)

MATEMAATILISE ANALÜÜSI ALUSED (G2)

Koostaja	Anneli Kontson
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad.
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetaja enda koostatud materjalid
Muu korralduslik info	24/25. õa Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursus on mõeldud:

- õpitud teoreetiliste materjalide omandamise hõlbustamiseks ja olemasolevate teadmiste kinnistamiseks;
- funktsioonide uurimisel seoste loomiseks analüütilise lahendamise ja graafikute lugemise oskuse vahel;
- rakenduslike ja reaaleluliste protsessidega seonduvate ülesannete lahendamiseks.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- teab lihtsamate funktsioonide määramis- ja muutumiskiirkondade leidmise põhimõtteid;
- oskab uurida lihtsamaid funktsioone nii analüütiliselt kui graafiku abil;
- oskab kasutada elementaarfunktsioonide uurimist reaalse eluliste protsesside lahendamisel;
- oskab leida lihtsamate funktsioonide ja jadade piirväärtuseid;
- rakendada piirväärtust funktsiooni pidevuse uurimisel;
- rakendada tuletist reaalse eluliste protsesside puhul.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Funktsiooni määramis- ja muutumiskiirkond ning graafik.	Funktsioonide graafikute joonestamine	2
Funktsiooni uurimine võrrandi ja võrratuse abil.	Analüütilise lahendamise ja graafikute joonestamise abil funktsioonide uurimine	3
Astmefunktsioonid ja nende teisendused.	Töölehe täitmine GeoGebra abil	1
Logaritm- ja eksponentvõrrandid ning võrratused, nende abil reaaleluliste protsesside uurimine.	Rakenduslike ja reaaleluliste protsessidega seonduvate ülesannete lahendamine	3

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Trigonomeetrilised võrrandid ja nende rakendused.	Rakenduslike ja reaaleluliste protsessidega seonduvate ülesannete lahendamine	3
Funktsiooni ja jada piirväärtus, ühepoolset piirväärtused, jada piirväärtuse rakendused.	Piirväärtusega seonduvate ülesannete lahendamine. Ühepoolsete piirväärtuste õpetamine ning vastavate ülesannete lahendamine	1
Funktsiooni pidevus ja katkevuspunktid.	Töölehe täitmine Geogebra abil	1
Liitfunktsioon ja selle tuletis.	Keerulisemate liitfunktsioonide tuletiste ülesannete lahendamine	1
Funktsiooni tuletise rakendused, funktsiooni asümtoodid, ekstreemumülesanded.	Rakenduslike ja reaaleluliste protsessidega seonduvate ülesannete lahendamine. Kursusetöö	6

ELU KEEMIA (G2)

Koostaja	Geidi Mitt
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Elu keemia valikkursuse õpik jt õpetajapoolsed materjalid
Muu korralduslik info	24/25. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Valikkursus tugineb gümnaasiumi kohustuslikes keemiakursustes omandatud teadmistele, oskustele ja hoiakutele ning lõimub tihedalt gümnaasiumi bioloogias õpitavaga, käsitledes eluslooduses toimuvate bioloogiliste protsesside keemilisi aluseid ning võimaldades bioloogias õpitut sügavamalt mõista.

Valikkursus käsitleb:

1. Isomeeria.
2. Biomolekulid.
3. Metabolismi skeemid. Ensüümkatalüüs.
4. Ainevahetuse energetika. Elu füüsikaline keemia.
5. Keemiline info looduses.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- tunneb struktuurivalemite põhjal ära tähtsamad õpitud biomolekulid ja vastupidi ning esitab nende biomolekulide keemilise ehituse lihtsustatud skeemide kujul;
- selgitab õpitud biomolekulide (sh vitamiinide jms ainete) rolli organismide ehituses ja talitluses, samuti inimese toitumises;
- avaldab teaduslikult põhjendatud seisukohti levinud müütide ja väärarusaamade kohta toitumise valdkonnas;
- selgitab ensüümkatalüüsi iseärasusi võrreldes tavaliste katalüütiliste reaktsioonidega;
- selgitab rakus toimuvaid metabolismiprotsesse üldistatult, sidudes neid ainevahetuse energetikaga;
- selgitab statsionaarse tasakaalu eripära võrreldes termodünaamilise tasakaaluga ning näitab selle põhimõttelist osa elu eksisteerimises;
- lõimib oma teadmiste tasandil füüsika-, keemia- ja bioloogiakursuses õpitut elusorganismide ehituse ning talitluse kohta;
- selgitab keemiliste infokanalite alusel organismide talitlusi ja ökoloogilisi nähtusi.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Geomeetriline isomeeria: cis transisomeeria, kiraalsus.	Tund juhendajaga, paaris- ja iseseisev töö molekulmodelitega ja https://molview.org/ või alternatiivse programmiga.	2
Biomolekulid. Sahhariidid: monosahhariidid, disahhariidid, struktuursed ja varupolüsahhariidid. Lipiidid: rasvad, fosfolipiidid; rakumembraanid, lipiididega seotud toitumisprobleemid. Valgud: kodeeritavad aminohapped, lihtvalgud, liitvalgud, valkudega seotud toitumisprobleemid. Nukleiinhapped: nukleosiidid, nukleotiidid, nukleiinhapped.	Tund juhendajaga, laboratoorne töö, iseseisev töö, paaris- ja/või rühmatöö, simulatsioonide kasutamine, (teadus)artiklite analüüs.	8
Metabolismi skeemid (lihtsustatud skeemidena): glükolüüs, tsitraaditsükkel, hingamisahel, ettekujutus biosünteesist. Ensüümikatalüüs: ensüümid, koensüümid, vitamiinid, ensüümikatalüüsi erijooned.	Tund juhendajaga, paaris- ja/või rühmatöö, ettekande koostamine, laboratoorne töö.	5
Ainevahetuse energeetika, fotosüntees, biosfääri energeetiline skeem. Elu füüsikaline keemia: keemiline tasakaal ja statsionaarne tasakaal, entroopia, elu füüsikaline olemus, elu tekke probleemidest.	Tund juhendajaga, iseseisev ülesannete koostamine, dokumentaalfilmi vaatamine ja selle sisu analüüs.	4
Keemiline info looduses raku tasandil (ATP/AMP näitel, virgatsained jne), organismi tasandil (hormoonid, virgatsained), liigisiselt (feromoonid) ja liikide vahel (allelomoonid).	Tund juhendajaga, paaris- ja/või rühmatöö.	2

MAJANDUS- JA ETTEVÕTLUSÕPE (G2)

Koostaja	Madis Sarik
Eeltingimused osalemiseks	
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. õa Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Majandus- ja ettevõtlusõpe jaguneb kaheks kursuseks:

Majandusõpetus 1 kursus

Ettevõtlusõpetus 1 kursus

Majandus- ja ettevõtlusõpetuse õppimise eesmärgiks on omandada arusaamine ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning nende vastastikustest seostest nii üksiksiku, ettevõtte, riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil. Seejuures arendatakse õpilastes ettevõtlikku ja keskkonda väärtustavat ning säästvat eluhoiakut, probleemide lahendamise ja uurimise oskusi.

Kursuse praktilisus

Õpitakse analüüsima tööturu nõudmisi ja pakkumisi, nägema ja hindama oma soove ning võimalusi.

Kinnistamiseks toimuvad õppekursioonid ja töövarjutamise päevad.

Majandusõpetuse läbimisel omandavad õpilased oskuse otsida, kasutada, analüüsida ja hinnata mitmesuguseid statistilisi materjale ning kasutada infotehnoloogilisi vahendeid. Majandus- ja ettevõtlusõpetusel on tihe seos teiste õppeainetega.

Kursuse hinne kujuneb kontrolltööde, praktiliste tööde ja uurimuste / iseseisvate tööde / ettekannete hinnetest, õpimapp.

Majandusõppe kursus lõpeb kokkuvõtva hindamisega, mis hõlmab kogu kursuse materjali.

Ettevõtluskursus lõpeb sõltuvalt valitud õpetamismeetodist, kas: lõputestiga või äriplaani esitamise ja kaitsmisega.

Õpitulemused

Majandus- ja ettevõtlusõpetus **aitab paremini mõista** inimese ja keskkonna vastastikuseid seoseid ning langetada õiglasemaid otsuseid.

Õpetab nägema keskkonna, inimese ja majanduselu vastastikuseid suhteid, õppija hakkab tajuma säästva eluviisi vajadust.

Õppija **saab teavet** erinevate elukutsete, elukutsetele esitatavate nõuete ja õppimisvõimaluste kohta, õpib koostama elulookirjeldust ning käituma töövestlustel.

Õppesisu (majandusõpetus)

- Majanduse olemus
- Nõudmine, pakkumine, hind
- Inimene kui omanik, tootja, töötaja ja tarbija
- Raha ja finantsmajandus
- Valitsuse osa majanduses

Õppesisu (ettevõtlusõpetus)

- Turumajandus
- Ettevõtlus ja konkurents
- Ettevõtte alustamine
- Äriidee, äriplaan
- Ettevõtte raamatupidamine
- Juhtimine, meeskonnatöö
- Tööjõud, töölevõtu vestlus, CV
- Turundus
- Ärireeetika, sotsiaalne ettevõtlus

RAHVUSVAHELISED SUHTED (G2)

Koostaja	Catlyn Kirna
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Kõik tundide ja lisamaterjalid on üleval Teras.
Muu korralduslik info	Jüri Gümnaasiumi kohustuslik suunakursus. Kursusel saavad vabade kohtade olemasolul osaleda ka G1 õppijad.

Kursuse kirjeldus

Mida tähendavad rahvusvahelised suhted? Mida teevad rahvusvahelised organisatsioonid? Mis on julgeolek? Nendele ja paljudele teistele küsimustele vastab rahvusvaheliste suhete sissejuhatav kursus, kus vaadeldakse erinevaid teemasid ning arutatakse erinevate näidete üle.

Õppesisu

- Sissejuhatus rahvusvahelistesse suhetesse – mis need on, kuidas neid mõistetakse ja mis on Eesti roll maailmas.
- Rahvusvaheliste suhete ajalugu – huvitavamad momendid RS ajaloost Euroopas ja väljaspool Euroopat.
- Välispoliitika - kuidas seda tehakse ja miks? Kas suured ja väikesed riigid erinevad oma tegevustes? Sissejuhatus julgeoleku teemasse.
- Rahvusvaheline julgeolek – räägime traditsioonilisest ja mittetraditsioonilisest julgeolekust. Kliima mõju rahvusvahelistele suhetele
- Rahvusvaheliste organisatsioonide sünn ja rahvusvaheline õigus.
- Euroopa rahvusvahelised organisatsioonid
- Regionaalsed organisatsioonid mujal maailmas – Aafrika, Aasia ja Ameerika
- Rahvusvahelised suhted ja raha. Rahvusvaheline majandus ja kaubandus.
- Rahvusvahelised suhted aastal 2025. Võtame kokku peamised ja olulisemad teemad ning vaatame rahvusvahelist olukorda hetkel.

Kursuse raames toimub 9 kohtumist, lisaks on vaja esitada kolm kodutööd. Kaks kodutööd asendavad esmaspäevi, kus tunde ei toimu ning viimane kodutöö võtab kursuse kokku. Tundides on loengu osa ja arutelu osa. Kursuse fookus on eelkõige empiirilisel infol ehk räägime eelkõige sellest, et mis on põhilised teemad ja vaatleme iga kord ka mõningaid riike või piirkondi.

RAHVUSVAHELISED SUHTED ÜMBER MAAILMA (G2)

Koostaja	Catlyn Kirna
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Jüri Gümnaasiumi kohustuslik suunakursus. Kursusel saavad vabade kohtade olemasolul osaleda ka G1 õppijad.

Kursuse kirjeldus

Maailmas on umbes 200 riiki, kes iga päev teevad rahvusvaheliste suhete otsuseid ja toiminguid. Kursusel käime reisil ümber maailma, vaatame mõningaid riike ja organisatsioone Aafrikast, Aasiast, Euroopast, Ameerikast ja tutvume isegi Vaikse Ookeani saartega.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab peamisi poliitilisi tuuli erinevates maailmapiirkondades;
- oskab otsida infot erinevate riikide ja organisatsioonide kohta.
- oskab luua seoseid erinevates maailmajagudes toimuvate arengute vahel ning neid analüüsida.
- tunneb peamisi regionaalseid organisatsioone maailmas.

Õppesisu

- Sissejuhatus kursusesse. Räägime Euroopa riikidest, fookus eelkõige Põhja-Euroopal.
- Lääne- ja Lõuna-Euroopa. Räägime eelkõige suurtest riikidest.
- Kus on Aasia ja Euroopa piir? Räägime Venemaast ja tema mõjusfäärist Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias.
- Kagu- ja Ida-Aasia riigid. India-Hiina-Jaapan on peamised, aga räägime teistest ka.
- Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika
- Aafrika – fookus eelkõige Lõuna- ja Lääne-Aafrikal.
- Lõuna-Ameerika suured ja väikesed
- Põhja Ameerika - räägime USAst, Kanadast ja Mehhikost
- Kesk-Ameerika ja Kariibi saared
- Okeania – vaatame Austraaliat, Uus-Meremaad ja nende väiksemaid sõpru. Võtame kursuse kokku ja räägime kodutööst.

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Kursuse raames toimub 10 kohtumist. Kursuse jooksul on vaja koguda viis tunnitööd (igas tunnis väiksem või suurem ülesanne, mõni võib kesta ka läbi kahe kohtumise). Lisaks on vaja teha üks kodutöö - ülevaade ühe riigi välisasjadest. Tähtaeg 26.05. Kõik tööd on arvestuslikud ja täpsemad juhised Tera pesas (kodutöö) või tunnis.

KULTUURILUGU (G2)

Koostaja	Sirje Kuurberg
Eeltingimused osalemiseks	
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. õa Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kultuuriloo eesmärk on tutvustada õpilastele valla (kihelkonna) ajalugu rahvaluulet, rahvariideid, kombeid, looduse jm vaatamisväärtusi. Õpilane oskab hinnata valla tuntud inimeste elutööd, seda analüüsida, lähtudes konkreetsest ajast, on kursis kiirete muutustega valla elus kaasajal, ei jää ükskõikseks vigade suhtes enda ümber. Oskab otsida materjale teostest ja internetist, näiteks mobiilirakendusest RAE RAJAD. Õpilastel on kasutada Julius Põldmäe “Jüri kihelkond. Minevik ja tänapäev”, Spiraalraamat “Rae valla loodus- ja kultuuriväärtused”, Sirje Kuurbergi “Kahel pool tammikut”, Varje Malsroosi ja Oskar Raudmetsa elutööst “Kastepiisad kivilohkudes”, ning just ilmunud “Vaskjala”.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- tunneb kursuse lõpuks olulisi fakte valla ajaloost;
- suudab saadud teavet kriitiliselt hinnata;
- teab oma koduvalla looduse vaatamisväärsusi;
- oskab hinnata valla tuntud inimeste elutööd, oskab analüüsida, lähtudes konkreetsest ajast;
- on kursis kiirete muutustega valla elus kaasajal;
- teab valla arenguplaane;
- ei jää ükskõikseks vigade suhtes enda ümber.

Õppesisu

- Esimesed jäljed.
- Muinasaeg.
- Jüri kihelkonna rahvaluule, rahvaluule kogujad, rahvariided.
- Liber Census Daniae. Munkade teekond.
- Jüri vana ja uus kirik. Pastorid.
- Rae valla mõisad. Rosenhagen. Kurna.
- Rae valla elanikud sõdades. Talud Vabadussõjas osalenutele.
- Rae valla sümbolika. Teeneteplaat. Esimesed aukodanikud.

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- Kunsti Plats ja Rae koolis toimiv loomeresidentuur.
- Rae valla koolid ja lasteaiad.
- Valla traditsioonilised ühisüritused.

Õppekäigud: Mis oli, on ja jääb. Mis tuleb?

- Lehmja tammik ja legendid.
- Sarapiku talu ja kultusekivid.
- Ussivälja ning vana kiviaed. Rae ja Tõdva piir. Ussivälja allikas.
- Köstri maja ning Jüri Muusikaseltsi mälestuskivi.
- Rauasulatamise mälestuskivid.
- Kirikuaed. Hauatähised. Vallale olulised hauad. Vabadussammas. Piibel. Kalmistu. Huvitavad hauatähised ja Rae valla nimekaid lahkunuid.
- Kirik. Kohtumine Tanel Otsaga.
- Sovhoosipoolne alevik. 1959. aasta kaart ja tänapäev.
- Jüri-poolne alevik ja EKE EMV. 1959 ja praegu.
- Kohtumine Priit Põldmäega. Julius Põldmäele pühendatud pink ja Maie Remmeli teooria kiviaedade kohta.

LOODUSES LIIKUMINE (G2)

Koostaja	Kärt Kruuk
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. õa Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursus tutvustab õpilastele looduses liikumise head tava, põhimõtteid ning matkamise ja seiklustegevuste liike. Omandatud teadmised ja oskused annavad õpilastele ülevaate looduses liikumise põhialustest ja toimetulekust ning meeskonnatöö põhimõtetest seiklustegevuses.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- tunneb looduses liikumise põhimõtteid;
- tunneb matkamise erinevaid liike ning tehnikaid;
- oskab planeerida iseseisvalt vähemalt kahe päevase matka;
- tunneb seiklustegevuse ja meeskonnatöö eripärasid;
- on võimeline omandatud teooria ja praktika põhjal hindama läbimõeldud ja ettevalmistatud seikluskogemuse väärtust.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Matkamine ja ülevaade matkaliikide spetsiifikast.	Teoreetiline + iseseisev praktiline	1
Matkatehnika.	Loeng / teoreetiline osa	1
Laagripaiga valik.	Teoreetiline	1
Varustus ja toidu valmistamine.	Teoreetiline + iseseisev praktiline	1
Looduses liikumine ja igaüheõigus.	Teoreetiline osa + praktiline	2
Matka ohutustehnika ja esmaabi.	Teoreetiline + praktiline	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Orienteerumine.	Orienteerumiskaardi ja -ülesannete koostamine ja läbimängimine	2
Matkaprogrammi koostamine (matkaliigi ja sihtkoha valik, planeerimine).	Praktiline töö	1
Seiklustegevuse ja seikluskogemuse eripära.	Teoreetiline osa + praktiline	1
Seiklustegevuse meeskonnatöö maastikul, elamusmängulised võimalused.	Praktiline osa - väljasõit matkarajale	4
Koostöös külaliselektoritega osaletakse praktilisel matkal ning meeskonnakoolituse väljasõidul.	Praktiline osa - väljasõit matkarajale	4
Tutvutakse orienteerumise aluspõhimõtetega Jüri terviseradadel.	Praktiline osa	1

ARHITEKTUURNE MODELLEERIMINE (G3)

Koostaja	Piret Anier
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Harilik pliiats, joonlaud, kolmnurk, sirkel.
Muu korralduslik info	Väljasõit Tallinna

Kursuse kirjeldus

Avaliku, poolavaliku ja isikliku ruumi uurimine nii loengu kui ka kogemusretke vormis. Inimkeskse linnaruumi maketeerimine. Kujutava geomeetria põhialused. Rühmatööd ja individuaaltööd.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- areneb divergentse mõtlemise võimekus (leiab ühele küsimusele või probleemile erinevaid vastuseid või lahendusi);
- oskab ühendada teaduslikku mõtteviisi loomingu lähenemisega;
- suudab analüüsida mitmeid valdkondi siduvaid olukordi eri vaatenurkadest;
- areneb empaatiline, eetiline ja salliv hoiak ümbritsevasse;
- mõistab inimese ja ehitatud keskkonna vahelisi vastastikuseid seoseid ning inimest ja elu ruumi loomisel kesksena;
- märkab ruumi tervikuna ja selle nüansse, oskab seda kirjeldada ning seostada vorme ja funktsioone, ruumi kujundust ja meeleolu;
- mõistab arhitektuuri kui inimese elu kujundavat valdkonda;
- tunneb huvi ehitatud keskkonna kui elukeskkonna vastu, saab aru selle tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus ning selle planeerimise põhimõtetest;
- teab kujutava geomeetria põhitõdesid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus. Poolavalik ruum - kooliruumi uurimine.	Loeng/ kooliruumides uurimisretk. Meeskonnatöö	2
Avalik ruum. Linnaruum. Tänav.	Kogemusretk Tallinna kesklinnas	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Tänavaruumi analüüs.	Õpilaste ettekanded. Meeskonnatöö	1
Tänavaruumi muutused ajas nt Soo ja Vana-Kalamaja tänava näitel.	Case study	1
Inimkeskse linnaruumi planeerimise aluspõhimõtted.	Inspireerivate näidetega tutvumine (ettekanne) ja iseseisev töö kodus Jan Gehl "Linnad inimestele"	1+1
M 1:50 mõõtkavas linnaruumi makett	Maketeerimine ja esitlemine. Meeskonnatöö	5
Isiklik ruum. Tuleviku eluruum.	Loeng-ettekanne.	1
Lähteülesande koostamine. Eskiislahendus eluruumile tulevikus. Hoone kujutamine ruumiliselt, kasutades kujutava geomeetria töövõtteid.	Individuaalne töö	2
Kujutav geomeetria. Frontaalne kalddiameetria, isomeetria, Monge'i meetod, perspektiiv (1 ja 2 punkti), joonte liigid, jooniste vormistamine ja voltimine.	Praktiline individuaalne töö	4
Kinnisvara valimise kriteeriumid. Kokkuvõtted.	Loeng-ettekanne. Tagasiside-teadmiste kontroll.	1

JOONESTAMINE (G3)

Koostaja	Vello Lillemets
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Pliiatsid (automaat 0,5 ja 0,9), joonestuspaber (A4, A3), kustutuskumm (pehme), joonlaud 30 cm, joonestuskolmnurgad (30 ja 60 ning 45), sirkel.
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on anda algteadmisi jooniste valmistamiseks, lugemiseks ja vormistamiseks, õpetada eskiiside ja koostejooniste koostamist ning arendada joonistamisoskusi praktilise tegevuse kaudu.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- tunneb jooniste vormistamist ja kujutamisevõtteid käsitavaid norme;
- valdab eskiisi valmistamise tehnikat;
- oskab valmistada vastavalt kehtivatele normidele lihtsamate detailide eskiise ja tööjooniseid;
- oskab lugeda lihtsaid töö- ja koostejooniseid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Sissejuhatus Jooniste vormistamine. Formaadid. Joonte liigid ja nende kasutamine. Mõõtkavad. Normkiri. Kirjanurgad. Materjalide kujutamine.	Graafiline töö nr 1: Normkiri. Joonte liigid	2
2. Sujuvliited.	Harjutus	2
3. Ristprojektsioon. Monge'i meetod. Kaksvaade, kolmvaade	Graafiline töö nr 2: Mudeli kolmvaade	2
4. Aksonomeetria. Ristisomeetria Geomeetrilised kehad	Harjutus	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

5. Kujutamisevõtted. Vaated. Põhivaated.	Harjutus	2
6. Kaksvaate järgi kolmvaate joonestamine, mõõtmete kandmine kujutistele	Graafiline töö nr 3: Mudeli kolmvaate löigetega	2
7. Keermed. Keermete kujutamine joonistel. Keermetüübid (ülevaade). Keermete tähistamine.		2
8. Eskiis. Eskiisile esitatavad nõuded, eskiisi valmistamise järjekord. Eskiisi valmistamine lihtsatest detailidest. Mõõtmete märkimine	Graafiline töö nr 4: Eskiis	2
9. Koostejoonis. Koostejoonise mõõtmestamine. Keermesliited. Tükitalabel ja selle koostamine.	Harjutus	2
10. Joonise lugemine. Koostejoonise lugemine, detaili kuju ja otstarbe määramine, eskiiside valmistamine. Koostejoonise detaili eskiisi järgi tööjoonise valmistamine.	Graafiline töö nr 5: Detaili tööjoonis	2
11. Teadmiste kontroll	Kontrolltöö	1
	Kokku 11 nädalat:	21

KEEMILISTE PROTSESSIDE SEADUSPÄRASUSED (G3)

Koostaja	Geidi Mitt
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetajapoolsed materjalid
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Valikkursus süvendab gümnaasiumi kohustuslikes keemiakursustes omandatud teadmisi, oskusi ja vilumusi, võimaldab sügavamalt mõista keemiliste protsesside üldisi seaduspärasusi ja kulgemise erinevaid mehhanisme ning annab ettekujutuse keemilistes protsessides avalduvatest kvantitatiivsetest seostest.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- selgitab metallide saamist maagi redutseerimisel;
- selgitab korrosiooni metallide oksüdeerumisel, analüüsib korrosioonitõrjet;
- selgitab sulameid ja nende kasutamise võimalusi;
- selgitab elektrolüüsi ja keemilise vooluallika tööpõhimõtet;
- analüüsib metallidega seotud redoksprotsesse;
- selgitab okside, happeid, aluseid ja sooli ning nendega toimuvaid muutusi reaktsioonides;
- seostab keemiliste elementide ja nende ühendite omadusi rakendusvõimalustega igapäevaelus;
- lahendab arvutusülesandeid reaktsioonivõrrandite põhjal, arvestades lahuste koostist, saagist ja kadu;
- analüüsib keemilise reaktsiooni kiirust mõjutavate tegurite toimet ning selgitab keemiliste protsesside kiiruse rolli keemilises tehnoloogias, looduses ja igapäevaelus.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Metallidega seotud redoksprotsessid: metallide saamine maagist, korrosioon, elektrolüüs, keemiline vooluallikas.	Tund juhendajaga, iseseisev töö, paaritöö, laboratoorne töö.	3

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Korrosioonitõrje võimalused ja kasutamine.	Tund juhendajaga, iseseisev töö, paaris- ja/või rühmatöö.	2
Sulamid ja nende kasutamine.	Tund juhendajaga, iseseisev töö, ettekande koostamine.	2
Oksiidide, hapete, aluste ja soolade keemilised omadused ning nende rakendamine ja seos meie ümber (olmes, kosmeetikas, toidus).	Tund juhendajaga, paaris- ja rühmatöö, iseseisev töö, laboratoorne töö.	8
Kristallhüdraadid.	Tund juhendajaga, iseseisev töö, paaristöö, laboratoorne töö.	2
Lahuse koostise ja saagise arvestamine moolarvutustes reaktsioonivõrrandi põhjal.	Tund juhendajaga, paaris- ja/või rühmatöö, iseseisev töö.	2
Reaktsiooni kiiruse sõltuvus ainete kontsentratsioonist, katalüsaatori kasutamisest ning sellega seotud probleemid keemiatööstuses, looduses ning igapäevaelus.	Tund juhendajaga, paaris- ja/või rühmatöö, iseseisev töö, laboratoorne töö, ettekande või ülevaate koostamine.	2

SAKSA ÄRIKEEL (G3)

Koostaja	Inna Erik
Eeltingimused osalemiseks	B1.1 keeletase
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärgiks on arendada äri ja ametialast üldisemat sõnavara ning treenida nii suulist kui kirjalikku ametialast kommunikatsiooni. Sõnavaraga tutvumiseks ja selle omandamiseks kuulatakse, loetakse, tõlgitakse ja refereeritakse äri- ja ametialaseid tekste. Kõnelemisostkust harjutatakse läbi rollimängude, paaristööde, arutluste ning presentatsioonide. Kirjutamisostkust täiendatakse lühikeste kirjutamisharjutuste (kirjalikud lühikokkuvõtted, e- kirjad, CV koostamine, motivatsioonikirja koostamine) ning tekstipõhiste grammatikaharjutuste läbi.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- tunneb temaatika piires ärikeelee üldist sõnavara, eristab formaalse ja mitteformaalset keelekasutust;
- mõistab temaatika piires võõrkeelset suulist ja kirjalikku teksti (nt. töökuulutused) ja suudab osaleda tööintervjuul;
- tunneb erinevate ametite nimetusi, oskab neid kirjeldada;
- oskab kirjutada võõrkeelset CV-d, motivatsioonikirja, avaldust ja tunneb ametialase kirjavahetuse formaalsusi;
- tuleb toime igapäeva situatsioonides (lennujaamas, rongijaamas, hotellis, restoranis) tundes suhtlusetiketti ja erinevaid kultuurinorme ja tavasid;
- oskab tutvustada firmat ja toodet.

Õppesisu

- Elukutsed, elukutsete kirjeldused, ametikohad, ametikohtade kirjeldused, tööülesanded.
- Tööreisid - hotellis, restoranis, lennujaamas.
- Töökuulutuste lugemine ja mõistmine.
- CV - koostamine, taotluse esitamine, motivatsioonikirja kirjutamine, töövestlus.
- Firma/toote presentatsioon.
- Kirjalik ametialane kommunikatsioon.
- "Small talk" teemad töökohal.

VEENE ÄRIKEEL (G3)

Koostaja	Julia Strukova
Eeltingimused osalemiseks	B1.1 keeletase
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Õpik Z. Saveljeva, S. Guštšina, I. Mangus "Vene ärikeeel kesktasemele"
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärgiks on kaiendada õpilaste sõnavara ja silmaringi ärivaldkonnas. Kujundada ärialast suhtlusoskust nii kõnes kui kirjas. Õpilane mõistab ja väärtustab oma ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi. Arendada maailmapilti, enesehinnangut, anda võimalusi esineda ja oma arvamust teistega jagada. Luua lähtealuse ärimaailma tunnetamiseks. Omandada asjaajamises kasutatavad terminid ja väljendid, samuti ärikeeles alused toimetulekuks muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab vormistada dokumente nii elektrooniliselt kui ka kirjalikult järgides vene ärikeelet;
- oskab vastata kirjadele ärikeeles stiilis;
- koostab reklaami tekste;
- eristab suulist ametlikku ja mitteametlikku keelt ning oskab seda rakendada

Õppesisu

- Oma firma (firma tutvustamine, partneritega tutvumine)
- Ametliku kirja vormistamine (ametlik kirjalik suhtlemine, tekstide ja reklaami loomine)
- Suuline ametlik ja mitteametlik keel (suhtlemine partneritega telefoni teel, enesetutvumine vestluses, kõneetikett)
- Ankeetide täitmine ja lepingute koostamine

TURUNDUS JA DISAIN (G3)

Koostaja	Liina Viirsalu
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse raames omandab õpilane teadmised turunduse tähtsusest ettevõtetmajanduse korraldamisel ja tarbijate vajaduste ja soovide rahuldamisel. Omandatud teadmised ja kogemused annavad võimaluse enesearenguks ja konkurentsivõime tõstmiseks tööturul.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi;
- oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu;
- on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest;
- oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta;
- kavandab oma karjääri;
- mõtleb kriitiliselt ja loovalt;
- arendab ning hindab oma ja teiste ideid, põhjendab oma valikuid ning seisukohti.

Õppesisu

- Turunduse olemus. Turundusstrateegia, missioon, visioon, sihtrühmad, persoona.
- Kliendi väärtustamine. Väärtuspakkumine ja eristumine
- Disainiprotsess & prototüüpimine.
- Digiturundus ja sotsiaalmeedia turundus.
- Influencer turundus vs e-maili turundus.
- Koduleht. Kodulehe optimeerimine, levinud SEO vead. Müügiotsus kodulehel, e-pood ja ostuprotsess.
- Bränding. Brändi mõiste, tööandja bränding, persoonibränd & selle teadlik kujundamine.

PROJEKTIJUHTIMINE (G3)

Koostaja	Madis Sarik
Eeltingimused osalemiseks	Läbitud MEA (majandus- ja ettevõtlusaine)
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õppeaastatel Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse õpetamisega taotletakse, et õppija omandab teadmised projektide vormistamisest, koostamisest ja kirjeldamisest. Võimalusel teostab iseseisvalt või meeskonnaga projekti.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab kirjeldada projekti eesmärki, sihtgruppi ja selle eesmärki;
- oskab välja tuua projekti tegevused ja kirjeldused etappide kaupa;
- oskab koostada projekti teostamise ja aruannete graafikut;
- oskab koostada projekti lihtsustatud eelarvet kuluartiklite lõikes;
- oskab välja tuua projekti oodatava tulemuse;
- oskab hinnata projekti riske ja planeerida jätkusuutlikust;
- oskab kirjeldada ja esitleda projekti teostamisel saadud kogemusi (+ ja -).

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
Projekti olemus ja piiravad tegurid		1
Projektmeeskonna koostöö õuesõppepäev Padisel		6
Projekti tausta koostamine		1
Projektides osalemise kokkuvõtivate aruannete tegemine		2
Projekti eesmärgi ja sihtgruppide kirjeldamine		2
Projekti tegevuse kirjeldused etappide kaupa		2
Projekti planeerimine ja riskid		1
Projekti eelarve ja aruannete koostamine		2
Projekti oodatava tulemuse kirjeldamine		1
Iseseisev või meeskonna poolt teostatud projekt, aruandlused, esitlused		3

KULTUURIDEVAHELINE KOMMUNIKATSIOON (G3)

Koostaja	Liina Viirsalu
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. ja 25/26. õa Jüri Gümnaasiumi õppesuuna kohustuslik kursus.

Kursuse kirjeldus

Valikkursusega taotletakse, et õppija saab ettekujutuse muutuvast maailmast, mis ei ole enam rangelt homogeenne, vaid mitmerahvuseline, kus kõik kannavad kaasas oma kultuuri, kogu selle rikkuses ja ilus. Kultuuride erinevus toob aga tihti kaasa probleeme, sest kõik kultuurid erinevad üksteisest oma uskumuste/religiooni, moraali, väärtushoiakute ja kommete poolest. Et erinevad kultuurid üksteist mõistaksid, peavad nad olema kursis teise kultuuri omapäradega ning nendega arvestama.

Kursuse eesmärk:

- avardada silmaringi ja tõsta kultuurilist teadlikkust;
- tekitada lugupidavat suhtumist teistesse kultuuridesse ja usunditesse;
- õppida tundma erinevaid kombeid, tavasid ja käitumisnorme.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- on teadlikum teistest kultuuridest ning nende eripäradest;
- tunneb vähemalt ühte võõrast kultuuri põhjalikumalt
- oskab kasutada oma teadmisi võõrasse kultuurisituatsiooni sattudes.
- tunneb kultuuridevahelise kommunikatsiooni käsitlemiseks vajalikku sõnavara.
- mõistab, tänu kogutud uutele teadmistele, teisi kultuure paremini ning üritab vältida teise kultuuri vaatlemist läbi oma kultuuri vaatevinkli.

Õppesisu

- Mis on kultuur ja kommunikatsioon.
- Kultuuridevahelised suhtlemistõkked.
- Kultuurišokk: Mis see on. Kuidas avaldub. Selle astmed.
- Viis sotsiaalse elu võtmeküsimust.
- Kultuuride liigitus.
- Aja kasutamine.
- Kommunikatsioon ja keel.
- Kombed ja maneerid.

REKREATSIOON JA SÜNDMUSKORRALDUS (G3)

Koostaja	Kädi Kuhlap (Rae Vallavalitsuse noorsootöö spetsialist, Pildiküla külavanem)
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	- Kursuse käigus moodustame meeskonnad ja/või paarid, kes mõtlevad välja, planeerivad ning viivad ka realselt ellu ühe ürituse. - Vaja on leida endale koht vabatahtliku töö tegemiseks mõne ürituse juures.

Kursuse kirjeldus

Rekreatsiooni ja sündmuskorralduse kursus tutvustab õpilastele viise, kuidas pakkuda teistele erinevaid meelt lahutavaid tegevusi, kuidas korraldada üritusi ning kuidas enda ja teiste tövõimet taastada. Paaris- või grupidööna mõeldakse välja, planeeritakse ning viiakse ka ellu päris üritus. Samuti panustab õpilane ühte üritusse vabatahtlikuna. Õpilased omandavad lisaks teooriale ka palju praktilisi teadmisi ja oskusi, mida on võimalik edaspidises elus kindlasti kasutada.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab teadmisi vaba aja ning sündmuste korraldamisest eri sihtgruppidele;
- oskab nimetada eritüübilisi sündmusi ning teab nende eripärasid;
- on omandanud oskused ürituse eelarve koostamiseks ja teab, kuidas leida üritusele sponsoreid ning kuidas üritust kajastada ning esitleda;
- tunneb vabatahtlikku tööd;
- on osalenud vabatahtlikuna ühel üritusel;
- oskab koostada üritusest artiklit ning kujundada sündmuse plakati;
- teab vaimse tervise esmaabi põhitõdesid;
- on läbinud mänguõpetuse;
- teab meeskonnatöö olulisust, oskab pöörata tähelepanu turvalisusele ning oskab ennetada ja lahendada probleeme;
- on ise välja mõelnud, planeerinud ning ka realselt ellu viinud ühe ürituse;
- on osalenud õppekäigul;
- on sooritanud testi positiivsele tulemusele.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus teemasse, vaba aja, sündmuskorralduse ning rekreatsiooni teooriad	Loeng, individuaal- ja grupidööd	2
Eritüübilised sündmused (tervis, kultuur, sport jne) ning mõtestatud vaba aja veetmine	Loeng, kogu klass arutelus	1
Meeskondadesse jagunemine ning ühise sündmuse planeerimine I	Rühma- ja/või paaristöö	1
Külalislektor (teemaks: ettevõtlikkus)	Loeng ning kogu klass arutelus	1
Ürituste eelarve, sponsorlus, rahastamine, kajastamine ja esitlemine	Loeng, praktilised ülesanded	1
Ühise ürituse planeerimine II	Iseseisev töö meeskondades	1
Vabatahtlik töö (teooria)	Loeng, kogu klass arutelus	1
Vabatahtlik töö (praktika)	Iseseisev töö (ollakse abis mõnel üritusel)	2
Sisuloom: artikli/postituse koostamine ja veebiplakati tegemine	Iseseisev töö kodus, valmib artikkel/postitus ja plakat	1
Enesehoid (vaimse tervise esmaabi)	Loeng ja paaristöö	1
Mänguõpetus läbi praktiliste tegevuste	Ümberpööratud klassi meetod, erinevad aktiivõppemeetodid	2
Meeskonnatöö, ürituste turvalisus ja probleemide ennetamine ning lahendamine	Loeng, grupidöö	1
Ühise ürituse elluviimine	Iseseisev töö meeskondades	2
Õppekäik väljaspool koolimaja	Külastame Kurna küla Rae vallas (sh kuuleme koostööst IKEAgaga, külastame Kurna mõisapargi discgolfirada, külaplatsi jne) ning Frank Events' i Tallinnas (üritusturundusettevõtte)	3
Arvestuslik töö (test) ning kokkuvõtete tegemine	Test sooritatakse veebis	1

Lisa 9. Kooli kohustuslikud ained

MENTORLUS (G1-G3)

Koostaja	Mari Palu
Eeldused osalemiseks	Alustanud õpinguid Rae Gümnaasiumi G1 tasemel.
Õppekorraldus	Kursus läbitakse gümnaasiumi aastate jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Mentori poolt soovitatud kirjandus.

Kursuse kirjeldus

Rae Gümnaasiumis rakendatakse individuaalset mentorlust, et teadlikult ja paindlikult juhtida nii iseennast kui ka suhteid ümbritsejatega. Lähtutakse *coachiva* mentorluse põhimõtetest, kus rõhk on teadlikkusel ja oma arengu eest vastutuse võtmisel.

Mentorluse raames toimub mentorvestlus vähemalt kord trimestris. Kokku vähemalt 3 vestlust õppeperioodis. Mentee vajadustest ja soovidest lähtuvalt võib vestlusi toimuda ka enam kordi.

Õpitulemused

Mentorluse eesmärk on kujundada ennastjuhtiv õppija, kes on võimeline :

- leidma üles oma huvi nii üldiselt kui ka igavates tööloikudes;
- oskama end motiveerida;
- tulema toime eneseregulatsiooni probleemidega;
- jälgima paindlikult oma õppimisprotsessi;
- teadma, milline õpistrateegia millises olukorras on arukas;
- oskama reguleerida õppimisega seotud emotsioone. (*Grete Arro, Kati Aus, 2019*)

Õppesisu

- Kohanemine uue koolisüsteemiga.
- Õpi- ja arengueesmärgid G1, G2 ja G3 aastal.
- Õpijõudluse analüüsimine.
- Õpioskuste ja –strateegiate analüüsimine.
- Oma arenguvajaduste väljaselgitamine.
- Tugevuste ja huvide kaardistamine.
- Individuaalse õppekava loomine.
- Haridus- ja karjääritee jätkamise võimalused.

MOSAIK (G1-G3)

Koostajad	Joosep Roald Võrno, Mari Palu
Eeldused osalemiseks	Alustanud õpinguid Rae Gümnaasiumi G1 tasemel.
Õppekorraldus	Kursus läbitakse gümnaasiumi aastate jooksul. Õppija osaleb minimaalselt 15-s kursuse raames arvestatavas loengus.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Õppijakeskne analüüsivorm Stuumiumi keskkonnas õppija profiilil.
Muu korralduslik info	Loengukursuse raames

Kursuse kirjeldus

Mosaik ehk loengukursus on Rae Gümnaasiumi õppekavas kohustuslik valikkursus, mille raames osaleb õppija minimaalselt 15 loengus. Igal õppeaastal korraldab Rae Gümnaasium Mosaigi raames arvestatavaid loenguid, kuid õppija soovil on võimalik osaleda ka kooliväliselt korraldatavates loengutes. Loengus osalemise järgselt koostab õppija etteantud küsimuste põhjal analüüsi Stuumiumi keskkonnas. Kursuse arvestus toimub üldjuhul õppija kolmanda õppeaasta teises pooles. Kursusel rakendatakse mitmeeristavat hindamist.

Kursuse raames koolivälisete loengute hulka arvestatakse muude haridusasutuste, ettevõtete, riigiasutuste korraldatavaid loenguid, seminare, foorumeid, töötube, mille kestvus on minimaalselt 60 minutit. Koolivälisete loengute korral tuleb analüüsis välja tuua ka ürituse info: toimumise aeg ja koht, läbiviiv asutus, esinejad, tegevuse vorm ning ürituse lühikirjeldus. Võimalusel lisada ka viide üritusele, kui sellekohane informatsioon on leitav veebist.

Kursuse raames on õppijal võimalus ka ise loengut läbi viia. Sellisel juhul võib konspektis keskenduda sisu asemel ürituse läbi viimise reflekteerimisele.

Õpitulemused

Kursuse eesmärgiks on õppija silmaringi avardamine, karjääri- ning edasiste akadeemiliste võimaluste nähtavaks tegemine, õppija analüüsi- ning reflekteerimisvõime arendamine. Kursus toetab samuti õppijate üldpädevuste kujundamist ja realiseerida läbivate teemade õpet.

Kursuse edukalt läbinud õppija on:

- valinud omale meelepärased loengud ning neist aktiivselt osa võtnud;
- koostanud iga loengu kohta enda jaoks loengu lahti mõtestava analüüsi;
- reflekteerinud loengutest saadud mõtteid, kogemusi ja teadmisi mentoriga;
- võimeline loengu teemal kriitiliselt arutlema ning selle põhjal esitama küsimusi ning hinnanguid.

Õppesisu

- Valitud loengutes osalemine.
- Kursuse raames arvestatavatel üritustel osalemine.
- Analüüside koostamine.
- Kursuse reflekteerimine mentoriga.

Lisa 10. Riigikaitse (G1, G2)

Koostaja	Vahur Hanko
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub nädalase kursuse õppeperioodi jooksul. 24/25. õa osalevad korraga kursusel G1 ja G2 õppijad.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Eesti sõjaajalugu. Tänapäeva kriisid, sõjad ja relvakonfliktid, nende lahendamine, rahvusvaheline sõjaõigus. Eesti kaitsepoliitika. Eesti osalemine NATOos. Eesti Kaitsejõudude struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväge ja Kaitseväe sümboolika ja traditsioonid. Kaitseväeteenistus. Riviõpe. Relvaõpe (laskeharjutus). Topograafia ja orienteerumine. Esmaabi välitingimustes. Massihävitusrelvad ja kodanikukaitse. Keskkonnakaitse kaitseväes. Küberkaitse. Psühholoogiline kaitse. Elanikkonnakaitse.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab ülevaadet Eesti sõjaajaloost ning selle seotusest Euroopa ning maailma sõjaajaloo;ga;
- saab aru oma rollist riigi igapäevases toimimises ja teab oma võimalusi riigikaitse osalemiseks;
- tunneb Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika põhialuseid ning riigikaitse ülesehitust;
- omandab algteadmised ajateenistusest ja teenistusest reservis;
- omab ülevaadet kaitseväeteenistust reguleerivatest seadustest ja õigusaktidest;
- tunneb sõjaväelist rivikorda ja saab aru selle õpetuslikust ning distsiplinaarsest olemusest;
- omab praktilist kogemust laskeasjanduses ja on tutvunud relvade ohutu käsitlemisega;
- omab algteadmisi topograafias ja oskab iseseisvalt orienteeruda maastikul koos abivahenditega;
- teab massihävitusrelvade põhitüüpe, kasutamise eesmärgi ja tagajärgi;
- tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid kaitseväes;
- teab esmaabi võtteid ja elustamise põhimõtteid;
- oskab orienteeruda küberkeskkonnas ja oskab vältida küberohte;
- omab ülevaadet psühholoogilise kaitse aspektidest;
- tunneb elanikkonnakaitse meetmeid ja praktilisi osakusi kriisiolukordadeks valmistumisel.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Eesti sõjaajalugu	Õppekäik ESM (Sõjamuuseum)	2
Tänapäeva kriisid, sõjad ja relvakonfliktid, nende lahendamine, rahvusvaheline sõjaõigus	Klassitund	1
Eesti kaitsepoliitika. Eesti osalemine NATO-s	Klassitund	1
Eesti Kaitsejõudude struktuur ja ülesanded. Eesti kaitseväge ja Kaitseliidu sümbolika ja traditsioonid	Klassitund	2
Kaitseväeteenistus	Klassitund	1
Riviõpe	Lähiümbrus	1
Relvaõpe (laskeharjutus)	Õppekäik lasketiiru	3
Topograafia ja orienteerumine	Klassitund ja lähiümbrus	2
Easmaabi välitingimustes	Klassitund ja lähiümbrus	2
Massihävitusrelvad ja kodanikukaitse	Klassitund	2
Keskkonnakaitse kaitseväes	Klassitund	1
Küberkaitse	Klassitund	1
Psühholoogiline kaitse	Klassitund	1
Elanikkonnakaitse	Klassitund	1

Lisa 11. Tuleviku töömaailma kimpude valikkursuste kavad

Õppija koostab oma õppekava lähtudes kooli pakutavatest valikkursustest. Igal õppeaastal läbib õppija ühe tuleviku töömaailma kimbu, mis tutvustab õppijale tehnoloogia/inseneeria valdkonda ning annab võimaluse avastada endas uusi võimeid ja huvisid. Tuleviku töömaailma kimbud on inspireeritud [inseneeriapuust](#). Tuleviku töömaailma kimbud koosnevad kolmest kursusest. Ühes õppeaastas läbib õppija ühe kimbu, gümnaasiumi jooksul läbib õppija 9 kursust. Gümnaasiumi jooksul võib õppija läbida sama valdkonna või erinevate valdkondade kimbu. *Alus: Rae Gümnaasiumi õppekava*

Transport ja logistika G1

[Mehitamata lennundus](#)

[Materjalitehnoloogia](#)

[Majandusõpetus](#)

Tootmine ja töötlemine G1

[Tootmisprotsessid](#)

[Keskkonnatehnoloogia](#)

[Sissejuhatus ringmajandusse](#)

Kommunikatsioon G1

[Andmekaitse ja netipivaatsus](#)

[Programmeerimise alused](#)

[Asjade internet](#)

Arhitektuur, geomaatika, ehitus G1

[Geoinformaatika](#)

[Joonestamine](#)

[Tehniline graafika](#)

Tervisetehnoloogia

[Inimese anatoomia ja füsioloogia](#)

[Tervishoiukorraldus](#)

[Tervishoiutehnoloogia](#)

Infotehnoloogia

[Programmeerimise alused](#)

[Kõige praktilisem viis alustada robotikamaailma avastamist](#)

[Projektijuhtimine](#)

MEHITAMATA LENNUNDUS (G1)

Mehitamata õhusõidukid ja nende käitamine

Koostajad	Oskar Saarepera, Kuldar Saaremäe, Crismar Liukonen, Ott Tahk, Madis Sügis, Alisa Lepik, Gert Rüütli, Klaus Sebastian Levit, Karl Caspar Sünter (Eesti Lennuakadeemia)
Eeltingimused osalemiseks	Transport ja logistika kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Toimub MOOC kursusena õppeperioodi jooksul. Osalejate arv minimaalselt 12.
Vajalikud õppematerjalid ja -vahendid	Täielikult e-õpe Moodle keskkonnas.
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus. Vabade kohtade olemasolul võib valida ka vabaks valikkursuseks.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on anda õpilastele ülevaade mehitamata lennundusest ja selle kasutusalaadest.

Kursus on täielikult e-õpe Moodle keskkonnas.

Kursuse läbimise tingimused:

- iga teema lõpus on sooritatud Moodle harjutus positiivsele tulemusele;
- kursuse lõpus on sooritatud valikkvastustega eksam positiivsele tulemusele.

Kursuse maht on 35 akadeemilist tundi, mis vastab Rae Gümnaasiumi kursuse mahule.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- tunneb erinevaid mehitamata õhusõidukite süsteeme ja teab nende kasutusvaldkondi;
- orienteerub erinevates mehitamata lennundust reguleerivates seadustes ja dokumentides;
- teab riske ja ohte, mis võivad kaasneda mehitamata õhusõidukite käitamisega;
- teab, kuidas omandada kaugpiloodi pädevus.

Õppesisu

Teemad	Alateemad	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse	Kursuse ülesehitus, eesmärgid, materjalid ja infoallikad.	1
Mis on mehitamata õhusõiduk?	Mehitamata lennunduse ajalugu. Droonide kasutusvaldkonnad. Kaardistamine ja inspeksioonid. FPV droonid. Tulevikutehnoloogiad.	5
Regulatsioonid ja lennuohutus	Õiguslik raamistik. Avatud kategooria reeglid. C-kategooria märgisega droonid.	8

	Kaugpiloodipädevused. Toimingud Transpordiametis. Erikategooria reeglid. Õhuruumi korraldus Eestis, lennukeelu alad, NOTAMid. Lennuohutus.	
Droonide ehitus 1	Aerodünaamika, stabiilsus ja kontroll. Erinevate droonide tüübid. Droonide ehituse sissejuhatus, plokk-skeem arhitektuur. Autopilot ja selle ülesanded. Navigatsiooniseadmed. Sideseadmed.	6
Droonide ehitus 2	Energia salvestamine. Elektrimootorid ja nende juhtimine. Vedelkütusega mehitamata õhusõidukid. Servomootorid ja nende juhtimine. Maapealsed juhtimiskeskused.	5
Käitamisprotseduurid	Käitamisprotseduuride olulisus. Inimfaktor. Lennumissiooni näidis.	3
Meteoroloogia	Ilmastiku mõju drooni jõudlusele (niiskus, rõhk, temperatuur). Ilmaprognoosid ning nendest arusaamine. METAR. Ilmaolude hindamine.	3
Kursuse kokkuvõte	Eksamiks ettevalmistumine. Valikvastustega eksami sooritamine.	4

MATERJALITEHNOLOOGIA (G1)

Koostajad	TalTechi materjali- ja keskkonnatehnoloogia instituudi õppejõud. Vastutav õppejõud Tiia Plamus.
Eeltingimused osalemiseks	Transport ja logistika valikkimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Üks päev perioodi jooksul toimub õppetöö TalTechi materjali- ja keskkonnatehnoloogia instituudi laborites.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppijal on täienenud teadmised kaasaegsetest materjalidest, nende valmistamise tehnoloogiast ning kasutusvaldkondadest.

Õppesisu

- Kaasaegsed materjalid meie elukeskkonnas, nende valmistamise tehnoloogiad ning kasutusvaldkonnad.
- Intelligentset ja tehnilised tekstiilid, nutika tekstiilitoote valmistamine, laserlõikus- tehnoloogia, keskkonnatehnoloogia, päikeseenergeetika, kodustest materjalidest fotoelemendi valmistamine, puit ja puidust komposiitmaterjalid, puiduliikide tuvastamine ja vineeri valmistamine, plastid ja nende jätkusuutlik kasutamine.

MAJANDUSÕPE (G1)

Koostaja	Gerli Veeleid
Eeltingimused osalemiseks	Transport ja logistika valikkimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on avardada õppija silmaringi ja omandada mõistmine kuidas me kõik oleme osa majandusest. Arusaamine ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning vastastikutest seostest nii üksikisiku, ettevõtte, riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil. Seejuures arendada õpilastes ettevõtlikku ja keskkonda väärtustavat ning säästvat eluhoiakut, probleemide lahendamise ja uurimise oskusi. Anda tulevikuks kaasa oskused ja teadmised, et mõista ja analüüsida isiklikke valikute tähtsust igapäevases elus otsuste langetamisel.

Õpitulemused

Kursuse läbimise tulemusena saab õppija aru majanduse toimimisest mikro- ja makrotasandil. Kuidas langetavad valikuid invidiidid, ettevõtted ja valitsused ressursside nappuses ning kuidas kandub see üle indiviidi isiklikku eelarve planeerimisse, säästmisesse ja investeerimisse. Millist tähtsust mängib otsuste langetamisel kriitiline ja analüüsiv meel ja kuidas majanduspoliitilised otsused mõjutavad ühiskonda ja selle toimimist. Kas ja mil moel mõjutavad maksud sotsiaalset heaolu ning millist rolli mängib kaubandus globaliseerumisel ning kuidas mõjutab muutuv majandus riike ja indiviide ülemaailmselt. Kursuse lõpuks oskab õppija langetada esimesi edasiviivaid valikuid oma karjääri suunas ning näeb ennast osana majandusest ja teab kuidas tema otsused mõjutavad majandust.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Kellest- millest koosneb majandus?	Uurime, keda on majanduse toimimiseks vaja ja mille jaoks. Hindame enda rolli majanduses ning analüüsime kui saamahimulised me oleme.	2
Tootmistegurid	Uurime, millised tegurid peavad olema täidetud, et saaksime lõpmatult toota ja pakkuda erinevaid teenuseid.	1
Turumajanduse alused ja majandussüsteemid	Analüüsime värvilisi majandussüsteeme läbi rollimängu.	2

Mis hoiab majandust töös: nõudmine ja pakkumine	Analüüsime isiklike soove ja vajadusi, kaardistame isiklike harjumusi. Vaatame filmi.	2
Numbrid majanduses: maksud, pangandus ja investeerimine	Külaline. Tutvume pankade rolliga majanduses, uurime kes ja milliseid makse maksab, mängime rahaga.	2
Minu suhe rahaga	Koostame eelarvet, tarbimisharjumuste analüüs, teeme esimesi samme unistuste elu suunas, planeerime järgmisi väljaminekuid.	1
Esimene töökogemus: mida pean teadma ja kuidas valmistuda?	Külaline; isikliku karjääriplaani koostamine; töövestlus	3
Tarbijakäitumine: kuidas olla teadlikum tarbija	Uurime, kuidas märgata turundustrikke. Näidis kaasuse lahendamine	2
Eesti majandus ja selle toimimine	Saame teada miks Eestis elu on nii kallis, kas või kuidas meie käitumine seda mõjutada võiks.	1
Majandus tsüklilisus läbi ajaloo	Uurime ja analüüsime miks kriisid majanduses korduvad ning milline roll on selles tarbijakäitumisel.	1
Globaliseerumine ja õiglase majandus	Võrdleme juhtivriikide strateegiaid, analüüsime erinevate organisatsioonide seatud ja juba saavutatud eesmärgi. Rühmatöö	2
Kaubandus majanduses	Külaline. Uurime, millisel tootel ja teenusel on kõige olulisem roll majanduse toimimises ja miks see nii on?	2

TOOTMISPROTSESSID (G1)

Koostaja	Jaak Lavin (Tallinna Tehnikakõrgkool)
Eeltingimused osalemiseks	Tootmine ja töötlemine valikkimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas perioodil september-november. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Vajalikud õppematerjalid on kättesaadavad elektroonselt (Moodle's)
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärgiks on tutvustada õpilastele tootmisettevõtte väärtuse loomise protsessi toimimise oluliste aspektidega ja sellega seotud otsuseid läbi praktiliste tootmissimulatsioonide ja ülesannete. Kursuse käigus käsitletakse tootmisettevõtte protsesside olulisi aspekte nagu tootmiseks valmisoleku tagamine, tootmispotentsiaali loomine, tootmise ajaline ja mahuline planeerimine ja tootmise kui väärtuse loomise protsessiga seotud otsuste vastuvõtmine ja nende otsuste seos ettevõtte majandustegevusega.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- saab tervikliku ülevaate tootmistegevuse planeerimise ja juhtimise eesmärkidest ning erinevatest aspektidest;
- tunneb tootmise planeerimise ja tootmistegevuse korraldamise erinevaid praktilisi mudeleid ja meetodeid;
- saab praktilisi kogemusi ja mõtteid, kuidas ning milliste vahenditega tootmistegevust paremini korraldada;
- saab tervikülevaate tootmisprotsesside optimeerimise erinevatest tasanditest;
- saab praktilisi kogemusi protsesside optimeerimise erinevatest teoreetilistest seisukohtadest ja praktilistest mudelitest ning meetoditest.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Kursuse sissejuhatus, kursuse toimimise struktuuri tutvustamine, kursuse läbimise tingimused, koostööreeglid.	Loeng, arutelu, gruppitöö	0,5
Sissejuhatus tootmisprotsesside juhtimisse. Väärtuse loomine ja väärtusahel	Loeng, arutelu	0,5
Tootmise planeerimise ja otsustamise olulised aspektid	Loeng, praktilised ülesanded	2

Sissejuhatav tootmismäng "Karastusjookide tehas"	Grupitöö	2
Interaktiivne tootmissimulatsioon "TEHAS 47" Sissejuhatus	Loeng, grupitöö	2
Tootmiseks valmisoleku loomise olulised aspektid	Loeng, praktilised ülesanded	1
Esimese perioodi otsustuste tegemine ja tulemuste analüüs	Grupitöö	1
Tootmise planeerimine ja sellega seotud otsused	Loeng, praktilised ülesanded	1
Teise perioodi otsustuste tegemine ja tulemuste analüüs	Grupitöö	1
Tootmise planeerimine ja sellega seotud otsused	Loeng, praktilised ülesanded	1
Kolmanda perioodi otsustuste tegemine ja tulemuste analüüs	Grupitöö	1
Tootmisega seotud finantsotsused	Loeng, praktilised ülesanded	1
Neljanda perioodi otsustuste tegemine ja tulemuste analüüs	Grupitöö	1
Tootmisega seotud finantsotsused	Loeng, praktilised ülesanded	1
Viienda perioodi otsustuste tegemine ja tulemuste analüüs	Grupitöö	1
Kokkuvõttev tulemuste analüüs simulatsiooni lõpu	Analüüs	1
Kulusäästliku tootmise põhimõtted	Loeng	1
Kulusäästliku tootmise praktikum "Car Factory"	Grupitöö	2

KESKKONNATEHNOLOOGIA (G1)

Koostaja	Monica Vilms (Tallinna Tehnikakõrgkool)
Eeltingimused osalemiseks	Tootmine ja töötlemine valikkimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas perioodil september-november. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus. Ühel päeval 2*70 min toimub TTK laboris.

Kursuse kirjeldus

Keskkonnatehnoloogia ehk tehnoloogia, mille kasutamisega saab säästa loodusressursse. Kursuse eesmärk on tutvustada keskkonnatehnoloogia erinevaid võimalusi ja lahendusi.

Kursuse käigus käsitletakse alljärgnevaid teemasid - saasteainete vähendamine, ressursside säästlik kasutamine, jäätmete vältimine ja vähendamine, keskkonnasõbralikud lahendused, ühiskonna jätkusuutlikus, olelusringi hindamine.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab ülevaadet keskkonnatehnoloogia erinevatest võimalustest ja lahendustest;
- on analüüsinud enda elukeskkonnas olevaid keskkonnatehnoloogilisi aspekte ja leidnud lahendusi.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Kursuse sissejuhatus, keskkonnatehnoloogia, ökoloogiline ehitus	Loeng, arutelu	3
Õhk ja õhureostus, müra, sisekliima	Loeng, arutelu	2
Pinnas ja selle puhastamine	Loeng, arutelu	2
Vesi ja kanalisatsioon	Loeng, arutelu	2
Veelabor	Laboritööd TTK laboris	2
Energeetika	Loeng, arutelu	2
Jäätmed, käitlus ja ressurss	Loeng, arutelu	3
Tootmine ja sealsed keskkonnatehnoloogiad	Loeng, arutelu	2
Ökokaardistamine	Loeng, arutelu	3

SISSEJUHATUS RINGMAJANDUSSE (G1)

Koostaja	Margit Kull (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Tootmine ja töötlemine valikkimbu valimine.
Õpekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus.

Kursuse kirjeldus

Ringmajanduse loengutes uurime, mida tähendab ringmajandus, milleks on see oluline ja kellele on seda vaja. Samuti otsime vastuseid küsimustele kuidas säästlikult toota ja tarbida, millised on ringmajanduslike praktikate võimalused erinevates valdkondades ning kas kõiki ringmajanduse praktikaid on alati mõistlik rakendada.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- omab ülevaadet ringmajandusest ning tunneb selle olulisust;
- teab kuidas säästlikult toota ja tarbida ning millised on ringmajanduslike praktikate võimalused erinevates valdkondades.

Õppesisu

- Sissejuhatus ainesse. Jätksuutlikkus, kaasaegsed ärimudelid, ringmajanduse alustalad.
- Kestlikud tooted, nende kavandamine, ökodisain. Ülevaade keemiatööstusest (külaline).
- Jäätmetehierarhia, jäätmetekke vähendamine, elu mürgivabas keskkonnas, tarbija vastutus jäätmetekkes. Ülevaade plastitööstusest.
- Sekundaarsed toorained, ringlus tootmisprotsessides, tööstussümbioos, teisese toorme turu loomine, tarbija võimalused taaskasutuseks. Ülevaade tekstiilitööstusest (külaline).
- Elu ümbritsevas keskkonnas, ringmajanduse toimimise edendamine inimeste, piirkondade ja linnade hüvanguks, ülemaailmsed jõupingutused, ehitus ja hooned. Ülevaade taastuenergiast, sh reovesi ja biomass.
- Ringmajandusele ülemineku võimalused teadusuuringute, innovatsiooni ja digitaliseerimise abil. Ülevaade puidutööstusest (külaline).
- Ringmajanduse praktikad, praktikate rakendamise võimalused, toote oleusring. Ülevaade pakendamise võimalustest.
- Ringmajanduse motivaatorid, usaldus ja teised sotsiaalsed tegurid kestlikuks koostöök. Ülevaade toidutööstusest.
- Grupitööde ettekanded tunnis käsitletud tööstuste põhiselt.

ANDMEKAITSE JA NETIPRIVAATSUS (G1)

Koostaja	Gerda Rentel
Eeltingimused osalemiseks	Kommunikatsiooni kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20-36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Nutiseade (võimalusel sülearvuti/tahvelarvuti või telefon).
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus. Vabade kohtade olemasolul võib valida vabaks valikkursuseks.

Kursuse kirjeldus

Tänapäeva digitaalses maailmas ei saa me enam üle ega ümber andmekaitsest ja privaatsusest internetis. See on valdkond, mis on pidevas muutumises tänu tehnoloogia kiirele arengule. Teeme kursusel sissevaate erinevatesse teemadesse nagu isikuandmete töötlemine, andmekaitsega seotus seadusandlus, privaatsuse kaitsmise võtted, autoriõigused. Veelgi olulisem roll on praktilisel lähenemisel - paneme käed külge ja vaatame üle enda isiklikud privaatsusseaded sotsiaalmeediakanalites, uurime meie enda külastatavate veebilehtede ja sotsiaalmeediakanalite privaatsuspoliitikat, kaardistame oma digitaalselt jalajälge, vaatame, kes meie andmeid koguvad ja miks. Teeme oma digimina puhta(ma)ks!

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud:

- selgitab mõisteid nagu andmekaitse, netiprivaatsus, isikuandmed ja oskab orienteeruda mõistetega seotud näidetes;
- nimetab erinevaid andmekaitsega seotuid seadusi Eestis ja Euroopas ning selgitab nende eesmärgi;
- toob näiteid isikuandmete kogumisest, andmekaitseõiguste rikkumistest;
- korrastab enda sotsiaalmeediakanalite privaatsusseadeid ja tutvub enda enim külastatavate veebilehtede/kanalite privaatsuspoliitikaga;
- nimetab netiprivaatsusega seotuid ohte ja kirjeldab, kuidas ohte tuvastada ja vältida;
- selgitab autoriõiguste vajalikkust ja olemust;
- mõtestab lahti enda digitaalset jalajälge ja paneb paika plaani jalajälje vähendamiseks või muudeks edasisteks sammudeks.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse. Andmekaitse ja netiprivaatsuse komponendid ja olulisus.	<ul style="list-style-type: none"> • Tutvumine läbi mängu. • Kokkulepete loomine rühmades. 	1

	<ul style="list-style-type: none"> • Plaani ja hindamisjuhendi tutvustus. • Paaristöö teema tutvustamiseks. 	
Põhimõisted: andmekaitse, privaatsus, isikuandmed.	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng mõistetest • Rühmatöö: isikuandmete tuvastamine • Tunnete kaardistamine: isiklik netipivaatsus 	1
Andmekaitse seadusandlus	<ul style="list-style-type: none"> • Eelteadmiste kaardistamine paaristööna • Loeng (GDPR ja Eesti seadused) • Rühmatöö: andmekaitse seaduste mõju hindamine igapäevaelule (erinevad olukorrad) 	2
Isikuandmete kogumine	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng, kes kogub meie andmeid ja miks. • Miniväitlus teemal "õigus olla unustatud" 	1
Isikuandmete kogumine	<ul style="list-style-type: none"> • Individuaalne analüüs: erinevate veebilehtede privaatsuspoliitikate lugemine ja ülesannete täitmine. 	1
Netipivaatsuse ohud	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng ja diskussioon: andmelekked, häkkimine. • Rühmatöö: tuntute näidete analüüs, arutelu. 	1
Netipivaatsuse ohtude ennetamine	<ul style="list-style-type: none"> • Iseseisev tutvumine: kuidas tuvastada ja vältida ohte. Sammude kaardistamine. 	1
Sotsiaalmeedias privaatsus	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng ja diskussioon: privaatsusseaded erinevates sotsiaalmeediakanalites. • Probleemlahendused rühmatööna. 	1
Sotsiaalmeedia privaatsusseaded	<ul style="list-style-type: none"> • Individuaalne töö: isiklike privaatsusseadete ülevaatamine ja kohandamine vastavalt juhenditele. 	1
Autoriõigused	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng autoriõigustest • Rühmatöö: juhtumite analüüs autoriõiguste rikkumistest • Loeng ja arutelu Creative Commonsist + näited, arutelu 	2
Digitaalne jalajälg	<ul style="list-style-type: none"> • Loov tund: oma isikliku jalajälje loomine 	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Digitaalne jalajälg	<ul style="list-style-type: none"> Ajurünnak ja arutelu rühmades iseseisvalt (kuidas vähendada oma jalajälge). 	1
AKI külastus või külalisloeng	<ul style="list-style-type: none"> Võimalusel Andmekaitse Inspeksiooniga kohtumine/külastus = 90 min (iseseisev arutelu peale külastust paarilisega 50 min) 	2
Tuleviku trendid andmekaitstes ja privaatsuses	<ul style="list-style-type: none"> Uute tehnoloogiate kaardistamine ja väljakutsed seoses andmekaitsega 	1
Isikuandmed ja demokraatia	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentaalfilmi vaatamine (oht valimistele ja demokraatiale). 	2
Isikuandmed ja demokraatia: analüüs	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentaalfilmi põhjal analüüs, ülesanded rühmas (kuidas isikuandmete kogumine võib olla oht demokraatiale). 	1
Kokkuvõte. Tagasisidestamine.	<ul style="list-style-type: none"> Mängud, enesekontrolltest kokkuvõtteks. Tagasiside andmine. 	1

PROGRAMMEERIMISE ALUSED (G1)

Koostaja	Julia Voronetskaja (Tallinna Tehnikakõrgkool)
Eeltingimused osalemiseks	Kommunikatsiooni kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Personaalarvuti või sülearvuti. Arvutisse peab olema installitud mõni veebibrauser ja Visual Studio Code tarkvara (kättesaadav tasuta). Visual Studio Code miinimumnõuded: Operatsioonisüsteem: Windows 7, 8, 10, 11. MacOS 10.10 või uuem. Protsessor: 1.6 GHz või kiirem. Mälu: 1 GB RAM. Salvestusruum: Vähemalt 200 MB vaba kettaruumi.
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus. Kursus toimub 100% veebis Moodle õpikeskkonnas. Iga kursuse teema juurde kuulub iseseisev ülesanne või test teema kinnistamiseks. Kõik vajalikud tarkvara paigaldamise juhised on kursuse materjalides.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on tutvustada programmeerimise põhiluseid, kasutades JavaScripti, ühte populaarseimat programmeerimiskeelt.

Miks just JavaScript?

1. Lihtne algajatele: JavaScript on suhteliselt lihtne ja intuiitvne keel, mis sobib hästi programmeerimise õppimiseks. See võimaldab kiiret tagasisidet ja aitab näha töö tulemusi kohe.
2. Universaalne kasutusala: JavaScript on laialdaselt kasutatav mitte ainult veebiarenduses, vaid ka serveripoolsete rakenduste, mobiilirakenduste ja isegi mängude loomisel.
3. Minimaalne seadistus: JavaScript ei vaja keerulise tarkvara installimist kasutaja arvutisse, mis muudab selle õppimise lihtsaks ja hõlpsasti ligipääsetavaks.

Kursus hõlmab mitmeid olulisi mõisteid, sealhulgas:

- **Muutuja:** kursuse osalejad õpivad, kuidas kasutada muutujaid, et salvestada ja manipuleerida andmeid programmis.
- **Andmed ja andmetüübid:** kursus selgitab erinevaid andmetüüpe ja kuidas neid kasutada erinevate andmete esitamiseks ja töötlemiseks.
- **Programmeerimise põhimehhanismid:** kursuse osalejad uurivad programmeerimise põhielemente, nagu tsüklid, tingimused ja muud olulised mõisted, mis on vajalikud programmeerimise põhiluste mõistmiseks.

Kursuse edukaks läbimiseks tuleb täita kõik kohustuslikud testid ja iseseisvad ülesanded vähemalt 51% ulatuses. See tähendab, et iga iseseisv ülesanne või test tuleb täita, esitada ning saada hindeks vähemalt 51%. Täpsemad tingimused teemade kaupa on kirjeldatud Moodle kursuse õppematerjalides.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab kasutada erinevaid andmetüüpe ja operaatoreid teabe töötlemiseks programmides.
- mõistab põhilisi programmeerimise kontseptsioone, nagu muutujad, tingimused ja tsüklid.
- oskab luua ja käivitada JavaScript-programme lihtsate ülesannete lahendamiseks.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Kursuse sissejuhatus ja tutvumine Visual Studio Code keskkonnaga. Esimese kasutajaliidese loomine HTML/CSS abil. Esimese projekti koodi lisamine GitHubi versioonihaldussüsteemi Git abil. Väljund/sisend. Muutuja ja selle tüübid. Andmetüübid.	Videoloeng, töö koodiga. Test/iseseisv ülesanne	2
2. Kontrollstruktuurid: if ja if-else ning lülituskonstruktsioon switch.	Videoloeng, töö koodiga. Test/iseseisv ülesanne	2
3. Loogilised operaatorid AND, OR ja NOT.	Videoloeng, töö koodiga. Test/iseseisv ülesanne	2
4. Math.random() ehk juhusliku numbriga mõiste. Arvamismängu "arva number" loomine.	Videoloeng, töö koodiga. Mängu loomine Test/iseseisv ülesanne	2
5. Math.random() - Kivi, paber, käärid mängu loomine. Osa 1.	Videoloeng, töö koodiga. Mängu loomine Test/iseseisv ülesanne	2
6. Math.random() - Kivi, paber, käärid mängu loomine. Osa 2.	Videoloeng, töö koodiga. Mängu loomine Test/iseseisv ülesanne	2
7. Andmestruktuur – massiiv ja selle meetodid.	Videoloeng, töö koodiga. Test/iseseisv ülesanne	2
8. Juhuslikku elemendi valimine massiivist (Epic Fight mäng). Osa 1.	Videoloeng, töö koodiga. Mängu loomine Test/iseseisv ülesanne	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

9. Juhuslikku elemendi valimine massiivist (Epic Fight mäng). Osa 2.	Videoloeng, töö koodiga. Mängu loomine Test/iseseisev ülesanne	2
10. For-ja While -tsüklid.	Videoloeng, töö koodiga. Projektipõhine õpe Test/iseseisev ülesanne	1
11. For-tsükel. Projekti ToDo-loend - kasutajaliidese loomine, ülesande lisamine loendisse.	Videoloeng, töö koodiga. Projektipõhine õpe Test/iseseisev ülesanne	2
	Kokku 11 nädalat	21 t

ASJADE INTERNET (G1)

Koostaja	Karl Läll (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Kommunikatsiooni kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Asjade interneti olemus ja kontseptsioon. Asjade interneti tehnoloogiad, komponendid ja süsteemi osad. Raadiosignaaliid ja andmeedastusprotokollid. Andurid ja täiturid süsteemis. Rakendusvaldkonnad. Turvalisus ja andmekaitse. Praktilise lahenduse ehitamine ja programmeerimine.

Kursuse eesmärk on arendada õppija teadmisi asjade interneti olemusest ja rakendusvaldkondadest ning pakkuda praktilist kogemust asjade interneti süsteemi koostamisest ja kasutusest.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- mõistab asjade interneti olemust;
- oskab iseseisvalt koostada lahendusi, mis kasutavad asjade interneti;
- oskab õpitut rakendada oma isiklikus elus reaalsete, praktiliste probleemide lahendamiseks.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Asjade interneti ülevaade ja olemus	Loeng	2
Asjade interneti komponendid ja tarkvara	Õpituba	2
Asjade interneti süsteemi defineerimine (ajurünnak)	Õpituba	2
Ideelahenduste analüüs	Seminar	4
Praktiline arendus: kasutajaliidesed, andurid ja täiturid	Õpituba	8
Praktiline arendus - Kommunikatsioon ja süsteemi ülesehitus	Õpituba	8
Töö praktilise projektiga	Õpituba	8

GEOINFORMAATIKA (G1)

Koostaja	Kaie Eha (Tallinna Tehnikakõrgkool)
Eeltingimused osalemiseks	Arhitektuuri, geomaatika ja ehituse kimbu valimine
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas perioodil september-november. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õppematerjalid asuvad QGIS kursusel.
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus. Kursus toimub arvutiklassis, iseseisva töö raames andmete kogumiseks on vajalik nutitelefoni.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on tutvustada geoinformaatikaga seotud andmete kasutamist erinevates valdkondades ja õpetada kasutama GIS tarkvara andmete visualiseerimiseks.

Kursus tugineb kolmele peamisele aspektile, mis on vajalikud geoinformaatika valdkonna avamiseks. Andmed: andmete leidmine, kasutamine ja esitlemine. QGIS programm: programmi kasutamise baastadmised, andmete importimine ja eksportimine, lihtsamad operatsioonid kaartidel andmete kuvamiseks, peamised operaatorid andmete töötlemiseks. Infoallikate loomine: kaardilood, atlased ja infokaardid.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- leiab avalikest andmebaasidest aja- ja asjakohaseid andmeid;
- sooritab lihtsamaid kaarditöötlemise tegevusi QGIS programmis;
- planeerib andmete kogumist, kogub andmeid ning oskab neid eksportida/importida;
- visualiseerib tabelandmeid kaardil.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus geoinformaatika valdkonda, andmete tüübid ja rakendused	Loeng	1
QGIS programmi tutvustus, failiformaatide tüübid ja erinevused	Praktikum	1
QGIS tööriistad ja lihtsamad tegevused	Praktikum	2
Kaardid, kaardikihid ja vektorandmed	Praktikum	2
Kaardikihi loomine ja atribuutide tabel	Praktikum	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Kaardikihi loomine ja atribuutide tabel	Iseseisev töö	2
Andmete leidmine avalikest andmebaasidest ja ülekandmine GIS programmi	Praktikum	2
Andmete kogumise meetodid	Loeng	2
Andmete kogumine	Iseseisev töö	1
Andmete visualiseerimine ja üldistamine	Praktikum	2
Kaardilood, atlased ja kaardilehed	Loeng	2
Kaardilehtede ja atlase loomine	Praktikum	2

JOONESTAMINE (G1)

Koostaja	Harri Annuka ja Mark Kovalenko (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Arhitektuuri, geomaatika ja ehituse kimbu valimine
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Joonestusvahendid.
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärgiks on arendada ruumikujutlusvõimet ja insener-tehnilist mõtlemist. Kursusel käsitletakse ruumilistest objektidest tasandiliste kujutiste (jooniste) tuletamist ja vastupidi. Ruumigeomeetria ülesannete lahendamine kujutiste abil.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- kasutab tõhusaid töövõtteid graafiliste lahenduste teostamisel;
- tuletab ruumiobjektidest tasapinnalisi kujutisi ja vastupidi;
- vormistab korrektselt jooniseid;
- tunneb levinumaid joonistel olevaid sümboleid ja tähiseid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. moodul – nõuded joonestustöödele. Joonestusvahendid. Kujutavas geomeetrias kasutatavad jooned. Normkiri. Formaat. Kirjanurk. Geomeetria konstruktsioonid. Sujuvühendid sirg- ja ringjoone vahel.	Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.	3x70
2. moodul – projekteerimine. Punkti kaks- ja kolmvaade. Sirge kaks- ja kolmvaade. Sirglõigu tegelik pikkus. Sirglõigu kaldenurgad ekraanide suhtes	Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.	3x70
3. moodul – geomeetria kehad. Tahkkehade (prisma, püramiid). Punkt tahkkehade ristisomeetria kujutiste tuletamine. Tahkkehade tasandilised lõiked. Tahkkehade pinnalaotused.	Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.	4x70

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

<p>4. moodul – geomeetrised kehad. Pöördkehad (sfäär, silinder, koonus). Punkt pöördkehal. Pöördkehade ristisomeetriseliste kujutiste tuletamine. Pöördkehade tasandilised lõiked. Pöördkehade pinnalaotused.</p>	<p>Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.</p>	<p>4x70</p>
<p>5. moodul – aksonomeetria liigid kabinetprojektsioon, ristisomeetria, ristdimeetria.</p>	<p>Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.</p>	<p>3x70</p>
<p>6. moodul – kujutised, vaated, lõiked, ristlõiked.</p>	<p>Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's. Ülesannete lahendamine töölehtedelt.</p>	<p>4x70</p>

TEHNILINE GRAAFIKA (G1)

Koostaja	Aurika Nõmm (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Arhitektuuri, geomaatika ja ehituse kimbu valimine. Eelnevalt vajalik läbida joonestamise kursus.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Joonestusvahendid, AutoCADi litsents
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuste eesmärgiks on anda teoreetilised ja praktilised alused jooniste valmistamiseks, vormistamiseks ja lugemiseks. Lisaks anda kursusel osalejale oskus koostada ja redigeerida CAD tarkvaraga loodud jooniseid ning kahe- ja kolmemõõtmelisi objekte. Praktiliste tööde käigus omandatakse vajalikud joonestustehnilised oskused.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- valmistab detailidest ja objektidest eskiise ja mõõtkavas jooniseid;
- tunneb levinumaid tehnilistel joonistel olevaid sümboleid ja tähiseid;
- oskab koostada ja redigeerida CAD tarkvaraga loodud objekte ja jooniseid;
- loeb ja vormistab korrektselt CAD tarkvaraga loodud jooniseid;
- mudeldab CAD tarkvaraga lihtsamaid ruumilisi objekte.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Detaili eskiis ja mõõtkavas joonis.	Õppetegevus klassis ja TalTech Moodle's.	4x70
2. AutoCAD 2D. Programmis orienteerumine, graafilised objektid ja nende omadused, redigeerimisvõtted.	Õppetegevus klassis, tunniülesande iseseisev lõpetamine.	3x70
3. AutoCAD 2D. Viirutamine, mõõtmestamine, joonise vormistamine.	Õppetegevus klassis, tunniülesande iseseisev lõpetamine.	4x70
4. AutoCAD 3D. Ruumis navigeerimine, lähtepriimitiivid	Õppetegevus klassis, tunniülesande iseseisev lõpetamine.	3x70
5. AutoCAD 3D. Booleani tegevused, objektide liitmine ja lahutamine, tasapinnalistest objektidest ruumiliste objektide loomine.	Õppetegevus klassis, tunniülesande iseseisev lõpetamine.	4x70

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

6. AutoCAD 3D. Materjalide lisamine objektidele, fotorealistlikud kujutised	Õpetegevus klassis, tunniülesande iseseisev lõpetamine.	3x70
---	---	------

INIMESE ANATOMIA JA FÜSIOLOOGIA (G1)

Koostaja	Kärt Kruuk
Eeltingimused osalemiseks	Tervisetehnoloogia kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Anatoomia ja füsioloogia kursuse eesmärk on anda õppijale ülevaade inimese organismi normaalsest toimimisest, sh ehitusest ja talitusest. Kursuse jooksul antakse ülevaade kõikidest inimese elundkondadest, nende ehitusest ning nende ülesannetest.

Iga elundkonna kohta on väikene teadmiste kontroll, mis tuleb sooritada positiivsele tulemusele.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab üldist ülevaadet inimese organismi normaalsest ehitusest ja talitusest;
- Mõistab tervisliku toitumise üldpõhimõtteid;
- omab ülevaadet kõikide elundkondade ehitusest ja nende peamistest ülesannetest.
- oskab selgitada organismi kui terviku toimimist, seostades seda regulatiivsete süsteemide ning südame-veresoonkonna ja hingamiselundite tööga.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus: kursuse tutvustus, hindamine. Sissejuhatus anatoomiasse ja füsioloogiasse.	Ülevaade kursusel õpitavatest teemadest ja hindamise põhimõtete selgitamine	2
Tugi- ja liikumis elundkond	Loeng + praktilised tegevused	3
Vereringeelundkond	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	2
Hingamis elundkond	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	1
Seede- ja erituselundkond + toitumine	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	3
Närvisüsteem	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Sisenõresüsteem	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	1
Suguelundkond	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	2
Katteelundkond	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	1
Immuunsüsteem	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	2
Meeleelundid	Loeng + praktilised tegevused + teadmiste kontroll	2

TERVISHOIUKORRALDUS (G1)

Koostaja	Eva Võssotskaja
Eeltingimused osalemiseks	Tervisetehnoloogia kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus. Kursuse raames toimub külastus tervishoiuasutusse.

Kursuse kirjeldus

See kursus on praktiline ülevaade Eesti tervishoiusüsteemist. Kursusel antakse ülevaade Eesti tervishoiusüsteem, kuidas see toimib ja millised on inimesed õigused patsiendina. Samuti saab praktilisi oskusi tervishoiuga seotud teemadel:

- navigeerima Eesti tervishoiusüsteemis abi saamiseks,
- millised on patsiendi õigused ja kohustused,
- kuidas teha teadlikke otsuseid oma tervise kohta,
- kuidas leida usaldusväärset teavet internetist tervise teemadel.

Õpitulemused

Tervishoiukorralduse kursuse lõpetanud õppija:

- teab Eesti tervishoiusüsteemi ülesehitust ja toimimist:
 - teab erinevaid tervishoiuteenuse osutajaid ja nende rolle,
 - mõistab tervishoiusüsteemi rahastamismeetodeid,
 - mõistab patsiendi teekonda tervishoiusüsteemis,
- teab oma õigusi ja kohustusi patsiendina, näiteks õigust saada teavet ja teha teadlikke otsuseid oma ravi kohta;
- oskab teha teadlikke otsuseid oma tervise osas:
 - oskab hinnata erinevate tervishoiuinfoallikate usaldusväärsust,
 - oskab kaaluda erinevate ravivõimaluste plusse ja miinuseid,
- oskab leida usaldusväärset teavet internetist tervishoiuteemal:
 - teab, kuidas leida usaldusväärseid tervishoiuallikaid internetis,
 - oskab eristada usaldusväärset teavet ebausaldusväärsest teabest,
- oskab suhelda efektiivselt tervishoiutöötajatega, näiteks esitada küsimusi ja küsida selgitusi.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Tutvustus: Kes me oleme, miks me siin oleme? <ul style="list-style-type: none"> Eesti tervishoiusüsteem. Mis on teaduspõhine meditsiin Tervisekindlustus, reisikindlustus, Euroopa kindlustuskaart. Mis on sõeluuringud? 	Grupitöö ja arutelu.	2
Patsiendikommunikatsioon: <ul style="list-style-type: none"> Tervishoiteenuse osutaja ja patsiendi koostöö. Erivajadustega inimeste märkamine ja toetamine. 	Arutelu, töö gruppides.	2
<ul style="list-style-type: none"> Tervishoiusüsteemi ülesehitus: erinevad ametid ja nende funktsioonid (Tervisekassa, Sotsiaalministeerium, Ravimiamet, Terviseamet, eriala liidud). Kaebuste esitamine: kellele ja milleks? Patsiendiõigused ja kohustused. Lapspatsiendi õigused. Kes vastutab mille ees patsiendi vaatest (arst, õde, haigla, patsient)? 	Iseseisevtöö, arutelu.	2
<ul style="list-style-type: none"> Ravimitööstus: selle roll tervishoiusüsteemis. Ravimite liigid: originaalpreparaadid vs geneerilised preparaadid. Toidulisandid. Ravimitega reisimine. 	Arutelu ja näited. Iseseisev ülesanne.	2
<ul style="list-style-type: none"> Esmatasandi tervishoid: perearst vs eriarst. Digitaalsed lahendused: patsiendiportaal, registratuurid, e-perearstikeskus. Radioloogilised uuringud: miks saatekirjaga? Miks ma ei näe oma pilte digiloost? 	Loeng toimub Jüri perearstikeskuses, tutvume arstide, õdede ja keskuse tööga üldiselt.	2
<ul style="list-style-type: none"> Tihti ettetulevad probleemid: nt seljavalu, analüüside määramine. Haiglast või perearstilt väljakirjutamine: mis edasi saab? Kõige ohtlikumad ja levinumad seisundid.(perearst või emo). 	Arutelu, loeng, tutvume ravijuhistega Tervisekassa lehel.	2

<ul style="list-style-type: none"> • Diskrimineerimine ja eripärad tervishoius: vanus, sugu, LGBT, rass ja jms. • Patsientidele raha kogumine fondide kaudu kellele ja miks? 	Arutelu.	2
<ul style="list-style-type: none"> • Teadlik info otsimine internetis: info usaldusväärsus, teabe tõenduspõhisuse kontrollimine. 	Iseseisev ülesanne tunni alguses, arutelu, loeng allikate ja põhjendusega.	2
<ul style="list-style-type: none"> • Külustus tervishoiuasutusesse: PERH, ITK, Stockmann, Confido (valik kursuse alguses). 	Kordame külustuse käigus kõiki eelnevalt läbitud teemasid.	2
<ul style="list-style-type: none"> • Lõputöö: vastamine internetis hüpoteetilisele patsiendi küsimusele või oma teemal postitus, registreerumine vastuvõtule. • Kursuse kokkuvõte ja tagasiside. 	Noored saavad olla loomingulised oma lõputöös, kõik formaadid ja programmide kasutus on teretulnud, tehisintellekt, foto- ja videotöötlus, tekstide kirjutamine.	2

TERVISETEHNOLOOGIA (G1)

Koostaja	Doris Kaljuste (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Tervisetehnoloogia kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas perioodil märts-mai. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on anda ülevaade tervisetehnoloogiast, nende olemusest, vajadustest ja tuleviku väljavaadetest. Kursuse jooksul annavad erinevad oma ala spetsialistid ülevaate erinevatest tervisetehnoloogiaste aspektidest. Kursuse lõpus saavad õpilased meeskonnas omandatud teadmisi rakendades luua ja esitada ideid uuteks innovaatilisteks tervisetehnoloogia lahendusteks.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab ülevaadet tervishoius kasutatavatest tehnoloogiast;
- rakendab saadud teadmisi innovaatilise lahenduse idee koostamisel.

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
Digitervise alused	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Tervishoiu süsteemid ja rahastamine	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Meditatsioonitehnika	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Kaugteenused	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Muudatuste juhtimine	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Infoturve ja küberturvalisus	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Innovatsioon tervishoius, kodutöö andmine, meeskondade moodustamine	Loeng grupidöö ja aruteluga	2
Iseseisevtöö meeskondades	Iseseisev töö	5
Konsultatsioon	Konsultatsioon	1
Ettekanded	Kodutöö esitus, meeskondade ettekanded	1

PROGRAMMEERIMISE ALUSED (G1)

Koostaja	Ago Luberg (TalTech)
Eeltingimused osalemiseks	Infotehnoloogia kimbu valimine
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodil jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Kursusel tutvustatakse programmeerimise põhimõisteid ning lahendatakse praktilisi ülesandeid. Ülesannete kontrollimist viiakse läbi automaattestidega, mis võimaldab õppijale kohese tagasiside oma teatud ülesande eest. Lisaks saab õppija personaalset tagasisidet oma koodi kohta õppejõult.

Kursusel kasutatakse Pythoni programmeerimiskeelt, kuigi räägitakse programmeerimisest üldisemalt. Kursuse jooksul tutvustatakse Pythoni peamisi keelekonstruktsioone, sh muutujaid, matemaatilisi operatsioone, loogilisi avaldisi, tingimuslauset, sõne, tsükleid, järjendit, sõnastikku.

Õpitulemused

Kursusel arendatakse loogilist, analüütilist ja algoritmilist mõtlemist ning süsteemset lähenemist probleemide ja ülesannete lahendamisel. Kursuse käigus antakse baasteadmised algoritmimisest ning praktilised programmeerimisoskused väiksemate ülesannete lahendamiseks.

Õppesisu

- Sissejuhatus, kursuse tutvustus ja korraldus, programmeerimine üldiselt
- Muutuja, matemaatilised avaldised
- Tingimuslause
- Sisend, väljund, sõne
- Funktsioonid
- Koodi kordamine, tsükkel, järjend
- Algoritm, erinevate komponentide kasutamine
- Andmestruktuur, järjend, hulk, ennik
- Failioperatsioonid
- Sõnastik
- Komponentide kombineerimine, keerukamad algoritmid ja kordamine

KÕIGE PRAKTILISEM VIIS ALUSTADA ROBOOTIKAMAAILMA AVASTAMIST (G1)

Koostaja	Margus Roo
Eeltingimused osalemiseks	Infotehnoloogia kimbu valimine
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodil jooksul. Osalejate arv 20 - 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Arvuti ja Arduino komplekt
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma kursus.

Kursuse kirjeldus

Riistvara programmeerimise sissejuhatus Arduino kontrolleri baasil. Arduino kontrolleri põhineva kursuse eesmärgiks on võimaldada luua erinevate andurite abil toimivaid praktilises elus kasutatavate seadmete prototüüpe.

Kursuse jooksul tutvustatakse Arduino IDE kasutamist. Tutvutakse esmaste programmeerimise põhimõtetega. Selgitatakse, kuidas digitehnoloogia toimib Arduino arendusplaadi näitel.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- ühendab Arduino programmeerimisplaadi windows operatsioonisüsteemi paigaldatud Arduino IDE'ga;
- näitab Arduino plaadi peal põhilisi komponente;
- selgitab Arduino vaikimisi tarkvara toimimise põhimõtteid;
- on kursuse jooksul kasutanud programmeerimise põhilauseid:
 - o Muutujad;
 - o Korduslause;
 - o Tingimuslause
- kompileerib Arduino IDE abil loodud programmikoodi;
- paigaldab Arduino IDE abil kompoleeritud koodi Arduino arendusplaadile;
- selgitab, kuidas lisaseade suhtleb Arduino arendusplaadiga;
- on loonud vähemalt ühe rakenduse Arduino arendusplaadile, mis kasutab välist riistvara, mis on ühendatud Arduino arendusplaadiga.

Õppesisu

- Scratch sissejuhatus
- Scratch muutujad
- Scratch korduslause
- Scratch tingimuslause

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- Arduino plaadi ja IDE tutvustus
- Arduino vilgutamine
- Arduino muutujad
- Arduino korduslause
- Arduino tingimuslause
- Arduino sisend/väljend
- Arduino andur
- Arduino täitur
- Arduino projekt

PROJEKTJUHTIMINE (G1)

Koostaja	Kädi Kuhlap
Eeltingimused osalemiseks	Infotehnoloogia kimbu valimine
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas perioodil märts-mai. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Arvuti ja Arduino komplekt
Muu korralduslik info	Tuleviku töömaailma valikkursus. Kursuse käigus moodustame meeskonnad ja/või paarid, kes mõtlevad välja, planeerivad ning viivad ka realselt ellu ühe projekti.

Kursuse kirjeldus

Projektijuhtimise kursus tutvustab õpilastele projektijuhtimisega seotud vajalikke aspekte. Annab õpilastele teadmised erinevate projektide kirjutamiseks, nendele rahastuse leidmiseks ning koostööpartnerite kaasamiseks. Kursus annab ülevaate projektijuhtimise etappidest ning ettevõtlikkuse edendamiseks.

Kursuse käigus moodustatakse meeskonnad ja/või paarid, kes mõtlevad välja, planeerivad ning viivad ka realselt ellu ühe projekti.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab teadmisi projekti ülesehitusest, etappidest, mõistetest ja koostamisest;
- oskab otsida ja taotleda projektidele erinevaid rahastusvõimalusi;
- teab, mis on SMART mudel ning oskab seda kasutada;
- oskab moodustada meeskonda ning kaasata projekti erinevaid partnereid;
- on ellu viinud päris enda projekti;
- on osalenud õppekäigul;
- kirjeldab ja esitleb projekti teostamisel saadud kogemusi, sh analüüsib iseennast.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus teemasse, projektijuhtimise mõisted, põhimõtted ja teooriad	Loeng, individuaal- ja grupidööd	1
Projektijuhtimise etapid	Ümberpööratud klassi meetod	1
Projektide taotlusvõimalused (kohalikud, riiklikud ning rahvusvahelised), - keskkonnad	Loeng, paaristöö	1

SMART mudel eesmärkide sõnastamiseks	Loeng, kogu klass arutelus	1
Projekti koostamine (nimetus, eesmärk, tegevused, ajaraamistik, kirjeldus, eelarve jne)	Loeng, kogu klass arutelus	2
Meeskondadesse jagunemine ning ühise projekti planeerimine I	Rühma- ja/või paaristöö	1
Külalislektor (teema: ideest teostuseni)	Loeng ning kogu klass arutelus	1
Meeskonnatöö, rollide ja ülesannete jaotus	Erinevad aktiivõppemeetodid	1
Ühise projekti planeerimine II	Iseseisev töö meeskondades	2
Koostööpartnerite, sponsorite, meeskonnaliikmete leidmine	Loeng, paaristöö	1
Ühise projekti ellu viimine	Iseseisev töö meeskondades	3
Õppekäik väljaspool koolimaja	Kuskile, kus on saadud nt Leader toetust? Või toetust Rae vallast? Või Studio Leek Tallinnas	3
Enda projekti kokkuvõtete tegemine ning aruande esitamine	Iseseisev töö paaris ja/või meeskondades	2
Arvestuslik töö (test) ning kokkuvõtete tegemine	Test sooritatakse veebis	1

Lisa 12. Vaba valikkursuste kavad

Õppija koostab oma õppekava lähtudes kooli pakutavatest valikkursustest. Vaba valikkursuseid läbitakse õppeperioodi vältel ja riigigümnaasiumide valikkursuste nädalal. Gümnaasiumi jooksul läbib õppija 11 valikkursust õppeperioodide vältel ja 2 valikkursust riigigümnaasiumide valikkursuste nädalal (G1 ja G2 tasemel). 24/25. õppeaastal on G2 ja G3 tasemel ületulevatele õppijatele valikkursuste läbimine lisavõimalus. *Alus: Rae Gümnaasiumi õppekava*

Keel ja kirjandus

[Draamaõpetus G1-G3](#)

[Eesti keele riigieksamiks ettevalmistus G3](#)

[Eesti viipekeel G1](#)

[Koolimeedia G1-G3](#)

[Kuidas olla meediateadlik? G1](#)

[Macbethi maailmas G1](#)

[Väitlus I G1](#)

[Väitlus II G1](#)

Kehaline kasvatus

[Jõusaali ABC G1](#)

[Kalistenika G1](#)

[Rahvatants G1-G3](#)

[Toitumistarkus G1](#)

Kunstiained

[Sissejuhatus filmikunsti G1](#)

Loodusained

[Globaalprobleemid ja nende mõju ökosüsteemidele G1](#)

Matemaatika

[Google Sheets G1](#)

[Matemaatika riigieksamiks ettevalmistus G3](#)

Sotsiaalsained

[Giiditöö alused G1](#)

[Inimeste analüüsimine G1](#)

[Noorte grupicoaching G1](#)

[Rahvusvahelised suhted G1](#)

[Rahvusvahelised suhted ümber maailma G2](#)

[Suhted ja suhtlemine G1](#)

[Õpime õppima G1](#)

[Õppides loon ennast G1](#)

Riigikaitse

[Praktiline õpe välilaagris G1](#)

Võõrkeeled

[XX sajandi I poole vene kirjandus G1](#)

[Hiina keel ja kultuur G1](#)

[Saksa keel ja kultuur G1](#)

[Soome kultuurilugu G1](#)

[Venekeelne ajakirjandus G1](#)

[Worldbuilding G1](#)

Ainevaldkondade ülesed kursused

[Arhitektuur kui elukeskkond G1](#)

[E-poe loomine – ideest teostuseni G1](#)

[Etikett G1](#)

[Inseneeria ja tootmine G1](#)

[Kirjaliku töö vormistamine G1](#)

[Kooli heli- ja valgustehnika G1](#)

[Loominguline fotograafia G1](#)

[minuKursus G1-G3](#)

[Noored ettevõtlusesse G1](#)

[Rahatarkus G1](#)

[Tark sotsiaalmeedia sisuloomes G1](#)

[Teletootmine G1](#)

[Tootearendus G1](#)

[Tööelu ABC G1](#)

DRAAMAÕPETUS (G1-G3)

Koostaja	Ingrid Mikk
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1 kord nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 15.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Puuduvad
Muu korralduslik info	Õppeaastas arvestatakse 2 kursust.

Kursuse kirjeldus

Draamaõpetuse eesmärk on anda õpilasele esmased teadmised lavareeglitest ja praktiline võimalus neid ka kasutada. Kursuse käigus saab õpilane ülevaate lavakõnest, lavalisest liikumisest - eneseväljendusest üldisemalt. Oluline roll on meeskonnatunnetusel ja vastutusel. Iga tunni juurde kuulub soojendus, teatrimängud, etüüdid ja töö konkreetse materjaliga. Kursuse raames külastatakse vähemalt korra koos üht lavastust ja teatrit nn lavataguse pilguga. Kursuse väljundiks on esinemised oma koolis, Betti Alverile pühendatud luulefestivalil "Tähetund" Jõgeval ja kevadel vähemalt kahel festivalil (Harjumaa Kooliteatrite Festival 2025 ja Põltsamaa Minateatripäevad). Aasta jooksul valmib üks luuleetendus ning üks draamaetendus. Kursus annab vabaduse õpilasel väljendada oma ideid, kujundada oma vaimu- ja hingemaailma, panna ennast proovile vastavalt oma soovile ja võimalustele.

Õpitulemused

Kursuse osalev õppija:

- oskab kasutada oma häält ja keha etenduse loomise protsessis;
- saab katsetada laval esmaseid lavareegleid, analüüsida ning edastada luule- ja proosateksti;
- esineda nii luule- kui ka proosalavastusega koolis ja festivalidel.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevused	Tundide arv
1. Sissejuhatus ainesse.	Aastaplaani tutvustamine. Kokkulepete sõlmimine.	2
2. Tutvumismängud.	Kodutöö ettekandmine.	2
3. TÄHELEPANU.	Teatrimängud. Tähelepanu-ülesanded. Enda isiklike ja trupi eesmärkide püstitamine.	2
4. MÄLU.	Hääldusharjutused. Mäluharjutused grupis.	2
5. LUULETEKST	Luuletekstidega tutvumine. Anna Haava (festivali teema). Tekstide analüüs.	2
6. Luuletekstide valimine grupis. Meeskonna ja partneri tunnetus.		2

7. Luuletekstide lugemise ABC. Tekstide kokkupanek terviklavastuseks.		2
8. Luuletekstide ettelugemine, mõtestamine ja rollijooniste koostamine.		2
9. Töö luulekavaga (kostüümide ja rekvisiitide arutelu, tööjaotus).		2
10. Töö luuletekstiga, läbimäng, nn must proov.		2
11. Peaproov ehk publikuga läbimäng.		2
12. LUULEFESTIVAL "Tähetund" Jõgeval.		35
13. Festivali analüüs nii individuaalselt kui ka trupi seisukohalt.		2
14. Ideekorje uueks etenduseks.	TEATRIETENDUSE külastus.	4
15. Erinevate tekstide lugemine ja analüüs. Teksti valimine.		2
16. Rollide analüüs ja rollide jagamine.		2
17. Teksti lugemine ja analüüs.		2
18. TEATRIMAJA külastus - lavatagune maailm.		3
19. Lavaproovid 1		2
20. Lavaproovid 2		2
21. Lavaproovid 3		2
22. Etenduse proov – fookuses lavaline liikumine, tempo.		2
23. Etenduse proov – fookuses rekvisiidid ja muu butafooria.		2
24. Etenduse proov – fookuses kostüümid.		2
25. Etenduse läbimäng - must proov.		2
26. Peaproov ehk publikuga läbimäng. Tagasiside analüüs.		2
27. Harjumaa Kooliteatrite FESTIVAL 2025 Arukülas.		8
28. Festivali analüüs.		2
29. Esinemine Rae Gümnaasiumis		2
30. Esinemine sõpruskoolis.		2
31. Püstitatud eesmärkide ülevaatamine, analüüs.		2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

32. Põltsamaa Miniteatripäevad 2025 - FESTIVAL		57
33. Festivali analüüs		2
34. Trupiliikmetele tagasiside kirjutamine.		2
35. Külalisesineja.		2
36. Teatriteraapia tund.		2
37. Aasta kokkuvõte, eesmärkide täitmise analüüs. Uute eesmärkide püstitamine.		2
38. Kursuse lõpetamine.		2

EESTI KEELE RIIGIEKSAMIKS ETTEVALMISTUS (G3)

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Juhendaja jagatud õppematerjalid.
Muu korralduslik info	Teemade järjekord ja tundide sisu võivad sõltuvalt õpilaste vajadustest ning oskustest mõnevõrra muutuda.

Kursuse kirjeldus

Kursusel käsitletakse süvendatult kõiki teemasid, mida on vaja eesti keele riigieksami edukaks sooritamiseks - täheortograafiast alates ning kirjandi sisuanalüüsiga lõpetades. Suur rõhk on mõistagi arutleval kirjandil – kuidas kirjutada sisukat, hea stiiliga ja sidusat kirjandit.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õpilane (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- teeb vähem õigekeelsusvigu;
- väldib kirjutamisel paljusid stiilivigu;
- oskab luua sisukat arutlevat teksti;
- saab lugemisülesande lahendamisega probleemivabalt hakkama;
- oskab oma mõtteid põhjendada ning näidetega toetada;
- on lahendanud ja kirjutanud erinevaid riigieksami temaatikast lähtuvaid ülesandeid/harjutusi/tekstikatkeid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Tüüpiliste eksamivigade analüüs	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
2. Sõnavara ja stiil	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
3. Komad jt kirjavahemärgid	Teooria, praktiline töö	1
4. Tsitaatide leidmine, nende korrektne kasutamine ja sobivus tekstiga	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
5. Teksti sidusus	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
6. Lugemisülesande nipid, vead ja vastuste vormistamine	Teooria, praktiline töö	2
7. ÕSi kasutamine	Teooria, praktiline töö	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

8. Kirjandite analüüs ja hindamine	Praktiline töö, arutelu gruppides	2
9. Algustäheortograafia, numbrid ja arvsõnad	Teooria, praktiline töö	1
10. Argumenteerimine	Praktiline töö, arutelu	2
11. Kirjandi kavandamine	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
12. Sissejuhatus ja kokkuvõte	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
13. Mustandi muutmine paremaks puhtandiks	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
14. Teistmoodi loodud kirjand	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
15. Soovide aeg – millist teemat õpilased ise korrata soovivad?	Vastavalt teemale	1
16. Eksamieelne kiirabi	Teooria, arutelu	1

EESTI VIIPEKEEL (G1)

Koostaja	Janne Oja
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 8 – 16.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetaja koostatud materjalid.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Sissejuhatavas kursuses antakse teoreetiline ülevaade eesti viipekeele olemusest ja eesti viipekeelsete kurtide kogukonnast. Praktilises osas käsitletakse igapäevaelu puuduvat viipevara, harjutatakse mõistmist, viibete ja sõrmenbite kasutamist erinevates suhtlussituatsioonides. Sellel kursusel pannakse rohkem rõhku praktilise osale ehk arusaamisele, viipevara omandamisele. Interaktiivne õpe sisaldab praktikume, arutelusid, rühmatöid, harjutusi ja analüüse.

Õpitulemused

Õppija mõistab igapäevaseid väljendeid ja suudab oma mõtteid elementaarsetes suhtlussituatsioonides eesti viipekeeles lihtlausetega väljendada ja tunneb viipekeelsete kurtide kogukonna kultuuri.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus eesti viipekeelde (sh viipekeelsete kurtide kultuuri)	Tutvumine viipelejate tausta ja kultuuriga.	2
Kohtumine	Kuidas käituda, kui kohtud viipelejatega?	4
Inimesed	Õpime sõnu viipekeeles, selgitan grammatikat.	2
Perekond	Õpime sõnu viipekeeles, näitan väljendeid ka.	4
Kodu	Õpime sõnu viipekeeles, joonistame positsioone.	4
Asutused	Õpime sõnu viipekeeles koos ametinimetusega.	2
Dialog	Harjutame dialoogi kuulaja & kurdi vahel. <i>Vajadusel kutsun külalise kohale, näitame, kuidas viipeleme.</i>	2
Lõputööde esitus		1

KOOLIMEEDIA (G1, G2, G3)

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1 tund nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 18.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Puuduvad.
Muu korralduslik info	Täpsustavad kursuse avamisel ja ajal.

Kursuse kirjeldus

Koolimeedia Rae Orbiit vahendab õppeasutuse olulist infot ja põnevaid sündmusi ning aitab kujundada kooli nägu. Kas koolimeedia koosneb raadiost, veebilehest, paberlehest, taskuhäälingust, telesaatest, sotsiaalmeediakanalitest või millestki muust, selle otsustame huviliste õpilastega üheskoos.

Õpitulemused

Kursuse lõpetaja:

- on kursis koolielus toimuvaga;
- oskab luua tekstilist, pildilist ja audiovisuaalset sisu;
- õpib eristama olulist ebaolulisest;
- parandab eneseväljendusoskust ja sõnavara;
- on julge ja hakkaja.

Õppesisu

Rae Orbiidil keerleb neli toimetust, mille töö eest vastutavad nende peatoimetajad ja toimetuste liikmed.

- Ajakirja toimetamine.
- Taskuhäälingu / raadio toimetamine.
- Telesaadete toimetamine.
- Sotsiaalmeedia kanali toimetamine.

KUIDAS OLLA MEEDIA TEADLIK? (G1)

Koostaja	Gerda Rentel
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv: 12 - 24
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Nutiseade (võimalusel sülearvuti/tahvelarvuti või telefon).
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Elame infoühiskonnas ja veedame igapäevaselt tunde erinevates meediumites. Müüme enda andmeid sotsiaalmeediakanalitele ning laseme end mõjutada algoritmide poolt. Meid varitsevad inforünnakud, valeuudised ja väärinfo, internetitrollid, manipuleerivad reklaamid ja 21. sajandi propaganda.

Kursusel õpime, kuidas kõige selle sees ujuda ja ellu jääda. Arendame teadmisi ja oskusi, mis aitavad eri kanalites esitatud teavet kriitiliselt analüüsida ning kujundada enda arvamusi. Vaatame erinevaid elulisi näiteid nii Eestist kui maailmast, kus inforünnakud ja meedia manipulatsioonid on olnud ohuks julgeolekule, demokraatialle ning inimeste vaimsele/füüsilisele tervisele.

Arutleme ja jagame kogemusi, õpime vigadest ja läbi erinevate mänguliste ülesannete. Teeme palju koostööd. Kasvatame endas vastutustundlikku sisuloojat ja kujundame enda ümber positiivse ja teadliku meediaruumi.

Õpitulemused

Kursuse lõpetaja:

- selgitab meediapädevuse olemust, selle komponente ja olulisust ühiskonnas;
- kirjeldab meediamaailma ja selle rolli ühiskonnas, sh nimetab meediatüüpe koos näidetega;
- teeb vahet avalik-õiguslikul, erameedial ja omaalgatuslikul meedial;
- teeb vahet faktil ja arvamusel;
- selgitab, mis on uudis ja millised on uudisväärtused;
- nimetab viise, kuidas ära tunda valeinfot/valeuudist ja põhjendab valeinfo levikute põhjuseid ja ohukohti;
- toob näiteid tänapäeva propagandast ja oskab ära tunda poliitilisi mõjutusi meedias;
- kirjeldab reklaami mõju ühiskonnas, sh tunneb ära varjatud reklaami meediaväljaannetes;
- selgitab sotsiaalmeedia toimimise ja kasu teenimise süsteeme;
- selgitab, mis on algoritm ja kuidas algoritmid mõjutavad meedias käitumist;
- kirjeldab vastutustundliku sisulooja põhimõtteid, sh autoriõiguste olemust ja vajadust;
- loob ise meeskonnaga meediasisu, analüüsib enda tööd ja tulemust.

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse, meediapädevusse (olemus ja olulisus).	<ul style="list-style-type: none"> Tutvumine, kokkulepped, plaani ja hindamisjuhendi tutvustus. Meediapädevuse algaardistus testiga. Loeng meediapädevuse mõistest, komponentidest. Paaristöö - mäng meediapädevuse vajalikkuse mõistmiseks. 	1
Meedia olemus. Meedia tüübid. Meedia omanikud.	<ul style="list-style-type: none"> Liikuv rühmatöö (meedia olemuse ja tüüpide kaardistus). Loeng ja diskussioon - meedia väljaannete omanikud, rahastus, omaalgatuslik meedia. 	1
Isiklik meedia tarbimise jälgimine.	<ul style="list-style-type: none"> Iseseisev õpe: meedia tarbimise päevik nädala jooksul. Analüüs. 	1
Uudis, uudisväärtused. Fakt vs arvamus	<ul style="list-style-type: none"> Uudisväärtuste ennustamine, mäng. Rühmatöö ja refleksioon. Fakti ja arvamuse eristamine. Arutelu. Väitlus Eesti ajakirjanduse kallutatusest. 	2
Desinformatsioon. Misinformatsioon. Kuriinfo. Valeuudis. Faktikontroll.	<ul style="list-style-type: none"> Mõistete definitsioonideni jõudmine läbi ülesannete. Rühmatöö: valeuudiste uurimine ja seeläbi valeuudise ära tundmiseks sammude kaardistamine. Faktikontrolli praktika. Diskussioon näidete põhjal - miks on valeinfo levik ohtlik? 	2
Lõpuprojekti ettevalmistus.	<ul style="list-style-type: none"> Iseseisev õpe: rühmatöö alustamine (õppevideo või podcast). Teema valik, rollide jaotus, kondikava/stsenaariumi loomine. 	1
21. sajandi propaganda. Infosõda. Vandenõuteooriad.	<ul style="list-style-type: none"> Loeng ja arutelu propaganda ajaloost ja tänapäevastest erisustest. Paaristöö: propagandatehnikate ülesanne. Rühmatöö: propaganda arvutimängus, filmis ja sotsiaalmeedias. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng, videod ja arutelu - infosõda. • Vandenõuteooriad. Diskussioon erinevatest näidetest. • Rühmatöö: nuputusülesanded vandenõuteooriate ja leviku kohta. 	
Algoritmid. Filtrimullid. Poliitilised mõjutused sotsiaalmeedias. Trollid ja <i>botid</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Filtrimulli mõiste. • Isikliku filtrimulli joonistamine. • Rühmatöö: erinevate otsingumootoritega ülesanded ja tulemuste omavaheline võrdlus. • Loeng ja arutelu – kas sotsiaalmeedia on tasuta? • Veebimäng - internetitrollid. • Dokumentaalfilm poliitilistest mõjutustest sotsiaalmeedias. Arutelu. 	2
Eestis leviva valeinfo näidetega tutvumine.	<ul style="list-style-type: none"> • Iseseisev õpe: podcasti kuulamine ja kokkuvõtte tegemine jagamiseks. 	1
Reklaam. Sisuturundus. Tootepaigutus.	<ul style="list-style-type: none"> • Reklaami eesmärgi kaardistamine. • Varjatud reklaami märkamise harjutamine läbi näidete. • Paaritöö: sisuturundusartiklite analüüs. • Rühmatöö: tootepaigutus muusikavideotes. 	2
Vastutustundlik ja kasulik sisuloome. Autoriõigused.	<ul style="list-style-type: none"> • Arutelu ja väitlus - millist sotsiaalmeediaruumi ootame. • Iluideaalid, vaimsele ja füüsilisele tervisele sotsiaalmeedia mõjutused. Uuringud. • Loeng autoriõigustest. 	1
Lõpuprojekti ettevalmistus.	<ul style="list-style-type: none"> • Iseseisev õpe: rühmatöö (õppevideo või <i>podcast</i>) salvestamine, monteerimine ja esitlemiseks valmistumine. 	3
Rühmatööde esitlused, arutelu ja tagasisidestamine. Kokkuvõte.	<ul style="list-style-type: none"> • Rühmatööde (õppevideote ja <i>podcastide</i>) esitlemine, konstruktiivse tagasiside andmise õppimine, kiitmine. • Kokkuvõtted. 	2

MACBETHI MAAILMAS (G1)

Koostaja	Joosep Roald Võrno
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 16.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Soovi korral W. Shakespeare “Macbeth” paberkandjal – originaalkeel või tõlge. Elektroonilisel kujul ingliskeelne variant tasuta kättesaadav.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Selles kursuses hüppame me pea ees William Shakespeare'i “Macbethi”. Selle kursuse jooksule ei arutle me, kas jambiline pentameeter on lind või kala ega proovi lahti muukida Shakespeare'i maagilist, kuid paraku raskesti jälgitavat keelt. Selle asemel küsime me endalt: “Mida mina selles olukorras teeksin?” Kursuse jooksul elame sisse ühte “Macbethi” tegelasse ning reageerime etteantud olukordadele ja vestluskaaslastele (mõtlesime: *Dungeons & Dragons*, aga Shakespeare). Vahelduseks saame ülevaate ka “Macbethi” ajaloolisest taustast ning olulisimatest lavastustest ja adaptatsioonidest. “Macbethi Maailmas” on kursus neile, kel pakub huvi teater, ajalugu ja *action*, või kes soovivad vaheldust traditsioonilisele klassitunnile.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- on tuttav Shakespeari “Macbethi” sisu ning kultuurilise kontekstiga, ning võimeline sellel teemal arutlema;
- võimeline koostama dramaturgilisele tekstile tuginevat tegelaseanalüüsi ning sellel põhinedes ette valmistama monoloogi;
- on kogenud ning analüüsinud kaasõpilaste lavalist improvisatsiooni lavalist improvisatsiooni.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Dramaturgiline ettevalmistus	Sissejuhatus kursusesse. Rollide jaotamine. Õpetaja juhendamisel tegelase analüüs ja dramaturgilise kausta ettevalmistus iseseisva tööna.	2
“Macbeth” maailma- ja autorikontekstis (jooksvalt läbi õppeperioodi)	“Macbethi” ajaloolise tausta, märkimisväärsete lavastuste ja adaptatsioonide ülevaade. Miniloengud, arutelu ning iseseisev töö. Soovituslik kodune lugemine ja vaatamine.	4

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Reageeriv rollimäng	Formaadile <i>reacting to the past</i> tuginev rollimäng. Etteantud stseenides ning rollikooslustes improviseerimine. Iseseisvalt ettevalmistatud monoloogi ettekanne.	14
Kursuse tagasivaade	Kursuse kokkuvõte ning reflektsoon. Õpilaste tagasiside kursuse ülesehitusele ja formaadile.	1

VÄITLUS I (G1)

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Eeltingimused osalemiseks	Huvi kriitilise mõtlemise ja eneseväljendusoskuse arendamise vastu.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 14.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Juhendaja jagatud õppematerjalid.
Muu korralduslik info	Teemade järjekord ja tundide sisu võivad sõltuvalt õpilaste vajadustest ning oskustest mõnevõrra muutuda.

Kursuse kirjeldus

Üks Eesti parimaid väitlejaid ja väitluskohtunikke on öelnud: “Argumenteerimine on minu arvates üks universaalsemaid ja kasulikumaid oskusi, mis tänapäeva inimesel olla saab. Väitlus on selle õppimiseks üks parimaid viise.”

Kursusel õpimegi mistahes teemal oma seisukohti kujundama, põhjendama ja kaitsma – seda läheb vaja igas eluvaldkonnas terve elu jooksul. Tutvume Eesti keskkoolide väitlusformaadiga ning piisava valmisoleku korral võtame selle formaadi alusel toimuvatest meistrivõistlustest ka osa.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õpilane (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- teab, mis on argument ja oskab seda ka igapäevaelus kasutada;
- oskab teiste seisukohti ümber lükata ja oma seisukohti kaitsta;
- teab väitluse olemust ja reegleid;
- suudab veenvalt avalikkuse ees rääkida;
- on pannud omandatud oskused väitluses proovile.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Sissejuhatus kursusesse. Väitluse olemus ja reeglid	Teooria, mängud, arutelu	1
2. Argument ja selle koostamine	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
3. Argumendi ümberlüke	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
4. Kaasuse koostamine	Teooria, praktiline töö, arutelu	1
5. Keskkoolide formaat ja kohtunikutöö	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
6. Näidisväitluse vaatamine ja hindamine	Teooria, praktiline töö, arutelu	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

7. Väitlus - kaasuse koostamine, väitlemine, tagasiside	Praktiline töö, arutelu	4
8. Erinevad väitlusharjutused	Praktiline töö, arutelu	2
9. Kogemustega väitlustreeneri või -kohtuniku nõuanded	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
10. Teine väitlus - kaasuse koostamine, väitlemine, tagasiside	Praktiline töö, arutelu	4

VÄITLUS II (G1)

Koostaja	Anneli Aasmäe-Pender
Eeltingimused osalemiseks	Valikkursuse "Väitlus I" positiivne läbimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 14.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Juhendaja jagatud õppematerjalid.
Muu korralduslik info	Teemade järjekord ja tundide sisu võivad sõltuvalt õpilaste vajadustest ning oskustest mõnevõrra muutuda.

Kursuse kirjeldus

Kursusel jätkame "Väitlus I" valikkursusel omandatud: õpime veelgi oskuslikumalt oma seisukohti kujundama, põhjendama ja kaitsma. Valmistume Eesti keskkoolide väitluse meistrivõistlusteks ja võtame nendest osa.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õpilane (kui ta kursuse jooksul kaasa mõtleb/töötab):

- oskab teiste seisukohti meisterlikult ümber lükata ja oma seisukohti kaitsa;
- teab, kuidas ja milliste vahenditega n-ö musta valgeks rääkida;
- suudab ka ilma ettevalmistuseta veenvalt avalikkuse ees rääkida;
- on osalenud Eesti keskkoolide väitluse meistrivõistlustel;
- tunneb, et on enesekindlam, julgem, informeeritum ja arukam.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Sissejuhatus kursusesse. Eesmärkide seadmine. Olulisemate mõistete ja tegevuste meenutamine ning kinnistamine	Teooria, arutelu	1
2. Väitlus - kaasuse koostamine, väitlemine, tagasiside	Praktiline töö, arutelu	5
3. Levinumate väitlusvigade ülevaade ja vältimise võimalused	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
4. Vastast ületava materjali kogumise ja kaasuse koostamise nipid	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
5. Avaliku esinemise nüansid ja harjutused, maneerid, vigade vältimine	Teooria, praktiline töö, arutelu	2
6. Keskkoolide väitluse meistrivõistlusteks valmistumine, läbimäng	Teooria, arutelu, praktiline töö	5
7. Keskkoolide väitluse meistrivõistlustel osalemine	Praktiline töö	4

JÕUSAALI ABC (G1-G3)

Koostaja	Marleen Hiiekivi
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 14.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Jõusaali/aeroobikasaali/klassiruumi kasutusvõimalust

Kursuse kirjeldus

Kursuse jooksul toimuvad nii juhendatud loengud õpiruumis/jõusaalis/aeroobikasaalis kui ka iseseisvad praktilised ülesanded individuaalselt ja grupis. Põhifookus on jõusaalis treenimine, kasutades õigeid harjutustehnikaid. Läbi teooria ja praktika tutvutakse jõumaduste arendamisega, kasutades jõusaali masinaid ning praktiseerides kergete raskustega treeninguid aeroobikasaalis. Vesteldakse ja argumenteeritakse, milles seisneb noorte treeningu erinevus täiskasvanute treeningust.

Õppija osaleb aktiivselt kursuse jooksul juhendaja poolt organiseeritud loengutes ja praktilistes tegevustes ja analüüsib ennast ja oma teadmisi õpitust lähtuvalt.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- on teadlik, kuidas kasutada jõusaali masinaid ilma end vigastamata;
- oskab koostada endale kava ja oskab seda ennast analüüsides muuta nii, et treenimisel toimuks areng;
- suudab treenida kergraskustega ka väljaspool jõusaali.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Kursuse tutvustus ja noorte jõutreeningu ja fundamentaalsete liigutusmuustrite olulisus/grupitöö	Loeng	1
Treeningkava põhimõtted/individuaalne töö	Loeng	1
Erineva inventari kasutamine jõutreeningus/treening aeroobikasaalis	Loeng/Praktika	1
Erineva inventari kasutamine jõutreeningus/treening aeroobikasaalis	Loeng/Praktika	1
Baasharjutuste olulisus ja tehnika omamine- praktika	Loeng/Praktika	1
Noorte ja täiskasvanute treeningkava erisused/grupitöö	Loeng	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Jõusaali inventariga tutvumine ja praktiseerimine	Praktika	1
Jõusaali inventariga tutvumine ja praktiseerimine	Praktika	1
Külalisesineja	Loeng	1
Kava koostamise põhitõed	Loeng	1
Kava koostamine	Individuaalne töö	1
Jõusaalis-kogu keha kava	Praktika	1
Jõusaalis-alakeha kava	Praktika	1
Jõusaalis-ülakeha kava	Praktika	1
Kavade analüüsimine	Loeng	1
Oma kavade läbi viimine	Praktika	1
Oma kavade läbi viimine	Praktika	1

KALISTEENIKA (G1)

Koostaja	Bronec Jaani
Eeltingimused osalemiseks	Teoorias sobib kursus kõigile. Praktilist poolt arvesse võttes sobib kursus sportlike eelsoodumustega õppijatele, kellel on liikumisõpetuses positiivsed tulemused või kes on muudel spordialadel vilunud tegijad.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv 12 – 20.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Vihik või muu märkmevahend soovi korral konspekterimiseks. Praktilises osas sportlikud ja kehal liikuda lubavad riided.
Muu korralduslik info	Valikkursus toimub kahes osas: teoreetiline, kus käsitleme erinevaid spordialaga seonduvaid teemasid, vaatame üle tootumiskäitumise ja valmistame end ette praktilise poole peal tehtavateks harjutusteks ja treeninguteks.

Kursuse kirjeldus

Valikkursuse eesmärk on tutvustada noortele suure kasuteguriga spordiala kalisteenikat ning anda teemakohast nõu ja suuniseid spordihuvilistele, et edaspidine sportimine oleks mitmekesisem. Valikkursus kalisteenika hõlmab endas põhjalikku teemalast käsitlust teooria ja praktika näol. Teooria sisaldab kalisteenika tutvustust ehk selgitust sellele, mida spordiala endast kujutab, ning kuidas treenida eesmärgist lähtuvalt. Lisaks käsitletakse teooria osas tootumisteaduseid, mida iga spordiharrastaja teada võiks, ning spordiohutust. Teooria seotakse praktilise osaga, mis koosneb peamiselt erinevate treeningmeetodite läbi tegemisest. Tehakse läbi kõik treeningvariatsioonid ning erinevad lähenemised.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab, mida kujutab endast kalisteenika ning oskab iseseisvalt oma kehaga treenida, lähtudes eesmärgis;
- on omandanud erinevaid treeningmetoodikaid ning lähenemisvõtteid, mis leiavad kasutust ka väljaspool kalisteenikasporti;
- saanud täiendatud teadmisi toidu ja spordi vahel ning oskab sellest lähtudes muudatusi sisse tuua;
- on õppinud läbi kalisteenika treeningute oma keha paremini tundma.

Õppesisu

- Spordiala kalisteenika tutvustus.
- Tootumisteadus.
- Spordiohutus.
- Kalisteenika treeningmeetodid.

RAHVATANTS (G1-G3)

Koostaja	Liina Viirsalu
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub läbi aasta 1 kord nädalas 1,5 tundi. Osalejate arv 12 – 20 eelistatavalt noormehi ja neidusid võrdselt.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	G1 ja G2 aastal arvestatakse 2 kursust, G3 aastal 1 kursus.

Kursuse kirjeldus

Rahvatantsu valikkursuse kaudu omandab õpilane teadmisi eesti rahvatantsu tavade ja traditsioonide kohta. Õppija arendab kehateadlikkust läbi tantsimise ja tantsu jälgimise. Tantsutundides õpitakse ja harjutatakse tunnetuse ja liigutustegevuse kaudu. Ühitatakse nii kunstiline eneseväljendus, kunstilooime, kõne, muusika, rütm ja mäng ning nende igat liiki kombinatsioonid.

Rahvatantsu valikkursus aitab arendada õppijas julgust, et suhelda ja olla avatud. Tantsides arendatakse õppija isikupära, oskusi tegutseda üksi ja koos, suhtlemis- ja koostöövõimet, ühtekuuluvustunnet, sallivust.

Rahvatantsu valikkursuse kaudu on õppija võimalus tunda end kultuurikandjana, saades teadmisi pärimuskultuurist. Samuti saavad õppijad tunda uuenduslikku muutumist kultuuritraditsioonis ning uusi ja ülemaailmseid kultuuriilmanguid. Eesti ja maailma tantsukultuuri tutvustamisega arendatakse õppijate silmaringi.

Õpitulemused

Kursusel osaleja:

- analüüsib ja täiendab oma tantsutehnilist baasi ning läheneb kehale anatoomiliselt korrektselt;
- tunneb eesti tantsu põhiliikumisi ja termineid, oskab neid kasutada ja eristada teiste rahvaste liikumistest;
- tantsib ja analüüsib Eesti pärimus- või autoritantse ning teiste rahvaste seltskonnatantse.
- mõistab tantsija eetikat;
- mõistab rühma terviklikkuse ja iga liikme olulisust ning oskab töötada ühise eesmärgi nimel;
- tunneb tantsimisest rõõmu;
- hindab tantsulist liikumist kui elukestvat tervislikku harrastust;
- suudab ise tantsu luua.

Õppesisu

- Üldine liikumine ja keha koordineerimine.
- Jõu ja vastupidavuse treenimine.
- Eesti rahvatantsu põhisammustiku õppimine.
- Eesti pärimustantsud treeningu osana.

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- Paariliste vahelise ja rühma usalduse ja ühtsuse kujundamine.
- Eesti autori- ja lavatantsude koreograafia omandamine.
- Tantsupidude repertuaari omandamine ja protsessis osalemine.
- Eesti rahvakultuurihoidmine ja edasiandmine esinemiste kujul.

TOITUMISTARKUS (G1)

Koostaja	Inna Erik, Annely Püttsepp
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv 12 – 24.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Sülearvuti (koolist), treeningriided
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursus koosneb juhendatud loengutest, iseseisvatest töödest, praktilistest grupidöödest ja treeningust välitingimustes. Põhifookus on tervislikul ja tasakaalus toitumisel, aga ka vaimsel tervisel ja liikumisel ning nende omavahelistel seostel.

Õpilane osaleb aktiivselt nii loengutes kui kursuse läbiviija poolt korraldatud praktilistes ja iseseisvates tegevustes. Kursuse läbija on kursis Eesti ametlike toitumis- ja liikumissoovitustega ja oskab sellest lähtuvalt planeerida ja valida oma igapäeva menüüd ja planeerida liikumisharjumusi; suudab adekvaatselt hinnata isikliku tervisekäitumise ja valikute seost enda vaimse ja füüsilise tervisega.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omab teadmisi tasakaalustatud toitumisest;
- oskab *Nutridata* programmiga koostada enda vajadustest lähtuvat menüüd;
- oskab teha enda individuaalsust, hetke võimalusi ja heaolu silmas pidades tervist toetavaid toiduvalikuid;
- näeb seost toitumise, liikumise ja füüsilise ning vaimse tervise vahel;
- oskab oma keharaskusega sooritada erinevaid füüsilisi harjutusi;
- mõistab isikliku tervise käitumise mõju enda tervisele ja heaolule ning on sellest lähtuvalt valmis oma tervisekäitumises muudatusi tegema;
- teab erinevate dieetide olemust ja nende mõju tervisele;
- teab enamlevinud toitumis- ja söömishäirete olemust ja oskab neid märgata.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse, tutvumine, eelteadmiste välja selgitamine	Arutelu, grupidöö	2
Tasakaalustatud toitumine- baas- teadmised (Eesti riiklikud toitumis- ja liikumissoovitused)	Loeng, grupidöö ja gruppide esitlused	3

Toidulisandid- vajadus, ohud	Loeng, arutelu, iseseisev töö	1
Mida peab teadma veresuhkrust?	Loeng, arutelu, iseseisev töö	1
Toitumise teemaliste raamatutega tutvumine vastavalt enda huvidele, loetu teistele tutvustamine	Iseseisev töö, gruppides esitlused	2
Toitumine, liikumine ja vaimne tervis	Loeng, arutelu, iseseisev töö	3
Väljõusaali treening	Ühine treening koos juhendajaga	1
Moedieetide kahjulikkus	Loeng, arutelu	2
Sotsiaalmeedia mõju noorte söömiskäitumisele	Loeng, arutelu, grupitöö	2
Toitumine ja vaimne tervis	Tervisekõnd ja taskuhäälingu kuulamine, kogemuse jagamine ühise aruteluna	1
Minu ideaal tervisepäev	Iseseisev töö juhendaja abiga <i>Nutridata</i> programmis, esitlused	2
Kursuse lõpetamine, kokkuvõtted ja tagasiside		1

SISSEJUHATUS FILMIKUNSTI (G1)

Koostaja	Eva-Maria Tommula
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 24.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetaja poolt jagatud failid, videomaterjal, Youtube'i lingid. Kasuks tuleb isikliku kaamera ja/või arvuti omamine, kuid see pole kohustuslik.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursus annab esmased sissejuhatavad teadmised filmiajaloo kohta, võtteplatsil toimuva kohta, tutvustab erinevaid ameteid ja nendega kaasnevaid ülesandeid filmimaastikul ning annab võimaluse kogeda võttemeeskonna osaks olemist. Iga õpilane saab võimaluse end valitud rollis proovile panna ning kursuse lõpuks valmivad meeskonnatööna ka lühifilmid.

Õpitulemused

Kursusel lõpetanud õppija:

- on saanud lühiülevaate filmiajaloo toimunust;
- on omandanud algsed teadmised erinevate võtteplatsil esindatud tööpositsioonide ning nendega kaasnevate tööülesannete kohta;
- on saanud panna ennast proovile režissööri, operaator-lavastaja, helirežissööri, valgustaja, kunstnik-lavastaja või monteeriija rollis;
- on saanud proovida teatud filmitehnika kasutamist;
- teab, mis on edasised sammud filmimaastikule sisenemiseks.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus
Lühiülevaade filmiajaloo	Teooriat katvad loengud, ühiselt filmide vaatamine, filmide analüüsimine
Tutvumine erinevate võtteplatsidel esinevate tööpositsioonidega	Teooriat katvad loengud, külalisesinejate kuulamine
Proovile panek erinevatel tööpositsioonidel	Praktilised tunnid, tutvumine/töötamine filmitehnikaga, isikliku varustusega
Lühifilmide valmimine	Iseseisev töö gruppides
Esilinastus	Lühifilmide ühisvaatamine

GLOBALPROBLEEMID JA NENDE MÕJU ÖKOSÜSTEEMIDELE (G1)

Koostaja	Kärt Kruuk
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi). Osalejate arv 12 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

See kursus uurib erinevaid olulisi globaalseid probleeme, nagu kliimamuutused, rahvastiku kasv, vaesus, keskkonnasaaste ja inimõiguste rikkumised. Kursuse eesmärk on pakkuda õpilastele sügavat arusaamist nende globaalprobleemide olemusest, põhjustest ja võimalikest lahendustest. Samuti antakse ülevaade sellest, kuidas mõjutavad erinevad probleemid ökosüsteeme.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- teab, millised erinevad tegurid tänapäeval maailmas ökosüsteeme mõjutavad ja pakub lahendusi, kuidas nende negatiivset mõju vähendada;
- oskab rakendada teadmisi keskkonnakaitse ja ühiskonna jätkusuutliku arenguga seotud küsimuste lahendamisel.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse - mis on globaalprobleemid ja miks on oluline neile tähelepanu pöörata.	Ülevaade kursusel läbivatest teemadest ja hindamise põhimõtete selgitamine	1
Kliimamuutustega seotud globaalprobleemid ja nende mõju	Rühmatööd + arutelud	2
Keskkonnasaastega seotud probleemid ja nende mõju.	Rühmatööd + arutelud	2
Loodusvarade ja nende kaevandamise ja ammendumisega seotud probleemid ja nende mõju.	Rühmatööd + arutelud	2
Loodusliku mitmekesisuse vähenemisega seotud probleemid ja nende mõju.	Rühmatööd + arutelud	3
Rahvastiku kasvuga seotud probleemid ja nende mõju	Rühmatööd + arutelud	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Vaesuse ja ebavõrdsusega seotud probleemid ja nende mõju	Rühmatööd + arutelud	2
Vee ja toidupuudusega seotud probleemid ja nende mõju	Rühmatööd + arutelud	2
Inimõiguste ja konfliktidega seotud probleemid ja nende mõju.	Rühmatööd + arutelud	2
Globaalne koostöö ja säästev areng	Rühmatööd + arutelud	1
Kokkuvõtted ja hindamine		2

GOOGLE SHEETS (G1)

Koostaja	Carita Hommik
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 100% iseseisva õppena (e-kursus) Osalejate arv 12 – 27.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Google konto olemasolu ja arvuti kasutamise võimalikkus.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursus on mõeldud gümnaasiumiõppijatele, kes soovivad suurendada oma efektiivsust ja oskusi Google Sheetsi kasutamisel, olgu selleks kooliprojektid, andmete analüüs või igapäevased ülesanded. Kursus koosneb erinevatest moodulitest ja iga moodul omakorda lühikestest videoklippidest, mis tuleb ära vaadata ja nende põhjal samad tegevused ise läbi teha. Kursuse lõpus tuleb lahendada iseseisvalt hindelised ülesanded.

1. Google Sheetsi baastoimingud
2. Vormindamine
3. Andmete korrastamine
4. Funktsioonid
5. Otsingufunktsioonid
6. Graafikud
7. Pivot tabelid
8. Query funktsioonid
9. Erinevad nipid

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab luua, avada ja salvestada Google Sheets dokumente;
- teab, kuidas manipuleerida ridadega, veergudega ja lahtritega (lisamine, eemaldamine, suuruse muutmise);
- mõistab, kuidas kasutada põhilisi tööriistaribasid ja menüüsid;
- oskab rakendada erinevaid vormindusvalikuid nagu font, värvid, äärised jne;
- oskab luua ja hallata tingimusvormingut erinevate kriteeriumite alusel;
- saab seadistada rippmenüüsid lahtrites, mis aitavad juhtida sisestatavaid andmeid;
- teab, kuidas sorteerida ja filtreerida andmeid;
- oskab kasutada andmete korrastamiseks mõeldud tööriistu;
- mõistab ja oskab rakendada tekstifunktsioone andmete töötlemiseks;
- oskab kasutada statistilisi funktsioone esmase analüüsi teostamiseks;
- oskab kasutada tingimuslikke ja loogilisi funktsioone andmete analüüsimiseks ja töötlemiseks;

- teab, kuidas leida andmeid tabelitest otsingufunktsioonide abil;
- oskab luua erinevat tüüpi graafikuid Google Sheetsis;
- teab, kuidas kohandada ja vormindada graafikuid, et need esitaksid andmeid selgelt ja esteetiliselt;
- oskab luua pivot tabeli, et analüüsida ja kokku võtta suuri andmehulki;
- teab, kuidas kohandada pivot tabelite sätteid ja filtreid, et esitada soovitud informatsiooni;
- teab mitmeid kasulikke nippe ja kõrgetasemelisi töövõtteid, mis aitavad tõhustada tööd Google Sheetsiga.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
1. Google Sheetsi baastoimingud	Videote põhjal lahendamine	2
2. Vormindamine	Videote põhjal lahendamine	2
3. Andmete korrastamine	Videote põhjal lahendamine	2
4. Funktsioonid	Videote põhjal lahendamine	2
5. Otsingufunktsioonid	Videote põhjal lahendamine	2
6. Graafikud	Videote põhjal lahendamine	2
7. Pivot tabelid	Videote põhjal lahendamine	2
8. Query funktsioonid	Videote põhjal lahendamine	1
9. Erinevad nipid	Videote põhjal lahendamine	2
10. Hindelised ülesanded	Iseseisev lahendamine	4

MATEMAATIKA RIIGIEKSAMIKS ETTEVALMISTAV KURSUS (G3)

Koostaja	Kersti Kaldmäe
Eeltingimused osalemiseks	On läbinud matemaatika kursused I - IX
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv 12 – 36
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Ruuduline kaustik ja kalkulaator
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on anda õppijatele kindlustunnet matemaatika riigieksami sooritamiseks. Kursusel korraldatakse koolis varem õpitud matemaatika teemasid.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- on korranud gümnaasiumi matemaatika ainekavas nõutud teemad;
- on saanud teadmised riigieksami korralduse kohta.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Avaldised	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Protsent ja tekstülesanded	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Murdvõrrand ja juurvõrrand	Ülesannete lahendamise praktikum	1
võrratused	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Trigonomeetrilised lihtsustamised ja funktsioonid	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Kolmnurga lahendamine	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Vektor ja sirge tasandil	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Joonte võrrandid	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Töenäosusteooria	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Aritmeetiline ja geomeetiline jada	Ülesannete lahendamise praktikum	1
EkspONENTVÕRRAND ja -võrratus	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Logaritmivõrrand-ja võrratus	Ülesannete lahendamise praktikum	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Trigonomeetrilised võrrandid	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Tuletis ja tuletise rakendused	Ülesannete lahendamise praktikum	2
Integraal ja kõvertrapetsi pindala	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Stereomeetria	Ülesannete lahendamise praktikum	1
Teemad nende ettepanekul	Ülesannete lahendamise praktikum	3

GIIDITÖÖ ALUSED (G1)

Koostaja	Liia Hokkanen
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv 12 – 20.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetaja koostatud materjalid. Ekskursiooni läbiviimiseks buss Tallinnasse ja tagasi (giidi tegevus algab juba bussi sisenemisel).
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursus on eelkõige praktilist laadi, kus erinevate ülesannete käigus õpitakse avalikku esinemist, suhtlemist ja erinevates olukordades toimetulekut. Õpitakse koostama turismimarsruuti, töötama läbi materjalid ja valmistama ette giiditeksti. Kursus lõpeb praktilise ülesandega - ekskursiooni „Tallinna legendid“ läbiviimine Tallinna vanalinnas.

Õpitegevused: arutlus, rühmatööd, iseseisev töö, praktilised ülesanded, esitlus, ekskursiooni läbiviimine Tallinna vanalinnas.

Õpitulemused

Kursusel osaleja:

- oskab kavandada ekskursiooni marsruuti;
- oskab leida vastavaid materjale ja koostada giiditeksti;
- oskab esitada teksti, suhelda kuulajatega, vastata küsimustele;
- viia läbi ekskursiooni ehk juhtida rühma objektilt objektile;
- tunneb marsruuti ja tagab rühma ohutuse;
- teab ka bussiekskursiooni põhimõtteid.

Õppesisu

- Ülevaade giiditööst kui valdkonnast, giidi rollidest. Kujundada oskust kasutada oma keha ja häält esinemist nõudvates olukordades, luua kontakti kuulajatega. Koostada giiditöös vajalikke tekste, oskust planeerida, korraldada ja viia läbi ekskursioone.
- Bussi- ja linnaekskursioon.

INIMESTE ANALÜÜSIMINE (G1)

Koostaja	Priit Laatre
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Loengutesari. Lektori koostatud.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursusel õpitakse inimese tundmist. Kuidas lugeda isiku kehakeelt ja teha tähelepanekuid isiku mitteverbaalsetest suhtlusmärkidest. Suhtlemisel osatakse küsida õigeid küsimusi. Tuntakse valetamise tunnuseid.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab luua paremat koostööd inimeste vahel, kuna osatakse teineteist lugeda;
- teab, kuidas panustada jätkusuutlikkesse ja positiivsetesse ettevõtmistesse;
- oskab luua kuulikindlaid liite.

Kursus toetab sisekaitseakadeemiasse õppima suunduvaid koolinoori.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus: mis on profileerimine ja milleks seda vaja on	Loeng	3
Käitumise prognoosimise tunnused	Loeng	3
Kehakeel (märgid ja tähendused)	Loeng, praktilised ülesanded	3
Valetamisele viitavate tunnuste avastamine (märguandesignaalid)	Loeng, praktilised ülesanded	3
Nägu kui raamat	Loeng, praktilised ülesanded	3
Riskide hindamine	Loeng	3
Näited ja praktika reaalsest elust	Loeng	3

NOORTE GRUPICOACHING (G1)

Koostaja	Kadi Nisu
Eeltingimused osalemiseks	Huvi iseennast paremini tundma õppida.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv ühes grupis 12 – 16.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Paber ja kirjutusvahendid.
Muu korralduslik info	Võimalusel osaliselt tunnid õues.

Kursuse kirjeldus

Grupicoachingu eesmärk on iseennast ja teisi paremini tundma õppida.

Töötame grupis, kus läbi erinevate tegevuste saavutame õpitulemused. Grupp annab hea võimaluse märgata olulisi asju, mis endal jäänud märkamata.

- See on koht, kuhu tulla avastama, kui veel ei tea, mida tulevikus teha soovid.
- Kui tead täpselt, mis on su unistused, siis on see koht, kus saad tuge, et oma potentsiaal maksimumini viia ja seda kõike eriti hästi teha!
- Soovid pingelistes ja rasketes olukordades paremini toime tulla.

Näide: Sind huvitab sport, muusika vms, siis saad leida viise, kuidas toetada oma teekonda.

NB! Grupicoaching on konfidentsiaalne (*grupis jagatud info ei kuulu avalikustamisele kolmandatele isikutele*).

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- on teadlikum oma oma tugevustest ja nõrkustest;
- on õppinud teisi tundma ja mõistma, mille abil on lihtsam teistega suhelda ja koostööd teha;
- oskab paremini analüüsida enda ja teiste tegemisi, valikuid, võimalusi;
- oskab paremini kriitiliselt ja loovalt mõelda ning seda praktiliselt rakendada;
- oskab paremini toime tulla raskete olukordadega.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Kursuse õppetöö korraldus. Tutvumine	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 83 (58min)
Mõtteviisi meisterlikkus	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 83 (58min)
Inspiratsioon ja ressursid	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 83 (58min)
Takistused (stress, kriisid, läbikukkumine, ennetus, lahendus...)	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 83 (58min)
Vajadused	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 83 (58min)
Mitmekesisus	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Kodune töö tunnis käsitletud teemadel.	Iseseisev töö	0. 86 (60min)
Emotsionaalne intelligentsus	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)
Õpiprotsessi hindamine. Kokkuvõtted. Viimane kohtumine.	Koolis/erinevad meetodid	2 (140min)

RAHVUSVAHELISED SUHTED (G1)

Koostaja	Catlyn Kirna
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Kõik tundide ja lisamaterjalid on üleval Teras.
Muu korralduslik info	Jüri Gümnaasiumi kohustuslik suunakursus. Kursusel saavad vabade kohtade olemasolul osaleda ka G1 õppijad.

Kursuse kirjeldus

Mida tähendavad rahvusvahelised suhted? Mida teevad rahvusvahelised organisatsioonid? Mis on julgeolek? Nendele ja paljudele teistele küsimustele vastab rahvusvaheliste suhete sissejuhatav kursus, kus vaadeldakse erinevaid teemasid ning arutatakse erinevate näidete üle.

Õppesisu

- Sissejuhatus rahvusvahelistesse suhetesse – mis need on, kuidas neid mõistetakse ja mis on Eesti roll maailmas.
- Rahvusvaheliste suhete ajalugu – huvitavamad momendid RS ajaloost Euroopas ja väljaspool Euroopat.
- Välispoliitika - kuidas seda tehakse ja miks? Kas suured ja väikesed riigid erinevad oma tegevustes? Sissejuhatus julgeoleku teemasse.
- Rahvusvaheline julgeolek – räägime traditsioonilisest ja mittetraditsioonilisest julgeolekust. Kliima mõju rahvusvahelistele suhetele
- Rahvusvaheliste organisatsioonide sünn ja rahvusvaheline õigus.
- Euroopa rahvusvahelised organisatsioonid
- Regionaalsed organisatsioonid mujal maailmas – Aafrika, Aasia ja Ameerika
- Rahvusvahelised suhted ja raha. Rahvusvaheline majandus ja kaubandus.
- Rahvusvahelised suhted aastal 2025. Võtame kokku peamised ja olulisemad teemad ning vaatame rahvusvahelist olukorda hetkel.

RAHVUSVAHELISED SUHTED ÜMBER MAAILMA (G2)

Koostaja	Catlyn Kirna
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Jüri Gümnaasiumi kohustuslik suunakursus. Kursusel saavad vabade kohtade olemasolul osaleda ka G1 õppijad.

Kursuse kirjeldus

Maailmas on umbes 200 riiki, kes iga päev teevad rahvusvaheliste suhete otsuseid ja toiminguid. Kursusel käime reisil ümber maailma, vaatame mõningaid riike ja organisatsioone Aafrikast, Aasiast, Euroopast, Ameerikast ja tutvume isegi Vaikse Ookeani saartega.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab peamisi poliitilisi tuuli erinevates maailmapiirkondades;
- oskab otsida infot erinevate riikide ja organisatsioonide kohta.
- oskab luua seoseid erinevates maailmajagudes toimuvate arengute vahel ning neid analüüsida.
- tunneb peamisi regionaalseid organisatsioone maailmas.

Õppesisu

- Sissejuhatus kursusesse. Räägime Euroopa riikidest, fookus eelkõige Põhja-Euroopal.
- Lääne- ja Lõuna-Euroopa. Räägime eelkõige suurtest riikidest.
- Kus on Aasia ja Euroopa piir? Räägime Venemaast ja tema mõjusfäärist Ida-Euroopas ja Kesk-Aasias.
- Kagu- ja Ida-Aasia riigid. India-Hiina-Jaapan on peamised, aga räägime teistest ka.
- Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika
- Aafrika – fookus eelkõige Lõuna- ja Lääne-Aafrikal.
- Lõuna-Ameerika suured ja väikesed
- Põhja Ameerika - räägime USAst, Kanadast ja Mehhikost
- Kesk-Ameerika ja Kariibi saared
- Okeania – vaatame Austraaliat, Uus-Meremaad ja nende väiksemaid sõpru. Võtame kursuse kokku ja räägime kodutööst.

Kursuse raames toimub 10 kohtumist. Kursuse jooksul on vaja koguda viis tunnitööd (igas tunnis väiksem või suurem ülesanne, mõni võib kesta ka läbi kahe kohtumise). Lisaks on vaja teha üks kodutöö - ülevaade ühe riigi välisasjadest. Tähtaeg 26.05. Kõik tööd on arvestuslikud ja täpsemad juhised Tera pesas (kodutöö) või tunnis.

SUHTED JA SUHTLEMINE (G1)

Koostajad	Karis Ross ja Kairi Tozen-Pütsepp (Imago suhteterapeutid ja koolitaja)
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv 12 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õppejõudude poolt jagatavad materjalid (digitaalselt ja paberkujul) ning õppijate enda poolt tehtud märkmed.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Suhete teemaline valikkursus sisaldab nii teooriat kui ka praktilisi ülesandeid. Kursuse eesmärk on õpetada ja toetada noorte suhtlemisoskusi lähisuhetes: eneseväljendus, kuulamine, usalduse ja turvalisuse loomine, konfliktidega hakkama saamine jms.

Kursus baseerub Imago suhteteoorial, mis on loodud USA-s Harville Hendrix'i PhD poolt. Imago teoorias on integreeritud erinevad psühholoogilised, käitumuslikud, filosoofilised, sotsiaalsed ja vaimsed lähenemised.

Imago eesmärk on aidata lähisuhetes liikuda uute arusaamade, oskuste, parema mõistmise ja sügavama läheduseni, mis loob soodsa võimaluse elutervete, usalduslike ja armastusväärsete suhte loomiseks.

Tunnis põimime teooria praktiliste harjutuste ja näidetega. Teeme suhtlemisharjutusi: õpime, kuidas jagada nii rõõme kui ka keerukusi, kuidas turvaliselt väljendada oma vajadusi ja emotsioone. Õpime kuulamist- kuidas seda teha tõelise kohalolu ja huviga, ka siis, kui kaaslaste vaatenurk on meie omast väga erinev. Kursuse raames räägime ka inimeseks kasvamise teekonnast ja närvisüsteemist, emotsioonidest ja mõtetest ning käitumuslikest mustritest, mis nendega kaasnevad.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab turvaliselt kuulata;
- oskab turvaliselt rääkida;
- oskab toime tulla suhtekonfliktides;
- oskab ära tunda oma vajadusi ja neid erinevates suhetes väljendada;
- mõistab enda käitumise mõju suhtekonfliktile ja oskab seda vajadusel muuta;
- saab aru, kuidas meie kasvukeskkond ja bioloogia mõjutab meie arengut ja seeläbi ka meie suhteid.

Õppesisu

- Sissejuhatus kursusesse. Suhete tähendus ja olulisus.
- Imago teooria tutvustus. Suhte arengufaasid. Turvaline/mitteturvaline suhtlemine.
- Imago dialoogi struktuur ja praktika. Kuulamisoskuse olulisus ja takistused.
- Kasvukeskkonna mõju meie arengule ja suhetele.
- Aju areng suhete kontekstis.
- Isikliku suhtemustri äratundmine ja analüüs.
- Võimuvõitluse profiil. Konflikti olemus.
- Isiksusliku arengi teekond läbi suhete.
- Teadliku suhteruumi loomine.
- Praktiline seminar - grupidialoog.
- Lõpuseminar - grupidialoog.

ÕPIME ÕPPIMA (G1)

Koostaja	Diana Kaldoja
Eeltingimused osalemiseks	Huvi õpioskuste arendamise vastu.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 30.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Märkmik, internetiühendusega nutitelefon, arvuti koduste tööde lahendamiseks.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kas oled õppinud kontrolltöökunde ja siiski läbi kukkunud? Või õppisid tunde, said hea tulemuse ja unustasid kõik järgmisel hetkel? Mõlemad stsenaariumid on kooliõpilaste seas vägagi tavalised.

Tõhus õppimine on oskus kogu eluks: põhikoolile järgneb gümnaasium, gümnaasiumile ülikool jne. Meetodid, mida me automaatselt õppimiseks valime, ei ole enamasti tõhusad. Kuidas õppida nii, et õpitu ka päriselt selgeks saaks ja pikaajaliselt meelde jääks? Milliseid strateegiaid kasutades oled enda aega õppimisel kasutanud ära maksimaalselt? Kas sina oled ennastjuhtiv õppija või lähed lihtsalt vooluga kaasa ja hiljem imestad, et miks tunnis kuuldu kuidagi meenuda ei taha? Neile ja paljudele teistele küsimustele saad vastuse antud kursuse jooksul. See kursus võiks olla kohustuslik kõigile, kellel soov olla enda aja ning õppimise peremees. Kursus tuleb väga praktiline ning sisaldab suures koguses arutelusid. Ole valmis päriselt “KOHAL” olema, et saada kursuselt just sulle vajalikud teadmised ning olla iseenda õppimise peremees.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- selgitab kursuse jooksul õpitud mõisteid ja oskab tuua iga mõiste kohta näite;
- analüüsib kirjalikult ennast kui õppijat. “Mina õppijana enne kursuse algust ja pärast - kuidas on “Õpime õppima” õppeaine muutnud minu arusaama õppimisest?” Analüüs lähtub tunnis läbitud teemadest ja sisaldab vähemalt 3. erinevat õpistrateegiat, mida õpilane on rakendanud antud aine läbimise jooksul mõnes ainetunnis ning selgitab nende mõju tema õppimisele.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Ennastjuhtiv õppija	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	2
Õppimise ABC	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Mõtteviisid ja hoiakud	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Motivatsioon	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Aju ja õppimine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Metakognitsioon ja tunnetusprotsessid	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Pikaajaline vs lühiajaline õppimine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õppimise organiseerimine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpiviisid ja õpiharjumused	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpistrateegiad: unusta - meenuta	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpistrateegiad: kordamise strateegiad	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpistrateegiad: seoste loomine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpistrateegiad: konspekteerimine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	2
Õpistrateegiad: lugemisstrateegiad	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	2
Õpistrateegiad: enesetestimine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Õpistrateegiad: kokkuvõtete tegemine	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Refleksioon kui õppimise abivahend	Seminar/ individuaalne ja grupitöö	1
Eneseanalüüs	Individuaalne töö	1

ÕPPIDES LOON ENNAST (G1)

Koostaja	Inna Erik
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 24.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpilasel on kiirkõitja töölehtede ja infomaterjalide kogumiseks ning seal vahel paberit konspekteerimiseks ja märkmete tegemiseks.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

“Õppides loon ennast” kursusel on fookuses mitmed tänases maailmas vajalikud oskused ja hoiakud. Kursuse jooksul õpivad õpilased tundma ennast kui õppijat, omandavad erinevad õppimisstrateegiad, tegelevad enda motivatsiooni, enesejuhtimise ja eesmärkidega, analüüsivad enda ja õpetaja rolli õppimisprotsessis ning õppimise saboteerimist, tutvuvad erinevate ajaplaneerimis tööriistadega, tegelevad uute harjumuste kujundamisega, harjutavad hea kuulamise, eneseesitlemise ja koostööoskusi jne. Õppija omandab seeläbi baasoskused- ja hoiakud targaks ja tulemuslikuks õppimiseks nii grupis kui individuaalsel tasandil, mis omakorda suurendab õppimise rõõmu ja võimaldab vastutuse võtmist iseenda arengu eest.

Õppeprotsessis on olulisel kohal arutelu, diskussioon, rollimäng, rühmatöö, juhtumianalüüs, praktilised ülesanded jms.

Kursus baseerub isikliku kogemuse analüüsil. See on aluseks enesest arusaamisele ning seejärel iseenda teistele arusaadavaks tegemisele. Kursuse jooksul alustab õpilane oma digitaalse arenguportfoolio loomist, millest võimalusel ja soovi korral võib kasvada välja gümnaasiumi praktiline töö.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- arendab loovust ja edenemismõtteviisi (ingl k. *growth mindset*);
- saab aru inimeste väärtushinnangute erinevustest ning oskab nendega arvestada;
- arendab oma õppimis- ja suhtlemisoskusi, samuti koostöö-, otsustamisoskusi;
- oskab teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides;
- analüüsib ja hindab oma valikute tagajärgi oskab valida ja rakendada endale sobivaid õppemeetodeid- ja õppimisviise;
- oskab rakendada koostööoskuste alaseid teadmisi praktilistes elusituatsioonides;
- oskab teadlikult kasutada iseenda analüüsimise tehnikaid;
- oskab ja julgeb võtta vastutust oma suhete ja valikute eest;
- oskab valida käitumisstrateegiat vastavalt olukorrale;
- arendab analüüsivõimelist mõtlemist, oskab püstitada eesmärgi, võtta vastutust ideede elluviimisel ning rakendab meeskonnatöö võtteid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse: ootused, õppesisu, kokkulepped, tutvumine. Õppimise mõiste	Auditoorne	1
Õppimise mõiste	Loeng, arutelu, praktiline tegevus: ajurünnak	1
Õpioskused, õpitingimuste eelistused, õpistiilid	Loeng, praktilised testid, iseseisva tööna eneseanalüüs	2
Arenguportfoolio: keskkonnad, nõuded portfooliote	Erinevate digitaalsete keskkondadega tutvumine, arenguportfoolioga alustamine,	1
Õpioskused ja eesmärgid: eesmärgistamine ja kavandamine	Loeng, arutelu, grupitöö, praktiline iseseisev töö	2
Õppimisvõtted: lugemine kui õppimise keskne osa; mnemo-tehnilised võtted; ideekaart, mõistekaart, mõttekaart	Loeng, arutelu, praktiline iseseisev töö	3
Õppimise saboteerimine ja enesesaboteerimine; valikud ja kavandamine	Loeng, arutelu grupitöö, praktiline iseseisev töö	2
Harjumused	Loeng, video, praktiline iseseisev ja paaristöö	2
Intelligentsus ja õppimine: Gardneri multiintelligentsusteooria	Grupitöö, grupitöö esitlused, iseseisev praktiline test	1
Edu ja ebaedu: ärevus ja stress; pingetest vabanemine, ebaedu käsitlemine	Arutelu, paaristöö, grupitöö	1
Koostööine probleemide lahendamine, koostöö grupis	Arutelu, paaristöö, grupitöö	2
Arenguportfoolio täiendamine	Juhendatud arenguportfoolio täiendamine	1
Kursuse lõpetamine ja tagasiside, arenguportfooliote gruppides tutvustamine		1

PRAKTILINE ÕPE VÄLILAAGRIS (G1)

Koostaja	Vahur Hanko
Eeltingimused osalemiseks	Riigikaitse teoriakursuse positiivne läbimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub mitme järjestikuse päeva kestel õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	24/25. õppeaastal on kursus kohustuslik G2 õppijatele.

Kursuse kirjeldus

Üksikisiku ja allüksuse varustus ja selle kasutamine. Kaitseväeteenistus ja distsipliin. Riviõpe. Relvaõpe (laskeharjutus). Topograafia ja orienteerumine. Esmaabi välitingimustes. Liikumisviisid. Keskkonnakaitse kaitseväes.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- omandab algteadmised üksikisiku ja allüksuse varustusest ja selle nõuetekohasest kasutamisest;
- oskab tegutseda ühtse meeskonnaga, peab kinni kehtestatud korrast ja järgib ajaplaani;
- tunneb sõjaväelist rivikorda ja saab aru selle õpetuslikust ning distsiplinaarsest olemusest;
- omab praktilist kogemust laskeasjanduses ja on tutvunud relvade ohutu käsitlemisega;
- omab algteadmisi topograafias ja oskab iseseisvalt orienteeruda maastikul koos abivahenditega;
- oskab esmaseid esmaabi võtteid ja elustamise põhimõtteid;
- oskab rakendada erinevaid liikumisviise lähtuvalt olukorrast;
- tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid kaitseväes.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Varustuseõpe	Praktiline	3
Riviõpe	Praktiline	1
Relvaõpe (laskeharjutus)	Praktiline	6
Topograafia ja orienteerumine	Praktiline	4
Esmaabi välitingimustes	Praktiline	4
Liikumisviisid	Praktiline	2
Keskkonnakaitse kaitseväes	Praktiline	1

XX SAJANDI I POOLE VENE KIRJANDUS (G1)

Koostaja	Julia Strukova
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 24
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Temaatika

- 19. sajandi esteetilised ja kõlbelised väärtused, nende ümbermõtestamine 20. sajandil (Oscar Wilde).
- Realism 20. sajandi alguse vene kirjanduses (Aleksandr Kuprin, Maksim Gorki, Ivan Bunin).
- Prantsuse dekadendid, nende poeesia mõju 20. Sajandi alguse vene poeesiale (Paul Verlaine, Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé).
- Vene poeesia hõbedane ajastu. Suundumuste, stiilide ja rühmituste mitmekesisus. Sümbolism (Aleksandr Blok). Akmeism (Nikolai Gumiljov, Anna Ahmatova). Futurism (Vladimir Majakovski). Imažinism (Sergei Jessenin).
- Realistliku kujutamise traditsiooni jätkumine ja areng sõjajärgsete aastate kirjanduses (Mihhail Šolohhov).
- Antiutopistlikud romaanid vene kirjanduses (Jevgeni Zamjatin).
- Ulmeliste ja realistlike elementide ühendamise vene kirjanduses (Mihhail Bulgakov).
- Vene pagulaskirjandus (Vladimir Nabokov).
- Kirjandusteost illustreeriv ekraniseering ning kirjandusteose loominguline töötlus. Kirjandusteose ja filmi võrdlev analüüs.

Arutlusteemasid. Kirjanduslikud voolud ja suunad, nende ajapiirid, sisu- ja vormitunnused, tähtsamad žanrid, autorid ning teosed. Kirjanduse kui kunsti iseväärtuste rõhutamine. Kirjanduslikud sisu- ja vormiekspereimendid, vastuhakk traditsioonidele. Inimese sisemine ja väline vabadus. Inimese au ja väärikus. Armastuse teema 20. sajandi alguse vene kirjanduses. Heategevus. Hea ja kurja probleem. Klassi ja üldinimlikud väärtused. Inimese saatus ja maa saatus. Pagulase saatus. Kirjanik ja ühiskond. Literaat ja võim. Vaba ja reeglitaatud kirjandus. Kirjandus ning tsensuur.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- iseloomustab õppematerjalidele toetudes ajastu kirjandust, tähtsamaid voole ja žanre ning nimetab autoreid ja nende teoseid;

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- võrdleb poeetikaanalüüsile tuginedes kahte vabalt valitud kirjandusteost, tuues esile ühiseid ja eriomaseid jooni;
- teab, kuidas realism tekkis;
- mõistab ning hindab kirjandusteoste humaanseid, eetilisi ja esteetilisi väärtusi;
- teab mõisteid ja saab neid seletada;
- analüüsib ja tõlgendab loetud luuletuste, proosateoste sisu- ja vormivõtteid: nimetab teema, sõnastab probleemi ja peamõtte, iseloomustab tegevusaega ja –kohta, jutustaja vaatepunkti, tegelaste suhteid, olustikku, sündmustikku ning kompositsiooni;
- väljendab oma argumenteeritud arvamust loetud teosest suulises ja kirjalikus vormis;
- teeb loov- ja uurimistöid ning ettekandeid;
- on tervikuna läbi lugenud ja analüüsinud vähemalt neli proosa- või draamateost, luuletusi, tunneb teoste ning nende autorite kohta üldises kultuuri- ja kirjandusloos.

Õppesisu

- 19. sajandi vene kultuuri väärtused ja nende ümbermõtestamine.
- Kirjandusprotsess 20. sajandi alguses.
- Prantsuse dekadendid, nende mõju vene poeesiale. Poeesia suundumised ja mitmekesisus.
- Realistliku kujutamise traditsiooni jätkumine ja areng sõjajärgsete aastate kirjanduses, M. Šolohhov.
- Antiutopistlikud romaanid (J. Zamjatin “Meie”).
- Ulmeliste ja realistlike elementide ühendamise vene kirjanduses (Mihhail Bulgakov).
- Kirjandusteost illustreeriv ekraniseering ning kirjandusteose loominguline töötlus. Kirjandusteose ja filmi võrdlev analüüs.

HIINA KEEL JA KULTUUR (G1)

Koostaja	Karel Jõelett
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1 - 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv: kuni 30
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kes on Konfutsius? Kes on Sunzi? Mis instrument on Erhu (二胡)? Millal loodi Hiina Rahvavabariik? Kes on Mao Zedong? Milline on Pekingi ooper? Mis rolli mängib Hiina tänapäevases globaliseerunud maailmas? Nendele ja paljudele teistele küsimustele saab kursuse jooksul vastused! Kursuse jooksul käsitleme palju tänapäevaseid teemasid ning sukeldume hiina muusika, söögi, filosoofia ja teekultuuri maailma, õpime selgeks hiina keele põhitõed ja lihtsamad dialoogid enese tutvustamiseks.

Õpitulemused

Õpilane omandab baasteadmised hiina keelest, filosoofiast, ajaloost, kultuurist ja poliitikast. Õpilane tunneb hiina märke ja nende kujunemise lugu. Õpilane oskab orienteeruda Hiina ajaloos ning on kursis peamiste oluliste sündmustega, mis on aluseks tänapäeva Hiinale. Õpilane on kursis peamiste Hiina filosoofiliste tekstide ja klassikalise kirjandusega. Õpilane omandab baasoskused enese tutvustamiseks hiina keeles. Selle kursuse raames omandatud teadmised annavad õppurile head eeldused edasisteks õpinguteks Tallinna Ülikooli Humanitaarteaduste instituudi Aasia uuringute õppekaval.

Õppesisu

- Hiina geograafia ja põgus ülevaade Hiina ajaloo kujunemisest
- Tutvustus hiina keelest (kirjasüsteem, lihtsamad sõnad, enese tutvustamine)
- Hiina lähiajalugu
- Vähemusrahvad Hiinas
- Hiina tähtsamad poliitikud ja mõtlejad
- Hiinlaste riietus läbi aegade
- Konfutsianism, daoism ja budism
- Deng Xiaoping ja majandusreformid
- Hiina söök ja teekultuur
- Hiina klassikaline ja tänapäevane muusika
- Xi Jinping ja tänapäeva Hiina sise- ja välispoliitika

SAKSA KEEL JA KULTUUR (G1)

Koostaja	Inna Erik
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv 12 – 20
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpetajalt
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus ja õppesisu

Kursuse eesmärk on tutvustada saksa keelt kõnelevate maade ajalugu, geograafiat, kultuuri, identiteeti, majanduselu, tavasid ja kombeid. Tutvutakse põgusalt saksa keelega, uuritakse eesti ja saksa keele kultuuriteoseid ja maailmas tuntuid sakslasi. Kursuse käigus saadakse ülevaade saksa keele õppimisvõimalustest Eestis ja Saksamaal ning uuritakse ka võimalusi, kuidas saksa keelt päris iseseisvalt interneti teel ja abiga õppida. Kursuse ülesehitus on mitmekesine, toimuvad loengud, kohtumised, iseseisva ja rühmatööd ning praktilised tegevused.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab ja tunne oluliselt paremini Euroopa üht suuremat maad ja enimkõneldud keelt;
- oskab saksa keeles esmaseid ja elementaarseid väljendeid ja tunneb peamisi hääldusreegleid;
- teab saksa kultuuriruumi tähtpäevi ja traditsioone – leiab ühisosa Eesti ja Saksa ajaloos, kultuuris, peresuhetes, toidukultuuris;
- on huvi korral valmis orienteeruma edasiõppimise võimalustes saksa keelt kõnelevates maades.

SOOME KULTUURILUGU (G1)

Koostaja	Liia Hokkanen
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv 12 – 20
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus ja õppesisu

- Mida arvame teadvat Soomest, mida tegelikult teame, mida võiksime või peaksime teadma.
- Keeleline “esmaabi” - mini keelekursus. Olulised väljendid.
- Soome ja Eesti – kas teekaaslased või eraldi kulgemine. Milles me oleme sarnased, milles erinevad. Mis meid seob, mis eristab.
- Teadmised Soome kultuurist, majandusest - kõik see aitab mõista meie naabrit paremini ja häid suhteid luua.
- Soomlased – traditsioonid, suhtumised. Pere, töö, sõbrad, naabrid ja külalised.
- Erilised “kiiksud”: Maailma õnnelikum rahvas. Saunarahvas ja kesämökki-kultuur. Hullult naljakad võistlusmängud (naisekandmine, mudamaaldus, tango-markkinat, karaoke ...)
- Mida võiks teada, kui minna tööle, õppima.

Kursuse kavas on loengud, kohtumised, rühmatööd, praktilised tegevused (näiteks kulinaarsed).

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab ja tunneb oluliselt paremini naabermaad Soomet;
- oskab elementaarseid suhtlusväljendeid;
- teab tähtpäevi, traditsioone – leiab ühisosa Eesti ja Soome ajaloos, kultuuris, peresuhetes, toidukultuuris ja muusikalises maitstes;
- on huvi korral valmis orienteeruma edasiõppimise võimaluses või ka töösuhte loomises.

VENEKEELNE AJAKIRJANDUS (G1)

Koostaja	Julia Strukova
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv 12 – 24
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus ja õppesisu

Kirjalik kõne

- Selle iseloomustus ja erinevus suulisest kõnest. Kommunikatiivne kirjalik kõne.
- Õpitavate kirjalike tekstide tüübid: ümberjutustus, kirjand, essee, laiapõhjaline vastus probleemküsimusele.
- Ümberjutustuste kirjutamine eri stiilis ja žanis tekstidest.
- Arutlev kirjand, selle struktuur (sissejuhatus, põhiosa, kokkuvõte). Teema sõnastamine (teema kui mõiste, teema kui arvamus, teema kui küsimus). Juhtiv tees. Argumentide liigid. Tekstilõik ja selle struktuur. Teksti loogilisus ja sidususe vahendid. Üksikasjaliku vastuse probleemne küsimus kui arutlustüüp.
- Essee kui vabatekstitüüp.

Tarbetekst

- Avalduse, juhendi, volituse, allkirjastatud tõendi, CV kirjutamine.
- Ametlik kiri. Ametlikud tekstid elektroonilisel kujul.

Teadustekst

- Konspekt, referaat, nende liigid.
- Ainetekstide konspekterimine ja refereerimine.
- Kriitiline suhtumine internetis pakutavatesse valmisreferaatidesse.

Publitsistlik tekst

- Informatsioonilised ja kriitilised lühisõnumid.
- Artikkel.
- Reklaam ja selle liigid.
- Kuulutuse ning retsensiooni kirjutamine, arvestades nende sisu ja struktuuri erijooni.
- Elektroonilised väljaanded. Kriitiline suhtumine meediatekstidesse. Tekstide loomine internetis.
- Internetisuhtluse kultuur.
- Kirjalike tekstide parandamine. Teksti sisu, kompositsioon ja keele parandamine.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- oskab kuulutust ja retsensiooni kirjutada vene keeles;
- tunneb venekeelse internetisuhtluse kultuuri;
- redigeerib oma kirjalikke tekste;
- parandab tekste, arvestades teksti žanri ja eripära;
- oskab erinevaid teadustekste kirjutada, neid refereerida ning konspekteerida;
- oskab kriitiliselt hinnata kirjalikke tekste internetis;
- oskab erinevaid tarbetekste kirjutada;
- oskab ametlikku kirja vormistada;
- eristab kirjaliku kõne suhtlusvaldkonnast olenevat eripära ja erižanris kirjalike tekstide iseärasusi;
- mõistab ja koostab kirjalikke tekste.

WORLDBUILDING (G1)

Koostaja	Joosep Roald Võrno
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv minimaalselt 12
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	Kursus toimub inglise keeles. Väljasõit ühe tunni raames.

Kursuse kirjeldus

“The mark of a true writer is their ability to mystify the familiar and familiarize the strange.” (Walt Whitman)

This course explores the foundations of worldbuilding, primarily in SF and fantasy literature. Through case studies, activities, and literary/film analysis, we explore the meaning of stories and the value in creating worlds for these stories to exist. Developing students’ skills as literature scholars, storytellers, writers, critics and communicators, this course mostly consists of seminars and mini-workshops. The course grade will be based on active participation and a final project, in which the student chooses one of the mini-workshop projects to expand and share with the class.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- have an understanding of the basics of worldbuilding in SF and Fantasy;
- develop creative writing and storytelling skills;
- be able to analyze and discuss aspects of worldbuilding in various forms of media;
- be familiar with the vocabulary of SF and Fantasy literature and literary analysis;
- complete a personal worldbuilding project of their choosing;
- discover key authors, artists and movements in the genres of SF and Fantasy.

Õppesisu

- Introduction to Worldbuilding
- Fantasy, Myth and Legend
- Science and Speculative Fiction
- Building Timelines
- Mapping Worlds
- Elements of Story
- Verisimilitude
- The Metatext
- Worldbuilding and Visual Art
- Analyzing Worldbuilding

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- Worldbuilding and Genre
- Ecosystems
- Dystopia
- Book Reading and Discussion
- Final project

ARHITEKTUUR KUI ELUKESKKOND (G1)

Koostaja	Piret Anier
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi). E 5 tundi, T 4 tundi, K 5 tundi, N 5 tundi, R 2 tundi Osalejate arv 12 – 36
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Harilik pliiats, joonlaud, kolmnurk, sirkel
Muu korralduslik info	Esmaspäeval väljasõit Tallinna.

Kursuse kirjeldus

Avaliku, poolavaliku ja isikliku ruumi uurimine nii loengu kui ka kogemusretke vormis. Inimkeskse linnaruumi maketeerimine rühmatööna ja isikliku ruumi makett individuaaltööna.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija/õppijal:

- areneb divergentse mõtlemise võimekus (leiab ühele küsimusele või probleemile erinevaid vastuseid või lahendusi);
- oskab ühendada teaduslikku mõtteviisi loomingulise lähenemisega;
- suudab analüüsida mitmeid valdkondi siduvaid olukordi eri vaatenurkadest;
- areneb empaatiline, eetiline ja salliv hoiak ümbritsevasse;
- mõistab inimese ja ehitatud keskkonna vahelisi vastastikuseid seoseid ning inimest ja elu ruumi loomisel kesksena;
- märkab ruumi tervikuna ja selle nüansse, oskab seda kirjeldada ning seostada vorme ja funktsioone, ruumi kujundust ja meeleolu;
- mõistab arhitektuuri kui inimese elu kujundavat valdkonda;
- tunneb huvi ehitatud keskkonna kui elukeskkonna vastu, saab aru selle tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus ning selle planeerimise põhimõtetest.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus. Poolavalik ruum - kooliruumi uurimine.	Loeng / kooliruumides uurimisretk. Meeskonnatöö.	2
Avalik ruum. Linnaruum. Tänav.	Kogemusretk Tallinna kesklinnas	3
Tänavaruumi analüüs.	Õpilaste ettekanded. Meeskonnatöö	1
Tänavaruumi muutused ajas nt Soo ja Vana-Kalamaja tänava näitel.	Case study	1

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Inimkeskse linnaruumi planeerimise aluspõhimõtted.	Inspireerivate näidetega tutvumine sh Jan Gehl "Linnad inimestele"	1
M 1:50 mõõtkavas linnaruumi makett	Maketeerimine ja esitlemine. Meeskonnatöö	6
Isiklik ruum. Tuleviku eluruum. Hoone kui ökosüsteem.	Loeng-ettekanne.	1
Lähteülesande koostamine. Eskiislahendus eluruumile tulevikus. Kollaaž elamust. Jooniste lugemine ja koostamine (plaan, vaade, lõige).	Individuaalne töö	2
Eluruumi makett mõõtkavas M 1:100	Praktiline individuaalne töö. Maketeerimine ja esitlemine.	3
Kinnisvara valimise kriteeriumid. Kokkuvõtted.	Loeng-ettekanne. Tagasiside-teadmiste kontroll.	1

E-POE LOOMINE - IDEEST TEOSTUSENI (G1 tüdrukud)

Koostaja	HK Unicorn Squad / Tanel Lindlo
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12-20
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Õpikeskkond hõlmab arvutiklassi või õppija endi arvutite kasutamist, kus saab praktiliselt rakendada õpitut. Kursuse käigus toimuvad praktilised harjutused ja õppetegevused nõuavad ligipääsu veebilehitsejale, WordPressi ja WooCommerce platvormidele.
Muu korralduslik info	Kursusel saavad osaleda ainult tüdrukud .

Kursuse kirjeldus

Unicorn Squad PRO e-poe kursus keskendub praktilisele kogemusele, hõlmates teemasid alates e-poe kontseptsiooni loomisest kuni toodete lisamiseni ja maksekeskuse seadistamiseni. Kursus hõlmab nii teoreetilisi kui ka praktilisi oskusi, sealhulgas WordPressi ja WooCommerce kasutamist, veebikujundust ning brändi ehitamist.

Eesmärgiks on anda õppijatele praktilisi oskusi e-poe loomise valdkonnas, aidates neil mõista e-kaubanduse põhimõtteid ja praktilisi aspekte. Arendada õppijate loovust ja ettevõtlikkust, julgustades neid välja mõtlema ja realiseerima oma e-poe kontseptsiooni. Eneseväljendusoskuse arendamine ja edendamine, eriti brändi loomise etappides.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- saab aru e-kaubanduse põhimõtetest ja praktilistest aspektidest;
- suudab iseseisvalt luua ja kohandada WordPressi veebilehte, kasutades elementori ja muid tööriistu;
- mõistab visuaalset identiteeti ja oskab luua brändi, sealhulgas logo ja värvipaletti;
- suudab loovalt mõelda ja rakendada oma ideid e-poe kontseptsiooni väljatöötamisel;
- oskab kasutada WooCommerce platvormi ja seadistada e-poe maksekeskust;
- saab ülevaate AI võimaluste kasutamisest e-poe loomisel;

Kursuse lõppedes on õppijal valmis, töötav e-pood koos brändiga, mis vastab nii esteetilistele kui ka praktilistele nõudmistele.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus	E-poe kontseptsiooni väljatöötamine ja veebilehe struktuuri loomine.	2
Brändi ehitamine	Visuaalse identiteedi loomine, sealhulgas logo kavandamine.	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

WordPress	WordPressi seadistamine, teema valik, pluginade paigaldamine.	2
Veebikujundus	Baaskujunduse kohandamine, HTML+CSS terminite õppimine, esilehe loomine Elementoriga.	2
WooCommerce seadistamine	Poe andmete sätestamine, ostukorvi loomine, transpordimeetodite ja maksude seadistamine.	2
Toode lisamine	Konkreetsete toodete väljamõtlemine ja lisamine poodi.	2
Tooted – pildistamine ja töötlemine	Toodete pildistamine, töötlemine ja varustamine sobivate piltidega.	2
Tooted - hinnastamine	Hindade kujunemise mõistmine ja Exceli tabeli kasutamine.	2
Maksekeskuse (montonio) lisamine ja seadistamine	Kliendiandmete küsimine, privaatsuspoliitika ja tagastusinfo loomine, Montonio seadistamine.	2
Testimine ja SEO	Poodide testimine, näidistellimuste sooritamine, pakiautomaatide kasutamine, SEO tööriistade tutvustus.	3

ETIKETT (G1)

Koostaja	Raul Sisa, Joel Bezzaborkin
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 30.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Koolitaja poolt loodud materjalid.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursuse käigus omandab õpilane teadmised etiketist ehk oskused olemisest. Õppija on varustatud teadmiste ja praktiliste juhistega suhtlusest, riietumisest, eneseväljendusest, üldlevinud käitumistavadest erinevates elu olukordades (teater, vastuvõttud, restoran). Õppija omandab praktilised oskused ja detailsed teadmised söömise kunstist, oskab käsitleda laia valikut restorani inventari, pidada üleval end väarikalt, endale ja oma kaaslasel au tehes. Saab iseseisvaks tööks vajaliku sisendi aja juhtimisest, väärtushinnangute kujunemise alustest ning iseseisvusest. Kursus sisaldab kahte suuremat kodust ülesannet ning lõpeb eksamiga.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab põimida omavahel teoreetilised teadmised ning praktilised oskused;
- jagab oma kogemusi ning analüüsib uusi oskusi läbi avalike arutelude ning sihteesmärgi põhiste rühmatööde;
- on viks ja viisakas, kes pakatab enesekindlusest ning loob enda ümber stabiilsust ja turvatunnet ning näeb maailma läbi laiendatud silmaringi.

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
Sissejuhatus	Ajalugu	1
Aeg	Aja juhtimine	1
Standardid ja väärtused	Maine kujunemine ja kujundamine	1
Suhtlus	Enese presenteerimine	4
	Erinevad tervitusviisid	
	Müügi kuus sekundit	
	Vestluse põhitõed	

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Riietus	Mis on oluline	4
	Värvid ja mustrid	
	Sündmused	
	Hooldamine ja hoolitsemine	
Etikett	Käitumine erinevates olukordades	8
	Restorani etikett	
	Sündmused	
	Erisused	
	Ärietikett	
Netikett	Digihügieen	2
	Kirjapilt	
	Sotsmeedia ja avalik huvi	

INSENEERIA JA TOOTMINE (G1)

Koostaja	Lauri Soosaar
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal. Osalejate arv kuni 20.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	<ul style="list-style-type: none"> • Tinkercad.com • Fusion360 (vajab installeerimist ja education litsentsi või 30 päeva tasuta versiooni) - Riigigümnaasium • Snapmaker Luban (vajab installeerimist) - Riigigümnaasium • Snapmaker 3-1 CNC seadmed – Lauri Soosaar • Arvutid tarkvaraga - Riigigümnaasium • Õppeklass multimeediaprojektori kasutamise võimalusega. • Internetiühendus. • Digiõpik “Snapmakeri kasutamine koolitunnis”
Muu korralduslik info	Õppetöö toimub õpiruumis ja mobiilses CNC õppeklassis.

Kursuse kirjeldus

Kursuse käigus saavad õpilased ülevaate tänapäevastest moodsatest tootmisprotsessidest ja - tehnoloogiatest ning õpivad ette valmistama digitaalseid töölusfaile arvjuhitavatele seadmetele.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- oskab valmistada 3D-mudeleid, kasutades programmi Fusion360;
- tunneb arvjuhitava seadme (CNC) tööpõhimõtet (lasertöötlus, 3D printer, CNC frees);
- oskab ette valmistada tööfaile CNC seadmele;
- oskab õpitud seostada tootmisettevõtte vajadustega;
- oskab valida optimaalseid töötlemisviise soovitud detailide töötlemiseks ja valmistada tooteid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus kursusesse	Ülevaade kursusest, õpirotsessidest ja hindamisest. Kursusel kasutatavad õpikeskkonnad ja õppevahendid. Kontakt tund. Arvestuslik	1
Tinkercad.com tutvustus	Keskkonna tutvustus ja praktilised harjutused. Arvestuslik	1
Fusion360 tutvustus ja modelleerimisharjutused	Keskkonna tutvustus ja Praktilised harjutused. Arvestuslik	4
Fusion360 ja 3D printimine	3D printimise tutvustus ja praktilised harjutused. Arvestuslik	4

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Fusion360 ja lasergraveerimine	Lasergraveerimise tutvustus ja praktilised harjutused. Arvestuslik	4
Fusion360 ja CNC freesimine	CNC freesimise tutvustus ja praktilised harjutused. Arvestuslik	2
Karjäärpäev	Tutvume karjäärivõimalustega ja külastame ägedaid Eesti ettevõtteid. Arvestuslik	5

KIRJALIKU TÖÖ VORMISTAMINE (G1-G3)

Koostaja	Tanel Lindlo
Eeltingimused osalemiseks	Eeldab õpilasuurimuse või praktilise töö koostamise alustamist.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub õppeperioodi jooksul e-kursusena. Osalejate arv kuni 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Microsofti konto.
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursusel kirjaliku töö vormistamine omandavad õppijad teadmised sellest, kuidas vormistada akadeemilist tööd. Iga alateema koosneb teoreetilisest ülevaatest ja praktilistest ülesannetest. Kirjalike tööde vormistamiseks kasutatakse Office veebiversiooni. Kursuse lõppedes on õppijal olemas vormistatud põhi enda õpilasuurimuse või praktilise töö jaoks.

Õpitulemused

Kursuse lõpetanud õppija:

- koostab töö põhja, mis koosneb tiitellehest, sisukorrast, sissejuhatuses, teooriast, uurimuslikust või praktilisest osast, kokkuvõttest, kasutatud allikatest ning lisadest;
- vormistab kirjalikke töid vastavalt etteantud juhisteile;
- kasutab töös tekstisisest viitamist ja vormistab korrektselt allikaid;
- leiab lahendusi erinevatele vormistuslikele probleemidele.

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
Microsoft Office pilvekontoritarkvara.	Kontaktõpe / e-õpe. Microsoft Office pilvelahenduste tutvustus. Andmete varundamine pilves. Dokumentide, kaustade jagamine. Töö versioonijaloo vaatamine.	2
Töö ülesehitus - mis osadest koosneb? Töö vormistusnõuded.	E-õpe. Lehe üldine vormistus (äärised, lehe <i>layout</i> jms). Tiitellehe ja sisukorra loomine. Alapeatükkide vormistamine (nt <i>heading 1, heading 2</i>). Sektsioonide kasutamine töös. Leheküljeunumbrite lisamine. Sisulõikude automaatne vormistus.	6
Tabelite ja jooniste koostamine ning neile viitamine.	E-õpe. Tabelite, jooniste koostamine.	2

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Viitamine ja kasutatud allikad. Lisade vormistamine.	E-õpe. Tekstisisene viitamine. Allikate vormistamine.	3
Office lisafunktsioonide kasutamine.	E-õpe. Õigekirjakontroll. Dikteerimine. Kommentaaride lisamine. Laienduste kasutamine.	2
Enda töö kirjutamine.	E-õpe. Õpilane loob enda töö põhja vastavalt etteantud kriteeriumitele.	6

KOOLI HELI- JA VALGUSTEHNIKA (G1)

Koostaja	Mari Randmäe
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv alates 12.
Vajalikud õppematerjalid ja –vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Praktiline valikkursus, mis annab õpilastele baasteadmised ja -oskused kooli ürituste tehniliseks teenindamiseks. Aine keskendub heli- ja valgustehnika käsitlemisele ning ürituste tehnilisele planeerimisele ja teenindusele.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- tunneb helitehnika põhimõisteid ja –komponente;
- mõistab helisüsteemi ülesehitust ja signaalikulgu;
- suudab iseseisvalt helindada väiksemaid üritusi;
- oskab käsitleda nii koolis olevat heli- kui ka valguspulti;
- tunneb põhilisi valgustehnika komponente ja nende kasutamist;
- oskab järgida ohutusnõudeid.

Õppesisu

- Sissejuhatus helitehnikasse
- Kooli helipuldiga tutvumine
- Erinevad mikrofonid ja DI boksid
- Ürituste tehniline ettevalmistus
- Sissejuhatus lava valgustehnikasse
- Valgustite liigitus ja tüübid
- DMX
- Võrguprotokollide valgustused
- Ürituste tehniline teenindamine

LOOMINGULINE FOTOGRAAFIA (G1)

Koostaja	Olev Mihkelmaa
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv 12 – 15.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Peegelkaamera või hübriidkaamera, võimalusel statiiv (kompaktkaamera või telefon pole sobiv kursuse edukaks läbimiseks)
Muu korralduslik info	Loodusfoto retkeks pane selga ilmastikule vastav riietus. Jälgi, et sinu kaamera aku oleks iga päev laetud.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärgiks on õpetada fotograafia aluseid ja anda põhiteadmised loomingulisest fotograafiast. Õpetada, kuidas töötab fotokaamera ning mida kujutavad endast fotograafia põhimõisted ava, säri ja tundlikus. Kursuse lõpetanu tunneb enda kaamerat, oskab seda erinevates oludes kasutada loominguliste eesmärkide saavutamiseks. Mõistab, mis on kompositsioon, teab kuidas erinevates fotograafia žanrites teoseid luua ja julgeb enda ideid läbi fotograafia väljendada. Teab kõige olulisemat fototötlusest ja enda kaamera tehnilisest võimekusest.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- teab kaamera tööpõhimõtteid ja ehitust;
- oskab kasutada kaamerat erinevates valgusoludes (ava, säri, ISO);
- tunneb ja rakendab fotokompositsiooni põhimõtteid;
- teab erinevaid võimalusi, kuidas enda ideid läbi fotograafia loominguliselt väljendada;
- tunneb fotograafia erinevaid žanreid ja oskab neid eneseväljenduseks kasutada;
- töötleb fotosid kasutades fototötlustarkvara.

Õppesisu

- Fotograafia teooria ja fotokaamera seadistamine.
- Kompositsioon fotograafias. Portreefoto pildistamine studios ja õues.
- Valgus fotograafias. Tänavafotograafia ja linnamaastiku pildistamine.
- Trikvõtted ja muud tehnilised nipid. Loodusfoto retk.
- Fotode töötlus ja arhiveerimine. Harjutused erinevate tarkvaradega, fototötluse saladused.

minuKURSUS (G1-G3)

Koostaja	Joosep Roald Võrno
Eeltingimused osalemiseks	Kursusel osalemine kooskõlastatakse kursuse koordinaatoriga hiljemalt õppeperioodi teise nädala lõpuks.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus on individuaalne. See läbitakse minimaalselt ühe õppeperioodi jooksul.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Kooskõlastatakse individuaalselt õppijaga
Muu korralduslik info	Kursuse jooksul korraldab minuKURSUSE koordinaator kahel korral kohustusliku infotunni, tutvustamaks kursuse eeldusi ning eduka läbimise nõudeid. Kursuse infotunnis osalemine ühel korral on kursuse läbimise eelduseks.

Kursuse kirjeldus

minuKURSUS on Rae Gümnaasiumi valikkursusena vormistatud õppija individuaalne (või koostöös valmiv) projekt, looming või muu tegevus, mida õppija viib läbi tundide välisel ajal, minimaalses mahus 18 koolitundi. minuKURSUSE eesmärgiks on propageerida ja toetada Rae Gümnaasiumi õppijate ettevõtlus-, planeerimis-, uurimis-, refleksiooni ja iseseisvatöö oskuseid. minuKURSUST koordineerib õpikeskuse koordinaator. minuKURSUSE raames läbitavat praktilist tegevust kinnitab õppija valitud juhendaja või vastutav isik. minuKURSUSE raames on õppijad julgustatud läbi viima projekte ka õpipraktika, huvitegevuse või organisatsiooni (sh Rae Gümnaasiumi Õpilasesindus) liikmena.

Sõltuvalt projekti, loomingu või muu tegevuse eesmärgist ja olemusest, võib koordinaatoriga / juhendajaga läbi arutades ja tema nõusolekul vormistada valikkursuse praktiliseks tööks, mis vastab “Rae Gümnaasiumi õpilasuuringu ja praktilise töö koostamise ning vormistamise juhendile”.

Õpitulemused

minuKURSUSE läbinud õppija on...

- algatanud, planeerinud ja läbi viinud omaalgatusliku projekti ning sellega panustanud koolielu või muu kogukonna edendamisse;
- koostanud detailse projektiplaani ning projekti kokkuvõtte raames refleksiooni;
- kogunud suuremahulise projekti iseseisvat algatamist ja läbi viimist, seejuures omandades planeerimis-, kommunikatsiooni-, ja eneseorganisatsioonioskusi;
- edukalt projektikäiku dokumenteerinud ning võimeline seda teistele tutvustama.

Õppesisu

minuKURSUSE õppesisu on individuaalne ning kooskõlastatakse õppijaga projekti alguses.

minuKURSUSE jooksul koostab õppija projektimapi, milles õppija planeerib, dokumenteerib ning annab hinnangu oma tegevusele. Projektimapi osana esitab õppija juhendaja/vastutava isiku atestatsiooni. minuKURSUSE hinne kujuneb projektimapi eri osadel.

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

minuKURSUSE jooksul on õpilasel võimalus kohtuda minuKURSUSE koordinaatoriga individuaalselt. Kohustuslik on osalemine minuKURSUSE infotunnil, mida korraldatakse õppeperioodi alguses.

NOORED ETTEVÕTLUSESSE (G1)

Koostaja	Rae Ettevõtete Liit
Eeltingimused osalemiseks	Huvi ettevõtluse vastu, arvuti ja MS Office programmide kasutusoskus algtasemel.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 12 – 20.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Arvuti (MS Office programmidega)
Muu korralduslik info	Tunde viivad läbi erinevad Rae Ettevõtete Liidu liikmed või nendega seotud ettevõtte esindajad. Aine läbimiseks tuleb osaleda vähemalt 90% tundidest ja koostada grupitööna äriplaan.

Kursuse kirjeldus

Valikkursuse eesmärk on anda õpilastele praktilisi teadmisi, oskusi ja kogemusi, mis on vajalikud ettevõtluse arendamiseks. Peamised eesmärgid:

- Teadmiste omandamine:** anda põhjalikud teadmised ettevõtluse teooriatest, põhimõtetest ja parimatest praktikatest, sealhulgas äriplaneerimisest, turundusest, finantsjuhtimisest, personalijuhtimisest ja strateegilisest juhtimisest.
- Oskuste arendamine:** arendada praktilisi oskusi, nagu probleemide lahendamine, loov mõtlemine, otsuste tegemine, meeskonnatöö, suhtlemisoskus ja läbirääkimiste pidamine.
- Ettevõtliku mõtteviisi kujundamine:** soodustada ettevõtlikku mõtteviisi ja hoiakuid, nagu enesekindlus, riskitaluvus, innovatsioon ja proaktiivsus. Tõsta teadlikkust ettevõtluse eetilise ja sotsiaalsest vastutusest, et soodustada vastutustundlikku ja jätkusuutlikku ettevõtlust.
- Praktiline kogemus:** anda õppijatele võimalus osaleda praktilistes projektides, simulatsioonides ja praktikakohtades, et rakendada teoreetilisi teadmisi reaalses ärikeskkonnas.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- on omandanud põhjalikud teadmised ettevõtluse teooriatest, põhimõtetest ja parimatest praktikatest;
- on arendanud ja saanud praktilisi oskusi, mis on vajalikud igapäevaseks tööeluks;
- on teadlikum ettevõtlikkust mõtteviisist;
- on saanud rakendada teoreetilisi teadmisi praktilistes projektides, simulatsioonides ja praktikakohtades.

Õppetöö tulemusena panevad õpilased kokku äriplaani, esitlevad seda komisjonile ja saavad tagasisidet äriplaani realistlikkuse osas.

Õppesisu

Teema	Õppevorm ja tegevused	Tundide arv
1. Sissejuhatus ainesse ja ettevõtlusse	70min loengu vormis. Mis on ettevõtlus ja selle erinevad vormid. Gruppide moodustamine.	1
2. Ettevõtte idee, visioon, eesmärgid, sihtrühma kaardistamine	70min loengu vormis + 70 min grupitöö. Millest alustada, kui soovida alustada ettevõtlusega.	2
3. Eelarve planeerimine ja koostamine.	70min loengu vormis + 70 min grupitöö. Kulude ja tulude eelarve koostamine. Oma loodava ettevõtte kulude-tulude kaardistamine.	2
4. Investorite leidmine ja kapitali kaasamine	70min loengu vormis + 70 min grupitöö. Kuidas leida raha. Oma grupitöö valdkonnas leiduva finantsvõimaluste leidmine.	2
5. Ettevõtlusega seotud seadusandlus	70 min grupitööd + 70 min esitlustele. Iga grupp uurib erinevaid ettevõttega seotud seadusi ja esitlevad olulisemaid punkte teistele gruppidele.	2
6. Harjutustund	70 min grupitöö. Vahekokkuvõtete tegemine ja tagasiside saamine. Iga grupp esitleb seni tehtut ja saab täpsustada vajadusel puuduvaid punkte.	1-2
7. Müük ja turundus	70min loengu vormis + 70 min grupitöö. Sihtgrupp – tuvastamine ja kuidas nendeni jõuda. Erinevad müügikanalid. Tarneahel.	2
8. Personal	70min loengu vormis + 70 min grupitöö. Kuidas leida sobivaid töötajaid. Töösuhete loomine ja hoidmine.	2
9. Tehnoloogia ja innovatsioon ettevõtluses	70min loengu vormis + 70 min grupitöö Ettevõtte töö parendamine läbi tehnoloogia arengu. Automatiseerimine ja protsesside lihtsustamine.	2
10. Harjutustund	70 min grupitöö. Vahekokkuvõtete tegemine ja tagasiside saamine. Iga grupp esitleb seni tehtut ja saab täpsustada vajadusel puuduvaid punkte.	1-2
11. Grupitöö kokkuvõtte/kaitsmine	Grupitöö äriplaani kaitsmine.	2-3

RAHATARKUS (G1)

Koostaja	Mart Vainu, Kristofer Vähi
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul (kokku 35 akadeemilist tundi) Osalejate arv 12 – 20
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	E-kursus Canvase platvormil
Muu korralduslik info	Õpe toimub veebiplatvormil eelnevalt lindistatud videoloengutega. Õpetaja annab töödele tagasisidet, vastab küsimustele ning kursuse keskel ja lõpus toimuvad ka videokõned. Lisainfo https://finantskirjaoskus.ee/opilasele/

Kursuse kirjeldus

Kui inimene ei oska oma rahaasjadega toime tulla, tuleb tal väga raske elu. Rahatarkuse kursus õpetab, kuidas saada enda rahaasjad korda. Sedasi on kindel, et õppija on tulevikus rahaliselt kindlustatud.

Õpitulemused

Küsimused, millele saab vastused:

- Kuidas saavutada enda eesmäärke?
- Kui palju kulub iseseisvalt elamisel raha?
- Kuidas on võimalik rohkem säästa?
- Kuidas teenida kooli kõrvalt lisaraha?
- Kuidas teenida tulevikus rohkem palka?
- Kas korterit peaks ostma või üürima?
- Kuidas investeeritakse aktsiatesse, kinnisvarasse, idufirmasse, kulda, krüptovaluutasse jne?
- Kuidas alustada investeerimist, kui kontol on 100€ või 1000€?

Leiame vastused kõikidele eelnevatele küsimustele ning lisaks saab õppija kaasa ka eluks vajalikud tööriistad: isikliku eelarve tabeli, korteri ostmise või üürimise võrdlustabeli, investeerimisplaani jpm.

Õppesisu

- Eesmärkide seadmine
- Rahalise turvalisuse saavutamine
- Raha säästmine, kulutamine ja kasvatamine
- Laenud
- Kinnisvara ostmise või üürimine
- Noorena raha teenimine
- Lisaraha teenimise võimalused
- Investeerimise alused

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

- Kuhu investeeritakse
- Investeerimisstrateegiate loomine
- Valikteemad: pere planeerimine, auto ostmine, maksud, lepingud, toetused, head ja halvad ostud, investeerimine 2.0 (üksikaktsiate analüüs, ühisrahastus, idufirmad, krüptovaluutad, kauplemine)

TARK SOTSIAALMEEDIA SISULOOME (G1)

Koostaja	Gerda Rentel
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv 12 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Telefon, võimalusel arvutiklass või sülearvutid
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus ja õppesisu

Õpid looma sotsiaalmeedia sisu, mis on kasulik ja inspireeriv ning samal ajal austab eetilisi norme ja privaatsust. Arutame ja avastame, kuidas luua seda tõeliselt kaasahaaravalt ja positiivselt ning suudab ühendada inimesi ja tekitada väärtust. Kursuse käigus töötad praktiliste projektidega, mis annavad sulle võimaluse ja loomevabaduse sotsiaalmeediasse sisu luua ning toetada positiivselt kogukonda.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- kirjeldab vastutustundliku sisuloome kontseptsiooni olemust ja olulisust;
- selgitab, kuidas kirjutada kaasahaaravat ja kvaliteetset postitust;
- analüüsib klikimagneti-taktikat;
- nimetab põhilisi samme visuaalse sisu loomiseks, sh fotograafia ja videoloome valdkonnas;
- omab baasoskusi monteerimises videosisu loomiseks;
- põhjendab visuaalse sisuloome mõjuvõimu sotsiaalmeedias ja toob näiteid lähiminekust;
- kirjeldab, kuidas teha interaktiivset sisuloomet ja tarbijate kaasamist sotsiaalmeedias;
- algatab ja loob koostöös ise sisu, mis toetab ja ühendab kogukonda.

TELETOOTMINE (G1)

Koostaja	Birgit Rae
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal (21 tundi) Osalejate arv minimaalselt 12.
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Teletootmise valikaine teeb põneva sissevaate telemaailma kulisside taha: kuidas sünnib ideest telesaade? Kursus käsitleb teleproduktiooni erinevaid etappe nii kaamerate ees kui kaamerate taga ning annab ülevaate telemeeskonna ametitest ja nendes vajalikest oskustest. Valikaine annab võimaluse proovida loomingulisi ja praktilisi harjutusi teleajakirjandusest kuni uute teleformaate loomiseni! Kursus käsitleb ka meediatooriaid ning meediakirja- ja infotarbimise oskust.

Õpitulemused

Kursuse lõpuks õppija:

- omab lühiülevaadet massikommunikatsiooni teooriast, ajakirjandusest ning Eesti meediamaaastikust;
- omab ülevaadet nii teleproduktiooni etappidest, žanritest ja formaatidest kui ka valdkonna ametikohtadest ning tööpetsiifikast;
- omandab sissejuhataval tasemel tootmiseks vajalikud praktilised oskused ning loomingulised ja tehnilised teadmised.

Õppesisu

- Massikommunikatsioon, ajakirjandus, sotsiaalmeedia, allikakriitika ja meediakirjaoskus.
- Eesti meediamaaastik, Eesti telekanalid ja –saated.
- Teletootmine: žanrid ja formaadid.
- Teletootmine ja rollid: *pre-production, production, post-production*.

TOOTEARENDUS (G1)

Koostaja	Kaire Lehtsaar
Eeltingimused osalemiseks	Soov ise praktikas läbi teha reaalsete toodete valmistamise protsess alates toote välja mõtlemisest kuni lõpliku valmimiseni. Kursusel teevad õpilased tooted peamiselt klaasist, savist, puidust ja kipsist.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub juuni valikkursuste nädalal. Osalejate arv: 12 - 20
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Sirkel, mall, kalkulaator, joonlaud, harilik pliiats.
Muu korralduslik info	Kursus eeldab omaosalust 35 €. Tunnid toimuvad Rae Gümnaasiumis ja Qpeale klaasistudios Kiilis (Nabala tee 2a, Kiili).

Kursuse kirjeldus

Kursusel saavad õppijad reaalsest elust pärinevaid ülesandeid, mille alusel asuvad välja mõtlema ja valmis tegema mitmeid erinevaid tooteid. Õppijad töötavad oma toodete kallal individuaalselt ja teevad ka grupitööd. Vähemalt ühele tootele tuleb lisada ka valgustus. Kõikide toodete valmistamiseks on õppijate kasutada erinevad materjalid, peamiselt klaas, savi, puit, kips, led-valguse ribad, vajalikud juhtmed. Õpitakse ära mitmeid töövõtteid, õpitakse tundma erinevaid materjale ja nende võimalusi. Toodete valmistamisel mängitakse läbi protsess turuanalüüsist, tarbija vajaduste kaardistamisest hilisema turustamiseni (õppijad saavad ülevaate, milliseid etappe kogu protsess hõlmab). Lisaks sellele, et igaüks oma tooted ise valmis teeb, analüüsime võimalusi, kuidas saaks samu asju veel toota, mida saaks automatiseerida, mida teisiti teha.

Õpitulemused

Kursuse lõpus õppija:

- on ise valmis teinud mitu reaalset praktilist toodet,
- omab ülevaadet, millised on tootearenduse etapid,
- oskab kasutada mõningaid ajurünnakute tehnikaid, et mõelda välja uusi tooteid,
- oskab kasutada kursusel õpitud tehnikaid ja nende abil disainida ja valmis teha oma tooted,
- arvutab oma toote ruumala, pindala, materjalide kulu, teeb hinna hinnakalkulatsiooni ja tootejooniseid, paneb kokku oma ühele tootele lihtsama valguslahenduse,
- oskab analüüsida, mida saaks oma toote juures teha paremini, kuidas oma tooted efektiivsemalt valmistada, mis materjalidest samasugust toodet veel teha saaks.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Etteantud mahutavusega kohvitassi tegemine. Disaini välja mõtlemine, tassi valmistamine, tootejooniste tegemine.	Praktiline töö. Ajurünnak. Arutelu, kust alustada sellise ülesande lahendamisel, mida arvesse võtta (ergonoomika, kas peab mahtuma kohvimasina alla, tassi puhastamine, väljapanek poe riiulitel, ladustamine, pakendamine jms). Matemaatikas õpitu kasutamine õigete mõõtudega tassi tegemiseks, et saavutada nõutud milliliitrid. Savist tassi valmistamine plaaditehnikas. Analüüs.	4,2 õppetundi
Kasvuhoone-aiamaja maketi valmistamine vastavalt etteantud tingimustele.	Praktiline töö, ajurünnak, arutelu, analüüs. Mängime, et sinu ettevõtte osaleb ühel Euroopa kasvuhoonetootja poolt korraldatud hankes uute moodsate klaasist kasvuhoonete tootmiseks. Sinu ülesanne on valmis teha hanke tingimustele vastav kasvuhoone makett (vähendatud moodsus). Maketi valmistamiseks kasutad klaasi, Tiffany vitraaži tehnikat ja klaaside liivsöövitust. Mõtled välja disaini, leiad moodsud, teed arvutused materjali kulu kohta, teed maketi valmis.	6,3 õppetundi
Led valgusega klaasist lauakella tegemine.	Praktiline töö. Valmistad kella vastavalt etteantud ülesandele. Mõtled välja disaini, kasutad klaasi liivsöövitust, graveerimist, puitu, ühendad detailid led-valguse ja kella mehhanismi tööle saamiseks, jälgid ohutust. Ajurünnak, arutelu, analüüs.	6,3 õppetundi
Ühesuguste küünlajalgade tootmine.	Praktiline töö. Valmistad mudeli, mudelist teed vormi, mille abil saad kiiremini oma küünlajalga nõ paljundada, arvutad materjali kulu ja maksumuse. Ajurünnak, arutelu, analüüs.	4,2 õppetundi

TÖÖELU ABC (G1)

Koostaja	Diana Ossipova
Eeltingimused osalemiseks	Puuduvad
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 1-2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul Osalejate arv: 12 - 24
Vajalikud õppematerjalid ja – vahendid	Arvuti kasutamise võimalus
Muu korralduslik info	Kursusel kasutatakse kombineeritud hindamist – 50% jooksva õppe põhjal (aktiivne osavõtt tunnitööst, kodutööd) ja 50% positiivne arvestustöö sooritamine.

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on anda õpilastele vajalikud teadmised ja oskused oma karjääri planeerimiseks, edukaks tööle kandideerimiseks ning iseseisvaks toimetulekuks tööelus. Kursus hõlmab muuhulgas ka oluliste tööga seotud seaduste ja põhitõdede tundmaõppimist.

Kursuse käigus saab õpilane teada, kuidas koostada korrektseid ja asjakohaseid kandideerimisdokumente ja kuidas valmistuda töövestluseks. Peale selle uurime koos õpilastega erinevaid töö tegemiseiga seotud lepinguliike, selgitame välja nende eelised ja erinevused, analüüsime töötaja ja tööandja õigusi ja kohustusi töösuhtes ning käsitleme lepingu lõpetamisega seotud põhimõtteid.

Õpitulemused

Kursuse läbinud õppija:

- koostada kandideerimisdokumente;
- otsida ja hinnata tööpakkumisi;
- valmistuda töövestlusteks;
- eristada töölepingut ja võlaõiguslikke lepinguid, nende eeliseid ja puuduseid töösuhtes;
- omab teadmisi andmekaitsest ja tööohutusest töösuhtes;
- tunneb töö- ja puhkeaja nõudeid;
- mõistab lepingu lõpetamise põhimõtteid.

Õppesisu

Teema	Õppevorm/tegevus	Tundide arv
Sissejuhatus karjääri planeerimisse	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
CV ja kandideerimisdokumentide koostamine	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min

Valikkursuse ainekava. Üks kursus on 21 x 70 minutit

Töopakumiste otsimine ja tööle kandideerimine	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Töövestluseks valmistumine	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu, rollimängud	2x70 min
Töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu eristamine, praktilal osalemise erisused	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Korrektssed töölepingud	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Töötaja ja tööandja õigused ja kohustused	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Andmekaitse ja tööohutus töösuhetes	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Töö- ja puhkeaja regulatsioonid	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Lepingu korrektne lõpetamine	Loeng, praktiline töö, grupiarutelu	2x70 min
Arvestus	Avatud materjalidega kirjalik töö	70 min